

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

BERETNING 1983–84

UNDERVISNINGÅRET 1. AUGUST–31. JULI

KØBENHAVN 1985

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

BERETNING 1983–84

UNDERVISNINGÅRET 1. AUGUST–31. JULI

KØBENHAVN 1985

ISSN 0109-5889
Stougaard Jensen/København
Un 08.3-131

Handelshøjskolen i København

Nansensgade 19, 1366 København K.

Fabrikvej 7, 2000 København F.

Julius Thomsens Plads 10, 1925 København V.

Howitzvej 60, 2000 København F.

Rosenørns Allé 9, 1970 København V.

Blågårdsgade 23 B, 2200 København N.

Handelshøjskolen i København blev oprettet i 1917 af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse med følgende formål:

At bidrage til udforskningen af de økonomiske love og vekselvirkningsforhold, der er af afgørende betydning for erhvervslivets vilkår, og at give alle dem, der gennem en teoretisk uddannelse forud for eller sideløbende med deres praktiske uddannelse søger at dygtiggøre sig til ledende stillinger inden for erhvervslivet, et omfattende indblik i den viden og erkendelse, som den økonomiske forskning er nået til, og en grundig opøvelse i metode og selvstændig tænkning, således at de får de nødvendige forudsætninger for at kunne deltage i løsningen af de opgaver, det praktiske liv stiller dem overfor.

I medfør af lov af 26. maj 1965 blev Handelshøjskolen i København pr. 1. august 1965 omdannet til en selvejende institution, hvis driftsudgifter fuldt ud dækkes af statskassen. Denne status som selvejende institution er opretholdt med lov af 8. juni 1983 om handelshøjskoler og handelshøjskoleafdelinger.

Ifølge højskolens statut af 22. november 1974 med senere ændringer er det Handelshøjskolens opgave at drive forskning og give videregående uddannelser indtil det højeste videnskabelige niveau inden for erhvervsøkonomiske og dermed beslægtede samt erhvervsproglige fagområder. Handelshøjskolen skal endvidere bidrage til udbredelse af kendskab til videnskabens arbejdsmetoder og resultater.

Indhold

	Beretningsåret i hovedtræk	9
I.	Generelle regler for højskolens virksomhed	11
II.	De kollegiale ledelsesorganer	12
	A. Styrelsesrådet	12
	B. Konsistorium	12
	1. Opgaver og sammensætning	12
	2. Udvalg nedsat af konsistorium	13
	C. Fakultetsrådene	20
	1. Fakultetsrådenes opgaver	20
	2. Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd	20
	a. Sammensætning	20
	b. Udvalg nedsat af det erhvervsøkonomiske fakultetsråd	21
	3. Det erhvervsproglige fakultetsråd	22
	a. Sammensætning	22
	b. Udvalg nedsat af det erhvervsproglige fakultetsråd	22
	D. Fakultetsstudienævnene	24
	1. Fakultetsstudienævnenes opgaver	24
	2. Det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn	24
	a. Sammensætning	24
	b. Udvalg nedsat af det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn	24
	3. Det erhvervsproglige fakultetsstudienævn	27
	a. Sammensætning	27
	b. Udvalg nedsat af det erhvervsproglige fakultetsstudienævn	28
	E. Fagstudienævnene	29
	1. Fagstudienævnenes opgaver	29
	2. De erhvervsøkonomiske fagstudienævn	29
	3. De erhvervsproglige fagstudienævn	33
	4. Interimstudienævnet for sprog/økonomi-uddannelsen	34
	F. Vejledning for studerende	35
	1. Vejledningstilbud	35
	2. De enkelte vejledninger	35
	G. Andre udvalg	37
	1. Hovedsamarbejdsudvalget	37
	a. Opgaver og sammensætning	37
	b. Udvalg nedsat af hovedsamarbejdsudvalget	38
	2. Centraladministrationens samarbejdsudvalg	39
	3. Sikkerhedsorganisationen	39

III.	Institutter og centre ved det erhvervsøkonomiske fakultet	40
A.	Institut for Afsætningsøkonomi	40
	1. Oprettelse og formål	40
	2. Medarbejdere	40
	3. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder	41
	4. Publikationsvirksomhed	43
	5. Faglig virksomhed i øvrigt	45
	6. Gæsteforelæsninger	50
B.	Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning	51
	1. Oprettelse og formål	51
	2. Medarbejdere	52
	3. Ledelse	53
	4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikations- virksomhed	53
	5. Faglig virksomhed i øvrigt, gæsteforelæsninger m.v.	60
C.	Institut for Erhvervsret og Revision	62
	1. Oprettelse og formål	62
	2. Medarbejdere	62
	3. Ledelse	63
	4. Undervisning	63
	5. Forskning og publikationsvirksomhed	64
	6. Faglig virksomhed i øvrigt	66
	7. Konferencedeltagelse, gæsteforelæsninger m.v.	67
D.	Institut for Erhvervsøkonomi	68
	1. Oprettelse og formål	68
	2. Medarbejdere	69
	3. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikations- virksomhed	69
	4. Faglig virksomhed i øvrigt	71
E.	Institut for Europæisk Markedsret	73
	1. Oprettelse og formål	73
	2. Medarbejdere	73
	3. Ledelse	73
	4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikations- virksomhed	73
	5. Faglig virksomhed i øvrigt	75
F.	Institut for Finansiering	77
	1. Oprettelse og formål	77
	2. Medarbejdere	77
	3. Ledelse	78
	4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikations- virksomhed	78
	5. Faglig virksomhed i øvrigt	80
	6. Gæsteforelæsninger m.v.	81

G. Forsikringsinstituttet	81
1. Oprettelse og formål	81
2. Medarbejdere	81
3. Ledelse	82
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder	82
5. Faglig virksomhed i øvrigt	82
H. Institut for Nationaløkonomi	82
1. Oprettelse og formål	82
2. Medarbejdere	82
3. Ledelse	83
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikations- virksomhed	84
5. Faglig virksomhed i øvrigt	85
I. Institut for Organisation og Arbejdssociologi	85
1. Oprettelse og formål	85
2. Medarbejdere	86
3. Ledelse	87
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder	87
5. Publikationsvirksomhed	98
6. Faglig virksomhed i øvrigt	102
7. Gæsteforelæsnings	106
J. Institut for Presseforskning	106
1. Oprettelse og formål	106
2. Medarbejdere	106
3. Ledelse	106
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder	106
K. Institut for Regnskabsvæsen	106
1. Medarbejdere og ledelse	106
2. Afdeling A	107
a. Oprettelse og formål	107
b. Medarbejdere	107
c. Ledelse	108
d. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikations- virksomhed	108
e. Faglig virksomhed i øvrigt	110
3. Afdeling B	111
a. Oprettelse og formål	111
b. Medarbejdere	111
c. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder	112
d. Publikationsvirksomhed	114
e. Faglig virksomhed i øvrigt	116
f. Undervisning	117
L. Institut for Teoretisk Statistik	117
1. Oprettelse og formål	117
2. Medarbejdere og ledelse	118

3. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	118
4. Faglig virksomhed i øvrigt	120
5. Gæsteforelæsninger	120
M. Institut for Trafik-, Turist- og Regionaløkonomi	120
1. Oprettelse og formål	120
2. Medarbejdere	120
3. Ledelse	121
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	121
5. Faglig virksomhed i øvrigt	123
6. Gæsteforelæsninger m.v.	124
N. Institut for Udenrigshandel	124
1. Oprettelse og formål	124
2. Medarbejdere	124
3. Ledelse	125
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	125
5. Anden virksomhed	129
6. Gæsteforelæsninger m.v.	130
O. EDB-centeret (Centeret for datamatik)	131
1. Oprettelse og formål	131
2. Medarbejdere	131
3. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder	131
4. Publikationer	131
5. Faglig virksomhed i øvrigt	132
6. Datamatkonfiguration og programmel	132
7. Programmel	133
8. Driftsstatistik	133
9. Kursusvirksomhed	134
P. Informationsforskningsafdelingen (Centeret for datamatik)	134
1. Oprettelse og formål	134
2. Medarbejdere	134
3. Ledelse	134
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	134
5. Gæsteforelæsninger m.v.	138
Q. HA-centeret	138
1. Oprettelse og formål	138
2. Medarbejdere	138
3. Ledelse	139
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	139
5. Faglig virksomhed i øvrigt	141
6. Gæsteforelæsninger m.v.	142

IV.	Institutter og centre ved det erhvervsproglige fakultet	143
A.	Institut for Engelsk	143
	1. Oprettelse og formål	143
	2. Medarbejdere	143
	3. Ledelse	144
	4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikations- virksomhed	145
	5. Faglig virksomhed i øvrigt	147
	6. Gæsteforelæsninger m.v.	148
B.	Institut for Fransk	149
	1. Oprettelse og formål	149
	2. Medarbejdere	149
	3. Ledelse	150
	4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikations- virksomhed	150
	5. Faglig virksomhed i øvrigt	152
	6. Gæsteforelæsninger m.v.	155
C.	Institut for Spansk	156
	1. Oprettelse og formål	156
	2. Medarbejdere	156
	3. Ledelse	156
	4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikations- virksomhed	157
	5. Faglig virksomhed i øvrigt	158
D.	Institut for Tysk	160
	1. Oprettelse og formål	160
	2. Medarbejdere	160
	3. Ledelse	161
	4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikations- virksomhed	161
	5. Faglig virksomhed i øvrigt	163
	6. Gæsteforelæsninger m.v.	164
E.	Institut for Erhvervspraksis	164
	1. Oprettelse og formål	164
	2. Medarbejdere	164
	3. Ledelse	165
	4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikations- virksomhed	165
	5. Faglig virksomhed i øvrigt	165
F.	Fagsprogligt Center	166
	1. Medarbejdere	166
	2. Publikationsvirksomhed	166
	3. Sprogbehov	166
	4. Faglig virksomhed i øvrigt	166

G.	Center for Konferencetolkning	167
	1. Oprettelse og formål	167
	2. Medarbejdere og ledelse	167
H.	Terminologiafdelingen	167
	1. Oprettelse og formål	167
	2. Medarbejdere	167
	3. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikations- virksomhed	168
	4. Faglig virksomhed i øvrigt	169
I.	Tværsproglige aktiviteter	170
	1. Forskningskollegiet	170
	2. ARK	171
V.	Lærerstab og administration	172
	A. Lærerstabens sammensætning	172
	B. Antal lærere ved højskolen pr. ultimo juli 1984	172
	C. Antal ansatte ved højskolen pr. ultimo juli 1984	173
VI.	Censorer	174
VII.	Handelshøjskolens bibliotek	175
	A. Oprettelse	175
	B. Personale	175
	C. Organisation	175
	D. Fagområder	176
	E. Løbende publikationer	177
	F. Afsluttede faglige arbejder	177
	G. Anden virksomhed	178
	1. Det økonomiske Bibliotek	178
	2. Sprogbiblioteket	179
	H. Handelshøjskolens bibliotek i tal	180
VIII.	Studerende og eksaminer	181
	A. Oversigter	181
	1. Studenterbestanden	181
	2. Tilgang og afgang på de erhvervsøkonomiske studier	181
	3. Tilgang og afgang på de erhvervsproglige studier	182
	B. Klager over eksamen	185
	1. Klageordningen	185
	2. Klager på de erhvervsøkonomiske studier	185
	3. Klager på de erhvervsproglige studier	188
IX.	Tildeling af videnskabelige grader, besvarelser af prisopgaver m.v.	190
	A. Professorbedømmelser	190
	B. Det erhvervsøkonomiske licentiatstudium	194
	1. Studieordningen	194
	2. Tildelte grader	195
	C. Tietgen-prisopgaver	204
	1. Tietgen-prisopgaver 1984	204
	a. Økonomi	204
	b. Sprog	204
	2. Besvarelse og bedømmelse af Tietgen-prisopgaven 1982	205

X.	Højskolens økonomi	208
XI.	Stipendier og studielån	211
XII.	Studenterorganisationer	212
	A. De Studerendes Råd (DSR)	212
	1. DSR's opgaver og struktur	212
	2. De sproglige talsmandskollegier	213
	3. De økonomiske talsmandskollegier	213
	4. Projektgrupper	214
	5. Andre servicefunktioner	215
	B. Moderater Studenter	215
XIII.	Organisationer med tilknytning til højskolen	217
	A. Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse	217
	B. Foreningen af Danske Civiløkonomer m.fl.	217
	1. Foreningen af Danske Civiløkonomer (FDC)	217
	2. Foreninger tilknyttet Foreningen af Danske Civiløkonomer	219
	a. Afsætningsøkonomisk Klub	219
	b. Cand.Merc.Foreningen	220
	c. Lic.Merc.-Clubben	220
	C. Dansk Magisterforening, sektion XXIII	221
	D. Amanuensisrådet (AC-klubben) ved Handelshøjskolen i København	221
	E. Foreningen af honorarlønnede timelærere ved Handels- højskolen i København	221
	F. Bibliotekarforbundet	221
	G. Erhvervsprogligt Forbund & Arbejdsløshedskasse	222
	H. Forsikringsklubben (Forsikringsteoretisk studiekлуб).....	223
	I. Udenrigshandelsklubben	224
	J. Cand.ling.merc.-foreningen	224
Bilag 1:	Fastansatte medarbejdere	225
	A. Fortegnelse over højskolens lærere og forskningsmedarbejdere ved udgangen af undervisningsåret 1983/84	225
	B. Fortegnelse over administrationen	231
Bilag 2:	Censorer	233
	A. Censorer beskikket ved de erhvervsproglige eksaminer samt i engelsk og tysk ved det almene erhvervsøkonomiske studium (HA-studiet)	233
	B. Censorer beskikket ved translatøreksamen	235
	C. Censorer beskikket ved det almene erhvervsøkonomiske studium (HA)	236
	D. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske kandidateksamen (cand.merc.)	238
	E. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske revisor- kandidateksamen (cand.aud.)	240
	F. Censorer beskikket ved de erhvervsøkonomiske diplomprøver, 1. del (HD)	240
	G. Censorer beskikket ved de erhvervsøkonomiske diplomprøver, 2. del (HD)	242
Bilag 3:	Bestående eksaminer	245
	A. De erhvervsøkonomiske eksaminer 1983/84	245
	B. De erhvervsproglige eksaminer 1983/84	254

Beretningsåret i hovedtræk

Den samlede studenterbestand var den 1. september 1983 11.355 studerende, fordelt med 3.585 studerende på det erhvervsproglige fakultet og 7.700 på det erhvervsøkonomiske fakultet. Optagelsestallene på EG-studiet og HA-studiet, der omfattes af adgangsbegrænsningen, er i beretningsåret fastsat til henholdsvis 750 og 770. Tilgangen til de videregående dagstudier, cand.ling.merc. og cand.merc. er fortsat stigende. Det samme gælder Handelshøjskolens aftenstudier på såvel sprog som økonomi.

Den fornyelsesproces, der er blevet påbegyndt med udgangspunkt i de af højskolen arrangerede uddannelseskonferencer med deltagelse fra såvel det offentlige som fra erhvervslivet, er blevet fortsat og intensiveret i beretningsåret.

Planlægningen af en integreret erhvervsøkonomi/sprog-uddannelse, der er gennemført i et snævert samarbejde mellem de to fakulteter, er tilendebragt. Den 1. september 1984 påbegyndes den som en forsøgsuddannelse med 65 studerende. Sideløbende hermed sker der en fortsat internationalisering af såvel HA- som cand.merc.-studiet.

Det arbejde, der blev iværksat sidste år med at udvikle et egentligt erhvervsøkonomi/datalogi-studium på Handelshøjskolen, er ligeledes blevet færdiggjort, således at der også på dette område påbegyndes en forsøgsuddannelse med 65 studerende den 1. september 1984. Denne uddannelse erstatter den midlertidige uddannelse på det datalogiske område, der efter henstilling fra undervisningsministeriet blev oprettet allerede sidste år gennem et samarbejde mellem Handelshøjskolen og Københavns Universitet.

Ligeledes efter henstilling fra undervisningsministeriet har højskolen i samarbejde med de andre uddannelsesinstitutioner inden for handelshøjskoleområdet påtaget sig udviklingen af en erhvervsøkonomi/jura-uddannelse. Også den vil blive oprettet den 1. september 1984 som en forsøgsuddannelse med 65 studerende.

På det erhvervsproglige område vil den tidligere omtalte landsdækkende reform af sprogstudierne blive ført ud i livet fra 1. september 1984. Den gennemgribende omlægning af handelshøjskolernes sprogstudier kræver en betydelig planlægning, der blandt andet omfatter orientering og vejledning af lærerne gennem kurser m.v.

De fortsat meget ringe økonomiske vilkår for de studerende tvinger dem til i stigende omfang at påtage sig erhvervsarbejde, der skaber vanskeligheder for højskolens planlægning af undervisningen. Det i sidste beretning omtalte forsøg med en social studenterrådgivning vil fra 1. januar 1985 blive ændret til en permanent rådgivning på højskolen. Der er endvidere oprettet en stilling som erhvervsvejleder med henblik på dels at udbygge erhvervslivets kendskab til højskolens studier, dels at rådgive højskolens dimittender i forbindelse med deres placering i erhvervslivet.

Som led i oprettelsen af nye studier og forbedringen af eksisterende uddannelser arbejdes der

på de to fakulteter med ændringer af institut- og studienævnsstrukturen. Endvidere planlægges en omfattende udbygning på edb-området omfattende såvel undervisning som forskning.

Højskolens behov for lokaler til undervisning og arbejdslokaler til faste lærere er i beretningsperioden blevet delvis dækket ved, at højskolen har indgået et nyt lejemål på 700 m² i Blågårdsgade 23.

Det i forrige beretning omtalte nybyggeri på Rosenørns Allé 29-31 er nu så langt fremme, at højskolen forventer at kunne tage bygningen i brug omkring årsskiftet 1984/85. Det betyder en udvidelse på godt 5.000 m².

Ved beretningsårets slutning er der ved aftale mellem finansministeriet og AC opnået enighed om indførelse af en ny stillingsstruktur ved de højere læreanstalter. Stillingsstrukturen er affødt af en af undervisningsministeriet udarbejdet plan om en styrkelse af forskningen, idet der over en 10-årig periode årligt skal tilføres universiteterne og de højere læreanstalter 1.100 forskerstillinger. Handelshøjskolen har imidlertid vanskeligt ved at besætte de nye stillinger med kvalificerede folk, fordi erhvervslivet kan tilbyde dem bedre ansættelsesvilkår end højskolen kan.

Handelshøjskolen har igen i år modtaget betydelige midler fra Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse til at understøtte den meget kraftige udvikling, der præger højskolens virksomhed i disse år.

Frode Slipsager
rektor

I. Generelle regler for højskolens virksomhed

De generelle regler for Handelshøjskolens virke er:

Lov nr. 258 af 8. juni 1983 om handelshøjskoler og handelshøjskoleafdelinger,

Lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner,

Bekendtgørelse om styrelse af Handelshøjskolen i København af 21. juni 1974,

Statut af 22. november 1974 for Handelshøjskolen i København med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 413 af 18. august 1978 om regler for valg til de styrende organer ved højere uddannelsesinstitutioner med senere ændringer,

Cirkulære af 21. november 1979 om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner med tilhørende aftaler, samt

Cirkulære af 20. august 1981 om rammeaftale vedrørende indførelse og brug af ny teknologi.

Der er endvidere i specielle bekendtgørelser fastsat nærmere regler om uddannelsesretninger, eksamensgrader, adgangsforhold, studieforhold, eksamensforhold, censorers virksomhed, læreransættelser m.v.

II. De kollegiale ledelsesorganer

Grundlaget for ledelsen af Handelshøjskolen i København er lov af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner samt Statut for Handelshøjskolen i København af 22. november 1974 begge med senere ændringer.

I henhold til statuttens § 2 ledes Handelshøjskolen af rektor i forbindelse med de i statuten omhandlede organer, nemlig styrelsesråd, konsistorium, fakultetsråd, institutråd og studienævn.

I det følgende gives en oversigt over disse organers opgaver og sammensætning samt over de udvalg, som i beretningsperioden har været nedsat af de kollegiale ledelsesorganer.

Ved organer/udvalg, hvor det skønnes relevant, er medlemmernes tilhørsforhold anført i parentes: (adm) = centraladministrationen; (bib) = biblioteket; (sp) = det erhvervsproglige fakultet; (øk) = det erhvervsøkonomiske fakultet.

A. Styrelsesrådet

Styrelsesrådet består af 11 medlemmer, af hvilke Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse vælger 6 medlemmer som en alsidig repræsentation for erhvervslivet. De studerende ved Handelshøjskolen vælger for ét år ad gangen to medlemmer og de teknisk/administrative medarbejdere vælger for tre år ad gangen ét medlem. Rektor og prorektor er fødte medlemmer af styrelsesrådet.

Sammensætning:

Direktør H. Mægaard Nielsen (formand); bankdirektør P. Nyboe Andersen; direktør Henrik Audon til 8.12.83, herefter direktør Preben Kjær; direktør Erik Haunstrup Clemmensen; sparekassedirektør Andreas Nicolaisen til 8.12.83, herefter direktør Harald Hallander; direktør Jørgen Søtoft; rektor Frode Slipsager; prorektor, lektor Lena Flugger; fuldmægtig Marly Arnoldus til 31.12.83, herefter overassistent Jytte Beckert; HD-stud. Jan Falkenstein til 31.12.83, herefter HA-stud. Kristian Heldt-Hansen; HD-stud. Janne Thyø Thomsen.

Sekretær: Administrator Jørgen Friis Christensen i samarbejde med fuldmægtig Lone Dreisler, fra 1.6.84 fuldmægtig Merete Trolle.

Styrelsesrådet har i beretningsperioden afholdt fire møder.

B. Konsistorium

1. Opgaver og sammensætning

Ifølge statuttens § 16 er konsistorium Handelshøjskolens øverste kollegiale organ. Det afgør

sager, der vedrører højskolen som helhed, herunder fordeling af højskolens bevillinger efter indstilling fra konsistoriums budget- og forretningsudvalg, udarbejdelse af indstilling til undervisningsministeren om oprettelse og nedlæggelse af institutter efter indstilling fra et fakultetsråd, fastsættelse af institutrådenes sammensætning efter indstilling fra fakultetsrådet, fastsættelse af fakultetsstudienævnets medlemstal og sammensætning, planlægning af højskolens udbygning, herunder optagelse af nye aktiviteter, oprettelse og nedlæggelse af professorater efter indstilling fra fakultetsråd samt sager i øvrigt, som i henhold til gældende retsregler kræver konsistoriums udtalelse eller beslutning.

Fødte medlemmer af konsistorium er rektor, der tillige er formand, samt prorektor og dekanerne for de to fakulteter. Administrator og overbibliotekaren deltager i konsistoriums møder uden stemmeret.

Sammensætning:

1.8.1983 – 31.12.1983:

Rektor, professor Frode Slipsager (formand) (øk); prorektor, lektor Lena Flugger (næstformand) (sp); dekan, lektor Inge Gorm Hansen (sp); dekan, lektor Finn Junge-Jensen (øk); professor Torben Agersnap (øk); lektor Søren Kaas Andersen (sp); lektor Niels Bjørn-Andersen (øk); afdelingsleder Gert Engel (sp); lektor Orla Nielsen (øk); lektor Sven Sorgenfrey (sp); undervisningsassistent Tom Jacobsgaard (øk); undervisningsassistent Lillian Werdelin (sp); assistent Lise Abildgaard; overassistent Lisa Borges; bibliotekar Birgit Støvring; cand.merc.stud. Kim Vrå Andersen; HD-stud. Kirsten Andersen; HA-stud. Peter Bruun; HA-stud. Mette Christiansen; EK-stud. Anne-Mette Djørup; cand.merc.-stud. Rolf Thrane.

1.1.1984 – 31.7.1984

Rektor, professor Frode Slipsager (formand) (øk); prorektor, lektor Lena Flugger (næstformand) (sp); dekan, lektor Irge Gorm Hansen (sp); dekan, lektor Finn Junge-Jensen (øk); afdelingsleder Gert Engel (sp) (til 30.6.1984); afdelingsleder Orla Brandt Jensen (øk); lektor Bente Kristensen (sp) (fra 1.7.1984); seniorstipendiat Mette Mønsted (øk); lektor Jørgen Kai Olsen (øk); lektor Niels Henning Pedersen (sp); lektor Sven Sorgenfrey (sp); undervisningsassistent Hans Dam (sp); undervisningsassistent Tom Jacobsgaard (øk); assistent Hanne Gregersen; assistent Lis Kofod Hansen; bibliotekar Birgit Støvring; HA-stud. Peter Bruun; HA-stud. Mette Christiansen; EK-stud. Anne-Mette Djørup; HA-stud. Mette Donde; HD-stud. John Olsen; HA-stud. Rolf Thrane.

Deltagere uden stemmeret: Administrator Jørgen Friis Christensen, fungerende overbibliotekar Finn Skriver Frandsen.

Sekretær: Fuldmægtig Lone Dreisler, fra 1.6.1984 fuldmægtig Merete Trolle.

2. Udvalg nedsat af konsistorium

a. Budget- og forretningsudvalget

Rektor er født medlem af udvalget. Administrator, dekanen for det erhvervsproglige fakultet og dekanen for det erhvervsøkonomiske fakultet deltager i udvalgets møder uden stemmeret.

Budget- og forretningsudvalget udarbejder, blandt andet på grundlag af forslag fra hovedområderne, højskolens samlede budgetforslag. Udvalget træffer endvidere afgørelse om sager, som efter konsistoriums bemyndigelse er henlagt til udvalget.

Sammensætning;

Rektor, professor Frode Slipsager (formand); prorektor, lektor Lena Flugger (næstformand); lektor Niels Bjørn-Andersen (til 31.12.1983); afdelingsleder Gert Engel (til 1.7.1984); afdelingsleder Orla Brandt Jensen (fra 1.1.1984); bibliotekar Birgit Støvring; cand.merc.stud. Kim Vrå Andersen (til 31.12.1983); HA-stud. Peter Bruun (til 31.12.1983); HA-stud. Mette Christensen (fra 1.1.1984); HA-stud. Rolf Thrane (fra 1.1.1984).

Sekretær: Fuldmægtig Lone Dreisler, fra 1.6.84 fuldmægtig Merete Trolle.

b. AV-udvalget

Kommissorium:

Primært at medvirke ved planlægningen af afdelingens arbejde på længere sigt og søge at sikre tilførsel af rimelige økonomiske ressourcer samt koordinering af AV-aktiviteterne mellem hovedområderne.

Sammensætning:

Lektor Vagn Thorsgaard Jacobsen (formand); HD-stud. Lis Holgersen; afdelingsleder Jørgen Jensen; lektor Finn Messell; EK-stud. John Olsen; lektor Orla G. Petersen; AV-afdelingens medarbejdere.

Kommitteret: Administrator Jørgen Friis Christensen.

Sekretær: Finn Kempf.

c. Fællesudvalget for det erhvervsproglige og det erhvervsøkonomiske fakultet vedrørende anvendelse af teknologi i forbindelse med den pædagogiske udvikling

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 21. juni 1984.

Kommissorium:

På grundlag af oplæg fra de to fakulteters didaktikudvalg formulerer fællesudvalget en strategisk plan for den pædagogiske udvikling på højskolen og en af denne afledt 3-årig anskaffelsesplan for AV- og edb-udstyr.

Sammensætning:

Lektor Gert Bechlund; assistent Bente Christensen; lektor Søren Christensen; kandidatstipendiat Steffen Leo Hansen; projektmedarbejder Britta Kragh; cand.merc.-stud. Bo Meyer; HA-stud. Richard Stæhr.

d. Biblioteksudvalget

Kommissorium:

Er fastsat i statuttens § 20.

Sammensætning:

Fg. overbibliotekar Finn Skriver Frandsen (formand); forskningsbibliotekar Hanne Abrahams; cand.merc.-stud. Kim Vrå Andersen; forskningsbibliotekar Margrethe Stig Hansen; bibliotekar Bente Høst-Madsen; bibliotekar Elizabeth Knudsen; HA-stud. Peter Lintrup (fra 1.1.84); lektor Tage Skjøtt-Larsen; direktør Børge Rasmussen; lektor Sven Sorgenfrey; professor Hans Sørensen.

Sekretær: Assistent Henning Bøge.

e. Bladudvalget

Kommissorium m.v.:

Bladudvalget træder sammen mindst én gang pr. semester samt i tilfælde af konflikter inden

for redaktionsgruppen eller mellem denne og de styrende organer eller andre grupper af personer eller enkeltpersoner.

Bladudvalget har som en vigtig opgave funktionen som »varmeskjold« for redaktionsgruppen og i særdeleshed for den faste redaktør, således at der ikke gribes ind i redaktionsarbejdet udefra, så længe bladets rammeordning overholdes. Baggrundsgruppen skal dermed sikre en fri og demokratisk meningsudveksling og informationsformidling for hele højskolen.

Bladudvalget træffer beslutninger om de overordnede principper for bladets drift og for alle forhold i forbindelse med bladet, bortset fra budgettets størrelse, den faste redaktørs stillingsart og -omfang og de rådgivende redaktørers maksimale årlige timeforbrug, der afgøres af konsistorium efter indstilling fra bladudvalget.

Bladudvalget har ikke ansvar for hverken de enkelte numre, bladets drift eller overholdelse af bladets budget.

Bladudvalget gennemser opstillingen over det forløbne års forbrug og det kommende års budgetforslag og føjer eventuelt bemærkninger til det sidste, inden den faste redaktør sender det til konsistoriums budget- og forretningsudvalg.

Bladudvalget foretager indstilling til rektor om ansættelse og afskedigelse af den faste redaktør.

Bladudvalgets formand attesterer lønsedler/»frigørelsesbreve« for de rådgivende redaktører samt for den faste redaktør med hensyn til dennes overarbejde.

Sammensætning:

Lektor Jørgen Alsø (formand); lektor Cai F. Christensen; assistent Kirsten Davidsen; assistent Birthe Jenkins; HA-stud. Finn Graugaard Jepsen (til 23.2.84); EG-stud. Katja Krenner; cand.merc.-stud. Birgitte Knudsen; HD-stud. Ulrik Philipson.

Sekretær: Assistent Lene Loving.

f. EDB-udvalget

Kommissorium:

Fra de to hovedområder, centraladministrationen og biblioteket at indhente budgetforslag omfattende bevillinger til:

Internt EDB-udstyr

- Køb af udstyr
- Leje af udstyr
- Vedligeholdelse af udstyr
- Afgifter til P&T (modems, terminalforbindelser).

Ekstern EDB-assistance

- Køb af standard-software og konsulentbistand til systemudvikling
- Køb af maskintid, trykning m.v.
- Efter at have koordineret ressourceudnyttelsen i den udstrækning og på de vilkår, de forskellige brugergrupper kan tilslutte sig, at udarbejde et samlet budgetoverslag til konsistorium, samt i overensstemmelse hermed at udarbejde forslag til ansøgninger til Undervisningsministeriets EDB-kapacitetsudvalg.
- Til konsistorium at give indstilling om allokering af opnåede bevillinger.

Sammensætning:

Lektor Flemming Rasmussen (formand); lektor Gert Bechlund; afdelingsleder Gert Engel

(til 30.6.84); fg. overbibliotekar Finn Skriver Frandsen; HA-stud. Morten Groot (til 23.2.84); adjunkt Bodil Nistrup Madsen; HA-stud. Bo Meyer; fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen; HA-stud. Hans Henrik T. Ohlsen (fra 23.2.1984); bibliotekar Erik Rasmussen.

Sekretær: Fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen.

g. Efteruddannelsesudvalget

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 24. maj 1984.

Kommissorium:

Udvalget har til opgave at tilvejebringe et beslutningsgrundlag for oprettelsen af en akademisk efteruddannelse inden for Handelshøjskolens uddannelsesområder.

Opgaven omfatter:

- 1) Forslag til efteruddannelsens indhold betragtet i relation til:
 - a. de samfundsmæssige behov, herunder den udvikling, der manifesterer sig gennem øget fagligt samarbejde uddannelsesinstitutionerne imellem
 - b. højskolens egne ressourcemæssige og faglige forudsætninger
 - c. eksisterende efteruddannelsesvirksomhed
 - d. den pædagogiske og undervisningsteknologiske udvikling.
- 2) Overvejelser vedrørende de kandidatprofiler, efteruddannelsen skal rette sig imod.
- 3) Forslag til organisationsform, herunder skitse til administration og lærerbemandling.
- 4) Finansieringsplan udarbejdet for en 5-årig periode.

Sammensætning:

Dekan Finn Junge-Jensen (formand); prorektor Lena Flugger; dekan Inge Gorm Hansen; HA-stud. Kristian Heldt-Hansen; HA-stud. Kristian Philipsen; afdelingsleder Lauge Stetting; bibliotekar Birgit Støvring.

Kommitteret: Rektor Frode Slipsager.

Sekretær: Fuldmægtig Merete Trolle.

h. Indretningsudvalget (Lokaleudvalget)

Kommissorium:

Udvalget har til opgave at stille forslag om løsning af lokaleressourceproblemer inden for højskolens nuværende bygningsmæssige rammer samt eventuelle nye marginale lejemål.

Udvalget har endvidere til opgave fra højskolens institutter, afdelinger m.v. at indhente forslag til bygningsmæssige ændringer samt forslag til anskaffelse (konto 20) og vedligeholdelse (konto 22) af kontormøbler – herunder møbler til indretning af etb/edb-arbejdspladser i institutter/afdelinger – samt møbler og andet inventar til undervisningslokaler, mødelokaler, kontorer m.v.

Udvalget udarbejder – under iagttagelse af konsistoriums generelle retningslinier – bidrag til højskolens budgetforslag samt forslag til anvendelse af den opnåede bevilling.

Anvendelse af midler, der på konto 11 er allokert til almindelig vedligeholdelse, forudsætter, at teknisk forvaltning har haft samråd med udvalget herom.

Sammensætning:

Afdelingsleder Lauge Stetting (formand); assistent Lise Abildgaard (til 23.2.84); assistent Lisa Borges (fra 23.2.84); cand.merc.-stud. Berit Döhl (fra 23.2.84); prorektor Lena Flugger; assistent Hanne Gregersen (fra 23.2.84); assistent Lis Kofoed Hansen (til 23.2.84); HA-stud.

Kristian Heldt-Hansen (til 23.3.84); forskningsbibliotekar Finn Hansson; HD-stud. Britta Larsen (til 23.2.84); cand.merc.-stud. Ole Nørgaard Jensen (fra 23.2.84).
Kommitteret: Kontorchef Kurt Poder.
Sekretær: Assistent Knud Stenbæk.

i. Informationsudvalget

Kommissorium:

Informationsudvalget har til opgave at stille forslag til konsistorium om de overordnede mål for højskolens kommunikationspolitik samt om de midler, der bør tages i anvendelse for at informere

- 1) erhvervslivet, politikerne og den øvrige offentlighed om højskolens forsknings- og uddannelsesvirksomhed
- 2) potentielle studerende om højskolens studier
- 3) højskolens studerende, censorer, lærere og administrative medarbejdere om aktiviteter og forhold af interesse for disse grupper.

Informationsudvalget har desuden til opgave at stille forslag om organisationen af højskolens informationstjeneste.

Arbejdet med højskolens arbejdspladsavis henlægges dog under konsistoriums bladudvalg, der samarbejder med informationsudvalget, hvor det skønnes relevant.

Sammensætning:

Forskningsbibliotekar Margrethe Stig Hansen (formand); lektor Cai F. Christensen; EG-stud. Katja Krener (til 23.2.84); assistent Eric Møller; lektor Karen Stetting; HA-stud. Jesper Thisted (til 23.2.84).

Sekretær: Assistent Lene Loving.

j. Rejseudvalget

Kommissorium:

Rejseudvalgets arbejde består i at behandle individuelle ansøgninger fra fastansatte lærere og forskningsbibliotekarer om studierejser.

Ansøgningerne, der skal indeholde en beskrivelse af rejsens formål og nærmere indhold, skal påtegnes af institutbestyreren, der ligeledes skal angive instituttets prioritering af ansøgningen i forhold til andre ansøgninger fra instituttet.

Tildelingen af tilskud til en studierejse sker på basis af en vurdering af den enkelte ansøgning, hvori indgår sådanne forhold som ansøgerens aktive deltagelse i arrangementet, fx fremlæggelse af paper, afholdelse af foredrag etc., arrangementets betydning for højskolens forskning, uddannelse etc., ansøgerens tildeling af rejsetilskudsmidler i forrige og indværende finansår m.v.

Sammensætning:

Administrator Jørgen Friis Christensen (formand); HA-stud. Anders Brusendorf (til 23.2.84); dekan Inge Gorm Hansen; forskningsbibliotekar Finn Hansson; dekan Finn Junge-Jensen; professor Jens Rasmussen; lektor Tage Skjøtt-Larsen; rektor Frode Slipsager; HA-stud. Beatrice Waldorff (til 23.2.84).

Sekretær: Assistent Connie Christensen.

k. Repro-udvalget

Kommissorium:

Udvalget har til opgave fra institutter og afdelinger at indhente forslag til anskaffelse og vedligeholdelse af udstyret til reproduktionsafdelingerne i højskolens forskellige bygninger og under iagttagelse af konsistoriums generelle retningslinier at udarbejde bidrag til højskolens budgetforslag samt senere at udarbejde forslag til anvendelse af den opnåede bevilling. Desuden skal udvalget rådgive konsistorium vedrørende regler for anvendelse af reprofaciliteter samt i samarbejde med teknisk forvaltning være rådgivende vedrørende anvendelse af midlerne til vedligeholdelse af udstyr.

Sammensætning:

Lektor Jens Overø (formand); cand.merc.-stud. Frank Ebsen; repro-leder Holger Nielsen (til 30.6.84); lektor Jacques Qvistgaard; assistent Aase Thiim.

Kommitteret: Kontorchef Kurt Poder.

Sekretær: Fuldmægtig Jan Clausen Hansen.

l. Stipendienævnet

Kommissorium:

Udvalget har til opgave at træffe afgørelse/afgive indstilling om fordeling af de legat- og lånemidler, der stilles til rådighed for højskolens studerende, herunder tillige administrationen af statens uddannelsesstøtte.

Sammensætning:

Rektor Frode Slipsager (født formand); lektor Jørgen Alsø; HA-stud. Birgit Andreasen; lektor Jens Oluf Elling; assistent Hanne Gregersen; HA-stud. Jørg Gøttler (fra 23.2.84); HD-stud. Ulrik Philipson (fra 23.2.84); HA-stud. Morten Sørensen (til 23.2.84); HA-stud. Lars Winther (til 23.2.84); HA-stud. Henrik Østerberg (fra 23.2.84).

Sekretær: Fuldmægtig Per Boje Jensen.

m. Udvalget for teknisk udstyr til administrativt brug (Anlægsudvalget)

Kommissorium:

Udvalget har til opgave fra højskolens institutter, afdelinger m.v. at indhente forslag til anskaffelse (konto 20) og vedligeholdelse (konto 22) af kontormaskiner til institutter og administrative afdelinger.

Udvalget udarbejder – under iagttagelse af konsistoriums generelle retningslinier – bidrag til højskolens budgetforslag samt forslag til anvendelse af den opnåede bevilling.

Anvendelse af midler, der på konto 22 er allokert til almindelige vedligeholdelse, forudsætter, at teknisk forvaltning har haft samråd med udvalget herom.

Sammensætning:

Fg. overbibliotekar Finn Skriver Frandsen (formand), cand.merc.-stud. Lars Frederiksen; assistent Lise Laurents, adjunkt Bodil Nistrup Madsen (fra 23.2.84); adjunkt Ulrik Gorm Møller.

Kommitteret: Kontorchef Kurt Poder.

Sekretær: Assistent Knud Stenbæk.

n. Valgudvalget

Kommissorium:

Valgudvalget forestår valget til de styrende organer ved Handelshøjskolen og udøver sine beføjelser i overensstemmelse med reglerne i valg bekendtgørelsen.

Sammensætning:

Prorektor Lena Flugger (formand); overassistent Mogens Andersen (til 23.2.84); lektor Jørgen Frode Bakka (til 23.2.84); HA-stud. Mette Christiansen; HA-stud. Per Hannover (til 1.4.84); assistent Bent Haugaard (fra 23.2.84); HA-stud. Kristian Heldt-Hansen (fra 1.4.84); lektor Kjeld Hemmingsen; undervisningsassistent Lillian Werdelin.
Sekretær: Cand.merc.-stud. Ole Nørgaard Jensen.

o. Udvalget vedrørende ny handelshøjskole

Kommissorium:

Udvalget fungerer med sin brede sammensætning som bindeled mellem højskolens medarbejdere/studerende og konsistorium.

Det er udvalgets opgave

- at analysere og vurdere synspunkter og kriterier for udformning og placering af en ny højskole
- at forberede højskolens henvendelser vedrørende en ny højskole til Undervisningsministeriet, FUUH m.v.
- at tilvejebringe grundlag for stillingtagen til konkrete forslag, der fremsættes over for højskolen.

Sammensætning:

Prorektor Lena Flugger (formand); lektor Søren Kaas Andersen; HA-stud. Helle Borgstrøm; administrator Jørgen Friis Christensen; assistent Hanne Damgaard; afdelingsleder Gert Engel; dekan Inge Gorm Hansen; forskningsbibliotekar Finn Hansson; HA-stud. Kristian Heldt-Hansen; fuldmægtig Jane Retvig; ekstern lektor Tom Jacobsgaard; afdelingsleder Orla Brandt Jensen; dekan Finn Junge-Jensen; HA-stud. Erich Karsholt; HA-stud. Kirsten Lerstrøm; assistent Anne Lunding; rektor Frode Slipsager; lektor Sven Sorgenfrey; afdelingsleder Lauge Stetting. Observatør: direktør Rolf Tvedt.
Udvalget blev nedlagt på konsistoriums møde den 23. februar 1984.

p. Arbejdsgruppen vedrørende ny handelshøjskole

Arbejdsgruppen blev nedsat af konsistorium den 23. februar 1984.

Kommissorium:

Det er gruppens opgave

- at analysere og vurdere synspunkter og kriterier for udformning og placering af en ny højskole
- at forberede højskolens henvendelser vedrørende en ny højskole til Undervisningsministeriet, FUUH m.v.
- at tilvejebringe grundlag for stillingtagen til konkrete forslag, der fremsættes over for højskolen.

Sammensætning:

Afdelingsleder Lauge Stetting (formand); afdelingsleder Gert Engel (til 30.6.84); prorektor Lena Flugger; HA-stud. Kristian Heldt-Hansen; HA-stud. Erich Karsholt; fuldmægtig Jane Retvig; rektor Frode Slipsager.

Kommitteret: Kontorchef Kurt Poder.
Sekretær: Assistent Knud Stenbæk.

q. Arbejdsgruppen vedrørende HHK's langtidsproblemer

Kommissorium:

Gruppen har til opgave

- at kortlægge de faktorer, der bestemmer Handelshøjskolens langtidsudvikling
- at udarbejde forslag til udbygning og forbedring af de informationer, der skal danne grundlag for denne kortlægning
- løbende at sætte væsentlige problemstillinger med betydning for Handelshøjskolens langtidsudvikling til debat på konsistoriums møder.

Sammensætning:

Rektor Frode Slipsager (formand); afdelingsleder Gert Engel; prorektor Lena Fluger; lektor Orla Nielsen; fuldmægtig Jane Retvig; cand.merc.-stud. Henrik Thornblad; cand.merc.-stud. Erling Tjærandsen.

Sekretær: Kontorchef Claus Tønnesen.

Udvalget blev nedlagt på konsistoriums møde den 15. december 1983.

C. Fakultetsrådene

1. Fakultetsrådenes opgaver

Ifølge statuttens § 24 afgør fakultetsrådene alle sager, som vedrører de respektive hovedområder som helhed, samt sager der vedrører kompetencefordelingen mellem institutråd indbyrdes og mellem institutråd og studienævn. I forlængelse heraf træffer fakultetsrådene afgørelse vedrørende fordeling af de tildelte ressourcer mellem de enkelte fag, institutter og studienævn; stillingsopslag, stillingsbesættelser og afskedigelser for såvidt angår heltidsbeskæftigede lærere samt videnskabelige medarbejdere, eksterne lektorer samt ansættelse af gæsteprofessorer; tildeling af kandidat- og seniorstipendiater m.v.; tjenestefritagelse udover en måneds varighed for heltidsbeskæftigede lærere og videnskabelige medarbejdere samt eksterne lektorer; antagelse og konferering af doktordisputater; tildeling af licentiatgrader; forslag til og bedømmelse af prisopgaver. Fakultetsrådene indstiller til konsistorium vedrørende ændring af højskolens statut; ændring af hovedrådenes opbygning; oprettelse og nedlæggelse af institutter samt ændring af disses fagområde; institutrådenes sammensætning; oprettelse og nedlæggelse af professorater samt tildeling af æresdoktorgrader. Vedrørende fakultetsrådenes øvrige opgaver henvises til statuttens bestemmelser.

2. Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd

a. Sammensætning:

1.8.1983 – 31.12.1983:

Lektor Finn Junge-Jensen (dekan); overassistent Jytte Beckert; studerende Kjeld Bjerregaard; studerende Oluf Steen Carstensen; assistent Hanne Damgaard; studerende Lars Frederiksen; lektor Mogens Gruelund; professor Flemming Hansen; lektor Jens Allin Hansen; lektor Kjeld Hemmingsen; afdelingsleder Orla Brandt Jensen (prodekan); professor Erik Johnsen; studerende Alfred Josefsen; assistent Liza Klöcker-Larsen; lektor Preben Melander; professor Niels Chr. Nielsen; lektor Jørgen Kai Olsen; lektor Tage Skjøtt-Larsen; studerende Michael Schou; afdelingsleder Lauge Stetting; studerende Hans Vengberg.

1.1.1984 – 31.7.1984

Lektor Finn Junge-Jensen (dekan); studerende Kim Vrå Andersen; studerende Birgit Andreasen; assistent Birthe Beckmann; professor Niels Blomgren-Hansen; lektor Jens Frøslev Christensen; lektor Mogens Gruelund; professor Flemming Hansen; lektor Jens Allin Hansen; studerende Tim Justesen; studerende Kristian Kirchheiner; assistent Annelise Klüver; assistent Liza Klöcker-Larsen; studerende Lars Winther Larsen; lektor Preben Melander; lektor Jørgen Kai Olsen; lektor Stig Ree; lektor Tage Skjøtt-Larsen; afdelingsleder Lauge Stetting; studerende Niels Sørensen.

b. Udvalg nedsat af det erhvervsøkonomiske fakultetsråd

1° Budget- og forretningsudvalget

1.8.1983 – 31.12.1983:

Dekan Finn Junge-Jensen (formand); studerende Oluf Steen Carstensen; studerende Lars Frederiksen; professor Flemming Hansen; afdelingsleder Orla Brandt Jensen (næstformand); assistent Liza Klöcker-Larsen; lektor Tage Skjøtt-Larsen.

1.1.1984 – 31.7.1984:

Dekan Finn Junge-Jensen (formand); studerende Kim Vrå Andersen; lektor Jens Fejø; studerende Kristian Kirchheiner; assistent Liza Klöcker-Larsen; lektor Stig Ree; lektor Tage Skjøtt-Larsen.

2° EDB-udvalget

Lektor Gert Bechlund (formand); adjunkt Eric Bentzen; adjunkt Lars Ranfelt; lektor Flemming Rasmussen; lektor Jens Frøslev Christensen; lektor Hans Kurt Kvist; lektor Jørgen R. Meyer; lektor Thomas Skousen; programmør Torben Boyd; studerende Birgit Andreasen; studerende Eilif Thomasen; studerende Henrik Olsson; studerende Bo Meyer.

3° Sønderborg-udvalget

Rektor Frode Slipsager (formand); lektor Cai F. Christensen; afdelingsleder Orla Brandt Jensen; professor Bjarke Fog; studerende Ole Nørgaard Jensen; studerende Jan Falkensten; prorektor Axel Schultz Nielsen fra Sønderborg.

4° Normudvalget

Dekan Finn Junge-Jensen (formand); lektor Stig Ree; studerende Ole Nørgaard Jensen.

5° Initiativudvalget for forskningen

Lektor Finn Borum; lektor Peter Maskell; lektor Preben Melander; lektor Stig Ree; studerende Kristian Philipsen; studerende Curt Stavis; overassistent Liza Klöcker-Larsen.

6° Licentiatudvalget

Professor Torben Agersnap (formand); professor Niels Christian Nielsen; lektor Ann Westenholtz; lektor Lars Grønholdt.

7° Strukturudvalget

Dekan Finn Junge-Jensen; professor Flemming Hansen; professor Erik Johnsen; afdelingsleder Lauge Stetting; studerende Esben Hausted; studerende Ole Steen Jørgensen; fuldmægtig Marly Arnoldus.

8° Udvalget vedr. eksterne lektorers arbejdsopgaver

Lektor Jørgen Meyer; lektor Ann Westenholtz; ekstern lektor Lars Iwe; ekstern lektor Hans Henning Nielsen; studerende Lars Frederiksen; studerende Kristian Kirchheiner; kontorfuldmægtig Grethe Rønn; professor Flemming Hansen (kontaktperson).

9° Udvalget vedr. revisorområdets organisatoriske indpasning

Lektor Orla G. Petersen; lektor Robert Sloth Pedersen; professor Zakken Worre; studerende Cuno Christensen; studerende Tim Justesen; overassistent Lisa Borges; overassistent Hanne Damgaard.

10° Fakultetets deltagelse i fællesudvalgsarbejde vedr. HA-bekendtgørelse

Afdelingsleder Orla Brandt Jensen (formand); professor Flemming Hansen; studerende Michael Møller.

11° Fakultetets deltagelse i fællesudvalgsarbejde vedr. HD-bekendtgørelse

Lektor Cai F. Christensen; afdelingsleder Orla Brandt Jensen (mødeleder); studerende Kurt Lourcing.

3. Det erhvervsproglige fakultetsråd

a. Sammensætning

1.8.1983 – 30.11.1983:

Dekan, lektor Inge Gorm Hansen; professor Jens Rasmussen (prodekan); lektor Søren Kaas Andersen; lektor Hans Peter Jørgensen; lektor Bente Kristensen; lektor Sven Sorgenfrey; lektor Niels Henning Pedersen; lektor Jørgen Alsø; lektor Anne Dueholm; handelsfaglærer Lise Saxov; undervisningsassistent Alice Bjørn Andersen; undervisningsassistent Else Marker-Larsen; assistent Ester Olsen; ED-stud. Pia Helmbo; EK-stud. Claus Iskov; EG-stud. Leif Juhl; EG-stud. Gitte Winther Rasmussen; EG-stud. Jesper Sjøgren; EA-stud. Mette Vad.

Sekretærer: Gerd Andersen og Anita Pontoppidan.

1.12.1983 – 31.7.1984

Dekan, lektor Inge Gorm Hansen; professor Jens Rasmussen (næstformand); lektor Søren Kaas Andersen; lektor Hans Peter Jørgensen; lektor Bente Kristensen; lektor Sven Sorgenfrey; lektor Niels Henning Pedersen; lektor Jørgen Alsø; lektor Anne Dueholm; handelsfaglærer Lise Saxov; undervisningsassistent Alice Bjørn Andersen; undervisningsassistent Else Marker-Larsen; assistent Elna Oberleitner; assistent Anna Berg von Linde; assistent Lene Nielsen; EG-stud. Katja Krener-Andersen; EG-stud. Jane Holm Hansen; EG-stud. John Mogensen; EG-stud. Britta Hansen; EG-stud. Anne Marie Appelberg.

Sekretær Anita Pontoppidan.

b. Udvalg nedsat af det erhvervsproglige fakultetsråd

1° Budget- og forretningsudvalget

1.8.1983 – 30.11.1983:

Dekan, lektor Inge Gorm Hansen (formand); lektor Hans Peter Jørgensen (næstformand); lektor Søren Kaas Andersen; lektor Anne Dueholm; assistent Elna Oberleitner; EG-stud. Jesper Sjøgren; EA-stud. Mette Vad.

1.12.1983 - 31.7.1984

Dekan, lektor Inge Gorm Hansen (formand); lektor Hans Peter Jørgensen (næstformand); lektor Søren Kaas Andersen; lektor Anne Dueholm; assistent Elna Oberleitner; EG-stud. Britta Hansen.

Sekretær: Lene Nielsen.

2° Kontaktudvalget

mellem det humanistiske fakultet ved Københavns Universitet og det erhvervs-sproglige fakultet ved Handelshøjskolen i København.

Med henblik på at udbygge og konkretisere det løbende samarbejde mellem det humanistiske fakultet ved Københavns Universitet og det erhvervsproglige fakultet ved Handelshøjskolen i København nedsattes efter en række uformelle drøftelser i september 1982 et kontaktudvalg bestående af repræsentanter for lærere, studerende og teknisk-administrativt personale ved de to institutioner. Dette udvalg har bl.a. udover gensidig orientering og drøftelse af fælles problemer behandlet og koordineret de nu etablerede uddannelser i russisk erhvervsprog, anvendt lingvistik og græsk tolkeuddannelse.

De to fakulteter har efter indstilling fra kontaktudvalget besluttet at iværksætte en forsøgsordning med udlån af lærere fra de store sproginstitutioner ved Københavns Universitet til de tilsvarende institutioner ved Handelshøjskolen, hvor man står over for en akut mangel på faste lærere. Efter indstilling fra de berørte institutioner og efter behandling i de kollegiale organer har de to fakulteter som forsøgsordning aftalt udlån af tre lærere til Institut for Engelsk, en lærer til Institut for Fransk, to lærere til Institut for Tysk og en lærer fra Institut for Nordisk Filologi til den integrerede sprog/økonomiuddannelse.

Kontaktudvalgets repræsentanter fra Handelshøjskolen i København er:

Dekan, lektor Inge Gorm Hansen; lektor Anne Dueholm; lektor Niels Henning Pedersen; lektor Inge Baaring; lektor Anna Berg von Linde; EA-stud. Mette Vad; EG-stud. Leif Juhl.

3° EDB-udvalget

Kommissorium:

»Det er EDB-udvalgets opgave at følge det erhvervsproglige fakultets EDB-aktiviteter inden for forskning, undervisning og administration, og på basis heraf orientere, rådgive og fremsætte forslag til fakultetsrådet vedrørende EDB-ressourcernes anvendelse og fordeling på disse aktiviteter.«

Sammensætning:

Adjunkt Bodil Nistrup Madsen (formand); afdelingsleder Gert Engel (næstformand); handelsfaglærer Jette Nørgaard; Ek-stud. Mette Djørup; fuldmægtig Ebbe Trærup Andersen (sekretær).

Udvalget har bl.a. deltaget i udarbejdelse af oversigt over Handelshøjskolens EDB-behov 1984-87 samt ansøgninger om EDB-udstyr til Statens Humanistiske Forskningsråd og Direktoratet for de Videregående Uddannelser. Endvidere har udvalget udarbejdet forslag om oprettelse af et Institut for Informatik og Datalingvistik under det erhvervsproglige fakultet.

D. Fakultetsstudienævnene

1. Fakultetsstudienævnenes opgaver

Ifølge §§ 49-54 i statuttten har fakultetsstudienævnene følgende opgaver og beføjelser: Fastlæggelse af kompetence mellem fakultetsstudienævnet og de øvrige studienævn indbyrdes; alle spørgsmål om generelle regler for eksamen, karaktergivning, undervisning og studieordninger inden for rammerne af gældende bekendtgørelse om adgangsbetingelser, eksamen m.v. efter indstilling fra de(t) berørte fagstudienævn; afgørelser af ankesager i forbindelse med dispensationer for studie- og eksamensordninger; afgørelser i forbindelse med ankesager ved besættelse af stillinger som undervisningsassistenter.

2. Det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn

a. Sammensætning:

1.8.1983 - 31.12.1983:

Lektor Cai F. Christensen (formand); HD-studerende Kurt Lourcing (næstformand); lektor Britt-Mari Blegvad; afdelingsleder Knud Hansen; adjunkt Bjarne Astrup Jensen; lektor Svend Marker-Larsen; lektor Poul Olsen; lektor Flemming Rasmussen; lektor Hans Kornø Rasmussen; lektor H. V. Godsk Pedersen; lektor Jens Schou-Christensen; HD-studerende Lars Bangsgaard; stud.merc. Thomas Dyrbye; særprøvestuderende Jan Falkenstein; HD, HA-studerende Niels-Erik Friis; HD-studerende Lis Holgersen; cand.aud.-studerende Henrik Rørbæk Madsen; HA-studerende Christian Mariager; HD-studerende Janne Thyø Thomsen; stud.merc. Erling Tjærandsen.

Sekretær: assistent Aase Thiim.

1.1.1984 - 31.7.1984:

Lektor Jens Schou-Christensen (formand); HA-studerende Niels-Erik Friis (næstformand); lektor Jørgen Frode Bakka; lektor Britt-Mari Blegvad; lektor Cai F. Christensen; afdelingsleder Knud Hansen; lektor Bjarne Astrup Jensen; lektor Poul Olsen; lektor H. V. Godsk Pedersen; lektor Flemming Rasmussen; lektor Hans Kornø Rasmussen; stud.merc. Ulf Brinkkjær (udtrådt 31.3.1984); HA-studerende Karin Andersen (indtrådt 1.4.1984); cand.merc.-studerende Bo Hansen; HA-studerende Kristian Heldt-Hansen; HD-studerende Michael Knudsen; HD-studerende Peter Lindberg; cand.aud.-studerende Henrik Rørbæk Madsen; HD-studerende Susanne Nørgaard; HD-studerende Lene Lynge Severinsen; HD-studerende John Staugaard.

Sekretær: assistent Aase Thiim.

b. Udvalg nedsat af det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn

1° Forretningsudvalget:

Sammensætning:

1.8.1983 - 31.12.1983:

Lektor Cai F. Christensen (formand); HD-studerende Kurt Lourcing (næstformand); lektor Jens Schou-Christensen; stud.merc. Erling Tjærandsen.

1.1.1984 - 31.7.1984:

Lektor Jens Schou-Christensen (formand); HA-studerende Niels-Erik Friis (næstformand); lektor Cai F. Christensen; HD-studerende John Staugaard.

Sekretær: assistent Aase Thiim.

2° Datalogiudvalget

Kommissorium:

- at overveje alternative muligheder for etablering af et kombinationsstudium i erhvervsøkonomi/datalogi på HHK;
- at undersøge forskellige alternativers gennemførlighed i samarbejde med Datalogisk Institut ved Københavns Universitet (DIKU) og at vurdere deres ønskværdighed set i relation til højskolens overordnede, studiepolitiske interesser. Uddannelsen skal som fuldtidsstudium over 5 år føre frem til en kandidatgrad

Sammensætning:

Lektor Cai F. Christensen (formand); lektor Niels Bjørn-Andersen; lektor Britt-Mari Blegvad; afdelingsleder Orla Brandt Jensen; stud.merc. Erling Tjærandsen; lektorvikar Lars Ranfeldt; HD-stud. Kirsten Andersen; HD-stud. John Olsen; HD-stud. Kristian Heldt-Hansen.

Sekretær: assistent Hanne Slaarup.

3° Didaktikudvalget

Kommissorium:

- at fremme og koordinere den pædagogiske udvikling ved den økonomiske afdeling med baggrund i den almene udvikling inden for det pædagogiske område, herunder tilrettelægge og gennemføre almenpædagogiske og fagdidaktiske introduktionskurser og kurser i studieteknik;
- at iværksætte en pædagogisk forskning, som tager sigte på højskolens indføring i undervisningen;
- at behandle sager vedrørende ansættelse af fagligpædagogiske konsulenter og tekniske assistenter, og
- at behandle de i forbindelse med løsningen af ovenstående opgaver nødvendige budgetforslag.

Sammensætning:

Professor Torben Agersnap (formand); lektor Hans Henning Nielsen; lektor Søren Heede; lektor Jørgen Frode Bakka; bibliotekar Birgitte Lauritsen; studerende Alfred Josefsen; studerende Berit Döhl; studerende Jan Axel von Luckner; assistent Kirsten Lindved; ingeniør Finn Kempf (sekretær).

4° Udvalget vedrørende den erhvervsretlige uddannelse (nedsat februar 1984)

Kommissorium:

Udvalget har til opgave på grundlag af det hidtidige materiale, herunder betænkningen fra fællesudvalget om en erhvervsretlig uddannelse, at udarbejde detaljeret forslag til en tre-årig mellemuddannelse og en fem-årig kandidatuddannelse. Udvalgets forslag forelægges fakultetsstudienævnet.

Sammensætning:

Lektor Cai F. Christensen; afdelingsleder Orla Brandt Jensen; professor Ole Lando; lektor Britt-Mari Blegvad; professor Børge Dahl; lektor Orla G. Peterser; jura-stud. Christian Ahlefeldt-Laurvig; jura-stud. Anette Christensen; jura-stud. Henning Andersen; jura-stud. Anne Reinert; cand.merc.-stud. Niels Ankersen; cand.merc.-stud. Wilbert van der Meer.

5° HD-revisionsudvalget

Kommissorium:

Revisionsudvalget skal inden for rammerne af gældende regler om det erhvervsøkonomiske diplomstudium udarbejde forslag til studiets fremtidige indhold og form.

Det er dermed udvalgets opgave at stimulere/initiere en udviklingsproces med henblik på en gradvis gennemførelse af påkrævede ændringer vedrørende såvel studiets faglige indhold som studie- og evalueringsformer, således at bekendtgørelsens målbeskrivelse for uddannelsen kan realiseres.

Ved udformning og implementering af studiemæssige ændringer skal udvalget etablere et samarbejde med HD 1. dels studienævnet, HD 1. dels fagledere, HD 2. dels studienævn og provinsafdelingerne.

Til gennemførelse af udviklingsprocessen skal udvalget udarbejde følgende:

1. En rammeplan, der identificerer væsentlige aspekter af studiets fremtidige struktur
2. En specifikation af arbejdsopgaver med konkrete ændringsforslag
3. En tidsplan for forslagernes gennemførelse.
4. Et budget for udvalgets ressourcebehov med forslag til ressourcefremskaffelse.

Udvalget refererer til en baggrundsgruppe med deltagelse fra de berørte kollegiale organer samt fra provinsafdelinger/filialer.

Til gennemførelse af de under punkt 2 nævnte opgaver samarbejder udvalget med ekspertgrupper inden for specielle afgrænsede arbejdsområder.

HD-revisionsudvalget skal løbende holde det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn og fagstudienævnene underrettet om arbejdets forløb.

Sammensætning:

Lektor Orla G. Petersen; lektor Ole Wiberg; afdelingsleder Orla Brandt Jensen; lektor Tore Kristensen; studerende Lis Holgersen; studerende Kristian Birk Sørensen; studerende Janne Thomsen; studerende John Olsen.

Sekretær: studieadministrator Poul Flindhardt.

6° Arbejdsgruppen vedrørende eksamens- og prøveformer

Kommissorium:

Gruppen skal samle dokumentation angående eksisterende evalueringsformer på de højere læreanstalter samt andet pædagogisk materiale vedrørende evalueringsformer til brug for gruppens videre arbejde.

Endvidere skal gruppen indhente oplysninger angående aktuelle problemer ved evaluering af undervisningsresultater på højskolen.

Endelig skal gruppen opstille et bredt katalog af mulige evalueringsformer sat i forhold til undervisningens formål og udformning med hensyn til den ønskede pædagogiske effekt, således at arbejdsgruppens arbejde kan indgå som en del af højskolens pædagogiske udviklingsarbejde.

Sammensætning:

Lektor Britt-Mari Blegvad (formand); lektor Aage Nedergaard; professor Zakken Worre; stud.merc. Kristian Philipsen; adm. medarbejder Michael Møller Nielsen, HA.

7° Arbejdsudvalget til forberedelse af HD-studiet i indkøb- og transportøkonomi (nedsat april 1984)

Direktoratet for de videregående uddannelser nedsatte i slutningen af 1981 et udvalg, der fik til opgave at belyse mulighederne for at etablere et nyt HD-studium i indkøb og transport. Udvalget anbefalede i en betænkning fra februar 1983, at der blev etableret et sådant HD-studium, i første omgang ved Handelshøjskolen i København.

Udvalgets betænkning har siden været sendt til høring hos uddannelsesinstitutioner, erhvervsorganisationer m.v. og i foråret 1984 fik Handelshøjskolen en bevilling fra direktoratet til udvikling af et nyt HD-studium i indkøb og transport med henblik på studiestart pr. 1. september 1985.

Sammensætning:

Adjunkt Jan Mouritsen; lektor Orla Nielsen; lektor Stig Ree; lektor Tage Skjøtt-Larsen; lektor Vagn Thorsgaard Jacobsen; lektor Ole Wiberg.

Kommitteret i udvalget: studieadministrator Poul Flindhardt.

8° Arbejdsudvalget vedrørende registrerede revisorers uddannelse

Kommissorium:

- at undersøge behovet for, at bekendtgørelsen om godkendelse af registrerede revisorer - bekendtgørelse nr. 493 af 21. september 1978 - ændres. Udvalget bedes belyse, hvorledes uddannelsen som registreret revisor forholder sig til anden revisoruddannelse
- at redegøre for, hvorvidt og i hvilket omfang de enkelte fagområder inden for cand.aud.-studiet bør indgå i uddannelsen som registreret revisor
- samt på denne baggrund at angive, hvilke tilpasninger, der eventuelt bør foretages i bekendtgørelsens § 1.

Udvalgets indstilling skal foreligge senest 1. maj 1984.

Sammensætning:

Lektor Poul Olsen; lektor Robert Sloth Pedersen; lektor Vagn Thorsgaard Jacobsen; lektor Ulrik Gorm Møller; studerende Leonhardt Pihl; studerende Stig Meno Farholt.

3. Det erhvervsproglige fakultetsstudienævn

Studienævnet har i beretningsperioden - hovedsagelig i forårssemestret - især beskæftiget sig med drøftelse og vedtagelse af studieordning for det reformerede grundstudium i 2 sprog. Dette arbejde er foretaget i tæt samarbejde med EG-studienævnet, og der har været omfattende høringsprocedurer i de berørte kollegiale organer på det erhvervsproglige fakultet.

a. Sammensætning:

fra 1.8.1983 - 31.12.1983:

Lektor Helge Schwarz (formand); EK/EOT-stud. Dorte Salskov-Iversen (næstformand); adjunkt Ellen Fehrn-Christensen; lektor Flemming Koue; lektor Erna Sølling; EG-stud. Kirsten Ebstrup; ED-stud. Merete Langwadt; EA/ED-stud. Tove Sørensen.

1.1.1984 - 31.7.1984:

Lektor Helge Schwarz (formand); EK/EOT-stud. Tove Sørensen (næstformand); lektor Erna Sølling; lektor Birgitte Friis; lektor Flemming Koue; EA/ED-stud. Anne Merete Skov; EG-stud. Merete Langwadt; EG-stud. Dorrit Næsberg-Nielsen.

Sekretær: Fuldmægtig Per Boje Jensen.

Referent: Assistent Jytte Nielsen (indtil 31.12.1983); assistent Lene Palsbro (fra 1.1.1984).

b. Udvalg nedsat af det erhvervsproglige fakultetsstudienævn

1° Didaktikudvalget

Kommissorium:

- at tilrettelægge og gennemføre almen didaktiske kurser med henblik på lærernes grund- og efteruddannelse
- at medvirke ved fagdidaktiske kurser
- at fremme arbejdet i studie- og projektgrupper, der søger at udvikle og afprøve nye metoder og midler med henblik på højskolens undervisningsaktiviteter
- at behandle de i forbindelse med løsningen af ovenstående opgaver nødvendige budgetforslag.

Sammensætning:

1.8.1983 – 31.12.1983:

Adjunkt Jørgen Høedt (formand); lektor Lita Lundquist; lektor Klaus Müller; lektor Helge Schwarz.

1.1.1984 – 31.7.1984:

Lektor Lita Lundquist (formand); adjunkt Jørgen Høedt; afdelingsleder Mogens Wied Jørgensen; lektor Helge Schwarz; EK/EOT-stud. Tove Sørensen; EK/EOT-stud. Lis Frost; adjunkt Louise Denver; undervisningsassistent Lillian Werdelin (de to sidstnævnte fra 1.6.1984).

Sekretær: Teknisk leder Finn Kempf.

2° Udvalget vedrørende de valgfri fag

Kommissorium:

Udvalget har til opgave at tilrettelægge og administrere de valgfri fag.

Sammensætning:

Lektor Per Anker Jensen (formand); lektor Lita Lundquist; EK/EOT-stud. Ole Madsen; EK/EOT-stud. Tove Sørensen.

Sekretær: Fuldmægtig Lone Burmeister (indtil 15.10.83); Helle Thiele (fra 15.10.83).

3° Interimstudienævnet

Kommissorium:

Inden for rammerne af en forventet foreløbig rammebekendtgørelse for de erhvervsproglige uddannelser at varetage normale studienævnsbeføjelser, jfr. statuttens §§ 56, 57, 59 og 60 i det omfang disse bestemmelser har relevans.

At forvalte de ressourcer, som skal tildeles gennemførelse af forsøgsundervisning.

Sammensætning:

Lektor Bente Kristensen (formand); handelsfaglærer Hanne Nielsen; adjunkt Anette Villemoes; lektor Lita Lundquist; adjunkt Hanne Glasius (indtil 21.9.1983); undervisningsassistent Britta Kragh; lektor Per Anker Jensen (fra 11.10.1983); EG-stud. Lise Bægaard; EK-stud. Anne Mette Djørup; EK-stud. Carsten Harder (indtil 13.12.1983); EG-stud. Lene

Geill (fra 11.10.1983); Marianne Skotte (fra 11.10.1983); Kirsten Nottelmann Hansen (fra 2.4.1984).

Sekretær: Assistent Jytte Nielsen.

4° Styringsgruppen for det videregående erhvervsproglige studium i russisk

Kommissorium:

Inden for rammerne af studie- og eksamensordning for den videregående erhvervsproglige uddannelse i russisk

- at varetage de normale studienævnsbeføjelser, jf. Handelshøjskolens statut §§ 56, 57, 58, 59 og 60 i det omfang, disse bestemmelser har relevans
- at forvalte de ressourcer, som tildeles den videregående erhvervsproglige uddannelse i russisk
- at varetage de nævnte opgaver i snævert samarbejde med Slavisk Institut og Slavisk Studienævn ved Københavns Universitet og Institut for fransk ved Handelshøjskolen i København
- at varetage de nævnte beføjelser på en sådan måde, at der sker en løbende godkendelse i det erhvervsproglige fakultetsstudienævn.

Sammensætning:

Adjunkt Birte Pass (formand); lektor Anne Dueholm; lektor Jørgen Harrit (Københavns Universitet); lektor Peter Ulf Møller (Københavns Universitet) samt følgende studerende fra det pågældende studium: Jan Erik Andersen; Anne Lisbet Kragh; Tove Jordal; Karen Lizzi Jensen (indtil 16.2.1984); Dolly Jørgensen (fra 16.2.1984).

Sekretær: Assistent Jytte Nielsen.

E. Fagstudienævnene

1. Fagstudienævnenes opgaver

Ifølge statuttens §§ 56-60 har fagstudienævnene bl.a. fået tillagt følgende opgaver og beføjelser:

Tilrettelæggelse af undervisningen og afholdelse af eksaminer; udarbejdelse og ajourføring af studieordninger og studievejledninger; ansættelse af undervisningsassistenter; udtalelser i forbindelse med oprettelse og nedlæggelse af lærerstillinger; udarbejdelse af bevillingsbehov i forbindelse med aktiviteterne henhørende under fagstudienævnene; disponering over personale- og pengebevillinger, som er stillet til rådighed for studienævnene.

2. De erhvervsøkonomiske fagstudienævn

a. HA-studienævnet

Sammensætning:

1.8.1983 - 31.12.1983:

Lektor Ove Hedegaard (formand); adjunkt Johan Ankerstjerne; lektor Bjarne Sloth Jensen; lektor Poul-Erik Daugaard Jensen; lektor Leif Bloch Rasmussen; HA-stud. Henning Hasle (næstformand til 13.9); HA-stud. Carsten Boye; HA-stud. Niels Erik Friis fra 13.9.; HA-stud. Tina Kreipke (næstformand fra 14.10); HA-stud. Michael Mark; HA-stud. Lone Pedersen til 13.9; HA-stud. Jane Bollingberg Sørensen fra 13.9.

Sekretær: Erling Tjærandsen til 14.10.83. Thorkild Kristoffersen fra 17.11.83.

1.1.1984 – 31.7.1984:

Lektor Svend Marker-Larsen (formand); adjunkt Johan Ankerstjerne; lektor Jørgen Frode Bakka; adjunkt Jesper Strandskov; lektor Helge Tetzschner; HA-stud. John Guldborg Hansen (næstformand); HA-stud. Peter Lindtrup; HA-stud. Anders Nørgaard; HA-stud. Jeanette Sigsgaard; HA-stud. Curt Stavis.

Sekretær: Thorkild Kristoffersen.

b. Cand.merc.-studienævnet

Sammensætning:

1.8.1983 – 31.12.1983:

Lektor Vagn Thorsgaard Jacobsen (formand); stud.merc. Erling Kjædegaard (næstformand); stud.merc. Jørgen Damsbo Andersen; stud.merc. Philip Dornonville de la Cour (udgået 12.9.1983); stud.merc. Ulla Bresling (fra 12.9.1983); stud.merc. Annegrethe Hansen; kandidatstipendiat Povl Erik Jensen; lektor Kjeld Arnth Jørgensen; kandidatstipendiat Jan Molin; lektor Johannes Mouritsen; stud.merc. Leonhardt Pihl.

1.1.1984 – 31.7.1984:

Lektor Vagn Thorsgaard Jacobsen (formand); stud.merc. Annegrethe Hansen (næstformand); stud.merc. Jørgen Damsbo Andersen (udgået 4.6.1984); stud.merc. Henrik Tornblad (fra 4.6.1984); kandidatstipendiat Jannet Grønfeldt; lektor Kjeld Arnth Jørgensen; stud.merc. Lene Knudsen; stud.merc. Michael Mark; kandidatstipendiat Jan Molin; lektor Michael Møller; stud.merc. Leonhardt Pihl.

Sekretær: Lis Langen.

c. Cand.aud.-studienævnet

Sammensætning:

1.8.1983 – 31.12.1983:

Lektor Robert Sloth Pedersen (formand); cand.aud.stud. Erik Holst Jørgensen (næstformand); lektor Dennis Clausen; cand.aud.stud. Jørgen Valter Hansen; adjunkt Ulrik Gorm Møller; lektor Poul Olsen; lektor Hans Viggo Godsk Pedersen; cand.aud.stud. Flemming Sørensen; cand.aud.stud. Preben Johan Sørensen; cand.aud.stud. Aage Thomsen.

1.1.1984 – 31.7.1984:

Lektor Robert Sloth Pedersen (formand); cand.aud.stud. Erik Holst Jørgensen (næstformand); lektor Dennis Clausen; cand.aud.stud. Jørgen Valter Hansen; afdelingsleder Orla Brandt Jensen; lektor Poul Olsen; lektor Hans Viggo Godsk Pedersen; cand.aud.stud. Flemming Sørensen; cand.aud.stud. Aage Thomsen; cand.aud.stud. John Thorup.

Sekretær: til 1.5.1984 Jane Retvig, fra 1.5.1984 Lis Langen.

d. Studienævnet for HD 1. del

Sammensætning:

1.8.1983–31.12.1983:

Adjunktvikar Lars Ranfelt (formand); HD-stud. Kirsten Andersen; HD-stud. Carsten Hamann; lektor E. Damsgård Hansen; HD-stud. Kristian Heldt-Hansen; lektor Steffen Jørgensen; HD-stud. Britta Larsen; HD-stud. Jan Axel von Luckner; lektor H. Duelund Nielsen; lektor Hans Viggo Godsk Pedersen.

Sekretær: 1.8 – 1.10.1983: Fuldmægtig Thorkild Kristoffersen; 1.10 – 31.12.1983: Assistent Gerd Andersen.

1.1.1984 – 31.7.1984:

Lektor Lars Ranfelt (formand); HD-stud. Kirsten Andersen; HD-stud. Erling Bækkelund; HD-stud. Jacob Gammeltoft; lektor E. Damsgård Hansen; HD-stud. Anne Heiberg-Jürgensen; professor E. Lykke Jensen; lektor H. Duelund Nielsen; HD-stud. Ingolf R. Nielsen; lektor Hans Viggo Godsk Pedersen.

Sekretær: Assistent Gerd Andersen.

e. Studienævnet for HD 2. del – Afsætningsøkonomi

Sammensætning

1.8.1983 – 31.12.1983:

Lektor Hanne Hartvig Larsen (formand); HD-stud. Lars Alm (næstformand); lektor Hans Engstrøm; lektor Leif Kristensen; stipendiat Tore Kristensen; lektorvikar Michael Pettersson; HD-stud. Henrik Dorph-Jensen; HD-stud. Steen Grove-Rasmussen; HD-stud. Allan Reck.

Sekretær: Lise Nielsen.

1.1.1984 – 31.7.1984:

Lektor Hanne Hartvig Larsen (formand); HD-stud. Mette Parkild (næstformand); lektor Hans Engstrøm; lektor Leif Kristensen; lektorvikar Tore Kristensen; lektor Michael Pettersson; HD-stud. Jens Eriksen; HD-stud. John Staugaard Pedersen; HD-stud. Ulrik Philipson; HD-stud. Niels Sørensen.

Sekretær: Inge Zimmermann.

Strukturudvalget:

Lektor Søren Heede; lektor Hanne Hartvig Larsen; lektorvikar Tore Kristensen; ekstern lektor i pædagogik Hans Henning Nielsen, Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning; HD-stud. Mette Parkild.

f. Studienævnet for HD 2. del – Finansiering og Kreditvæsen

Sammensætning:

1.8.1983 – 31.12.1983:

Professor Carl E. Sørensen (formand); adjunkt Johan Ankerstjerne (næstformand); ekstern lektor Søren Larsen; HD-stud. Jan Hoffmann; HD-stud. Claus Neergard; HD-stud. Janne Thyø Thomsen.

Sekretær: Hanne Toft.

1.1.1984 – 31.7.1984:

Professor Carl E. Sørensen (formand); adjunkt Johan Ankerstjerne (næstformand); ekstern lektor Søren Larsen; HD-stud. Lars Erik Andersson; HD-stud. Niels Langkilde; HD-stud. Janne Thyø Thomsen.

Sekretær: Hanne Toft.

I beretningsperioden har arbejdsudvalg under Studienævnet for HD 2. del Finansiering og Kreditvæsen, drøftet muligheden for at forbedre og forny studiet. Udvalgene har afgivet rapport til studienævnet med forslag om mere fleksible og differentierede undervisningstilbud for de studerende. De bygger på et hovedforslag om strukturelle ændringer af studiet, således at der dels gennemføres en fælles grundundervisning i studiets fagområder, dels udbydes en række valgmoduler, som de studerende kan sammensætte efter behag, og som giver muligheder for specialisering eller uddybning af forskellige fagelementer. Valgmodulerne, som gennemføres i 7. og 8. semester af studiet, sigter på såvel kapital- og kreditmarkedernes

funktioner, nationalt og internationalt, som på virksomheders økonomiske/finansielle styringsproblemer.

Af det samlede udbud af valgmoduler, der svarer til 90 timers undervisning, skal den studerende vælge knap halvdelen som eksamensrelevant pensum. Rapporten indeholder også andre forslag vedrørende undervisning og eksamen, bl.a. at seminarkaraktererne i fremtiden indregnes i det samlede eksamensresultat og ikke som hidtil alene fungerer som adgangstegn til eksamen. Den nye studieordning iværksættes fra september 1984.

g. Studienævnet for HD 2. del – Forsikring

Sammensætning:

1.8.1983 – 31.12.1983:

Afdelingsleder Knud Hansen (formand); undervisningsassistent Erik Damm (næstformand); HD-stud. Eilif Christensen; HD-stud. Helmuth Jacobsen; HD-stud. Kell Christensen.

1.1.1984 – 31.7.1984:

Afdelingsleder Knud Hansen (formand); undervisningsassistent Erik Damm (næstformand); HD-stud. Michael Bredøl; HD-stud. Kell Christensen; HD-stud. Steffen Schou-Jensen.

h. Studienævnet for HD 2. del – Organisation

Sammensætning:

1.8.1983 – 31.12.1983:

Lektor J. C. Ry Nielsen (formand); HD-stud. John Olsen (næstformand); professor Flemming Agersnap; lektor Niels Bjørn-Andersen; lektor Harald Enderud; kandidatstipendiat Hardy Roed-Thorsen; HD-stud. Heine Davidsen; HD-stud. Kurt Lourcing.

1.1.1984 – 31.7.1984:

Lektor J. C. Ry Nielsen (formand); HD-stud. John Olsen (næstformand); lektor Niels Bjørn-Andersen; professor Egil Fivelsdal; ekstern lektor George Greibe; kandidatstipendiat Hardy Roed-Thorsen; HD-stud. Michael Houghton-Larsen.

Sekretær: Fuldmægtig Grethe Rønn.

i. Studienævnet for HD 2. del – Regnskabsvæsen

Sammensætning:

1.8.1983 – 31.12.1983:

Lektor Jørgen Meyer (formand); HD-stud. Chr. Birk-Sørensen (næstformand); lektor Flemming Rasmussen; lektor Erik Hansen; lektor Peter Neergaard; lektor Jens Schou-Christensen; HD-stud. Stig Meno Farholt; HD-stud. Lars Lindgreen; HD-stud. Finn Rygaard; HD-stud. Niels Henriksen.

1.1.1984 – 31.7.1984:

Lektor Jørgen Meyer (formand); HD-stud. Chr. Birk-Sørensen (næstformand); lektor Flemming Rasmussen; lektor Erik Hansen; lektor Peter Neergaard; lektor Jens Schou-Christensen; HD-stud. Susanne Nørgaard; HD-stud. Thomas Raun-Pedersen; HD-stud. Peter Lourcing; HD-stud. Lars Erik Elbæk.

Sekretær: Overassistent Lisa Borges.

j. Studienævnet for HD 2. del - Udenrigshandel

Sammensætning:

1.8.1983 - 31.12.1983:

Lektor Ole Wiberg (formand); lektor Harald Vestergaard (næstformand); lektor Poul Schultz; afdelingsleder Lauge Stetting; adjunkt Jesper Strandskov; HD-stud. Hans Henrik Delbanco; HD-stud. Anders Grundtworm; HD-stud. Niels Jensen; HD-stud. Hans Vengberg; HD-stud. Lise-Lotte Aaskov-Hansen.

1.1.1984 - 31.7.1984:

Lektor Ole Wiberg (formand); HD-stud. Bo Jørgensen (næstformand); lektor Poul Schultz; afdelingsleder Lauge Stetting; adjunkt Jesper Strandskov; lektor Harald Vestergaard; HD-stud. Oluf Carstensen; HD-stud. Jørgen Skou Larsen; HD-stud. Hanne Møller; HD-stud. Kirsten Meldgaard Poulsen.

Sekretær: Overassistent Jytte Beckert.

3. De erhvervsproglige fagstudienævn

a. EG-studienævnet

Sammensætning:

1.8.1983 - 31.12.1983:

Lektor Erna Sølling (formand); EG-stud. Iben Ørduk Petersen (næstformand); lektor Peter Colliander; undervisningsassistent Vibeke Lykke Friis; adjunktvikar Helle Graun Hermann; handelsfaglærer Jette Krog; EG-stud. Regitze Fejerskov; EG-stud. Eva Madsen; EG-stud. Merete Langwadt; EG-stud. Randi Plesner (indtil 21.9); EG-stud. John Mogenssen (fra 12.10.1983).

1.1.1984 - 31.7.1984:

Lektor Erna Sølling (formand); EG-stud. Gitte Winther Rasmussen (næstformand); lektor Peter Colliander; undervisningsassistent Vibeke Lykke Friis; undervisningsassistent Hanne Blaaberger; handelsfaglærer Erna Larsen; EG-stud. Merete Langwadt; EG-stud. Annette Jørgensen; EG-stud. Bente Jungquist; EG-stud. Nulkumar Mohur.

Sekretær: Fuldmægtig Lone Burmeister (indtil 15.10), derefter assistent Jytte Nielsen.

EG-studienævnet har som sin største opgave behandlet studieordningen for den nye erhvervsproglige korrespondentuddannelse i to sprog. Behandlingen er sket ved en række møder i foråret 1984, og højskolen har iværksat den nye uddannelse pr. 1. september 1984.

b. EA/ED-studienævnet

Sammensætning:

1.8.1983 - 31.12.1983:

EA/ED-stud. Anita Pontoppidan (formand); lektor Liselotte Brøndlund (næstformand); lektor Tyge Stavnstrup; lektor Ellen Fehrn-Christensen; lektor Heribert Picht; EA/ED-stud. Ida Elisabeth Olsen; EA/ED-stud. Bodil Petersen; EA/ED-stud. Tove Sørensen.

1.1.1984 - 31.7.1984:

Lektor Heribert Picht (formand); lektor Tyge Stavnstrup (næstformand); lektor Birgitte Friis; adjunkt Gyde Hansen; EA/ED-stud. Anne Merete Skov; EA/ED-stud. Bodil Petersen; EA/ED-stud. Bodil Petersen; EA/ED-stud. Merete Bedstrup; EA/ED-stud. Jannie Nielsen.

Sekretær: Assistent Birthe Nielsen.

c. EK-studienævnet

Sammensætning:

1.8.1983 – 31.12.1983:

Lektor Jørgen Jensen (formand); EK/EOT-stud. Bente Bielefeldt (næstformand); adjunkt Gunhild Dyrberg; lektor Flemming Koue; lektor Helge Schwarz; EK/EOT-stud. Dorte Salskov-Iversen; EK/EOT-stud. Susanne Thorsen.

1.1.1984 – 31.7.1984:

Lektor Jørgen Jensen (formand); EK/EOT-stud. Anita Pontoppidan (næstformand); lektor Gunhild Dyrberg; lektor Flemming Kou; lektor Helge Schwarz; EK/EOT-stud. Tove Sørensen; EK/EOT-stud. Ida Willadsen; EK/EOT-stud. Susanne Thorsen.

Sekretær: Assistent Elisabeth Bitsch-Christensen (indtil 14.10.1983); Assistent Lene Palsbro (fra 15.10.1983).

4. Interimstudienævnet for sprog/økonomi-uddannelsen

Interimstudienævnets opgave har været som rådgivende organ for de to fakultetsstudienævn at tage stilling til dette nye studiums målsætning, struktur og hovedindhold.

Sammensætning:

1.9.1983–31.12.1983:

Lektor Bente Kristensen (formand); HA-stud. Mette Christiansen (næstformand); lektor Flemming Koue; stud.ling.merc. Anne Mette Djørup; stud.ling.merc. Tove Sørensen; lektor Ole Wiberg; lektor Flemming Rasmussen; stud.merc. Henrik Tornblad.

Sekretær: cand.ling.merc. Charlotte Werther.

1.2.1984–31.7.1984:

Lektor Bente Kristensen (formand); HA-stud. Mette Christiansen (næstformand); lektor Flemming Koue; stud.ling.merc. Anne Mette Djørup; stud.ling.merc. Tove Sørensen; lektor Jørgen Frode Bakke; lektor Flemming Rasmussen; stud.merc. Henrik Tornblad.

Sekretær: assistent Hjørdis Christiansen.

I tilsknytning til studienævnets arbejde har sprog/økonomi-projektgruppen haft til opgave at udarbejde forslag til struktur og indhold af en integreret kandidatuddannelse i sprog og økonomi.

Projektgruppen bestod af følgende personer:

1.9.1983–1.12.1983:

Cand.interpret. Jette Schramm Nielsen; cand.merc. Steen Rem; stud.mag. Torben Huss.
Sekretær: cand.ling.merc. Charlotte Werther.

1.12.1983–1.2.1984:

Cand.interpret. Jette Schramm Nielsen; stud.mag. Torben Huss; HA-stud. Annie Løkke; cand.mag. Thomas Werner Hansen.

1.2.1984–31.7.1984:

Cand.interpret. Jette Schramm Nielsen; stud.mag. Torben Huss; HA-stud. Annie Løkke; cand.mag. Thomas Werner Hansen; cand.mag. Jan Henrik Køber.

Sekretær: assistent Hjørdis Christiansen.

F. Vejledning for studerende

1. Vejledningstilbud

Vejledningstilbuddet for studerende ved HHK omfatter studievejledning, erhvervsvejledning samt rådgivning vedr. sociale og personlige forhold. Der er tale om et nært samarbejdende vejledningsmiljø, som betinges af, at de enkelte vejledningsinstanser dagligt kan trække på hinandens viden for derved at kunne yde de studerende kvalificeret og relevant hjælp.

En henvendelse fra en studerende vil ofte afdække komplekse problemer, som nødvendiggør inddragelse af flere vejledningsinstanser. Andre gange henvender den studerende sig til den forkerte instans – eksempelvis studievejledningen – måske af uvidenhed, måske fordi vedkommende ikke tør gå direkte til studenterrådgivningens socialrådgiver eller psykolog. I begge tilfælde er det af afgørende betydning, at de enkelte vejledningsinstanser hurtigt, lempeligt og diskret kan formidle kontakt eller henvise til den rigtige instans.

Vejledningsinstansernes gensidige afhængighed er søgt tilgodeset ved at samle studentervejledningen i Nansensgade, hvor studievejledningen for HA, cand.merc. og cand.aud., erhvervsvejledningen og studenterrådgivningen har til huse på 1. sal i Turesensgadebygningen. Når studievejledningen for EG, EA/ED og EK/EOT samt tildels HD er placeret på Fabrikvej, skyldes det, at undervisningen på disse studier primært foregår på Fabrikvej. Dette er en beklagelig, men uvægerlig konsekvens af højskolens geografiske opsplnitning.

Det må forventes, at studievejledningen i Nansensgade står over for en snarlig udvidelse, idet højskolen pr. 1.9.1984 har oprettet tre nye studier, nemlig erhvervsøkonomisk-jura uddannelsen, erhvervsøkonomi-datalogi uddannelsen og den integrerede sprog-økonomi uddannelse, som hver især vil skabe behov for en studievejleder.

2. De enkelte vejledninger

a. Studievejledningen for HA-, cand.merc.- og cand.aud.-studierne

Siden 1979 har der været ansat studievejledere på HA- og cand.merc.-studierne. I 1983 blev der oprettet en stilling som studievejleder på det nyetablerede cand.aud.-studium. I beretningsperioden har stillingerne været besat med Karin Andersen som HA-studievejleder og Torsten Ro Madsen som cand.merc.-studievejleder. Som cand.aud.-studievejleder var Erling Tjærandsen ansat frem til 1.6.84, hvor stillingen blev overtaget af Jørgen Valter Hansen. Alle stillingerne er deltidsstillinger på henholdsvis 20 timer ugentlig (HA og cand.merc.) og 10 timer ugentlig (cand.aud.).

Den største del af studievejledernes arbejde ligger i forbindelse med de henvendelser, der rettes fra såvel de studerende på højskolen som fra potentielle studerende. Disse henvendelser drejer sig som oftest om vejledning i forbindelse med optagelse, dispensationer, problemer vedrørende eksaminer, klager og anker samt spørgsmål om SU. Blandt disse henvendelser er også en del meget komplekse problemer som kræver en mere intensiv vejledningsindsats. Et sådant vejledningsforløb vil enten blive forestået af studievejlederen eller af studenterrådgivningen eller af begge i samarbejde.

Vejledningen af de potentielle studerende finder hovedsagelig sted på studievejledernes årlige »ÅBENT HUS« arrangement, hvor alle elever i afgangsklasserne på gymnasier og handelsskoler i Københavnsområdet bliver inviteret. Derudover er der en lang række individuelle henvendelser til studievejlederne fra potentielle studerende.

b. Studievejledning for HD 1. del

Studievejledningen for HD 1. del har været varetaget af Britta Larsen og Pia Skau.

Begge er studerende på HD 2. del og har derfor et indgående kendskab til Højskolens struktur. Dette forhold letter i høj grad kommunikationen mellem de studerende og evt. berørte parter i administrationen.

Til de mere generelle vejledningsopgaver hører orientering og vejledning af såvel optagne som potentielle studerende. Af eksempler kan nævnes fritagelse for fag, sygdom ved eksamen, optagelseskrav, studieindhold, studieophør, orlov, studieplanlægning og eksamensforhold.

I beretningsåret er 1.501 studerende blevet optaget på HD 1. del, hvilket sammen med den ny adgangsbekendtgørelse har betydet mange både personlige og telefoniske henvendelser. I lighed med tidligere år orienterede HD-vejlederen på møder såvel eksternt som internt om adgangsbetingelser, indholdet af 1. dels-studiet samt kort om HD 2. dels-specialerne. Inkluderet i disse møder er også det årligt tilbagevendende arrangement »ÅBENT HUS« på Handelshøjskolen, som især henvender sig til potentielle studerende.

Studievejledningen for HD 1. del har kontorer på henholdsvis Fabrikvej og i Nansensgade.

c. Studievejledningen for sprogstudierne

Studievejledningen på sprogafdelingen varetages af 3 studievejledere, én for hvert studie-trin. Vejleder for EG-studerende er Eva Gabe, for EA/ED-studerende Ole Madsen og for EK-studerende Per Christiansen.

Studievejledningens opgaver består primært i vejledning af højskolens egne studerende vedrørende studieplanlægning, eksamensforhold og dispensationspraksis.

Langt den overvejende del af dette arbejde ligger fortsat i den individuelle vejledning af de studerende. Sideløbende med denne vejledning varetager studievejlederne tillige vejledning af potentielle studerende, dels i form af studieorienterende møder på gymnasier, HF og handelsskoler, dels ved den årlige »ÅBENT HUS« arrangement, som arrangeres i samarbejde med Studievejledningen/økonomi. Desuden er der i løbet af året en del skriftlige og personlige henvendelser fra potentielle studerende, som ønsker oplysning om adgangskrav, muligheder for studieskift, information om studiernes opbygning og studieordninger på HHK. Herudover udarbejder studievejlederne diverse informationsmateriale til de studerende.

Da studievejledningen er en del af det samlede vejledningstilbud til de studerende, har studievejledningen/sprog et snævert samarbejde med både studievejledningen/økonomi, erhvervsvejledningen og studenterrådgivningen. Studievejlederen er ofte den person, som den studerende først får kontakt med. Hvis det viser sig, at problemet vedrører andet eller mere end netop det rent studiemæssige, kan studievejlederen henvise til ét af de øvrige vejledningstilbud eller søge at løse problemet i samarbejde med disse, en mulighed, som har vist sig at være særdeles tilfredsstillende både for de studerende og for vejlederen.

d. Erhvervsvejledningen

Erhvervsvejledningen ved højskolen blev oprettet den 1. juni 1983 og foreløbigt som et projekt indtil udgangen af 1984, finansieret af undervisningsministeriet over RUA-midlerne. Fra og med finansåret 1985 er Erhvervsvejledningen imidlertid optaget på højskolens almindelige bevillinger.

Som medarbejder ved Erhvervsvejledningen er ansat cand.merc. Inger Lassen. Grundet Inger Lassens barselsorlov, blev cand.ling.merc. Dorte Salskov-Iversen ansat som vikar i perioden 16.4 - 14.9.1984.

Formålet med Erhvervsvejledningen er at vejlede studerende fra både det sproglige og det økonomiske fakultet om overgangen fra studium til arbejdsmarked. Denne vejledning retter sig også mod potentielle aftagere i erhvervsliv, organisationer og det offentlige. Vejledningen sker dels ved at studerende selv henvender sig inden for de faste åbningstider i kontoret på »vejledergangen« i Nansensgade eller »satelitten« på Fabrikvej, dels ved kollektive møder og kurser samt ved udgivelse af pjecemateriale. Der vejledes om bl.a. jobsøgning, uddannelse af stillingsansøgningsmateriale, beskæftigelsesmuligheder, arbejdsløsheds-kasser, arbejdsformidling, beskæftigelsesfremmende foranstaltninger og tilbagebetaling af studie-gæld. Potentielle aftagere af højskolens dimittender gøres opmærksomme på disses kvalifi-kationer samt Erhvervsvejledningens funktioner ved indlæg i diverse publikationer. Er-hvervsvejledningen har noteret et stigende behov for en sådan informationsvirksomhed. Endelig indsamles der oplysninger om beskæftigelsesmulighederne for højskolens dimitten-der, nu og i fremtiden. Dette sker ved en bearbejdning af eksisterende materiale fra bl.a. un-dersøgelser foretaget ved Handelshøjskolen og i Danmarks Statistik. Dette materiale sup-pleres af undersøgelser foretaget af Erhvervsvejledningen.

e. Studenterrådgivningen

Studenterrådgivningen på Handelshøjskolen fortsatte i studieåret 1983/84 arbejdet med at etablere sig som et sociale og psykologisk rådgivningstilbud for alle Handelshøjskolens stu-derende:

Søgningen til rådgivningen har udvist en klar stigning i forhold til forrige år, og der må ven-tes en yderligere stigning i de kommende år.

1983/84 var det 2. år i den to-årige projektperiode, så der har fra såvel rådgivningens, stu-dievejledningens som administrationens side været udvist ihærdige bestræbelser for at sikre rådgivningen som en permanent institution på Handelshøjskolen.

Disse bestræbelser har båret frugt, idet den selvejende institution »Studenterrådgivningen«, der driver landets øvrige studenterrådgivningsklinikker, fra 1.1.1985 har fået et rammeløft fra Undervisningsministeriet, hvorved Studenterrådgivningen på Handelshøjskolen har kunnet fortsætte under denne organisatoriske ramme. I den mellemliggende periode finan-sieres rådgivningen af Handelshøjskolen selv.

Projektet er som sådan afsluttet 30.6.1984, og rapporten fra såvel rådgivningseksperimentet som den studenter-sociale undersøgelse, »Studiefrafald og dets årsager«, bind 1-3, nu er udkommet på Nyt Nordisk Forlag.

Rådgivningen og rådgivningsarbejdet fortsætter, og der er indledt et nærmere samarbejde med studienævnene om udmøntning af undersøgelsens resultater i praksis.

G. Andre udvalg

1. Hovedsamarbejdsudvalget

a. Opgaver og sammensætning

Udvalget er oprettet i medfør af Økonomi- og budgetministeriets cirkulære af 16. februar 1972 om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner.

Sammensætning:

A-siden:

Rektor Frode Slipsager (formand); administrator Jørgen Friis Christensen; professor Børge Dahl (til 31.12.1983); prorektor Lena Flugler; fg. overbibliotekar Finn Skriver Frandsen;

fuldmægtig Per Boje Jensen; lektor Hans Peter Jørgensen; kontorchef Kurt Poder; lektor Flemming Poulfelt (fra 1.1.1984); kontorchef Claus Tønnesen.

B-siden:

Fuldmægtig Jane Retvig (næstformand); skolebetjent Poul-Erik Andersen; bibliotekar Karen Bache; overassistent Elsebeth Kjærstrup; fuldmægtig Thorkild Kristoffersen; undervisningsassistent Else Marker-Larsen; lektor Peter Maskell; fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen; lektor Birthe Vesterli (til 31.12.83); adjunkt Anette Willemoes (fra 1.1.1984).

Sekretær: Fuldmægtig Lone Dreisler (til 30.4.1984); fuldmægtig Merete Trolle (fra 1.6.1984).

b. Udvalg nedsat af hovedsamarbejdsudvalget

1° Kursusudvalget

Udvalget udarbejder og forestår interne kurser og formidler kendskabet til eksterne kurser af interesse for højskolens TAP-medarbejdere.

Sammensætning:

Bibliotekar Birgitte Lauritsen (formand); assistent Anelise Frederiksen; assistent Lisbeth Paulsen; fuldmægtig Jane Retvig; kontorchef Claus Tønnesen; assistent Elisabeth Voss.

Sekretær: Assistent Sonja Jensen (til 30.4.1984); overassistent Birgit Larsen (fra 1.5.1984).

2° Personalepolitikudvalget

Udvalget blev nedsat af hovedsamarbejdsudvalget den 2. december 1983.

Udvalgets opgave er i lyset af indvundne erfaringer at gennemgå personalepolitikken med henblik på at fremkomme med forslag til eventuelle ændringer.

Sammensætning:

Administrator Jørgen Friis Christensen (formand); overassistent Liza Klöcker-Larsen; lektor Peter Maskell; lektor Flemming Poulfelt; fuldmægtig Jane Retvig; kontorchef Claus Tønnesen.

Sekretær: Fuldmægtig Lone Burmeister.

3° Teknologiuudvalget

Udvalget er nedsat i henhold til aftale om retningslinier for samarbejde ved indførelse og brug af ny teknologi ved Handelshøjskolen i København. Udvalgets opgaver og beføjelser er beskrevet i nævnte aftale.

Sammensætning

A-siden:

Administrator Jørgen Friis-Christensen (formand); professor Børge Dahl (til 31.12.1983); fg. overbibliotekar Finn Skriver Frandsen; lektor Hans Peter Jørgensen; kontorchef Kurt Poder; lektor Flemming Poulfelt (fra 1.1.1984); kontorchef Claus Tønnesen.

B-siden:

Bibliotekar Karen Bache; assistent Lis Kofod Hansen; assistent Doris Henrichsen; fuldmægtig Thorkild Kristoffersen; assistent Kirsten Lindved; betjent Torben Juhl Pedersen; fuldmægtig Jane Retvig; lektor Birthe Vesterli.

Sekretær: Fuldmægtig Per Boje Jensen.

2. Centraladministrationens samarbejdsudvalg

I medfør af cirkulære af 21. november 1979 om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner er der oprettet et lokalsamarbejdsudvalg for centraladministrationen på Handelshøjskolen i København.

Sammensætning

A-siden:

Administrator Jørgen Friis Christensen (formand); kontorchef Claus Tønnesen; kontorchef Kurt Poder; fuldmægtig Per Boje Jensen; fuldmægtig Herbert Christy; fuldmægtig Inge Klint; fuldmægtig Hanne Feveile.

B-siden:

Fuldmægtig Jane Retvig (næstformand); fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen; fuldmægtig Thorkild Kristoffersen; assistent Anelise Frederiksen; assistent Hanne Gregersen; assistent Egon Hansen; betjent Poul-Erik Andersen.

Sekretær: Assistent Bente Pedersen.

3. Sikkerhedsorganisationen

I henhold til lov nr. 681 om arbejdsmiljø har Arbejdstilsynet godkendt Handelshøjskolens sikkerhedsorganisation således, at denne består af sikkerhedsgrupper og et sikkerhedsudvalg.

Sikkerhedsudvalg:

Administrator Jørgen Friis Christensen (formand); studieadministrator Poul Flinthardt; assistent Doris Henrichsen; ingeniør Finn Kempf; assistent Børge Marquardsen; betjent Eigil Jensen.

Sekretær: Fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen.

Sikkerhedsgrupper:

Gruppe 1: betjent Eigil Jensen; ingeniør Finn Kempf; gruppe 2: fuldmægtig Ebbe Trærup Andersen; assistent Lene Nielsen; gruppe 3: betjent John Kirchhoff Jørgensen; gruppe 4: lektor Gert Bechlund; biblioteksbetjent John Hedegaard; gruppe 5: assistent Doris Henrichsen; lektor Leif Bloch Rasmussen; gruppe 6: assistent Annelise Klüwer; lektor Poul Olsen; gruppe 7: studieadministrator Poul Flindhardt; betjent Torben Juhl Pedersen; gruppe 8: kontorassistent Hilda Clemmensen; reproleder Holger Nielsen (til 30.6.1984).

III. Institutter og centre ved det erhvervsøkonomiske fakultet

Handelshøjskolens forskningsvirksomhed drives normalt inden for institutter, som har til formål at drive forskning og meddele undervisning inden for det pågældende fagområde. Et institut ledes af et institutråd, en institutbestyrer og en eventuel institutbestyrelse. Opgaver og beføjelser er beskrevet nærmere i højskolens statut §§ 28-43.

A. Institut for Afsætningsøkonomi

1. Oprettelse og formål

Samtidig med oprettelsen af Diplomstudiet i Salgsorganisation og Reklame i 1930 opstod der behov for et institut, på hvilket undervisningen kunne tilrettelægges og en forskning gennemføres. Det oprettedes i 1931 og blev officielt indviet den 16. februar 1933 under navnet Reklameinstituttet. Det etableredes og blev de første 7 år drevet ved hjælp af donationer fra det reklameinteresserede erhvervsliv. I 1939 blev navnet ændret til Institut for Salgsorganisation og Reklame, i 1967 igen til Institut for Afsætningsøkonomi.

Navneændringerne afspejler den udvikling, der har fundet sted med hensyn til instituttets forskning og undervisning: Fra specielt reklame til generel afsætningsøkonomi og markedsføring.

2. Medarbejdere

Institutbestyrer og formand for Institutrådet: Lektor, cand.polit. Hans Engstrøm.

Professorer: Ekon. dr. Flemming Hansen (fra 1.10.1984); Dr. merc. Otto Ottesen (orlov fra 1.8.1982 til 31.7.1985).

Lektorer med forskningspligt: Cand.polit. Cai F. Christensen (pr. 1.4.1984 udlånt som kommitteret for dekanen); cand.polit. Hans Engstrøm; ekon.dr. Flemming Hansen (til 30.9.1983); lic.merc. Søren Heede; cand.merc. Stig Ingebrigtsen; cand.merc. Leif Kristensen; cand.merc. Hanne Hartvig Larsen; lic.merc. Orla Nielsen; ekon.dr. Jerker Nilsson; cand.merc. Michael Pettersson (fra 1.4.1984).

Lektorvikar: Cand.merc. Tore Kristensen (fra 15.3.1984); cand.merc. Michael Pettersson (til 31.3.1984).

Adjunktvikarer: Cand.mag. Henrik Haarh (fra 1.11 til 31.12.1983); cand.mag. Birgitte Tufte (fra 1.11 til 31.12.1983).

Kandidatstipendiat: Cand.phil. Bendt Nygaard Jensen (fra 1.5.1984); cand.merc. Tore Kristensen (til 14.3.1984).

Eksterne lektorer: Cand.scient.soc. Ole E. Andersen (fra 1.5.1984); cand.polit. Sigurd Bennike; cand.merc. Sverre Riis Christensen; cand.merc. Lars Ive; cand.merc. Martin Lauth Lauridsen, MBA; cand.merc. Katrine Steen (fra 1.1.1984); cand.merc. Knud E. Sørensen (fra 1.5.1984).

Gæstelektor: Steven Lysonski, MBA (fra 1.1.1984)

Undervisningsassistenter: Jørgen Ajslev, HD; cand.merc. Lorenz C. Andersen; cand.scient. soc. Ole E. Andersen (til 30.4.1984); cand.polit. Jette M. Arnskjold, HD; Ole Brink-Olsen, HD; Preben Christensen; cand.merc. Finn Birger Christiansen; cand.polit. Olavur D. K. Christiansen; cand. phil. Flemming Cumberland; Ulf Frausing, HA; cand.merc. Hans Peter Hansen; cand.merc. Mikael Hansen; cand.merc. Erik Jacques Hansen; cand.merc. Bent Friborg Henningsen; cand.merc. Peter M. I. Ibsen; cand.merc. Jens Rom Jensen; Steffen B. Jørgensen; cand.jur. Asbjørn Kolpen; cand.merc. Johan Prior Knock; cand.merc. Frantz Buch Knudsen; Hans Ole Knudsen, MBA; cand.polit. Bent Lillelund; cand.merc. Kjeld Lucas; cand.merc. Thorbjørn Meyer; cand.merc. John Borre Nielsen; cand.merc. Morten Nielsen; cand.merc. Preben Krogh Nielsen; Simon Ortmann Nielsen, HD; cand.merc. Åsa K. M. Persson; cand.merc. Arne Petersen; Morten Stenius, HD; cand.merc. Knud E. Sørensen (til 30.4.1984); cand.merc. Anders Ussing.

Sekretærer: Lis Kofod Hansen; Birthe Jenkins; Pia Jensen (fra 15.8.1983 til 29.2.1984); Bodil Frey Jørgensen; Lise Nielsen; Inge Zimmermann (fra 1.12.1983).

Ansæt i henhold til lov 488: Kari Nielsen (fra 15.2 til 22.6.1984).

Projektmedarbejdere: Mag.art. Niels Erik Lundsgaard; cand.polit. Sigurd Bennike; stud.mag. Henning B. Hansen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af

Ekstern lektor: Cand.merc. Martin Lauth Lauridsen.

Undervisningsassistent: Cand.merc. Åsa K. M. Persson.

TAP-medarbejdere: De ovenfor nævnte sekretærer.

Studerende: Til 31.12.1983: Erik Plinius; Peter Bruun; Erich Karsholt.

Fra 1.1.1984: Peter Bruun; John G. Hansen; Steen J. Monefeldt.

3. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

Sigurd Bennike har sammen med Steen Hildebrandt fortsat samfunds- og markedsforskningen omkring det danske teledatforsøg. Den afsluttende rapport kommer i efteråret 1984. Siggurd Bennike har i samarbejde med Flemming Hansen, Søren Heede og Hanne Hartvig Larsen arbejdet på et forskningsprojekt omkring vurdering af effekten af reklame-TV i Danmark. (Se omtalen af TV-reklame-projektet under Flemming Hansen).

Cai F. Christensen har sammen med lektor, mag.art. Ulf Kjær-Hansen påbegyndt en analyse af dansk erhvervslivs reklameomkostninger i 1983. Undersøgelsen, der finansieres af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd, fortsætter den lange række af 5-årige kortlægninger af reklameforbruget, der senest er blevet gennemført for året 1978. Resultatet fra 1983-opgørelsen forventes at foreligge i foråret 1985.

Cai F. Christensen arbejder fremdeles med virksomhedens relationer til det omgivende samfund. Arbejdet tager sigte dels på en udbygning af begreberne »kollektive handlingsparametre« og »forhandlingsparametre« samt en belysning af deres anvendelighed og dels på analyser af virksomhedernes mål og midler i forhold til normer og regler i nutids- og fremtidssamfundet, herunder studier af virksomhedens problemer over for »social responsibility« og lignende begreber.

Hans Engstrøm og Hanne Hartvig Larsen arbejder med strukturudviklingsmodeller for butikstyper.

Flemming Hansen arbejder sammen med magister i psykologi Niels Erik Lundsgaard, professor Jerry Olson og professor William Ray, Penn State University på et projekt vedrørende »Low Involvement-modellens betydning ved vurdering af langtidseffekten af reklame«. Inden for projektets rammer arbejdes med validering af alternative mål for individuelle forskelle i hjernehalvdelslateralisering.

Flemming Hansen arbejder sammen med Søren Heede, Bendt Nygaard Jensen og Hanne Hartvig Larsen på et projekt omkring vurdering af effekten af TV-reklame i Danmark. På baggrund af en for-fase med deltagelse af Sigurd Bennike, er formuleret et projektoplæg, der tager sigte på at kortlægge den langsigtede virkning af introduktion af TV-reklame i Danmark. I dette projekt indgik et samarbejde med Handelshøjskolens sproglige fakultet med henblik på kortlægning af indholdsmæssige forhold. I denne del af projektet deltog lektor Lita Lundquist, Handelshøjskolens sprogfakultet. Arbejdsgruppen har bl.a. tilrettelagt et forskningsseminar om TV-reklame i oktober 1984, hvortil var indbudt repræsentanter for relevante forskningskredse m.fl., bl.a. Sammenslutningen af Mediaforskere i Danmark, Mediakommissionen, Danmedia, kommunikationsforskere fra RUC, AUC, Københavns Universitet m.fl.

Søren Heede har i samarbejde med Sigurd Bennike, Flemming Hansen, Bendt Nygaard Jensen og Hanne Hartvig Larsen arbejdet på et forskningsprojekt om vurdering af effekten af TV-reklame i Danmark. (Se omtalen af TV-reklame-projektet under Flemming Hansen). Søren Heede arbejder for øjeblikket på et projekt om databaser til marketingschefer til brug for beslutningsstøttesystemer.

Stig Ingebrigtsen arbejder med erkendelsesteoretiske problemer i relation til afsætningsøkonomiske problemstillinger.

Bendt Nygaard Jensen arbejder sammen med Flemming Hansen, Søren Heede og Hanne Hartvig Larsen på et forskningsprojekt omkring vurdering af effekten af TV-reklame i Danmark. (Se omtalen af TV-reklame-projektet under Flemming Hansen).

Leif Kristensen har på grundlag af den i foregående beretning omtalte konsumentadfærdsmodel og strukturering af levevaner og forbrugsvaner arbejdet med hypoteser om butikskoncepter og detailhandelens handlingsparameteraktivitet. I samme forbindelse har han behandlet segmenteringskriterier, der kommer detailhandelen ved; hertil er udarbejdet en kommenteret kildeoversigt.

Tore Kristensen er i gang med afslutningen af et projekt om produktudvikling med særlig henblik på samfundsmæssige aspekter. En rapport forventes publiceret i årsskiftet 1984-85.

Hanne Hartvig Larsen har i samarbejde med Sigurd Bennike, Flemming Hansen, Søren Heede og Bendt Nygaard Jensen fortsat arbejdet med forskningsprojektet omkring vurdering af effekten af TV-reklame i Danmark. (Se omtalen af TV-reklame-projektet under Flemming Hansen).

Hanne Hartvig Larsen og Hans Engstrøm arbejder videre med strukturudviklingsmodeller for butikstyper.

Hanne Hartvig Larsen har for Udenrigsministeriet, Danidas Informationskontor, gennemført en undersøgelse af 1983-oplysningsbevillingens anvendelse. Resultatet publiceres i bogform i september 1984.

Orla Nielsen deltager i et forskningsprojekt på international basis sammen med forskere fra USA, Belgien, Finland, Holland og Skotland. Projektet har tilformål at undersøge købsadfærden for udvalgte vigtige produktionsmidler i fra to til fire større virksomheder i hvert land. På grundlag af detaljerede casebeskrivelser søges opstillet en generaliseret model og eventuelle afvigelser analyseres i lys af denne med henblik på at vurdere væsentlige adfærdsdeterminanter. Bortset fra deltagelse i det afsluttende arbejde, hvor to bøger forberedes, er den danske del af undersøgelsen afsluttet.

En del af den i sidste årsberetning nævnte undersøgelse af kommunal indkøbsadfærd blev gennemført i efteråret 1983, men af tidsmæssige årsager er det videre arbejde foreløbigt indstillet.

Orla Nielsen arbejder i øjeblikket på en mindre bog om organisatorisk købsadfærd i grundtræk, som tænkes anvendt på den nu udvidede undervisning i afsætningsøkonomi på HA-studiet.

Orla Nielsen har i efteråret på konsulentbasis udarbejdet et oplæg til en større industriel markedsanalyse (ca. 20 s.), som (endnu) ikke er offentlig tilgængelig.

Jerker Nilsson arbejder med en teoretisk analyse af samspillet mellem forskellige virksomhedsformer (privatejede, kooperative og offentligt ejede), og forskellige samfundsformer, herunder især hvordan virksomhedens muligheder og vanskeligheder afhænger af omverdens karakteristika. Projektet befinder sig i en afsluttende fase.

Jerker Nilsson arbejder sammen med lektor, cand.polit. Viggo Høst, Århus Universitet, på et projekt, rubriceret »Assortment Decision Criteria for a Supermarket Chain's Buying Committee – Statistical Analyses on an Empirical Basis«. Projektet befinder sig i en afsluttende fase.

Michael Pettersson arbejder med erkendelsesteoretiske problemer i relation til afsætningsøkonomien.

4. Publikationsvirksomhed

Sigurd Bennike:

- »Editorial Research on a Syndicated Basis for Danish Newspapers«. ESOMAR's seminar november 1983: »Publishing a better Product«.
- »Elektronisk spredning af kommunikation« i bogen »På vej til det elektroniske samfund«. Civiløkonomernes Forlag Aps, 1984.
- »Unge flittigste læsere af udenlandske blade«. Dansk Presse, september 1983.
- afgav sammen med Steen Hildebrandt den 4. og sidste delrapport fra det danske teledataforsøg i januar 1984.
- »Hvad læser – og ser – danskerne egentlig af udenlandske media«. Markedsføring, februar 1984.
- »Hvordan skal analysebrugeren se på læsertallene?« Markedsføring, april 1984.

Cai F. Christensen (red): »Nogle artikler om Fremtidens Samfund«, 2. udg., Samfundslitteratur 1983.

Hans Engstrøm og Hanne Hartvig Larsen (red.):

- »På vej til det elektroniske samfund«. Civiløkonomens Forlag Asp, 1984.

Flemming Hansen:

- »Dichotic Listening as a Tool for Validating Alternative Measures of Brain Lateralization«, i *Advances of Consumer Research*, Vol. X, A. Talbot (ed.): Ann Arbor, Michigan, Association for Consumer Research, 1983.
- »Hvad mener befolkningen om offentlig og privat service?« i »Privatisering«, udgivet af FDC, november 1983.
- »Towards an Alternative Theory of the Advertising Communication Process«, i *International Journal of Marketing*, 1984.
- »The Relationship between Brain Lateralization as Measured with Self-Reporting Techniques and Dichotic Listening«, i *Journal of Economic Psychology*, Vol. 3, No. 1. 1984.
- »Handelshøjskolens Image«, Kræmmerhuset, 1984.
- »Forbrug af Reklame«, *Orientering*, nr. 1, 1984.
- »Models and Myths of Brain Lateralization: Are there Right and Left Hemispheric People, Stimuli, and Contexts?« ESOMAR, 1984 (med Niels Erik Lundsgaard, Jerry Olson og William Ray).
- »Identification of Individual Differences in Brain Lateralization: Data in Search of Meaning«, i *Scientific Method in Marketing: Philosophy, Sociology and History of Science Perspectives*, P. Andersen and M. Ryan (eds.): Chicago, American Marketing Association, 1984 (med Niels Erik Lundsgaard, Jerry Olson og William Ray).

Søren Heede:

- »Afsætningsøkonomien og den teknologiske udvikling« i bogen »På vej til det elektroniske samfund«, Civiløkonomernes Forlag Aps, 1984.

Stig Ingebrigtsen og Mikael Pettersson:

- »Om parameter-teori«, *Erhvervsøkonomisk Tidsskrift*, nr. 1, 1984.
- »Betragtninger over forskningen vedrørende hjernehalvdelen specialisering med hensyn til anvendelse i erhvervsøkonomien«, *Erhvervsøkonomisk Tidsskrift*, nr. 3, 1984.
- »Epistemological Problems in Marketing«, København 1984.

Bendt Nygaard Jensen (sammen med Tove Arendt, Ann Bygholm, Peter Kofoed og Birthe Lund):

- »Verden er VIDEOunderlig«. En bog om video som hjemmebiograf: Historie, medieparadigmer og »produktanalyse« af gys på video. Aalborg Universitetsforlag 1984. Serie om massekommunikation, nr. 5, 215 s.

Leif Kristensen:

- »To understand habits of living and habits of consumption. To the benefit of retailing. With an attempt at a linguistic approach. Udarbejdet til European Marketing Academy's årlige konference, april 1984 i Nijenrode, Holland.

Tore Kristensen:

- »Product Development and Institutional Structure, publiceret i Proceedings of the XIIIth Annual Conference of the European Marketing Academy, april 1984, Nijenrode, Holland.
- Research Contributions to Strategy formulating, idea generation, and screening, product testing and final marketing. ESOMAR, Athen, november 1983.

Hanne Hartvig Larsen og Hans Engstrøm (red.):

- »På vej til det elektroniske samfund. Civiløkonomens Forlag Aps, 1984.

Hanne Hartvig Larsen:

- Forskellige artikler om markedsføring af detailhandelsbutikker i Frit Købmandskab, Nyt fra Andelsbanken, Radiobranchen m.fl.

Jerker Nilsson:

- »Kooperativ företagsekonomi och företagsteori«, artikel i Kooperativ Årsbok, Stockholm 1984.
- »Att utveckla kooperativ företagsteori«, artikel i Kooperativa forskningsfronter, red.: S-Å Bök, Stockholm 1984.

Michael Pettersson og Stig Ingebrigtsen:

- »Om parameterteori« Erhvervsøkonomisk Tidsskrift, nr. 1, 1984.
- »Betragtninger over forskningen vedrørende hjernehalvdelenes specialisering med hensyn til anvendelse i erhvervsøkonomien«, Erhvervsøkonomisk Tidsskrift, nr. 3, 1984.
- »Epistemological Problems in Markering«, København 1984.

Instituttets Working Paper serie: (Redaktører: Birthe Jenkins og Hans Engstrøm).

September 1983:1 Flemming Hansen: »An alternative Theory of the Advertising Communication Process«.

Oktober 1983:2 Tore Kristensen: »Product Development and Institutional Structure«.

December 1983:3 Flemming Hansen: »Kan virkningerne af øget reklame-TV-dækning i Danmark undersøges?«.

Januar 1984:1 Tore Kristensen: »Metodeproblemer ved Empiriske Undersøgelser af Produktudvikling«.

Februar 1984:2 Orla Nielsen: »Industriell købsadfærd. Indkøb i ordreproducerende virksomheder«.

Maj 1984:4 Steven Lysonski: »Organizing for Service Marketing: The Impact of Customer Contact and Environmental Uncertainty«.

Juli 1984:4 Steven Lysonski: »Role Portrayals in British Magazine Advertisements«.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Sigurd Bennike

- har deltaget i Afsætningsøkonomisk Klubs seminar »Det elektroniske Samfund«, 6.-8. oktober 1983 i Maribo, med et indlæg om »Elektronisk spredning af kommunikation«.
- har deltaget i ESOMAR's seminar »Publishing a better Product«, november 1983, Firenze.

Cai F. Christensen

- har deltaget i Handelshøjskolens erhvervskonferencer: »Dialog med erhvervslivet« henholdsvis 14.11.1983: Sprog-økonomi-projektet, 28.11.1983: Iværksætter-uddannelsen og 26.2.1984: Erhvervsøkonomi-datalogi-uddannelsen.
- været medarrangør af og har deltaget i højskolens informationskonference 10.-11.11.1983.
- deltaget 1.-2.3.1984 i et afsætningsøkonomisk seminar i Fuglsøcentret, Knebel på Djurs-

- land, arrangeret for afsætningsøkonomiske forskningsmedarbejdere ved højere læreanstalter.
- deltaget i det økonomiske fakultets konference om fremtidig forskning på Handelshøjskolen den 8.-9.3.1984.
 - deltaget i det økonomiske fakultets konference om ny institutuddannelse vedr. informatik/anvendt datalogi den 22.5.1984.
 - deltaget i et af Det faglige Landsudvalg for de Samfundsvidenskabelige og Sociale Uddannelser (FLUSA) arrangeret seminar den 22.6.1984 om de nye erhvervsøkonomi-datalogiuddannelser, hvor han orienterede om HHK's undervisningsplaner.
 - er medlem af det under Direktoratet for de videregående uddannelser nedsatte fællesudvalg vedrørende bekendtgørelse om det erhvervsøkonomiske diplomstudium.
 - har været medlem af det under Rektorkollegiet nedsatte udvalg vedrørende ændringer i de nugældende regler for adgangsbegrænsning ved de højere uddannelsesinstitutioner.
 - er medlem af det af instituttet nedsatte udvalg vedrørende et nyt fagudbud på cand.merc.-studiet.
 - har været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende adjunkt/lektorstilling i erhvervsøkonomi ved handelshøjskoleafdelingen i Sønderborg samt vedrørende kandidatstipendium i samspillet økonomi-jura med særlig henblik på forbrugerøkonomi-forbrugerjura ved Institut for Erhvervsret og Revision.
 - har været medlem af den nedsatte baggrundsgruppe til støtte for projektet »Studenterrådgivning« og den studenter sociale undersøgelse.

Hans Engstrøm

- har deltaget i et afsætningsøkonomisk seminar i Fuglsøcentret, Knebel på Djursland, 1.-2.3.1984, arrangeret for afsætningsøkonomiske forskningsmedarbejdere ved højere læreanstalter.
- har i beretningsperioden været medlem af Eksamensopgavekommissionen vedrørende Samfundsfag og Økonomistyring for husholdningsseminarier m.v.
- har sammen med Hanne Hartvig Larsen tilrettelagt og ledet seminaret: »Det elektroniske samfund« for Afsætningsøkonomisk Klub, 6.-8.10.1983, Maribo.
- har været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende eksternt lektorat i markedskommunikation.
- er formand for bedømmelsesudvalg vedrørende lektorat i informationsbehandlingsproblemer.

Flemming Hansen

- har deltaget i ESOMAR's årlige konference i Barcelona 28.8.-3.9, hvor han bl.a. har været medlem af Komitéen til udvælgelse af »ESOMAR Award« for 1983.
- har i dagene 5.-6.9.1983 deltaget i et symposium om empirisk forskning på Kiels Universitet, hvor han var chairman for en session om »Advances in Multivariate Analysis«. Flemming Hansen har endvidere holdt et foredrag om »Towards an Alternative Advertising Theory?«.
- har på FDC's konference vedrørende privatisering i København, 27.9.1983, holdt et foredrag om »Holdningen til nationalisering og privatisering«.
- har deltaget i Afsætningsøkonomisk Klubs seminar »Det elektroniske Samfund«, 6.-8.10.1983 i Maribo, med to indlæg: »På vej til en alternativ kommunikationsteori om rekla-

meformidling« og »Kan virkningerne af øget reklame-TV-dækning i Danmark undersøges?«.

- har den 27.10.1983 være koordinator og ordstyrer på en konference om affinitetsmålinger af mediaeffekter afholdt på Hotel Sheraton i København.
- har den 2.-5.11.1983 deltaget i et seminar i Athen om Product Development and Product Policy, hvor han har virket som chairman for en session om »New Products Ideas from Inception over Development and Screening to Conceptualization«.
- har den 24.11.1983 været leder af en konference på Hotel Scandinavia om industriel markedsføring med professor Jagdish Sheth, University of Illinois.
- har den 13.3.1984 holdt foredrag om »Forecasting the Sales, New Consumer Goods«, arrangeret af Novaction/AIM Management Models Scandinavia, Hotel Scandinavia.
- har den 5.4.1984 holdt foredrag om Corporate Image arrangeret af Dansk Management Center på Domus Vista.
- har den 26.4.1984 holdt foredrag om »Hvordan opfattes kollektiv trafik, og hvordan markedsføres den bedre over for offentligheden og de potentielle kunder?« arrangeret af Transportøkonomisk Forening på Hotel Australia, Vejle.
- har siden 1982 været medlem af Council i ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research). I denne egenskab har han deltaget i Council-meetings i Amsterdam i november 1983, februar og maj 1984.
- er censor ved Odense Universitet og censor ved Handelshøjskolen i Aarhus.
- er medlem af rådgivningsudvalget vedrørende Survey-undersøgelser for Dansk Data Arkiv ved Odense Universitet.
- er medlem af Priskomiteén for uddeling af Distriktsbladenes Sammenslutnings Årlige Pris.
- er reviewer for Journal of Business Research, Journal of the Academy of Marketing Science, Journal of Economic Psychology og European Journal of Marketing.
- er medlem af the Editorial Board of Journal of Consumer Research og reviewer for samme.
- er medlem af the Advisor Board for the Association for Consumer Research.
- er medlem af bestyrelsen i Dansk Erhvervslivs Pris for Afsætningsøkonomisk Forskning.
- er national Representative for the Association for Consumer Research.

Søren Heede

- har deltaget i Afsætningsøkonomisk Klubs seminar »Det elektroniske Samfund«, 6.-8.10.1983 i Maribo, med et indlæg om »Afsætningsøkonomien og den teknologiske udvikling«.
- har deltaget i et afsætningsøkonomisk seminar i Fulgsøcentret, Knebel på Djursland, 1.-2.3.1984, arrangeret for afsætningsøkonomiske forskningsmedarbejdere ved højere læreanstalter, hvor han præsenterede reklame TV-projektet for deltagerne.
- har været foredragsholder for Byggeriets udviklingsråd om elektronikker og forbrugere.
- har holdt en række foredrag om det fremtidige forbrug, specielt for byggebranchen.
- er National Coordinator for EMAC.
- er medlem af et af instituttet nedsat udvalg vedr. nyt fagudbud på cand.merc.-studiet.
- er medredaktør af International Journal for Research in Marketing, North Holland.
- er censor ved Københavns Universitet og Handelshøjskolen i Århus.
- er medlem af bestyrelsen i Jurist- og Økonomforbundets pensionskasse.
- er medlem af AC's udvalg til løsning af akademikerarbejdslosheden.

- er medlem af en arbejdsgruppe til forberedelse af erhvervsøkonomiundervisningen på uddannelsen ØK-DAT.

Stig Ingebrigtsen

- har deltaget i et afsætningsøkonomisk seminar i Fuglsøcentret, Knebel på Djursland, 1.-2.3.1984, arrangeret for afsætningsøkonomiske forskningsmedarbejdere ved højere læreanstalter.

Lars Ive

- har deltaget i Afsætningsøkonomisk Klubs seminar »Det elektroniske Samfund«, 6.-8.10.1983 i Maribo, med et oplæg om »Reklamebureauet Kreativ«.

Leif Kristensen

- har deltaget i European Marketing Academy's årlige konference, april 1984 i Nijenrode, Holland.
- har deltaget i et afsætningsøkonomisk seminar i Fuglsøcentret, Knebel på Djursland, 1.-2.3.1984, arrangeret for afsætningsøkonomiske forskningsmedarbejdere ved højere læreanstalter.

Tore Kristensen

- har deltaget i Nordisk Forskerkurs nr. 4 1983, »Bruk av rasjonalitets modeller« (»økonomiske modeller«) i studiet av politikk »Public Choice Theory«, Oslo, august 1983.
- har den 2.-5.11.1983 deltaget i et seminar i Athen om »New product development. Research contributions to strategy formulation, idea generation and screening, product testing and final marketing«.

Hanne Hartvig Larsen

- har deltaget i Association for Consumer Research's 14. Annual Conference i Chicago, 20.-24.10.1983.
- har sammen med Hans Engstrøm tilrettelagt og ledet seminaret: »Det elektroniske samfund« for Afsætningsøkonomisk Klub, 6.-8.10.1983, Maribo.
- har deltaget i Sammenslutningen af Mediaforskere i Danmarks årsmøde, november 1983 og præsenteret reklame-TV-projektet for deltagerne.
- har deltaget i et europæisk koordinationsmøde i maj 1984 i Dublin vedrørende projektet »Technology in Supermarkets« i forskellige EEC-lande.
- har været formand for et bedømmelsesudvalg vedrørende et kandidatstipendium i mediaforskning og kommunikationsteori.
- har holdt en række foredrag m.v. om markedsføring og engros- og detailhandel for forskellige brancheorganisationer, Den Kongelige Grønlandske Handel m.fl.
- er censor ved Aalborg Universitetscenter.
- er censor ved Husholdningsseminarierne.
- er medlem af redaktionskomitéen for DJØF's tidsskrift: »Samfundsøkonomen«.
- er medlem af Afsætningsøkonomisk Klubs bestyrelse.

Orla Nielsen

- har deltaget i planlægning og gennemførelse af konferencen »Hospital '83«, sektion om »Varedeklaration og Kvalitetsmærkning« dels med indlæg, dels som ordstyrer.
- har deltaget i European Marketing Academy's årlige konference, april 1984 i Nijenrode, Holland.

- har holdt foredrag om industriel købsadfærd (DIEU og Arnton), februar 1984.
- er beskikket som medlem af »Det faglige Landsudvalg for de Samfundsvidenskabelige og Sociale Uddannelser« frem til 28.9.1986. Han er formand for et underudvalg for de erhvervsøkonomiske uddannelser og har i den forbindelse i beretningsperiodens sidste del færdiggjort 1. udkast til rapport om »HD-undersøgelsen« gennemført i 1982 ved Undervisningsministeriets foranstaltning. Han er desuden medlem af et underudvalg vedrørende dimensioneringen af tilgangen til de samfundsvidenskabelige og sociale uddannelser.
- er medlem af Afsætningsøkonomisk Klubs bestyrelse.
- er medlem af et af instituttet nedsat udvalg vedr. nyt fagudbud på cand.merc.-studiet.
- har fungeret som bedømmer i forbindelse med en licentiatafhandling, besættelsen af en adjunkt-/lektorstilling i produktudvikling samt i to tilfælde vedr. besættelse af ekstern lektorstilling vedr. henholdsvis Organisationers Købsadfærd og Internationale perspektiver i markedsføring.
- er censor ved Odense Universitet, Aalborg Universitetscenter og Handelshøjskolen i Aarhus.

Jerker Nilsson

- er censor ved Handelshøjskolen i Århus og ved Århus Universitet.
- er medlem af referencegruppe for projektet Kooperativ Forskning ved Sydjysk Universitetscenter, Esbjerg.
- har holdt et foredrag om »Forbrugerorienteret produktudvikling« ved Chalmers Tekniska Högskola, Göteborg, februar 1984.
- har deltaget i et afsætningsøkonomisk seminar i Fuglsøcentret, Knebel på Djursland, 1.-2.3.1984, arrangeret for afsætningsøkonomiske forskningsmedarbejdere ved højere læreanstalter.
- har deltaget i konferencen »Kooperativa forskningsfronter« i Stockholm, maj 1984.
- har deltaget i Föreningen Kooperativa Studiers årlige møde i Stockholm, maj 1984.
- er medlem af et af instituttet nedsat udvalg vedr. nyt fagudbud på cand.merc.-studiet.

Michael Pettersson

- har deltaget i et afsætningsøkonomisk seminar i Fuglsøcentret, Knebel på Djursland, 1.-2.3.1984, arrangeret for afsætningsøkonomiske forskningsmedarbejdere ved højere læreanstalter, hvor han præsenterede reklame TV-projektet for deltagerne.

Instituttets forskningsseminar

1983

- 20.9. Peder Skyum Nielsen, Danmarks Lærerhøjskole: »Sprog og samtale i informations-samfundet«.
- 27.9. Mette Mønsted, Institut for Organisation og Arbejdssociologi: »De små virksomheder«.
- 25.10. Chr. Knudsen, Handelshøjskolen i Århus: »Neoklassisk virksomhedsteori i videnskabsteoretisk og videnskabshistoriografisk belysning«.
- 29.11. Harald Enderud, Institut for Organisation og Arbejdssociologi: »Den tredje bølge i metodelæren«.
- 6.12. Ebba Holm Hansen, Danmarks Farmaceutiske Højskole: »Indholdsanalyser af medicinreklamer«.

1984

- 10.1. »Diskussion af Jon Elsters videnskabsteori«. Indleder: Tore Kristensen, Institut for Afsætningsøkonomi.
- 6.3. Pierre Guillet de Monthoux, Lunds Universitet: »Läran om företaget från Quesnay till Keynes«.
- 15.5. Leif Kristensen, Institut for Afsætningsøkonomi, »En konsumentteori«.
- 29.5. Hans Engstrøm og Hanne Hartvig Larsen, Institut for Afsætningsøkonomi: »En anden konsumentteori«.

6. Gæsteforelæsninger

Der har været afholdt gæsteforelæsninger ved følgende studier:

HD 5. semester

Organisationsteori: Afdelingschef Flemming Brinck, Institut for Personalerådgivning: »Krav til ledelsens samarbejdsevner«.

HD 6. semester

Adfærdsteori: Konsulent Henrik Dyring Christiansen: »Multiattributmodeller«.

Informationsteori: Konsulent Simon Ortmann Nielsen; AIM: »Eksterne databaser« (Øvelser på terminal).

Organisationsteori: Direktør Jan Aarsø Nielsen, McKinsey & Company Inc. »In Search of Excellence – en orientering om hovedkonklusionerne i konsulentfirmaet McKinseys best-seller om succesrige virksomheder«.

Organisationers Købsadfærd: Indkøbschef Jørgen Møller, F. L. Smidth & Co. A/S: »Redegørelse for virksomhedens indkøbsarbejde«.

Organisationers købsadfærd: Ekspeditionssekretær Kim Jørgensen, Lademann Forlagsakts. og Projektchef Jan Rasmussen, Baltica: »Købsadfærd for serviceydelser. Behov for særlig teori?«.

HD 7. semester

Virksomheden i samfundet: Stud.mag. Per Knudsen, NOAH: Paneldiskussion: »Hvorledes etableres og arbejder en græsrodsbevægelse?«.

Virksomheden i samfundet: Tegner Elli Aggerholm, Farum Forbrugergruppe: Paneldiskussion: »Hvorledes etableres og arbejder en græsrodsbevægelse?«.

Virksomheden i samfundet: Sekretariatschef H. Hasle Nielsen, Andelsudvalget: »Organisationernes mål og midler«.

Virksomheden i samfundet: Kontorchef, cand.polit. Klaus Struwe, Industrirådet: Paneldiskussion: »Organisationernes mål og midler«.

Cand.merc. A 2

Indkøbschef Jørgen Møller, F. L. Smidth & Co. A/S: »Redegørelse for virksomhedens indkøbsarbejde«.

Ekspeditionssekretær Kim Jørgensen, Lademann Forlagsakts. og Projektchef Jan Rasmussen, Baltica: »Markedsføring af service – Kan den eksisterende teori benyttes?«.

Cand.merc. A 3

Journalist Per Thygesen Poulsen, Børsen: »Nyhedsmediernes struktur, organisation og indflydelse. Virksomhedens kommunikation med det øvrige samfund; Virksomhedens PR-virksomhed«.

Underdirektør Lars Skov Madsen, Monopoltilsynet: »Monopolmyndighedernes administrative praksis«.

Fuldmægtig Morten Biilmann, Albertslund Kommune: »Miljømyndighedernes administrative praksis«.

Kontorchef, cand.polit. Klaus Struwe, Industrirådet: »Organisationernes mål og midler i samfundet«.

Cand.merc. A 4

Direktør Flemming Relster, Fritz Hansens Eftf.: »Den praktiske produktudvikling«.

Direktør, cand.merc. Benth Holtug, International Management Consultants: »Prisparameteren i praksis«.

Underdirektør Lars Skov Madsen, Monopoltilsynet: »Monopoltilsynet og prisfastsættelsen«.

Cand.merc. A 5

Direktør Bent Harritsø, Oceka A/S: »Profilering af en frivillig kæde inden for dagligvarehandel«.

Økonomidirektør René Birch, Oceka A/S: »Profilering af en frivillig kæde inden for dagligvarehandel«.

Direktør Preben Petersen, Oceka A/S: »Profilering af en frivillig kæde inden for dagligvarehandel«.

Købmand Niels Fog, Oceka A/S: »Profilering af en frivillig kæde inden for dagligvarehandel«.

B. Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning

1. Oprettelse og formål

Institut for Ledelsesforskning blev oprettet 1. september 1971 på initiativ af Handelshøjskolens daværende undervisningsråd, der hos Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse søgte støtte til at starte en kombineret forsknings- og kursusvirksomhed og fik midler til at dække udgifterne de første år, hvor man gennemførte et stort, flere mindre lederkurser samt forskningsarbejder inden for samme område. I foråret 1975 besluttede Det økonomiske Fakultetsråd at foretage en reorganisering af instituttets virksomhed. Samtidig tog man navneforandring til Center for Tværfaglige Studier/Institut for Ledelsesforskning (CTS/ILF).

Som et led i reorganiseringen blev »Almen Økonomi«, det tværvidevidenskabelige fag ved Handelshøjskolens økonomiske Kandidatstudium, i 1975 overdraget til CTS/ILF af fakultetsrådet og cand.merc.-studienævnet.

Samme år blev didaktikgruppen, der har til formål at forestå efteruddannelse af højskolens personale tilknyttet CTS/ILF.

Institutafdeling for Erhvervs- og Samfundsbeskrivelse (E&S) blev oprettet i 1973 med det formål af integrere samfundsøkonomisk og erhvervsøkonomisk undervisning og forskning.

I 1982 blev Iværksætterinitiativet startet med et stærkt islæt fra CTS/ILF. Det hænger sammen med, at Handelshøjskolens uddannelser ikke specielt retter sig imod mindre virksomheders problemer og virksomhedsetableringsproblematikken, hvorfor man ønskede at opprioritere dette område.

I beretningsperioden er disse fire enheder: CTS/ILF, E&S, didaktikgruppen og iværksættergruppen søgt samlet i Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning. Sammenlægningen er forelagt undervisningsministeriet til godkendelse.

Ved dannelsen af det nye institut er der opstået en unik chance for at opbygge et dynamisk miljø, hvor et tværfagligt forskningsmiljø koncentreret om »Omstillings- og fornyelsesprocesser i Erhvervslivet«, herunder »internationalisering og samfundsudvikling i reproduktive sfærer« kan udvikles.

Når internationalisering nævnes, skyldes det fænomenets betydning for industriel omstilling og forandring. Når samfundsudviklingen nævnes, er det for at antyde, at også reproduktive sektorer i samfundet er relevante for området.

Denne emnekreds aftegner således Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning (IESF's), nye forskningsprofil.

2. Medarbejdere

Lektorer med forskningspligt: Cand.merc. Søren Christensen (fra 1.9.1982, udlånt fra IOA); cand.polit. Jens Bjerregaard Christensen; mag.scient.soc. Jens Frøslev Christensen; cand.pæd. Aage Nedergaard; cand.oecon. Helmer Duelund Nielsen; mag.scient.soc. Helge Tetzschner.

Adjunkt med forskningspligt: Cand.polit. Uffe Foss Hansen (pr. 1.4.1984 flyttet til Forskningsgruppen for Anvendt Statistik).

Adjunkt/lektorvikarer: Cand.scient.adm. Torben Grønnebæk Hansen; Gert Nørgaard (1.12.1983 – 31.1.1984); mag.scient.soc. Poul Bitsch Olsen (1.11 – 31.12.1983); cand.polit. Søren Rasmussen (1.8 – 31.12.1983); cand.merc. Jesper Schmidt (1.9.1983 – 15.8.1984); cand.oecon. Aage Tarp (fra 1.1.1984).

Kandidatstipendiat: Cand.techn.soc. Peter Kamedula.

Seniorstipendiat: Cand.polit. Povl Erik Jensen.

Eksterne lektorer: Cand.polit. Palle Mikkelsen; cand.pæd. Hans Henning Nielsen.

Projektmedarbejdere: Mag.scient.soc. Gurli Jakobsen; cand.mag., cand.scient.pol. Henning Sørensen.

Undervisningsassistenter:

HA (Erhvervs- og Samfundsbeskrivelse): Mogens Schrøder Bech; Lars Byberg; Henrik Baasch; Steffen Diemer; Otto Wissing Fogtmann; Kjeld Ahrenkiel Frederiksen; Niels Grolin; Niels Hoffmeyer; Søren Høgenhaven; Jens Møller Jensen; Flemming Kühn Pedersen; Lars-Bjørn Larsen; Peter Morell Hansen; Erik Fossing Nielsen; Mogens Nørager-Nielsen; Henrik Otbo (fratrådt 31.12.1983); Bo Simonsen; Dan A. Smitt; Jens Erik Steenstrup.

HA, ETA (CTS/ILF): Bo Carstens; Preben Etwil; Lanni Rene Füssel; Poul Ingerslev; Gurli Jakobsen; Søren Holm Johansen; Karl-Otto Paludan-Andersen; Peter Plougmann; Svend

Solvig; Jørn Boelsmand Støvring; Henning Sørensen; Kirsten Thomsen; Valdemar Thomsen; Carsten West; Peter Wiwe; Hans Chr. Viemose.

HD (Erhvervs- og Samfundsbeskrivelse): H. H. Egeblad Christoffersen; Jørgen Dalhoff; Anders Dam; Gudrun Sveistrup Jacobsen; Hans A. Jakobsen; Knud Jørgensen; Jørgen Ole Larsen; Erik Lonning; Jørgen Magner; Peter Olesen; Knud Overgaard; Hans Jørgen Pedersen; Aksel Rossen; Bo Simonsen; Kristian Smestad; Robert Spliid; Vagn Aage Voigt; Uffe Wentzer.

Cand.merc. – Almen Økonomi (CTS/ILF)

Elna Bering; Anette Bilfeldt; Christian Alex Christiani; Mogens Dahl; Finn Skiver Frandsen; John Stenfeldt Frederiksen; Lanni Rene Füssel; Michael Hansen; Fine Holten; Gurli Jacobsen; Jes Thorup Jelsmark; Anders Korsby; Inger Lassen; Kirsten Lone Petersen; Steen Rem; Jesper Holstener Schmidt; Jørgen Schmidt; Søren Schmidt; Svend Solvig; Claus Sørensen; Henning Sørensen; Michael Træsborg; Poul Wolffsen.

Didaktikudvalg (CTS/ILF): Allan Ahrensberg; Lars B. Goldschmidt; Jesper Holck; Turit Qvist Jessen; Lis Frühling Larsen; Andreas Trier Mørch; Else Trærup.

Sekretærer: Vibeke Bennetzen (fratrådt 31.12.1983); Alice Christensen; Birte Christensen; Winnie Kindler; Birthe Kjær (vikar 1.1–30.6.1984); Kirsten Lindved; Monica Madsen (fra 1.3.1984); Hanne Dorf Pedersen; Jana Wermus.

EFG-elev: Joan Hocke (udlært pr. 1.8.1984).

Ansæt i henhold til lov 488: Monica Madsen (fra 1.6.1983 – 29.2.1984); Patricia Vela (1.4 – 1.10.1984).

Studentermedarbejdere: Stud.merc. Frank Ebsen (cand.merc. pr. 2.5.1984); stud.merc. Henrik Jensen (cand.merc. pr. 23.7.1984); stud.merc. Eric Karsholt; stud.adm.pol. Jesper Strandgaard; stud.merc. Rene Wedel.

3. Ledelse

Institutbestyrer: Lektor, mag.scient.soc. Helge Tetzschner.

Institutrådsformand: Sekretær, overassistent Winnie Kindler.

I perioden 1.8.1983 – 18.6.1984 bestod det daværende centerråd af alle centrets medarbejdere.

I juni måned 1984 oprettedes Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning som en sammenlægning af CTS/ILF og Institutaafdeling for Erhvervs- og Samfundsbeskrivelse samt med Didaktikgruppen og Iværksættergruppen som projektgrupper knyttet til instituttet. Som en følge heraf etableredes der pr. 1.7.1984 et interimsinstitutråd bestående af de ansatte lærere (9), deltidslærere (3) og TAP'ere (7) ved instituttet samt 5 studenterrepræsentanter (udpeget af Det økonomiske Fakultetsråds BOF indtil de ordinære valg finder sted i december 1984).

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Etableringen af Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning har som tidligere nævnt betydet en sammenlægning af personaleressourcer og dermed forskningsarbejder fra de to oprindelige institutter samt Iværksættergruppen og Didaktikgruppen. I denne gennemgang omtales 3 forhold: Aktuelle forskningsarbejder, afsluttede forskningsprojekter samt publikationer. Alle tre dele i alfabetisk rækkefølge.

a. Aktuelle forskningsarbejder

Søren Christensen arbejder med Industriel Omstilling og Fornyelse. Hovedtilgangen til denne problematik er organisationskulturer som forklarings- og forandringsvariabel på organisations- eller virksomhedsniveauet.

Jens Bjerregaard Christensen arbejder fortsat med fødevarerpolitiske problemer i international belysning, herunder prisdannelsesproblemer på fiskeriprodukter.

Jens Frøslev Christensen har to artikler under færdigbearbejdning. Den ene, »Industriel krise og industripolitisk fornyelse«, vil blive publiceret i en antologi om industriel fornyelse udgivet af Nordisk Institut for regionalpolitisk forskning (Nord Refo) efteråret 1984. Den anden, »From consensus to conflict - An essay on the Implications of Low economic growth for the Western European Welfare States« (skrevet sammen med Svend Auken, MF, vil formentlig, blive publiceret af Center for European Policy Studies i Bruxelles.

Torben Grønnebæk arbejder fortsat med projektet »Arbejds miljølovgivning og virksomheders produktudvikling«, som er et internationalt komparativt projekt med deltagelse af projektgrupper i Norge, Sverige, Tyskland og USA. I projektet indgår Per Lunde Jensen, RUC og Finn Junge-Jensen, HHK, også som projektmedarbejdere.

Derudover deltager Torben Grønnebæk Hansen i projektet »Phønix - Industriel omstilling og fornyelse i Helsingørområdet«, (se Peter Kamedula), som udføres sammen med cand.tech.soc. Gert Nørgaard og mag.scient.soc. Poul Bitsch Olsen. Endelig arbejder han med færdiggørelse af projekt om: »Direkte og indirekte subsidier til erhvervslivet«.

Gurli Jakobsen arbejder med gennemførelsen af en undersøgelse om ledelse i landbrugets andelsvirksomheder.

Henrik Jensen starter pr. 1. december 1984 et projekt om arbejdsmiljølovgivningens økonomiske konsekvenser. Projektet vil forme sig som et komparativt studie af forskellige brancher og virksomheder indenfor de nordiske lande. Projektet er finansieret af Nordisk Råd.

Povl Erik Jensen arbejder med en licentiatafhandling, som er under afslutning. Afhandlingen behandler virksomhedsadfærd under skiftende konjunkturer og analyserer industripolitikens muligheder og problemer med at modgå krisetendenser.

Det er formålet med dette projekt at skabe en større forståelse for sammenhængen mellem den teknologiske udvikling og den økonomisk/konjunkturrelle situation på den ene side og beskæftigelses- og samfundsstrukturerne på den anden side.

Peter Kamedula arbejder for tiden på et projekt om den industrielle omstilling og fornyelse, der er blevet nødvendig i Helsingør efter lukningen af nybygningsværftet - den dominerende arbejdsplads i regionen -. Der er således etableret et forskningsprojekt - Phønix - med støtte fra det Samfundsvidenskabelige Forskningsråd med 4 delområder:

- 1) Karakteristik af udviklingen i Helsingørsmrådets erhvervs- og beskæftigelsesstruktur.
- 2) Undersøgelse af samspil imellem eksisterende virksomheder, kommuner og erhvervsråd.
- 3) Nye aktører og initiativer.
- 4) Elementer til en ny teori og model for industriudvikling og industripolitik.

Etableringen er sket i samarbejde med Jens Frøslev Christensen, Torben Grønnebæk Hansen og Gert Nørgaard.

Peter Kamedula skal specielt se på baggrunden for lukningen og konsekvenserne for den afskedigede medarbejdergruppe. Videre arbejder Peter Kamedula med industriel omstilling og fornyelse i Nordisk perspektiv – og har således f.eks. undersøgt den industri-»kultur«, der er oparbejdet på ruinerne af det lukkede værft i Landskrona, Sverige.

Aage Nedergaard har i perioden arbejdet med og er stadig beskæftiget med pædagogisk udvikling og socialiseringsprocesser i undervisningen ved HHK. Hovedsigtet med dette arbejde er bl.a. at bidrage til en forståelse af undervisningens betydning for den holdningsmæssige påvirkning af de studerende samt at opstille en evalueringsmetoder for socialiseringsprocesser i undervisningen.

I 1984 påbegyndte Aage Nedergaard et projekt om EDB-styret undervisning på Handelshøjskolen med henblik på at undersøge de muligheder og begrænsninger, undervisningsteknologien giver fjernstudier og m.h.t. samarbejde med andre læresteder etc. Projektet gennemføres i Didaktikgruppens regie i samarbejde med Hans Henning Nielsen.

Endelig planlægger Didaktikgruppen i løbet af efteråret 1984 at udgive en skriftserie indenfor følgende emneområder: Problemorienteret undervisning, evaluering og studieteknik.

Hans Henning Nielsen – se Aage Nedergaard.

Henning Sørensen har siden januar 1982 været tilknyttet CTS/ILF med sit projekt »Den militære profession og den civile kontrol i Danmark«.

Projektet er finansieret af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Det er et licentiatprojekt, der er baseret på tre holdningsundersøgelser: Et postalt spørgeskema til 525 repræsentativt udvalgte officerer, et personinterview med 50 topofficerer (generaler/admiraler – oberster/kommandører) samt en undersøgelse af befolkningens holdning til det militære kompleks. Undersøgelsen tager sigte på at behandle forskellige aspekter af forsvaret i Danmark. Den militære profession (officerskorps) rekruttering, og selvopfattelse, den militære organisations struktur, økonomi og kontrol, samt de civile – militære relationer, herunder befolkningens opfattelse af forsvaret.

De omhandlede undersøgelser er nu overstået, og projektet befinder sig i afrapporteringsfasen. Den endelige licentiatafhandling påregnes færdigskrevet til august 1985.

Udover denne militærsociologiske undersøgelse har Henning Sørensens forskningsindsats rettet sig mod økonomisk teori, jfr. artiklen »Politisk systemanalyse som grundlag for en ny økonomisk teori« i Heine Andersen & Christian Knudsen »Videnskabsteoretiske grundlagsproblemer i økonomiske discipliner«. Endelig organiserer Henning Sørensen Verner Goldschmidt forelæsningsrækken 1984/85 om »Samfundsforskeres syn på offentlig regulering«.

Aage Tarp fortsætter som led i en mere omfattende beskrivelse og analyse af udviklingen på arbejdsmarkedet siden 2. verdenskrig en analyse og vurdering af fagbevægelsens udvikling og politik samt forholdet til Socialdemokratiet og regering og Folketing i perioden 1960–1995. Han arbejder desuden videre med en undersøgelse af de japanske arbejdsmarkeds- og virksomhedsledelsesproblemer.

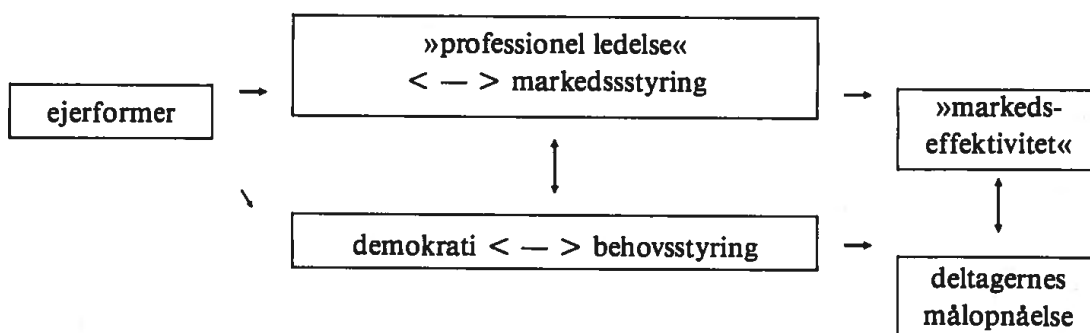
Helge Tetzschner har fortsat sin forskning om medarbejderejede virksomheder. Projektet køres af en tværfaglig gruppe på HHK bestående af: MBA, lektor og dekan, Finn Junge-

Jensen, IOA, cand.polit., adjunkt Niels Mygind, Institut for Nationaløkonomi, cand.polyt. og civiløkonom, stipendiat Hardy Roed-Thorsen, IOA, mag.scient.soc., lektor Helge Tetzschner, IESF, mag.scient. soc., lektor Ann Westenholz, IOA.

Projektets problemstilling drejer sig om, hvorvidt de medarbejderejede virksomheder kan leve op til forventningerne om, at de kan klare sig i et markedssystem og samtidig leve op til medarbejdernes idealer. Bredt sagt kredser problemstillingerne om relationerne mellem ejerform, organisationsform og effektivitet.

Ejerformen er væsentlig, fordi ejendomsrelationens udformning (ejerformen) lægger rammerne for organisationsformerne. I forhold til denne beskæftiger forskningen sig hovedsagelig med relationerne mellem »professionel ledelse« og »markedsstyring« på den ene side og »demokrati« og »behovsstyring« på den anden side. Endelig fokuseres der på effekterne af forskellige kombinationer af ejerform og organisationsform i relation til effektiviteten, herunder om der består en dialektisk modsætning imellem effektivitet i forhold til marked og produktivitet på den ene side og deltagernes mål og idealer på den anden side.

Tankegangen er søgt sammenfattet nedenfor:

b. Afsluttede forskningsprojekter (se iøvrigt pkt. c. publikationsoversigt)

Søren Christensen har sammen med Jan Molin fra Institut for Organisation og Arbejdssociologi skrevet bogen Organisationskulturer, som udkom i slutningen af 1983. I bogen forsøger de at forstå organisationer som løst koblede systemer, der bindes sammen af organisationskultur og -myter.

Endvidere har Søren Christensen sammen med Kristian Kreiner fra Institut for Anlægsteknik på Danmarks Tekniske Højskole skrevet: On the Origin of Organizational Cultures, hvor han forsøger at forstå fremvæksten af organisationskulturer i virksomheder. Denne analyses konklusion er, at organisationskulturer opstår som et »svar« på de modstridende krav, medarbejderne møder fra ledelse, medarbejdere og omverden.

I sommeren 1984 lavede han sammen med Jan Molin, Per Jakobsen og Henrik Holt Larsen (alle fra Institut for Organisation og Arbejdssociologi) en undersøgelse af omstillingsprocessen i SAS. Problemstillingen var her at forstå en omstillingsproces i en konkret virksomhed og at bestemme, hvilken rolle virksomhedskultur havde spillet i denne forbindelse. Rapporten: CARLZONS KLISTER – kultur og forandring i SAS, blev brugt som grundlag for en diskussion om virksomhedskulturer på en konference for uddannelseschefer i august 1984, og projektet blev økonomisk støttet af Danske Ingeniørers Efteruddannelse. I juni 1984 besvarede han sammen med Jan Molin en prisopgave udskrevet af foreningen Projektplan om

udbredelse af projektarbejde. Besvarelsen: VIRKSOMHEDSAKADEMIET – Projektarbejde som metode til omstilling og fornyelse, blev belønnet med 2. prisen på 7.000 kr. Projektet er koncentreret om, hvordan man i en stor (fiktiv) dansk virksomhed kan indrette en projektorganisation med henblik på løbende erfaringsdannelse, omstilling og fornyelse. Til en konference i august 1984 om Rationalitetsbegreber i Samfundsforskningen, arrangeret af Dansk Selskab for Videnskabsforskning, har han skrevet en artikel: Rationalitetsbegrebet i Organisationsteorien.

Jens Bjerregaard Christensen har udgivet »Indledende Dataanalyse« til brug for undervisningen i erhvervs- og samfundsbeskrivelse på HD, 1. dels-studiet.

Frank Ebsen har i november 1983 afsluttet sin hovedopgave på cand.merc.-studiet med titlen: »En diskussion af HHK's opfattelse af virksomheden og en præsentation af alternativet«. Arbejdsnote 83-5 i instituttets skriftserie.

Med udgangspunkt i en kritik af de klassiske driftsøkonomiske og nationaløkonomiske værker på HHK formuleres en alternativ marxistisk opfattelse af virksomheden i det kapitalistiske samfund.

Torben Grønnebæk Hansen har sammen med Kirsten Bregm redigeret en antologi: »Økonomisk demokrati – problemer og perspektiver«. Antologiens 9 bidrag behandler ud fra en bred opfattelse af økonomisk demokrati: tidligere diskussioner og forslag om økonomisk demokrati; udviklingen på området i Vesteuropa og i Skandinavien; økonomisk demokrati og aktuelle økonomiske/politiske problemer, arbejderstyrede virksomheder m.v.

I forbindelse med et forskningsprojekt om industripolitik, som belyser betydningen af industripolitikken for industriudviklingen, har Torben Grønnebæk Hansen sammen med Bo Bøgeskov skrevet et bidrag til antologien »Er EF's fremtid også Danmarks?« Bidraget hedder »Elementer til en industrialiseringspolitik. Baggrund og Perspektiver«.

I relation til projektet om »Iværksættere« har Torben Grønnebæk Hansen publiceret et papir om »Erhvervspolitikken og de mindre virksomheder«, hvori det bl.a. påpeges, at den eksisterende erhvervspolitik kun i ringe udstrækning medvirker til at løse iværksætteres og mindre virksomheders problemer.

Henrik Jensen har i perioden afsluttet et projekt med titlen »»Det offentlige arbejdsmarkeds struktur og staten«, arbejdsnote 83-4 i instituttets skriftserie, som er en viderebearbejdning af en afløsningsopgave på cand.merc.-studiet.

Han har endvidere afsluttet sin hovedopgave på cand.merc.-studiet med titlen: »Kapital og beskæftigelse«. Hovedopgaven analyserer på baggrund af otte virksomhedscases og en række interviews i arbejderbevægelsen og udvalgte investeringsselskaber problemer, forudsætninger og muligheder for fagbevægelsens investeringsselskab »Dansk Erhvervsinvestering (DEI)«. Dette i relation til selskabets mulighed for at opfylde målet at skabe beskæftigelse via risikovillige kapitalinvesteringer i private virksomheder.

Povl Erik Jensen har fortsat sit arbejde med TUBA-projektet (Teknologisk Udvikling og Beskæftigelse/Arbejdsløshed) med støtte fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Projektet forventes afsluttet i 1984 med en efterfølgende formidlingsfase i foråret 1985. Projektet gennemføres af en gruppe forskningsmedarbejdere, der i perioden har bestået af: cand.techn.soc. Peter Kamedula; ingeniør, cand.polit. Povl Erik Jensen; stud.techn.soc. Jana Wermus. Projektet har til formål at søge at indkredse sammenhængen mellem den økonomiske og teknologiske udvikling på den ene side og beskæftigelses- og arbejdsløshedsforhol-

dene på den anden side. Projektet er teoretisk inspireret af segmenteringsteoriene, som ser arbejdsmarkedet opdelt i en række segmenter (idealtypiske delarbejdsmarkeder) med ringe indbyrdes udveksling af arbejdskraft. Projektet interesserer sig specielt for udviklingen i kvalifikationer hos arbejdskraften i forhold til etableringen og fastholdelsen af virksomhedsinterne delarbejdsmarkeder under danske forhold.

Peter Kamedula har i et samarbejde skrevet flere rapporter om industripolitik og uddannelse (se publikationsoversigten).

Aage Nedergaard har været undervisnings- og administrationsfri i beretningsåret.

H. Duelund Nielsen har fortsat arbejdet med bygge- og boligpolitiske problemer og har offentliggjort en artikel om »Danish housebuilding – an industry in depression« i »Housing Europe«. Han har fuldført revisionen af »Industri og Håndværk« i serien »Erhverv og Samfund« og har udarbejdet undervisningsmateriale til HD, 1. del.

Henning Sørensen har afsluttet 1. delrapport i sit militær-sociologiske projekt. Delrapporten omhandler det danske officerskorps rekrutteringsbaggrund sammenlignet med udenlandske officerskorps.

c. Publikationsoversigt

Søren Christensen

- & Jan Molin: »Organisationskulturer«, Akademisk Forlag, 1983, (184 sider).
- & Kristian Kreiner: »On The Origin of Organizational Cultures«, Institut for Organisation og Arbejdssociologi, Kbh. 1984 (32 sider).
- »Om Produktionskultur, Industripolitik, Virksomhedskultur og Industriel Omstilling«, Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning, Kbh. 1984 (10 sider).
- & Jan Molin: »Virksomhedsakademiet – Projektarbejde som metode til omstilling og fornyelse«, Institut for Organisation og Arbejdssociologi, Kbh. 1984 (67 sider).
- Per Jakobsen og Henrik Holt Larsen & Jan Molin: »Carlzons Klister: Kultur og Forandring i SAS«, Forlaget Valmuen, Kbh. 1984 (38 sider).
- »Rationalitetsbegrebet i Organisationsteorien«. Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning, Kbh. 1984 (26 sider).

Jens Bjerregaard Christensen:

- »Indledende data-analyse«, (København: Samfundslitteratur), Arbejdsnote 1984, (55 sider).

Jens Frøslev Christensen:

- »Iværksætterne og den fremtidige erhvervsstruktur«. I: »Ungskoven i dansk erhvervsliv«. Debatbog. Håndværksrådet. Planstyrelsen 1984.

Frank Ebsen:

- »En diskussion af HHK's opfattelse af virksomheder og en præsentation af alternativet«, Arbejdsnote 1983-5 (København, CTS/ILF) 1984.

Torben Grønnebæk Hansen

- & Kirsten Bregm (red.), »Økonomisk demokrati – problemer og perspektiver. En antologi«, (København: Samfundslitteratur) 1984.

- & Bo Bøgeskov: »Elementer til en industrialiseringspolitik – baggrund og perspektiver«, udgivet i »Er EF's fremtid også Danmarks?«, Folkebevægelsen mod EF, september 1983.
- »Erhvervspolitik og de mindre virksomheder«, et indlæg i »Ungskoven i dansk erhvervsliv. En debatbog«. Håndværksrådet 1984.

Henrik Jensen:

- »Det offentlige arbejdsmarkeds struktur og staten«, Arbejdsnote 1983-4, (København CTS/ILF).

Peter Kamedula

- & Gert Nørgaard: »Industriel omstilling og fornyelse i Helsingør«. Bilag til forskningsprojektet »Phønix«-ansøgning til Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. HHK. Oktober 1983. (24 sider).
- & Torben Pilegaard Jensen: »Kvalifikation og arbejdsmarked«. Grundmodul 2. Vejledning til SEL's faglige læreruddannelse. København 1984, (30 sider).
- & A. G. Holmsgård: »Oversigt over statslige erhvervsstøtteordninger«. Udarbejdet til »regional- og erhvervspolitisk seminar 16. juni 1984«. København 1984, (20 sider).
- »EF-medlemsskabets betydning for den danske jern- og stålindustri. Skriftserie 3/84.
- & Torben Pilegaard Jensen: »Materialesamling til Statens Erhvervspædagogiske Læreruddannelses Grundmodul 2: Kvalifikation og arbejdsmarked«. SEL april 1984.

Aage Nedergaard

- & Hans Henning Nielsen: »Ny informationsteknologi og efteruddannelse« – artikel i *Civiløkonomen* nr. 5, 1984.

H. Duelund Nielsen:

- »Danish Housebuilding – an Industry in Depression«, i »Housing Europe«, nr. 9, efteråret 83. Abbey National Building Society.
- »Industri og Håndværk«, (København: Arnold Busck) 1984, (134 sider), i serien »Erhverv og Samfund«.

Henning Sørensen:

- »The Military Profession and the Civil Control in Denmark«, København 1983, (39 sider), paper.
- »Politisk systemanalyse som grundlag for en ny økonomisk teori og politik«, s. 164-208, i Heine Andersen & Christian Knudsen (red.) »Videnskabsteoretiske grundlagsproblemer i økonomiske discipliner« (København: Akademisk Forlag), 1984.

Helge Tetzschner

- redaktør af særnummer af »Samfundsøkonomen«, 1984, 2. årg. nr. 2. Temaer om »Koope-
rative virksomheder«.
- Poul Ingerslev, Niels Mygind, Hardy Roed Thorsen, Helge Tetzschner og Ann Westenholtz: »Medarbejderejede virksomheder – det kan lade sig gøre«, Chr. Ejlers forlag, Kbh. 1984, (120 sider).
- Mac Marev (dvs. Dino Raymond Hansen, Poul Ingerslev, Finn Junge-Jensen, Niels Mygind, Hardy Roed-Thorsen, Helge Tetzschner og Ann Westenholtz): »Medarbejdereje-
erfaringer fra 5 virksomheder«. Nyt fra Samfundsvidenskaberne. København 1983. (457 si-
der).

5. Faglig virksomhed i øvrigt, gæsteforelæsninger m.v.

Søren Christensen har i beretningsåret deltaget i følgende konferencer og seminarer:

- Nordisk Sociologkongres i Stavanger, Norge i august 1983.
- Teknik-Samfund-Initiativet (Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd), Seminar på Nyborg Strand i maj 1984.
- First International Conference on Symbolism and Corporate Cultures i Lund, Sverige i juni 1984.
- Dansk Selskab for Videnskabsforsknings seminar om Rationalitetsbegreber i Samfundsforskningen, Ebeltoft i august 1984.

Endvidere har han sammen med lektor Uffe Thorsteinsson fra DtH udarbejdet en rapport om mulighederne for en udbygning af det studiemæssige samarbejde mellem Handelshøjskolen og Danmarks tekniske Højskole.

Jens Bjerregaard Christensen

er ansat som undervisningsassistent i faget matematik på Økonomisk Institut, Københavns Universitet. Han har gennemført en omfattende revision af faget erhvervs- og samfundsbeskrivelse på HA-studiet, 1. og 2. år. I denne forbindelse har han deltaget i arbejdet omkring oprettelse af Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning. Jens Bjerregaard Christensen har deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende en adjunkt/lektorstilling samt deltaget i en bedømmelse vedr. en ekstern lektorstilling.

Jens Frøslev Christensen

har i perioden deltaget i nyudviklingen af faget »Erhvervs- og samfundsbeskrivelse« på HA og »Komparativ samfundsanalyse« på den nye Erhvervsøkonomi-sprog-uddannelse. Han har siden januar 1983 været medlem af Fakultetsrådet og fakultetets edb-udvalg. I efteråret var han formand for to bedømmelsesudvalg m.h.p. besættelse af en adjunkt/lektor stilling og en ekstern lektorstilling. Siden januar 1984 har han været medlem af Fakultetsrådet og fakultetets edb-udvalg. Desuden har han deltaget i opbygningen af projektgruppen vedr. Iværksætterforhold samt i opstarten af forskningsprojektet »Phønix« (se Peter Kamedula). Jens Frøslev Christensen præsenterede på en nordisk konference på Færøerne et oplæg om industriel omstilling og fornyelse. I november deltog han sammen med Svend Auken, MF, i en konference om Vesteuropas fremtid på Center for European Policy Studies i Bruxelles. I februar var han på studietur til OECD i Paris.

Torben Grønnebæk Hansen

har beskæftiget sig med undervisningsudviklingen og fastlæggelse af indholdet af et valgfrit fag om virksomhedsetableringer på HA og et liniefag på cand.merc. om vilkår for virksomhedsetablering.

Gurli Jakobsen

har i beretningsperioden deltaget i følgende aktiviteter:

- 2 måneders gæsteophold ved Instituto de Antropologia, IVIC, Caracas, Venezuela, hvor hun indsamlede data om kooperativ organisering i Venezuela.
- evaluering af og udarbejdelse af rapport om den første danske konsensus-konference inden for sundhedssektoren, som omhandlede »tidlig opsporing og brystkræft« i samarbejde med Torben Agersnap og Jeanne Kempinski.
- udarbejdelse af studiekredsmateriale til LOK-studiekreds om andelsbevægelse.

- ansat som projektmedarbejder ved Institut for Organisation & Arbejdssociologi til forberedelse af projekt om ledelse i landbrugets andelsselskaber.
- undervisningsassistent ved faget ETA, på HA 1. år.
- undervisningsassistent ved faget almen økonomi, på cand.merc. 1. år.
- gæstelærer maj-juni 1984 i problemorienteret projektarbejde og vejleder i et kursus for sygeplejerskeelever ved Uddannelsescentret for syge- og plejepersonale ved København Kommune.

Aage Nedergaard

har deltaget i en konference i december 1983 i Norge på Universitetet i Bergen for undervisere om pædagogisk uddannelse.

H. Duelund Nielsen

har deltaget i arbejdet med revision af HD, 1. dels-studiet, og har været medlem af et bedømmelsesudvalg for en adjunkt/lektorstilling samt af ankekommissionen for HD, 1. del. Endvidere har H. Duelund Nielsen i beretningsåret været medlem af repræsentantskabet for Byggeriets Udviklingsråd og Statens Byggeforskningsinstitut.

Jesper Schmidt

har i perioden været fagkoordinator for faget ETA og herunder deltaget i fagudviklingen af dette fag på HA-studiet sammen med Jens Frøslev Christensen, Jens Bjerregaard Christensen, Henning Sørensen og Aage Tarp.

Henning Sørensen

har deltaget i »The Inter-University-Seminar On Armed Forces and Society's« internationale konference i Chicago, USA 20-23. oktober 1983, med et paper. Henning Sørensen har holdt en forelæsning i Søe-Løjtnantselskabet om de foreløbige resultater af sin undersøgelse »Den militære profession og den civile kontrol i Danmark«.

Aage Tarp

er ekstern lektor ved Danmarks Ingeniør Akademi. Han har deltaget i arbejdet med revisionen af faget erhvervs- og samfundsbeskrivelse på HA, 1. år, samt forberedt undervisningen i international erhvervs- og samfundsbeskrivelse på HA, 2. år. Han har som medlem af Akademiet for Fremtidsforskning deltaget i en tværvideenskabelige studiegruppe. Aage Tarp er medlem af bestyrelsen for Økonom-Klubben og for Institutet for Fødevarestudier og Agro-industriell Udvikling.

Helge Tetzschner

har været medlem af HA-studienævnet og i denne forbindelse været ansvarlig for indførelse af studiereformer især ang. indførelse af valgfri fag samt et tværblokligt undervisningsforløb. Endvidere er han censor ved AUC.

Der er blevet afholdt 4 licentiatseminarer i licentiatudvalgets regie:

- 1) Seminar om »Forklaringstyper indenfor samfundsvidenskaberne« ved Christian Knudsen og Heine Andersen, HA-centeret. Deltagerantal: 15.
- 2) Seminar om »Industripolitik« ved Jens Frøslev Christensen, Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning. Deltagerantal: 22.
- 3) Seminar om »Metodeovervejelser i forbindelse med empiriske undersøgelser« ved Peter Neergaard, Institut for Regnskabsvæsen. Deltagerantal: 19.

- 4) Seminar om »Virksomhedsetableringer og ny produktion« ved Torben Grønnebæk Hansen IESF. Deltagerantal: 32.

Deltagere til alle 4 seminarer har været licentiatstuderende, lærere og studerende ved højskolen samt lærere fra andre højere læreanstalter og forskningsinstitutioner.

I beretningsperioden har der på instituttet desuden været afholdt en række interne faglige møder, hvor de igangværende forskningsarbejder er blevet fremlagt og diskuteret af medarbejderne.

C. Institut for Erhvervsret og Revision

1. Oprettelse og formål

Instituttet oprettedes i 1952 med det formål at drive forskning på erhvervsrettens område. Siden 1968 har Handelshøjskolens forskning i revision været placeret på instituttet.

2. Medarbejdere

Professor: Børge Dahl.

Lektorer: Cand.jur. Kjeld Hemmingsen; statsautoriseret revisor Svend Høgsberg Kristensen (fra 1.11.1983); cand.jur. Mogens Eggert Møller; cand.jur. Poul Olsen; cand.jur. Hans Viggo Godsk Pedersen; statsautoriseret revisor Robert Sloth Pedersen; cand.polit. Orla G. Petersen.

Adjunkter: Cand.jur. Kield-Gustav Erichsen (fra 1.3.1984); statsautoriseret revisor Svend Høgsberg Kristensen (til 31.10.1983).

Adjunktvikarer: Cand.jur. Kield-Gustav Erichsen (fra 1.12.1983 - 29.2.1984); cand.merc. Anders Fredslund Pedersen (fra 1.1-30.6.1984).

Eksterne lektorer: Kontorchef, cand.jur. Christian Beck (skatteret, fra 1.9.1983); statsautoriseret revisor Ib Bentzien (edb-revision, fra 1.9.1983); konsulent, cand.jur. Erik Damm, HD (erhvervsret, fra 1.1.1984); konsulent, cand.jur. Jørgen Henriksen (selskabs- og skifteret); cand.jur. Jan Hinze (skatteret); advokat Jørn-Ulrik Kofoed-Hansen (erhvervsret, fra 1.9.1983).

Gæsteforsker: Günel Önce, Ph.D., Assistant professor, Department of Marketing, Ege University, Izmir, Tyrkiet, opholdt sig ved instituttet på et dansk statsstipendium i perioden oktober 1983 - maj 1984 med det formål at studere dansk forbrugerbeskyttelse.

Undervisningsassistenter:

Erhvervsret HA: Advokat Lars Andersen; kontorchef Erik Steen Matzen Hansen; advokat Jørn-Ulrik Kofoed-Hansen (til 31.8.1983); advokat John Ovesen; advokat Bent Vandahl Sommer (til 31.8.1983).

Erhvervsret HD 1. del: Vicedirektør Viggo Albrechtsen; advokat Lars Andersen; advokat Johan A. Asmussen; advokatfuldmægtig Niels Henrik Balslev; fuldmægtig Kjeld Bergenfelt; advokat Uffe Mørch Bierfelt; fuldmægtig Hanne Blokdal-Pedersen, HD (fra 1.2.1984); advokat Jørgen Boe; advokat Klavs Kristian Brammer; konsulent Erik Damm, HD; advokat Klaus Friis-Hansen (fra 1.10.1983); advokat Jørgen Følsgaard; inspektør Johs. Harder, HD; advokat Hans H. Haume; godsejer Anders J. Hillerup; landsretssagfører Henrik Holm;

advokat Peter Høiland (til 11.10.1983); advokat Steen Klein; advokat Jørgen Langhoff; cand.jur. Inger Stokvad Loft (fra 11.10.1983); advokat Knud Lundblad; advokatfuldmægtig Jens Oscar Mosgaard (fra 1.9.1983); advokat Preben Mullit (til 31.8.1983); adjunkt Hanne Müller; landsretssagfører Feodor Nielsen (til 31.8.1983); afdelingschef Henrik Solborg Pedersen; advokat Poul Petersen; advokat Mogens Philip; retsassessor Hans Chr. Poulsen (til 15.10.1983); advokat Lennart Richard; afdelingsleder Carsten Rich; fuldmægtig Poul Skibelund; prokurist Ulrik Worziger.

Erhvervsret EG: Advokat Jette Andersen; advokat Leif Frederik Arnesen; advokat Stig Bendtz; advokat Uffe Mørch Bierfelt; fuldmægtig Hanne Blokdal-Pedersen; fuldmægtig Lone Burmeister; advokat Jørgen Følsgaard; advokatfuldmægtig Carsten Halle; advokat H. P. Drisdal Hansen; fuldmægtig Ole Bjørn Johansen; advokat Jesper Møller-Andersen; retsassessor Hans Chr. Poulsen (til 15.10.1983); fuldmægtig Annie Rasmussen; advokat Peter Schaumburg-Müller; prokurist Ulrik Worziger.

Skatteret, cand.aud.: Kontorchef, cand.jur. Chr. Beck (til 31.8.1983); cand.polit. Karsten Kjølby; cand.jur. Anders Poul Møller; toldinspektør K. M. Olsen; statsautoriseret revisor Jørgen Skou.

Speciel erhvervsret, cand.aud.: Statsautoriseret revisor Poul Erik Grøning; statsautoriseret revisor Otto Kjellegaard Jensen; statsautoriseret revisor Torben Juncker; fuldmægtig, cand.jur. Lene Lund Larsen.

Revision, cand.aud.: Statsautoriseret revisor Ib Bentzien (til 31.8.1983); cand.jur. Jan Christensen; cand.scient.pol. Bjarne Christiansen; statsautoriseret revisor Ulrik Klausen; statsautoriseret revisor Gunnar Christian Mikkelsen; statsautoriseret revisor Peter Fauerholdt Hansen; cand.merc. Kurt Keldebæk Rasmussen; statsautoriseret revisor Torben Juncker.

Revision, cand.merc.: Statsautoriseret revisor Claus Jensen.

Sekretærer: Anne Bjällby; Grethe Christiansen; Kirsten Damkilde.

3. Ledelse

Institutbestyrer: Professor Børge Dahl.

Formand for institutrådet: Lektor Orla G. Petersen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere og sekretærer samt af følgende studerende:

1.8.1983 - 31.12.1983:

Henrik Aaquist; Eric Bertouch-Lehn; Tina Kreipke; Georg Vind; Lars Winther.

1.1.1984 - 31.7.1984:

Jane Andersen; Erling Bækkelund; Ole Steen Jørgensen; Anders Nørgård; Lene Stener.

4. Undervisning

Instituttet forestår undervisningen i erhvervsret på HA, HD og EG ved Højskolen i København og ved afdelingerne i provinsen.

På revisorkandidatstudiet, der oprettedes pr. 1. september 1982, står instituttet for fagområderne revision, skatteret med økonomisk skattelære og anden revisionsrelevant jura, her-

under selskabsret, kreditsikringsret, familie- og arveret samt konkurs og tvangsakkord med boopgørelser.

Instituttet har i beretningsperiodens sidste halvdel været stærkt involveret i planlægningen af en helt ny erhvervsjuridisk uddannelse, som starter pr. 1. september 1984, foreløbig som en 3-årig mellemuddannelse.

Instituttets undervisningsopgaver og den hertil knyttede administration har i beretningsåret i lighed med tidligere år indebåret et betydeligt overtræk på instituttets ressourcer.

5. Forskning og publikationsvirksomhed

a. Offentliggjorte arbejder

Børge Dahl

- Karnovs Lovsamling, 10. udg. bind 2, kommentarerne til købeloven (s. 2134-2174), kreditkøbsloven (s. 2174-2186), markedsføringsloven (s. 2778-2789 og 5818-5822), prismærkningsloven, forbrugeraftaleloven og forbrugerklagenævnsloven (s. 2789-2801).
- Produktansvarsstudier, Jurist- og økonomiforbundets Forlag 1984, 184 sider,
- Erhvervsretten - tillæg 1983, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck 1983, 121 sider,
- Lægemedelskader, Rapport fra Den alm. danske lægeforenings Seminar om patient- og lægemiddelforsikring 24.5.1983, Lægeansvarsudvalget 1984, s. 43-48.
- Dækningsberettigede tøjbrudsskader eller undtagne nedbørsskader? Forsikring 1983, s. 471-72,
- Familieforsikringens dækning af guld og sølv ved tyveri, Forsikring 1984, s. 103-108.

Hans Viggo Godsk Pedersen:

- Dividende i solidariske skyldforhold, i: Artikler om konkurs og tvangsakkord (red.: Niels Ørsgaard), FSRs Forlag 1984, s. 139-162.

Robert Sloth Pedersen:

- Om forpligtelser i den revisionsteoretiske model af årsregnskabet, i: Faglige Artikler (udgivet af Foreningen af Yngre Revisorer) nr. 19 (1983) s. 55-89.

Orla G. Petersen:

- »Gave- og arveoverdragelser«, omredigering og ajourføring af 2. del af kap. 55 i publikationen Skattekartoteket, 1984, 80 pp. excl. bilag,
- Noget om sambeskatning og kapitalisering, Revision og Regnskabsvæsen 1984, s. 251-259 (sammen med Jørn Qviste),
- Supplementshefte til Skatteret HA-HD 7. udg., HHK's Repro-Center 1984 (i komm. hos Samfundslitteratur), 22 sider,
- Øvelsesspørgsmål vedrørende dødsbøbeskatning, HHK's Repro-Center, 2. udg. 1984 (i komm. hos Samfundslitteratur), 23 sider (sammen med Christian Beck),
- Dokumentsamling i international skatteret, Institut for Udenrigshandel 1984, Stencil 110 sider.

b. Arbejder under offentliggørelse

Børge Dahl:

- Forbrugerbeskyttelse i Danmark ved salg uden for fast forretningssted, telefonsalg og

fjernsalg, 34 sider + bilag, offentliggøres af Nordisk Ministerråd i en rapport om »Det rettsliga konsumentskyddets effekter«,

- Kreditkøbslov og kreditkøbslitteratur, 20 sider, offentliggøres i Juristen,
- 13. udg. af Jan Kobbernagel: Erhvervsretten i Grundtræk, 11. udg. af Jan Kobbernagel: Erhvervsretlige Love,

Kjeld Hemmingsen:

- Næringsbeskatning ved afståelse af fast ejendom, 10 sider, offentliggøres i Faglige Artikler udgivet af Foreningen af Yngre Revisorer,

Svend Høgsberg Kristensen:

- Revisor og going concernprincippet i lovgivning, revisionsvejledninger, domstolspraksis og responsa, 70 sider, udgives af Foreningen af Registrerede Revisorer,

Orla G. Petersen:

- »Skattefri virksomhedsomdannelse«, tillæg til kap. 33, i publikationen, Skattekartoteket, 24 pp.,
- Ind- og udtræden af interessentskaber, 24 sider, offentliggøres i Tidsskrift for Skatteret,
- Skatteret HA-HD, Samfundslitteratur, 8. udg., 117 sider (ajourført og udbygget).

c. Igangværende arbejder

Børge Dahl er ved at afslutte arbejdet med en fremstilling om dansk markedsføringsret, der vil blive udgivet på tysk og indgå i serien »Das Recht des Unlauteren Wettbewerbs in den Mitgliedstaaten der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft« gennem Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Patent-, Urheber- und Wettbewerbsrecht in München og yderligere vil blive udgivet på dansk. Han har endvidere forstået et projekt om anvendelse af garantier i markedsføringen under Nordisk Ministerråd og er ved at færdiggøre en bog om Garantier - Forbrugerbeskyttelse og forbrugerproblemer i de nordiske lande.

Kjeld-Gustav Erichsen arbejder med pønaltipulationer i dansk og fremmed ret. Resultaterne af studiet, der omfatter en undersøgelse af pønaltipulationer, deres anvendelse og funktion i kontraktsforhold, ventes offentliggjort i form af artikler.

Kjeld Hemmingsen arbejder med en analyse af det skattemæssige nettoindkomstbegreb med særligt henblik på afgrænsningen af det skatteretlige næringsbegreb i Danmark og udlandet samt (sammen med Mogens Eggert Møller) med en undersøgelse af den direkte forbrugsbeskatnings placering i skattereformdiskussionen.

Svend Høgsberg Kristensen beskæftiger sig med revisors arbejde og erklæringspraksis i forbindelse med børsintroduktioner. Han undersøger desuden institutionelle investorers behov for og brug af revisorbistand i forbindelse med erhvervelse af aktieposter. Han fortsætter endvidere arbejdet med revisors stillingtagen til virksomheden som going concern, nu især sammenkædet med spørgsmålet om en revisors bedømmelse af dispositioner mellem parter med interessefællesskab.

Mogens Eggert Møller arbejder (sammen med Kjeld Hemmingsen) på en undersøgelse vedr. den direkte forbrugsskat.

Poul Olsen arbejder med ajourføring og ny redaktion af lærebog om skattemæssige afskrivninger.

Hans Viggo Godsk Pedersen fortsætter arbejdet med problemer omkring anvendelse af ejer-pantebreve og skadesløsbreve med særlig vægt på vidtgående sikringsaftaler og indtrædelsesret.

Robert Sloth Pedersen arbejder på en artikel om tidsdimensionen af den revisionsteoretiske model af årsregnskabet.

Orla G. Petersen arbejder (sammen med Johannes Mouritsen, Institut for Finansiering) med problemkredsen: »Dødsboers valg mellem udlæg af aktiver med succession eller bobeskating«. I valget indgår en række faktorer (boets og arvingernes marginale skatteprocent, arvingernes marginale arveafgiftsprocent, inflation og rente m.v.), som varierer fra tilfælde til tilfælde. Projektet tilstræber en kortlægning, evt. tabellering af kapitalværdierne ved boets alternative handlingsmuligheder, bestemt af de individuelle kombinationer af styrende faktorer.

6. Faglig virksomhed i øvrigt

a. Medlemskab af eksterne udvalg m.v.

Børge Dahl er næstformand for elprisudvalget, næstformand for gas- og varmeprisudvalget, medlem af justitsministeriets udvalg om forbrugerbeskyttelse ved tjenesteydelser, af justitsministeriets udvalg om forbrugerbeskyttelse ved køb af fast ejendom, af justitsministeriets udvalg om retshjælp og af »The Scientific Board of the Consumer Law Center at the University of Pavia« samt af Folkeuniversitetets Programråd. Han er desuden medlem af undervisningsministeriets udvalg vedr. en erhvervsjuridisk uddannelse og var indtil marts 1984 sekretær for justitsministeriets købelovudvalg.

Mogens Eggert Møller er næstformand for, Kjeld Hemmingsen suppleant i Nordisk Skattevidenskabeligt Forskningsråd.

Poul Olsen er medlem af forretningsudvalget i Dansk Skattevidenskabelig Forening, af bestyrelsen for Skattesagsfonden og af skatte- og afgiftsministeriets arbejdsgruppe til forenkling af afskrivningsloven.

Orla G. Petersen er medlem af skatte- og afgiftsministeriets udvalg vedr. revision af arve- og gaveafgiftsloven, som i beretningsperioden har afgivet betænkning nr. 1014/1984 om arve- og gaveafgift.

b. Redaktionshverv

Mogens Eggert Møller er som medlem af Nordisk Skattevidenskabeligt Forskningsråd med-udgiver af dettes skriftserie.

Orla G. Petersen er ansvarshavende redaktør af Tidsskrift for Skatteret og hovedredaktør af Skattekartoteket.

c. Medlemskab af fagkyndige bedømmelsesudvalg

Børge Dahl har været formand for 2 udvalg vedr. besættelse af adjunkt/lektorstilling ved HHK i erhvervsret, formand for 2 udvalg vedr. besættelse af kandidatstipendium ved HHK i samspillet mellem økonomi og jura, medlem af et lektorbedømmelsesudvalg vedr. A/L-

stilling i revision ved HHK, medlem af udvalg vedr. besættelse af 6 eksterne lektorater ved HHK og 1 eksternt lektorat ved Odense Universitet i erhvervsret samt medlem af 1 udvalg vedr. besættelse af eksternt lektorat ved HHK i revision.

Hans Viggo Godsk Pedersen har været formand for 2 bedømmelsesudvalg vedrørende ansættelse af eksterne lektorer i erhvervsret ved HHK.

Robert Sloth Pedersen har været formand for et udvalg vedr. besættelse af en adjunkt/lektorstilling ved HHK i revision.

Orla G. Petersen har været formand for et lektorbedømmelsesudvalg vedr. adjunkt/lektorstilling ved HHK i revision.

d. Censorvirksomhed

Børge Dahl og Robert Sloth Pedersen er beskikkede som censorer ved Aalborg Universitetscenter, Hans Viggo Godsk Pedersen ved Aalborg Universitetscenter, Odense Universitet og Handelshøjskolen i Århus.

e. Medlemskab af interne organer

Børge Dahl var indtil udgangen af 1983 medlem af hovedsamarbejdsudvalget og det under dette nedsatte teknologiudvalg, indtil 13. juni 1984 af det under det økonomiske fakultetsstudienævn nedsatte udvalg vedrørende en erhvervsjuridisk kandidatuddannelse.

Kjeld-Gustav Erichsen er sekretær for det under fakultetsstudienævnet nedsatte udvalg vedrørende en erhvervsjuridisk kandidatuddannelse.

Kjeld Hemmingsen er næstformand for det af konsistorium nedsatte valgudvalg og medlem af ankekommissionen for revisionsstudiet og var indtil udgangen af 1983 medlem af det økonomiske fakultetsråd og tillidsmandssuppleant.

Mogens Eggert Møller er medlem af bibliotekets bogudvalg.

Poul Olsen er medlem af cand.aud.-studienævnet og af fakultetsstudienævnet.

Hans Viggo Godsk Pedersen er medlem af HD 1. dels-studienævnet, cand.aud.-studienævnet og fakultetsstudienævnet.

Robert Sloth Pedersen er formand for cand.aud.-studienævnet og medlem af det af fakultetsrådet nedsatte udvalg vedr. revisionsområdets organisatoriske indpasning, ligesom han har været medlem af et af fakultetsstudienævnet nedsat udvalg vedrørende registrerede revisors uddannelse.

Orla G. Petersen er formand for det af fakultetsstudienævnet nedsatte »HD-revisionsudvalg«, medlem af det af konsistorium nedsatte »AV-udvalg« og at det af fakultetsrådet nedsatte udvalg vedr. revisionsområdets organisatoriske indpasning.

7. Konferencedeltagelse, gæsteforelæsninger m.v.

Børge Dahl har den 13.10.1983 holdt et foredrag om domstolene og menigmand, særligt i forbindelse med kreditkøb, på Den danske Dommerforenings årsmøde i Vejle, den 3.11.1983 deltaget i paneldebat om gas- og varmeprisudvalgets opgaver på Danske Fjernvarmeværkers Forenings landsmøde i Odense, 14.-16.11.1983 deltaget i konference om »Business Self-Regulation« ved Zentrum für Europäische Rechtspolitik, Universität Bremen, 23.-24.3.1984 deltaget i en »Consumer Law Conference« på Trinity College i Dublin med indlæg om »Re-

gulating Business«, 26.3.1984 forelæst for Dansk Forening af Industriens Patentingeniører om markedsføringsrettens grundprincipper, 28.3.1984 forelæst på Den kommunale Højskole om gas- og varmepriskontrol, 16.5.1984 deltaget i paneldebat om elprisudvalget på Danske Elværkers Forenings årsmøde i Odense.

Mogens Eggert Møller har deltaget i Nordisk Skattevidenskabeligt Forskningsråds seminarer og arbejds møder, herunder i et seminar om »konflikten mellem beskatningens fiskala och icke-fiskala ändemål« i Stockholm.

Robert Sloth Pedersen har arrangeret og ledet en faglig studierejse med temaet »Management Accounting« for de revisionsstuderende til Oxford, England 15.-18.9.1983. På »De Nordiske Handelshøjskole Erhvervsøkonomiske Konference« holdt han 27.8.1983 et foredrag over temaet »The Academic Education of Auditors«, ligesom han har holdt et foredrag om cand.aud.-studiet for Foreningen af Statsautoriserede Revisorer på et medlemsmøde 30.9.1983 i Køge.

D. Institut for Erhvervsøkonomi

1. Oprettelse og formål

Institut for Erhvervsøkonomi blev etableret som et selvstændigt institut i 1969. Institutet har som formål at udvikle ledelsesteori og ledelsespraksis med hensyn til drift, tilpasning og udvikling gennem forskningsprojekter, der er knyttet til den private og offentlige sektor.

Forskningsmæssigt er instituttet organiseret i to grupper: Metodeforskningsgruppen og gruppen for videregående driftsøkonomi.

Metodeforskningsgruppen har til formål at udvikle problemløsningsmetodik i ledelsessammenhæng gennem interdisciplinær forskning.

Gruppen for videregående driftsøkonomi har til formål at udvikle og operationalisere driftsøkonomiens metoder ved tværfaglig forskning.

Instituttet udbyder 7 moduler på cand.merc.-studiet. De 6 moduler falder alle inden for området ledelseslære og omfatter et modul inden for operationsanalyse/kvantitativ metodik. De øvrige 5 moduler inden for ledelsesområdet omfatter følgende tværfaglige specialer: problemløsning og konsulentrollen, management metodik, strategisk ledelse, serviceledelse, politisk ledelse og start af nye virksomheder/forretningsområder, hvor sidstnævnte modul er et nyopretet fag. Desuden udbydes en faggruppe i miljø- og forureningsøkonomi, der behandler de driftsøkonomiske aspekter af miljøbeskyttelse.

De forskellige moduler på cand.merc.-studiet bliver løbende produktudviklet, således at det er de nyeste teoridannelser og erfaringer, faggrupperne bygger på. Det kan samtidig konstateres, at der i de senere år har været en vældig tilgang i studenterantallet til instituttets fag.

På HA-studiet forestår instituttet den grundlæggende undervisning i driftsøkonomi på 1. år samt undervisningen i almen erhvervsøkonomi på de følgende semestre. desuden forestår instituttet den tværfaglige erhvervsøkonomiske seminarrække på 6. semester.

På HD., 1. del varetager instituttet undervisningen i driftsøkonomi.

På HA og HD., 1. del foregår der for tiden et større udviklingsarbejde med henblik på at ajourføre og reformulere det driftsøkonomiske indhold og de pædagogiske principper. Dette omfatter samtidig udformning af nye erhvervsøkonomiske fagområder. Som led heri har instituttet taget initiativ til en ny lærebogsserie »Virksomhedens økonomi og ledelse«, hvori der nu foreligger 3 titler, mens et par bøger er under udarbejdelse.

Den tværfaglige seminarrække på HA 6. semester gennemførtes for første gang i perioden 1983/84 under temaet »Den lille virksomhed« og med gode erfaringer på grund af den bredde, seminarrækken lægger op til.

Med hensyn til højskolens 3 nye erhvervsøkonomiske studier – Datalogi/økonomi – Jura/økonomi, Sprog/økonomi – har instituttet deltaget i planlægningen og udformningen af de pågældende studier, ligesom instituttet skal medvirke i selve gennemførelsen og afviklingen af de erhvervsøkonomiske dele af disse nye studieforløb.

2. Medarbejdere

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Lektor, lic.merc. Flemming Poulfelt.

Professorer: Dr.polit. Bjarke Fog, ekon.dr.h.c.; ekon.dr. Erik Johnsen, dr.h.c.

Lektorer med forskningspligt; Cand.merc. Jørgen Frode Bakka; civilingeniør Ove Hede-
gaard; cand.merc. Kjeld Arnth Jørgensen; lic.merc. Flemming Poulfelt; lic.agro. Lars Ran-
felt; lic.merc. Stig Ree.

Adjunktvikar: Akademiingeniør, cand.merc. Claus Germann Petersen.

Eksterne lektorer: Cand.merc. Henning Jacobsen; cand.merc. civilingeniør Henrik Juel;
cand.merc. Anton Hartmann-Olesen.

Sekretærer: Inge Møller Jensen; Jette Kannevorff; Fritze Lundstrøm; Anni Vagner.

Institutrådet bestod i beretningsperioden foruden instituttets faste stab af Jesper Thisted;
Erling Tjærandsen; Peter Bruun.

Undervisningsassistenter:

HD 1. del: Cand.oecon. Jørn R. Andersen; cand.merc. Niels Skovgaard Andersen; cand.
oecon. Hans Ole Andreasen; cand.oecon. Niels Chr. Dickmeiss; cand.merc. Hans Emdal;
cand.merc. Poul Flindhardt; cand.merc. Anton Hartmann-Olesen; cand.merc. Lars
Helweg-Larsen; cand.merc. Søren Holm; cand.oecon. Søren Nepper Holm; cand.merc.
Karsten Jacobsen; cand.merc. H. K. Møller Jørgensen; cand.merc. Knud Kongstad;
cand.polit. Niels Lauritzen; cand.oecon. Ulrik Merrild; cand.merc. Hans Neergaard;
cand.merc. Axel Nielsen; cand.polit. Bent Nielsen; cand.oecon. Mogens Nielsen; cand.po-
lit. Verner Puggård; cand.merc. Rolf Tvedt; cand.merc. Kjeld Tyllesen; cand.merc. Claus
Wildt; cand.merc. Cai Qvesehl.

HA 1. år: Cand.merc. Niels Hald; cand.merc. Bjarne Franklin Hansen; cand.merc. Jes He-
densted; cand.merc. Bent Friborg Henningsen; cand.merc. Mogens Houe; cand.merc. Jes
Thorup Jelsmark; cand.merc. Vagn Bendz Jørgensen; cand.merc. Bent Larsen; cand.merc.
Bo Axel Rasmussen; cand.merc. Birger Lund Rasmussen; cand.polit. Jesper Lund Rasmus-
sen; cand.merc. Jens Roed; cand.merc. Finn Schaadt; cand.merc. Benedikte Sundberg;
cand.oecon. Ebbe Vig.

CM: Cand.polit. Lars Teit Hansen; cand.merc. Klaus Lund.

3. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Instituttets forskning er især centreret om ledelsesområdet, hvor de enkelte medarbejdere gennemfører projektet og teoriudviklingen inden for deres respektive forskningsområder, jfr. følgende:

Jørgen Frode Bakka beskæftiger sig med områderne organisationsudvikling og ledelse af ændringer samt ledelsesproblemer i den offentlige administration. Han har sammen med Flemming Poulfelt arbejdet med projektorganisation i en offentlig styrelse som et led i den pågældende styrelses tilpasning til nye opgaver.

Han har påbegyndt et projekt om ledelses- og organisationsstruktur i en større kommune og har arbejdet med indførelse af en medarbejderbaseret ledelsesstruktur i en faglig organisation.

Strategisk ledelse indgår kun i meget begrænset omfang som en del af ledelsesopgaven i offentlige virksomheder og institutioner. Det kan derfor have interesse at afdække de særlige forhold, der gør sig gældende omkring strategisk udvikling i sådanne virksomheder. Bakka har i denne sammenhæng gennemført et strategisk analyseprojekt for en offentlig virksomhed i forbindelse med en betydelig omlægning af virksomhedens aktiviteter. I studiet indgår en række organisatoriske og ledelsesmæssige aspekter, hvis betydning belyses i relation til omstillingsprocessen.

Bjarke Fog har påbegyndt en undersøgelse om kommunerne og dagligvarehandelen. Denne undersøgelse har som sit hovedformål at analysere, hvorledes de forskellige butikstyper påvirker hinanden. Eksempelvis hvilke virkninger discountbutikker og lavprisvarehuse har på den øvrige detailhandel, virkningerne af en konkurrence på salg til under indkøbspriser osv. Formålet er at sætte kommunerne bedre i stand til at vurdere konsekvenserne af kommunale tiltag i forhold til detailhandelen. Foreløbig gennemføres en forundersøgelse, der finansieres af Planstyrelsen og Kommunernes Landsforening og Amtskommunernes og Kommunernes forskningsinstitut.

Bjarke Fog har været medlem af en af Mediekommissionen nedsat gruppe vedr. den trykte presses fremtid. Han har medvirket ved udarbejdelsen af en rapport om dette emne.

Han har skrevet en artikel »Tendenser i detailhandelen« i AKF-Nyt.

Ove Hedegaard beskæftiger sig primært med de kvantitative dele af ledelsesteorien og deltager aktivt i videreudviklingen af et dansk beslutningsstøttesystem. Systemet er udviklet med henblik på at give beslutningstagere et fleksibelt værktøj, der kan benyttes til at analysere dårligt strukturerede problemstillinger og gennem en søge-læreproces i en dialog med datamaten give lederen mulighed for at afprøve og analysere forskellige alternative løsninger.

Erik Johnsen har i *Bedriftsøkonomen* nr. 10, 1983 publiceret artiklen »Teori og praksis i nordisk bedriftsøkonomi og ledelse«, samt på Nyt Nordisk Forlag 1984 publiceret bogen »Introduktion til ledelseslære«, 109 sider. Endelig har Johnsen publiceret kronikker og bog anmeldelser i *Erhvervsøkonomisk Tidsskrift*, hvor han også har publiceret artiklen »Ledelseslærens rødder«, E.T. nr. 2, side 65-84.

Johnsen er redaktør af en kommende publikation om anvendt serviceledelse i Danmark. På dette område har han bidraget til bogen »Norge som servicesamfund« med artiklen »En teori om ledelse af servicevirksomhed«.

Kj. Arnth Jørgensen beskæftiger sig med strategisk planlægning. I beretningsperioden har han beskæftiget sig med forbindelsen mellem virksomhedens strategiske udvikling, virksomhedens organisationskultur og ledelsens personlighedstræk. Som en speciel vinkel på denne problemstilling har Arnth Jørgensen beskæftiget sig med forskellige virksomheders strategiske markedsorientering. Han har desuden for Byggestyrelsen gennemført en undersøgelse af mindre virksomheders eksportetablering.

Claus Germann Petersen arbejder med at undersøge mindre virksomheders ledelsesproblematik. Det sker i samarbejde med flere erfaringsgrupper og enkelte virksomheder. Projektet videreføres specielt med henblik på at undersøge teknologioverførsel til den lille virksomhed samt praktiske muligheder for udvikling af små virksomheder, specielt know-how-baserede fremstillingsvirksomheder, der eksporterer. Samarbejdsmodeller undersøges.

Claus Germann Petersen har publiceret flere rapporter om emnet.

Flemming Poulfelt beskæftiger sig med strategisk ledelsesudvikling, konsulentområdet og generel problemløsning. På det strategiske område arbejdes der på at opstille en strategisk udviklings- og ændringsmodel baseret på hidtidige erfaringer. Modellen vil særligt lægge vægt på situationens betydning og ledelsens ledelsesadfærd.

På konsulentområdet arbejdes der på at udbygge og differentiere grundlaget for konsulentrollens udøvelse. Bl.a. sigtes der på at opstille en konsulenttypologi. Videre er der en konsulentpublikation under udarbejdelse, som særligt lægger vægt på konsulentarbejdet i praksis. Endelig har F.P. sammen med John Christiansen, Regnskabsvæsen B, været initiativtager til et projekt om privatisering, hvilket resulterede i publikationen »Privatisering II«, udgivet på Civiløkonomernes Forlag.

Lars W. Ranfelt har fortsat sin forskning vedr. anvendelsen af systemdynamik til brug for langsigtede planlægningsstrategier. Projektet omkring overordnet strategisk ledelse af den danske skovsektor er blevet udvidet med en referencegruppe bestående af beslutningstagere fra den danske skovsektor, med hvilken der findes interaktion sted med det formål at konstruere en systemdynamisk anvendelsesorienteret model til brug for strategisk ledelse i og af skovsektoren.

Stig Ree har arbejdet videre med sin forskning om politiske ledelsesproblemer i både den offentlige og den private sektor. Dette arbejde har blandt andet fortsat bestået i revidering og videreudvikling af en større afhandling på området. Afhandlingen forventes publiceret i løbet af vinteren 1984/85.

Stig Ree har endvidere arbejdet med et forskningsprojekt, der analyserer samspillet mellem ledelse i den private og den offentlige sektor. Dette sker sammen med en række rådgivende konsulentfirmaer, specielt rådgivende ingeniørvirksomhed. Desuden har han arbejdet med aktionsforskningsprojekter vedrørende politisk ledelse i lokale partiforeninger og lokale politiske råd og forsamlinger.

En række artikler om disse emner er under udarbejdelse. Endelig har Stig Ree konstrueret en række større rollespil for politisk ledelse, der i laboratoriesituationen kan vise den politiske ledelses karakteristika både for deltagerne og for forskeren.

4. Faglig virksomhed i øvrigt

Jørgen Frode Bakka er medlem af Dansk Management Centers forskningsudvalg samt af FDC's efteruddannelsesudvalg. Bakka har bl.a. holdt forelæsninger for FDC om strategisk udvikling og organisationskultur, samt medvirket i konferencer for flere offentlige virksomheder om ledelses- og organisationsforhold.

Bjarke Fog er ved Svenska Handelshögskolans 75-års jubilæum blevet udnævnt til ekon. dr. h.c.

Ove Hedegaard har i det forløbne år deltaget i bedømmelsesudvalg vedr. adjunkt/lektorstillinger.

Ove Hedegaard har endvidere det sidste år deltaget i udviklingen og tilrettelæggelsen af et nyt datalogi/økonomistudium ved Handelshøjskolen i København.

Erik Johnsen har stået for undervisningen på cand.merc.studiets faggruppe E4, ledelseslære/management metodik. Han har desuden været medlem af det af det erhvervsøkonomiske fakultetsråd nedsatte strukturudvalg og specielt deltaget i arbejdsgruppen om udformning af et institut for anvendt datalogi og systemvidenskab.

Johnsen har været medlem af en række bedømmelsesudvalg vedrørende lektorater på Handelshøjskolen i København og et professorat ved Lunds Universitet.

Johnsen har været medlem af Dansk Management Centers forskningsudvalg og været Industriministeriets repræsentant i DMC's repræsentantskab.

Johnsen har fungeret som formand for Dafolo-Fondens Prisudvalg.

På efteruddannelsesområdet har Johnsen været aktiv indenfor Foreningen af Danske Civiløkonomer og Norges Handelshøjskoles Kursusvirksomhed, Forsvarsakademiet og AOF. Han har holdt en række forelæsninger vedr. ledelsesproblemer ved Åbo Akademi, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Lærerhøjskole, Foreningen af Danske Civiløkonomer, SIPSI-Dagene, The Institute of Management Sciences, samt University of Pennsylvania. Han har været indbudt til at forelæse ved 25-årsdagen for oprettelsen af Företagsekonomiska Institutionen ved Uppsala Universitet. Videre har Johnsen være medarrangør af FDC's privatiseringskonference og her holdt et indlæg om offentlige og private ledelsesproblemer.

Erik Johnsen har holdt gæsteforelæsning ved Handelshøjskoleafdelingen i Sønderborg. Desuden har Erik Johnsen været medlem af det økonomiske fakultetsråd indtil december 1983.

Kj. Arnth Jørgensen har varetaget undervisningen i strategisk planlægning på cand.merc.studiet, fungeret som fagkoordinator for Instituttets fagudbud på cand.merc. studiet og været medlem af cand.merc. studienævnet. Desuden har han deltaget i en række faglige konferencer, ledet flere efteruddannelseskurser, samt holdt forelæsninger om strategisk ledelse i forskellige organisationer.

Claus Germann Petersen har stået for oprettelsen af et nyt cand.merc. fag på Institutet, »Start af nye forretningsområder/virksomheder«.

Flemming Poulfelt har deltaget i faglige bedømmelsesudvalg vedr. eksterne lektorater i erhvervsøkonomi, videnskabsteori, turistøkonomi og vedr. en kandidatstipendiat i serviceledelse. Han har deltaget i strategiske seminaraktiviteter, afholdt foredrag og gennemført efteruddannelseskurser vedr. konsulentfunktionen og ændringsledelse. Han har desuden deltaget i forskellige konferencer om bl.a. erhvervsøkonomi og virksomhedskultur. Videre er han medredaktør på et nyt tidsskrift med titlen »Scandinavian Journal of Management Studies«.

Lars W. Ranfelt har i beretningsperioden foruden at fungere som fagleder i erhvervsøkonomi på HD 1. del, også beklædt formandsposten i HD 1. dels-studienævnet. Under HD 1. dels-studienævnet, der har til formål at tilpasse og udvikle HD 1. dels-studiet til den nye studiebekendtgørelse, der er trådt i kraft 1.9.1984. Lars Ranfelt har endvidere været medvirkende til udformningen af en ny studieordning for HD 1. del, hvilket arbejde er foregået i samarbejde med HD-revisionsudvalget, nedsat af Fakultetsstudienævnet. Lars Ranfelt har i perioden været medlem af Fakultetsrådets EDB-udvalg samt erhvervsøkonomi-datalogi udvalget, der har til formål at iværksætte den nye kombinationsuddannelse mellem Universitetet og Han-

højskolen. Lars Ranfelt har været medlem af en række bedømmelsesudvalg vedr. besættelse af eksterne lektorater ved Institut for Erhvervsøkonomi på HA og HD-studiet.

Lars Ranfelt har deltaget i en konference i Norge samt været medansvarlig for et seminar på DtH omkring de »lange bølger« i økonomien.

Lars Ranfelt har fagligt og administrativt igangsat oprettelsen af nyt frivilligt fag på HA og HD 1. del: Erhvervsøkonomisk operationel problemløsning. Endelig har Lars Ranfelt fungeret som formand og sekretær for redaktionskomiteen af Instituttets lærebogsserie »Virksomhedens økonomi og ledelse«.

Stig Ree har i den forløbne periode fortsat været medlem af Handelshøjskolens forskningsudvalg og medredaktør på højskolens forskningsavis. Han har deltaget i flere større bedømmelsesarbejder og har undervist på og har udarbejdet efteruddannelseskurser: VL-kurserne hos DIEU og kurset »Embedsmanden som politisk rådgiver« hos DJØF. Endelig har Stig Ree holdt et foredrag om politisk ledelse og erhvervspolitikken i FDC-regie og været medlem af bedømmelseskomiteen ved uddelingen af Civiløkonomprisen.

E. Institut for Europæisk Markedsret

1. Oprettelse og formål

Instituttet er oprettet den 1. februar 1967 med det formål at drive forskning, tilrettelægge undervisning og sprede oplysning om retsreglerne vedrørende de europæiske markedssammenlutninger samt om fremmed og international erhvervsret.

2. Medarbejdere

Professor: Dr.jur. Ole Lando.

Lektorer med forskningspligt: Lic.jur. Jens Fejø; lic.jur. Hjalte Rasmussen; cand.jur. Elisabeth Thuesen.

Sekretærer: Agnete Kitaj (til 29.2.1984); Bodil Knudsen (fra 28.5.1984); Una Koester; Elisabeth Madsen (12.3.-25.5.1984); Susanne Skov Madsen.

3. Ledelse

Institutbestyrer: Professor, dr.jur. Ole Lando.

Formand for institutrådet: Lektor, lic.jur. Jens Fejø.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere, TAP-medarbejderne samt af følgende studerende: til 31.12.1983: Lars Wismann; fra 1.1.1984: Lars Jepsen.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Instituttet udsender bladet »Nyt om Markedsret«. Det bringer nyt om de europæiske fællesskabers ret samt om fremmed og international erhvervsret. Nr. 11, som er udkommet i marts 1984, har behandlet emner inden for international og fremmed ret samt EF-ret.

Jens Fejø har i december 1983 indleveret en afhandling til Københavns Universitet med henblik på erhvervelse af den juridiske doktorgrad. Afhandlingens titel er: »Monopolret og Marked. Studier i EF-konkurrenceretten med US-amerikansk antitrustret som sammenlig-

ningsgrundlag og med støtte i markedsøkonomisk grundteori«. Afhandlingen gennemgår en række udvalgte monopolretlige områder og problemstillinger, hvor EF-myndighedernes – Kommissionens og Domstolens – reaktioner analyseres. De udvalgte områder omfatter: pris- og markedsdelingsaftaler mellem konkurrerende virksomheder, vertikale aftalearrangementer – såsom forhandleraftaler og fastsættelse af videresalgspriser – kontraheringsnægtelse, kombinationssalg og licensaftaler. Baggrunden for analyserne er den tilsvarende behandling af parallelle fænomener i amerikansk antitrustret og vurderet i lyset af økonomiske markeds-teorier med det primære sigte at bidrage til EF-rettens forståelse og udvikling. De økonomiske markedsteorier, som inddrages i afhandlingen, retter sig i første række mod at beskrive og analysere samspillet mellem markedsstruktur, markedsadfærd og markedsresultater. Af-sætningsøkonomiske aspekter inddrages tillige.

Afhandlingens omfang er på 760 maskinskrivne sider.

Jens Fejø har desuden skrevet om den nye udvikling af »Fællesmarkedets konkurrenceret i 1982« i Ugeskrift for Retsvæsen i en sammen med professor, dr.jur. Claus Gulmann, Københavns Universitet, offentliggjort artikel. Herudover har Jens Fejø færdiggjort og afleveret tilsvarende bidrag til UfR om Konkurrenceretten i EF i 1983. Til EF-Karnov har han færdiggjort og afleveret manuskript til kapitlet »Konkurrenceret (Art. 85–89)«.

Ole Lando har fortsat sit arbejde som formand for den arbejdsgruppe, der skal udarbejde retningslinier for en europæisk kontraktret (The Commission of European Contract Law).

Ole Lando har færdiggjort følgende arbejder:

- »Protection of the Danish Consumer by the Ombudsman« (redegørelse udarbejdet til Seventh International Congress on Procedural Law, Würzburg, 12.–17.9.1983).
- »Internationale Handelsvoldgiftsretter«, s. 1–10.
- »Kan en sælger af flere ens skibe, der skal leveres efterhånden, og som ikke har leveret det første i rette tid, opfylde sin pligt til at levere det andet skib ved at tilbyde det første« i »Nyt om Markedsret« nr. 11, 1984, s. 11–16.
- »Kort indføring i komparativ ret. De fire retsfamilier«, 39 s. (kompendium).
- »Art. 28 and Arts. 30–34 of a Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods«, der udgives under UNIDROIT's auspicer.

Hjalte Rasmussen har fortsat sin virksomhed som formand for Dansk Selskab for Europaforskning. Han er desuden medlem af Den danske Komité for Europakollegiet i Brügge og medlem af hovedbestyrelsen for Den Danske Europabevægelse.

Hjalte Rasmussen har færdiggjort det tidligere omtalte forskningsarbejde, der tager sigte på at klarlægge sammenhænge mellem samfund af typen føderale statsdannelser og deres domstole, der præger samfundsudviklingen ved en betydelig judiciel lovgivning og policymaking, »On Law and Policy in the European Court of Justice« (København 1984, 1.100 s., under bedømmelse).

Hjalte Rasmussen har i perioden offentliggjort:

- »The Court of Justice«, i Thirty Years of Community Law (European Perspectives, Bruxelles 1983) s. 151–194; »Domstolen i EF«, i 30 års fællesskabsret (Europæiske Perspektiver, Bruxelles 1983) s. 157–198.
- »EF-Domssamling«, 2. udg. (Europaforlag, København 1984) 320 s.
- »The US Supreme Court's Power under Attack. A Study with European Analogues«, i Les Effets des Décisions de la Cour de Justice des Communautés Européennes dans les Etats Membres« (UGA, Bruxelles 1983) s. 247–301.

- »Implementation of Community Law in Denmark«, paper givet ved en konference i Hamburg, juni 1984, arrangeret af Arbeitskreis Europäischer Integration i Samarbejde med Danish Society for European Studies (under trykning), s. 1-13.
- »Interpretation and Direct Effects of Community Agreements with Third Countries, especially with the Nordic Countries«, paper givet ved en konference i Helsinki, maj 1984, arrangeret af den finske Association for Community Law og den danske Association for Community Law (under trykning) s. 1-15.
- »The Community Court's Acte Clair Strategy in CILFIT«, som vil blive bragt i 9 ELR (august 1984).
- »National Administrations and their Interaction with the Community Administration, the Case of Denmark«, paper givet ved seminarer afholdt ved Det Europæiske Universitets institut i Firenze i oktober 1983 (sammen med Karsten Hagel-Sørensen), under trykning i Common Market Law Review, s. 1-32.
- Anmeldelse af P. van Dijk, »Judicial Review of Governmental Action and the Requirement of a Standing to Sue«, Cahiers de Droit Européen, 1983.
- »Aids to Industry in the Different Member States, the Case of Denmark«, rapport til en multinational studiekreds støttet af EF-Kommissionen, s. 1-23 (endnu ikke offentliggjort).

Elisabeth Thuesen har i samarbejde med lektor Hans Viggo Godsk Pedersen udarbejdet en fremstilling om dansk rets regler vedrørende overdragelse af fordringer til sikkerhed. Fremstillingen er et led i et internationalt forskningsprojekt med benævnelsen: »Wirksamkeitsvoraussetzungen für Forderungsabtretungen, insbesondere zu Sicherungszwecken«, iværksat af Johannes Gutenberg-Universitetet i Mainz. Endvidere har Elisabeth Thuesen fortsat samarbejdet med Industrirådet om udgivelse af en dansksproget håndbog om europæisk agentret. Inden for igangværende forskning har hun påbegyndt et bidrag til en Kongres om komparativ ret i Australien om forbrugerbeskyttelse. Desuden arbejder hun videre med fremstillinger om mellemmandsret og om etableringsret inden for EF og Norden. Elisabeth Thuesen er redaktør for Institutets blad »Nyt om Markedsret«.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Jens Fejø har i september og oktober 1983 været på studierejse i USA, hovedsagelig i Washington D.C. og Chicago. Under rejsen besøgte navnlig Department of Justice Antitrust Division, Federal Trade Commission, Georgetown University, University of Chicago Law School, Wake Forest University (North Carolina), samt en række private virksomheder, politikere og biblioteker. Til rejsens gennemførelse var ydet tilskud fra Axel H's Rejselegat.

I marts 1984 holdt Jens Fejø på Danfoss foredrag for og indgik i drøftelser med virksomhedsjurister fra Danfoss, Lego, F. L. Smidth og Novo om aktuelle virksomhedsjuridiske problemer.

Ligeledes i marts 1984 holdt Jens Fejø foredrag på et af Dansk Forening for Europarett arrangeret seminar om Kommissionens nye forordninger om eneforhandling og eksklusiv købspligt.

Han holdt den 1. maj 1984 foredrag om emnerne »International kontrakt- og handelsret« ved Danske Ingeniørers Efteruddannelse's (DIEU) kursus.

I maj 1984 deltog Jens Fejø i Hanasaari, Finland, i et nordisk seminar »EEC Law and Nordic Commercial Relations with the Communities« og holdt foredrag om »EEC Competition Rules on Vertical Territorial Restraints and Price Policy - Evaluated in the Light of Economic Considerations and with Comparisons to American Experiences«.

På DJØF's efteruddannelseskursus »EF-handelsret« holdt Jens Fejø den 15. maj 1984 foredrag om patentlicens og eneforhandling monopolretligt vurderet.

Jens Fejø har i foråret 1984 for DIS Study, Copenhagen, tilrettelagt og afholdt kursus for engelsktalende studenter, fortrinsvis fra USA, om European Business Law.

Jens Fejø er ekstern lektor ved Københavns Universitet i faget Indledning til formueretten.

Ole Lando deltog efter indbydelse fra den svenske Kommissionslagskommitté i september 1983 i et møde i Göteborg om nordisk agentret.

I oktober 1983 holdt Ole Lando foredrag om »Limitations of Liability« ved Oyez Conferences' konference i København om »Negotiating and Drafting International Contracts«.

I november 1983 deltog Ole Lando i Paris i et møde i Commission on European Contract Law samt i maj 1984 i kommissionens møde i Thessaloniki.

Ligeledes i november 1983 deltog Ole Lando i Rom i UNIDROIT's (International Institute for the Unification of Private Law) møde i arbejdsgruppen »for the preparation of uniform rules on international contracts in general«.

Endvidere deltog han i november 1983 i et møde i Haag i »Conference on Private International Law«, hvor han repræsenterede Det internationale Handelskammer i forhandlingerne om nye lovvalgsregler for løsørekøb.

I slutningen af november 1983 holdt Ole Lando efter indbydelse forelæsning om »Principles of European Contract Law« ved Universitetet i Warszawa.

I februar 1984 ledede Ole Lando en studierejse til Østberlin for cand.merc.-studerende fra Handelshøjskolen (faget Udenrigshandelsret) med besøg i Schiedsgericht bei der Kammer für Aussenhandel der DDR samt besøg i det vesttyske Handelskammer i Vestberlin.

I marts 1984 deltog Ole Lando i et møde i Paris i ICC-arbejdsgruppen vedr. force majeure og hardship klausuler.

I maj 1984 deltog Ole Lando i Hanasaari, Finland, i et nordisk seminar »EEC Law and Nordic Commercial Relations with the Communities« og holdt foredrag om »The EC Conventions on Jurisdiction and on the Law Applicable to Contractual Obligations«.

I maj 1984 deltog Ole Lando i Lausanne, Schweiz, i en kongres afholdt af International Council for Commercial Arbitration. Kongressens tema var en ny modellov for international handelsvoldgift.

Ligeledes i maj 1984 holdt Ole Lando i Thessaloniki, Grækenland, foredrag om »The Country with which the contract is most closely connected« på et seminar om »The Rome Convention on the Law Applicable to Contractual Obligations of 19 June 1980«.

I juni 1984 deltog Ole Lando i Leiden, Holland, i The Annual Joint Meeting of the Board of Editors of the Common Market Law Review og The Leiden-London Meeting 1984.

Dansk Forening for Europaret holdt med Ole Lando som formand i marts 1984 et seminar, hvor Ole Lando holdt foredraget »Oversigt over forhandlingsaftalen i EF-landene«.

Hjalte Rasmussen har efter indbydelse holdt foredrag ved Council for European Studies' konference i Washington D.C. (oktober 1983): »Constitutional Development and Change Generated by Courts«. Ligeledes efter indbydelse holdt Hjalte Rasmussen to gæsteforelæsnings ved University of Minnesota (Minneapolis) om hhv. Dansk parlamentarisk og administrativ kontrol med EF-samarbejdet, og Nordisk samarbejde efter dansk medlemskab af EF. Begge forelæsnings blev givet ved School of Political Science, Scandinavian Studies. Efter indbydelse har Hjalte Rasmussen desuden givet papers ved tre konferencer og/eller seminarer: Det europæiske Universitets institut i Firenze (oktober 1983), Arbeitskreis Europäi-

scher Integration (Hamburg 1984) og Den finske Forening for Europaret (Helsinki 1984). Titlerne er omtalt ovenfor i publikationslisten.

Hjalte Rasmussen har endvidere deltaget i et (lukket) forskningsseminar om »Statsstøtte i nationale og EF politikker« (Bruxelles, december 1983).

Efter opfordring fra The European Institute of Public Administration påtog Hjalte Rasmussen sig endvidere rollen som national projektleder vedr. et flernationalt forskningsprojekt med titlen »L'application de la législation Communautaire par les Etats Membres«. EIPA er beliggende i Maastricht, Holland.

I oktober 1983 foretog Hjalte Rasmussen endelig biblioteksstudier ved The Institute of Advanced Legal Studies, London (muliggjort ved rejsestipendium fra Handelshøjskolen i København).

Elisabeth Thuesen har i januar 1984 deltaget i et kursus om Pengeinstitutjura på Scantikon, Århus.

I marts 1984 deltog Elisabeth Thuesen i et seminar om eneforhandling, arrangeret på Handelshøjskolen af Dansk Forening for Europaret, samt i juni 1984 i en arbejdskreds om gennemførelse af fællesskabsretten i EF's medlemsstater, arrangeret i Hamburg af Arbeitskreis Europäischer Integration E.V.

F. Institut for Finansiering

1. Oprettelse og formål

Instituttet er oprettet i 1939 med benævnelsen Bankinstituttet. I forbindelse med en omlægning af bankstudiet til det nuværende HD-studium i Finansiering og Kreditvæsen ændredes navnet 1.9.1967 til Institut for Finansiering. Dets opgaver omfatter forskning inden for mikro- og makroøkonomiske finansieringsproblemer samt den faglige tilrettelæggelse af undervisningen i finansiering på HA-, cand.aud.-, cand.merc.- og HD-studierne. Fra og med sommeren 1985 søges Institut for Forsikring sammenlagt med Institut for Finansiering. De to institutter har forskningsområder, der på flere punkter grænser op til eller delvis overlapper hinanden.

2. Medarbejdere

Professorer: Dr.polit. Niels Chr. Nielsen; cand.oecon. Carl E. Sørensen.

Lektorer med forskningspligt: Cand.scient.oecon. Bjarne Astrup Jensen; cand.merc. Johannes Mouritsen; lic.polit. Michael Møller.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.merc. Johan Ankerstjerne; cand.merc. Eric Bentzen.

Adjunktvikat med forskningspligt: Cand.merc. Liisa Salojärvi.

Kandidatstipendiat: Cand.merc. Bjarne Brænder Florentsen (fra 1.5.1984).

Eksterne lektorer: Lic.polit. Flemming Dalby Jensen (fratrådt 31.8.1983); Johnny Kragh, HD, HA; cand.polit. John Kristensen (fra 1.1.1984); cand.jur. Søren Larsen; cand.polit. Elisabeth Rygner; cand.polit. Peter Schütze; cand.merc. Kaj Svarrer; civilingeniør Walther Thygesen (fra 1.10.1983); lic.techn. Tom Togsverd; cand.polit. Hans Walling (fra 1.3.1984).

Undervisningsassistenter: Cand.oecon. Johannes Andersen; cand.merc. Jørn Wendel Andersen; cand.merc. Michael Holck Andersen; cand.polit. Peter Bjerregaard; cand.polit. Jens Jørgen Borges (fra 1.9.1983); cand.merc. Finn Frederiksen; Preben Galtt, MBA; lic.polit. Palle Geleff; cand.polit. Troels Christian Gunnergaard; cand.merc. Søren Holm; cand.merc. Carl Vad Jensen; cand.oecon. Ove Sten Jensen; cand.jur. Troels Jungersen; cand.polit. Steen Jørgensen; Knud Kongstad, HD; cand.act. Søren Kruse; cand.polit. Jørgen Pagh Madsen; lic.polit. Rolf Norstrand; advokat Allan Olsson; cand.oecon. Kaj Brandt Petersen; cand.polit. Flemming Nytoft Rasmussen; cand.polit. Ole Rud Reinbach; cand.merc. Ebbe Sørensen; cand.polit. Kristian Sørensen; civiløkonom Hans Trap-Nielsen (fratrådt 31.7.1984); cand.polit. Poul Wolffsen.

Sekretærer: Mya Aagaard (fratrådt 31.12.1983); Inge Andersen; Inge Fallon (orlov 1.10.1983-31.8.1984); Lisbeth Bjørn Pedersen (fra 1.1.1984); Gitte Schiøtt (fra 1.10.1983-30.6.1984); Hanne Toft; Dorte Wammen (fra 1.10.1983).

Ansæt i henhold til lov 488: Astrid Carina Carstensen (fra 18.10.1983-24.4.1984).

Projektmedarbejder: Stud.merc. Erik Andersen.

3. Ledelse

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Professor, dr.polit. Niels Chr. Nielsen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af: Ekstern lektor Elsebeth Rygner; undervisningsassistent/ekstern lektor Kaj Svarrer; TAP-medarbejdere: De ovenfor nævnte sekretærer.

Studerende: Til 31.12.1983: Tomas Dyrbye; Michael Mark; Kristian Philipsen. Fra 1.1.1984: Frederik Aakard; Birgit Andreasen; Janne Thyø Thomsen.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Johan Ankerstjerne har i perioden fortsat arbejdet med et projekt om prisdannelsen på obligationsmarkedet. Sammen med Michael Møller har han fået publiceret: »De lave selskabsskatter bremser investeringerne«, kronik i Børsen, februar 1984, samt »Privatisering og indkomstbeskatning«, kronik i Weekend Avisen, 27. januar 1984.

Erik Bentzen arbejder med et projekt om en generel prisfastsættelsesmodel på kapitalmarkedet samt med et projekt om stokastisk dominans. Sammen med Johannes Mouritsen har han fortsat et projekt om etablering af en database for dansk obligationer, arbejdet med et projekt om aktiemarkedets forecastingejne samt med et projekt om inddeling af danske aktier i risikoklasser.

Bjarne Brænder Florentsen arbejder med problemstillinger inden for området pensionsopsparing, skat og offentlige overførsler.

Bjarne Astrup Jensen har i beretningsåret fortsat arbejdet med et projekt om »Anvendelser af lineær systemteori i økonomisk teori«. Nogle kapitler påregnes udsendt i instituttets working paper serie i løbet af efteråret 1984.

Johannes Mouritsen har afsluttet et arbejde om heterogene præferencer og forventninger. Johannes Mouritsen og Eric Bentzen har fortsat arbejdet med et projekt om etablering af en

database for danske obligationer. Endvidere arbejder han sammen med Eric Bentzen med et projekt om aktiemarkedets forecastingsevne samt med et projekt om inddeling af danske aktier i risikoklasse.

Niels Chr. Nielsen har i perioden fået publiceret: »En skattereform er en nødvendighed«, kronik i Berlingske Tidende, febr., 1984. »Forventningers betydning for økonomisk politik«, Nordisk Økonomisk Forskningsråds Årbok, 1983. Niels Chr. Nielsen har været medlem af et udvalg nedsat af Danmarks Sparekasseforening, som har udarbejdet »Et debatoplæg om en skattereform«, juni 1984.

Michael Møller arbejder med forskellige projekter om skattearbitrage, kapitalmarkedets struktur samt rentestruktur dels alene, dels i samarbejde med andre medarbejdere ved instituttet. Michael Møller har i perioden afsluttet sit forskningsprojekt om boligmarkedet med lic. afhandlingen »Det Danske Boligmarked«, Institut for Finansiering, 1983. Endvidere har han fået publiceret: »Eksportpriselasticiteter og optimal økonomisk politik«, (sammen med lektor Gert Åge Nielsen), gult memo nr. 87 fra Københavns Universitets Økonomiske Institut, 1984. »Regionalpolitiske subsidier: Beregning og fortolkning«, Arbejdsrapport nr. 21, Institut for Grænsesforskning, Åbenrå, 1984. »En analyse af prisdannelsen på fast ejendom i Danmark«, publiceret i: »En analyse af prisdannelsen på fast ejendom i Danmark«, 1984 (udgivet af Jyllands Kreditforening og Forenede Kreditforeninger). »De lave selskabsskatter bremser investeringerne«, kronik i Børsen, februar 1984 (sammen med Johan Ankerstjerne). »Privatisering og indkomstbeskatning«, kronik i Weekend Avisen, 27. januar 1984 (sammen med Johan Ankerstjerne).

Liisa Salojärvi er ved at færdiggøre et papir om optimal skattearbitrage sammen med Michael Møller. Hun arbejder endvidere med et projekt om kursforhold samt inflations- og skatteovervejelser i forbindelse med optagelse af indekslån.

Liisa Salojärvi har fået følgende publiceret: »Kompendium i LP«, GUS 20, Institut for Finansiering, 1984. »Indekslån er meget profitable netop nu«, kronik i Børsen 14.6.1984.

Carl E. Sørensen har fortsat arbejdet med undersøgelse af finansieringsstruktur m.v. for virksomheder med betalingsvanskeligheder sammenlignet med tilsvarende sunde virksomheder. Det indsamlede regnskabsmateriale er revideret og indgår i forskellige statistiske undersøgelser.

I instituttets serie af »Working Papers« er i perioden udkommet:

- WP 83-4 Michael Møller: »Statsunderskud og betalingsbalanceunderskud: De misbrugte tal«.
- WP 83-5 Niels Chr. Nielsen: »Forventninger og økonomisk politik«.
- WP 83-6 Bjarne Astrup Jensen: »Continuous Time Asset Pricing Models: Selected Results«. (Publiceret i »System Modelling and Optimization«. Proceedings of the 11th IFIP Conference, Copenhagen, July, 1983, pp. 101-111).
- WP 84-1 Liisa Salojärvi: »Kapitalstruktur, dividendepolitik og skatter«.
- WP 84-2 Michael Møller og Liisa Salojärvi: »Sammenhæng mellem skatteforhold og optimal låntagnings-/investeringsforhold for en investor«.
- WP 84-3 Michael Møller og Niels Christian Nielsen: »Er tippere rationelle?«
- WP 84-4 Bjarne Astrup Jensen: »Amortisationsplaner og kontantlånsrenter«.
- WP 84-5 Eric Bentzen: »En teoretisk og empirisk undersøgelse af afkastet af danske aktier«.

- WP 84-6 Eric Bentzen: »En analyse af BETA stabilitet af danske aktier«.
- WP 84-7 Eric Bentzen: »An Empirical Investigation of Random Walks in the Danish Stock Market 1971-1981«.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

I beretningsperioden har arbejdsudvalg under studienævnet for HD 2. del Finansiering drøftet muligheden for at forbedre og forny studiet. Udvalgene har afgivet rapport til studienævnet med forslag om mere fleksible og differentierede undervisningstilbud for de studerende. De bygger på et hovedforslag om strukturelle ændringer af studiet, således at der dels gennemføres en fælles grundundervisning i studiets fagområder, dels udbydes en række valgmoduler, som de studerende kan sammensætte efter behag, og som giver muligheder for specialisering eller uddybning af forskellige fagelementer. Valgmodulerne, som gennemføres i 7. og 8. semester af studiet, sigter på såvel kapital- og kreditmarkedernes funktioner, nationalt og internationalt, som på virksomheders økonomiske/finansielle styringsproblemer.

Af det samlede udbud af valgmoduler, der svarer til 90 timers undervisning, skal den studerende vælge knap halvdelen som eksamensrelevant pensum. Rapporten indeholder også andre forslag vedrørende undervisning og eksamen, bl.a. at seminarkaraktererne i fremtiden indregnes i det samlede eksamensresultat og ikke som hidtil alene fungerer som adgangstegn til eksamen. Den nye studieordning iværksættes fra september 1984.

Johan Ankerstjerne er medlem af HA-studienævnet og HD 2. del studienævnet, Finansiering og Kreditvæsen samt medlem af indretningsudvalget vedrørende den nye bygning på Rosenørns Allé.

Eric Bentzen har deltaget i »Intensive Advanced Course on Time Series Analysis and Applications in Management« ved EIASM, Bruxelles. Han har endvidere deltaget i en konference om »Kvalitetssikring af Software« i Århus.

Bjarne Astrup Jensen har været formand for et bedømmelsesudvalg vedrørende adjunkt/lektorstilling ved Institut for Finansiering. Han har deltaget i mødet for danske nationaløkonomer på Hindsgavl. Bjarne Astrup Jensen er medlem af Det erhvervsøkonomiske Fakultetsstudienævn.

Johannes Mouritsen er fagkoordinator for cand.merc.-studiet. Han har i efteråret 1983 været medlem af et ad hoc informatikudvalg under det økonomiske fakultet. Johannes Mouritsen har været formand for bedømmelsesudvalg vedrørende 2 eksterne lektorater, et kandidatstipendium, samt en adjunkt/lektorstilling ved Institut for Finansiering. Endvidere har han deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende en lektorstilling ved Handelshøjskolen i Århus. Johannes Mouritsen har i oktober 1983 holdt et foredrag om aktiemarkedet ved et årsmøde i Foreningen af statsautoriserede revisorer.

Michael Møller erhvervede den 13. juni 1984 den statsvidenskabelige licentiatgrad. Han holdt indlæg i Sandbjerg samt ved mødet for danske nationaløkonomer på Hindsgavl (sammen med Liisa Salojärvi). Michael Møller har endvidere deltaget i en af Jyllands Kreditforening og Forende Kreditforeninger udskrevet prisopgavekonkurrence og vundet 1. præmien på 25.000 kr. Michael Møller er medlem af cand.merc.-studienævnet.

Niels Chr. Nielsen har deltaget i følgende bedømmelsesudvalg: Professorat i erhvervsøkonomi, Odense Universitet. Professorat i nationaløkonomi, Uppsala Universitet. Licentiat-

afhandling, Københavns Universitet. Adjunkt/lektorstilling, Roskilde Universitetscenter. Han har været medlem af Skattelovrådet og af det af Energiministeriet nedsatte 3-mandsudvalget med henblik på undersøgelse af mulighederne for at forbedre naturgasprojektets økonomi. Niels Chr. Nielsen har deltaget i mødet for danske nationaløkonomer på Hindsgavl.

Liisa Salojärvi har holdt indlæg ved mødet for danske nationaløkonomer på Hindsgavl (sammen med Michael Møller).

Carl E. Sørensen har været formand for to bedømmelsesudvalg vedrørende eksterne lektora-ter ved Institut for Finansiering, og medlem af et bedømmelsesudvalg om et kandidatstipendium under Institut for Regnskabsvæsen.

Carl E. Sørensen er formand for HD 2. del studienævnet, Finansiering og Kreditvæsen.

Lisbeth Bjørn Pedersen er medlem af indretningsudvalget vedrørende bygning på Rosenørns Alle.

6. Gæsteforelæsnings m.v.

Professor David Pyle (UC Berkeley) har afholdt en gæsteforelæsning på cand.merc.-studiet (F1) med emnet: »The Market for Zero Coupon Bonds«.

Adjunkt Peter Ove Christensen, Institut for Virksomhedsledelse, Odense Universitet, har ved et institutseminar holdt foredrag om emnet: »Skatteklienteleffekter på det danske obligationsmarked – nogle foreløbige empiriske resultater«.

Den Danske Bankforening inviterede i foråret 1984 instituttets lærere og cand.merc.-studerende til et heldagsseminar om aktuelle problemer i pengeinstitutsektoren.

Forstædernes Bank A/S, som også tidligere har støttet instituttet, har foræret instituttet 100.000 kr. til forskningsformål. Disse penge er og har været til stor støtte for flere af instituttets forskningsprojekter.

Finansieringsinstitutet for Industri og Håndværk A/S har i forbindelse med sit 25-års jubilæum tildelt Institut for Finansiering et stipendium, hvis formål er at fremme vekselvirkningen mellem erhvervslivet og læreanstalterne. Stipendiet muliggør aflønning af en erhvervsforsker for en periode af 6 måneder.

G. Forsikringsinstitutet

1. Oprettelse og formål

Institutet er oprettet i 1952. Dets formål er at drive økonomisk forskning inden for fagområdet risiko og forsikring samt at tilrettelægge og administrere undervisningen ved HD-studiet i forsikring, undervisningen i faget risiko og forsikring på HA-studiet samt forsikringsfaggrupperne på det erhvervsøkonomiske kandidatstudium.

2. Medarbejdere

Afdelingsleder: Cand.polit. Knud Hansen.

Lektorer: Lic.tech. Leif Bloch Rasmussen (udlånt til IFA); lic.tech. Thomas Skousen (udlånt til IFA).

Undervisningsassistenter: Ekspeditionssekretær, civiløkonom Sven Carlsen; konsulent, cand.jur. Erik Damm HD.

Sekretær: Agnete Kitaj (indtil 29.2.1984).

3. Ledelse

Institutbestyrer: Afdelingsleder Knud Hansen.

Formand for institutrådet: Afdelingsleder Knud Hansen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af ovennævnte medarbejdere samt af følgende studerende: indtil 31.12.1983: Hans Meier. Fra 1.1.1984: Erling Pedersen; Christian Mariager.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

Knud Hansen har udarbejdet nye notater til brug ved undervisningen i forsikringsøkonomi på HD-studiet og nye transparenter til brug ved HA-undervisningen.

Forsikringsspillet, som er et virksomhedsspil, der er udviklet på instituttet og bruges dels på instituttets HD-undervisning, dels på en række uddannelsesinstitutioner i udlandet, er blevet yderligere udviklet dels ved modeludbygning, dels ved en gennemgribende programrevision for at lette fremtidig vedligeholdelse.

Programdokumentationen af instituttets andet virksomhedsspil, risk managementsspillet, som bruges på HA-studiet, er blevet fortsat.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Knud Hansen deltog 28.-30.8.1983 i Oslo i starten af det forsikringsspil, som er en integreret del af den norske forsikringskoles diplomkursus, og den 13. april 1984 forelæste han i Hamburg om forsikringsspillet som indledning til universitetets gennemførelse af spillet.

Knud Hansen har været medlem af to interne bedømmelsesudvalg og har deltaget i udvalgsarbejde ang. revision af HD-studierne i forsikring og finansiering. Desuden har han fortsat deltaget i arbejdet i den europæiske gruppe af »Risk and Insurance Economists«, bl.a. som deltager i et seminar i Rom den 26.-28.9.1983.

H. Institut for Nationaløkonomi

1. Oprettelse og formål

Institut for Nationaløkonomi blev oprettet i 1969, da det daværende Økonomisk Forskningsinstitut blev delt i to institutter, nemlig i Institut for Erhvervsøkonomi og Institut for Nationaløkonomi.

Institut for Nationaløkonomi har til formål at varetage undervisningen og forskning inden for nationaløkonomi, med særlig vægt på den side af opgaven, der peger på anvendelser inden for erhvervene.

2. Medarbejdere

Professorer: Niels Blomgren-Hansen Ph.D.; Poul Milhøj.

Lektorer med forskningspligt: Mag.scient.soc. Jens Frøsløv Christensen (udlånt til CTS/ILF); cand.polit. E. Damsgård Hansen; cand.oecon. Bjarne Sloth Jensen; cand.polit. Lars Lund; cand.polit. Svend Marker-Larsen.

Afdelingsleder: Cand.polit. Orla Brandt Jensen (udlånt til HA-centeret).

Adjunkt med forskningspligt: Cand.polit. Niels Mygind (fra 1.11.1983).

Adjunktvikar med forskningspligt: Cand.polit. Niels Mygind (til 31.10.1983).

Seniorstipendiat: Cand.polit. Povl Erik Jensen (tilknyttet CTS/ILF).

Kandidatstipendiat: Kand.samf. Søren Brøndum Kristiansen (fra 1.8.1983).

Eksterne lektorer: Cand.polit. Hans Bjerling; cand.polit. Kaj Kjærsgaard; cand.polit. Andreas Wildt.

Undervisningsassistenter:

Ha: Cand.polit. Hilmar Bojesen; cand.polit. Jørgen Dahlhoff; cand.oecon. Finn Henning Dehlbæk; cand.polit. Jørgen Elmeskov; cand.polit. Johan Friis; cand.polit. Henrik Grell; cand.polit. Jens Gunst; cand.polit. H. O. Thustrup Hansen; cand.polit. Poul Erik Hansen; cand.oecon. Leif Jensen (til 31.1.1984); cand.oecon. Ove Sten Jensen; cand.polit. Jørgen Jørgensen; cand.polit. Peter Brix Kjeldgaard; cand.polit. Kaj Kjærsgaard; cand.polit. Carsten Kvetny; cand.polit. Mogens Lauritsen; cand.polit. Niels Lauritzen; cand.polit. Lise Lyck; cand.polit. Jussi Merklin; cand.polit. Henrik Nepper-Christensen; cand.polit. Peter Brøndum Nielsen; cand.scient.oecon. Bjarni Olsen; cand.oecon. Tage Otkjær; cand.polit. Jørgen Peter Schou; cand.polit. Paul Bryde Schüder; cand.polit. Thomas Stenderup (fra 1.2.1984); cand.polit. Hans Wallind; cand.polit. Eigil Waagstein.

HD: Cand.polit. Lars Axelsen; cand.polit. Hans Bjerling; cand.polit. Henning Brogaard; cand.polit. Poul Dines (til 31.1.1984); cand.polit. Troels Chr. Gunnergaard; cand.polit. Holger Hallas; cand.polit. Jan Holst-Pedersen; cand.polit. Gudrun Sveistrup Jacobsen; cand.oecon. Leif Jensen; cand.polit. Niels Rytter Jensen; cand.polit. Jørn Jepsen; cand.polit. Poul Erik Jørgensen; cand.polit. Finn Knudsen; cand.polit. Carsten Kvetny; cand.polit. Mogens Kølner; cand.polit. Steen Ryd Larsen; cand.polit. Poul Juel Lauridsen, HD; cand.polit. Kristian Madsen-Østerbye; cand.oecon. Lars Würtz Nielsen; cand.merc. Mogens Nørager-Nielsen; cand.polit. Søren Skafte; cand.polit. Thomas Stenderup; cand.polit. Bent Ryd Svensson; cand.polit. Svend Georg Trollegaard; cand.polit. Frede Vestergaard; cand.oecon. Ole Vistisen; cand.polit. Hans Wallind; cand.polit. Andreas Wildt; cand.polit. Peter Hjortkjær Østergård.

Sekretærer: Alice Thomsen (fra 1.9.1983); Dagny Pedersen; Stig Møller.

3. Ledelse

Institutbestyrer: Lektor, cand.polit. Svend Marker-Larsen (til 31.12.1983); lektor, cand.polit. Lars Lund (fra 1.1.1984).

Formand for institutrådet: Lektor, cand.polit. Svend Marker-Larsen (til 31.12.1983); lektor, cand.polit. Lars Lund (fra 1.1.1984).

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere og TAP'ere fra Institut for Nationaløkonomi og Institutfdelingen for Erhvervs- og Samfundsbeskrivelse samt af:

Undervisningsassistenter: Cand.oecon. Leif Jensen (til 31.12.1984); cand.polit. Lise Lyck (fra 1.1.1984); cand.polit. Bent Ryd Svensson (fra 1.1.1984); cand.polit. Hans Wallind (fra 1.1.1984).

TAP-medarbejdere: Vibeke Bennetzen (til 31.12.1983); Hanne Dorf; Birthe Kjær (til 30.6.1984); Stig Møller; Dagny Pedersen; Alice Thomsen.

Studerende: Til 31.12.1983: Niels Erik Friis; Esben Haugsted; Kristian Heldt-Hansen; Ole Steen Jørgensen. Fra 1.1.1984: Kirsten Andersen; Niels Erik Friis; Tim Justesen; Rolf Henrik Thrane.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Niels Blomgren-Hansen har i beretningssåret offentliggjort

- Keynesiansk arbejdsmarkeds- og inflationspolitik. - Kommentar. Nationaløkonomisk Tidsskrift, 121/3 (1983) s. 382-389.
- Samspillet mellem finans-, penge- og valutakurspolitik. (Sammen med Jørgen Petersen). Nationaløkonomisk Tidsskrift, 122/1 (1984).
- Markedsreaktioner, indkomspolitik og ledighed. Økonomi og Politik 58/1 (1984), s. 73-87.
- Investeringsstøtte truer en øget beskæftigelse. Sparekassen 1 (1984).
- Den pengepolitiske problemstilling i Danmark siden 1973. Institut for Nationaløkonomi, HHK. Memo nr. 5 (1984)

samt udarbejdet følgende arbejder, der p.t. er under udgivelse

- Dansk pengepolitik: Teori og erfaringer. Samfundsvidenskabeligt Forlag (1984).
- Landbrugsstøtte - hjælper det landbruget? - hjælper det samfundet? Vil blive offentliggjort i Landbrugsøkonomiske Studier.

E. Damsgård Hansen har i samarbejde med Kaj Kjærsgaard udsendt en ajourført og revideret udgave af bogen »Dansk økonomisk politik. Teori og erfaringer«. Til bogen »Privatisering II. En række fagøkonomiske artikler«, har han bidraget med en artikel »Om privatisering og af-privatisering - en nationaløkonomisk analyse af den offentlige sektors størrelse«. Han har endvidere afsluttet arbejdet med et »bidrag til belysning af gyldigheden af incidensanalyser, foranstaltet på grundlag af forbrugsundersøgelse 1976«.

Bjarne Sloth Jensen har arbejdet med emner inden for mikroøkonomisk teori. Et seminar om »Produktions- og Forbrugsteori« blev fremlagt den 15. marts 1984 på Nationalekonomiska Institutionen, Uppsala Universitet.

Lars Lund har lavet manuskript til en lærebogsfremstilling, som omhandler pengepolitikens instrumenter og virkninger i en åben økonomi.

Svend Marker-Larsen har til brug for undervisningen på HA-studiet færdiggjort 2. udgave af henholdsvis »Finanspolitikken i Danmark siden 1973« og »Makroøkonomisk planlægning i Danmark: Nogle aktuelle eksempler på problemer og metoder«.

Poul Milhøj har fortsat sin deltagelse i redaktionen af lærebogssættet »Erhverv og Samfund« og udsendt 5. omarbejdede udgave af sit eget bind: »Erhvervsstruktur og nationalindkomst«. Desuden har han arbejdet videre med sine analyser af ændringer i dansk økonomisk struktur og politik set i lyset af hovedtræk i den vestlige verdens økonomiske udvikling siden 1918.

Niels Mygind har som deltager i MAREV-gruppen ajourført de økonomiske analyser af danske medarbejderejede virksomheder. En sammenfattende rapport er udgivet af Christian

Ejlers' forlag med titlen »Medarbejderejede Virksomheder: Det kan lade sig gøre«. Desuden er en revideret udgave af artiklen: »From the Illyrian Firm to the Reality of Self-Management« indeholdt i antologien: »Labor-Owned Firms and Workers' Co-operatives: Proceedings from An International Seminar«. (Udkommer efteråret 1984).

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Niels Blomgren-Hansen har som konsulent i Danmarks Nationalbank fortsat sit arbejde med projektet NATAN i samarbejde med Nationalbankens forskningsgruppe samt ledet bankens studiekreds.

Bjarne Sloth Jensen har i samarbejde med de regionale regnecentre, NBUUC, RECAU, RECKU arrangeret et symposium i anvendt statistik, der blev afholdt på Matematisk Institut, Århus Universitet, 25.-27.1.1984 med 125 deltagere fra lærestudier, offentlige institutioner og private erhvervsvirksomheder. Symposiebetretningen (431 sider) er udgivet med økonomisk støtte fra Control Data, Danmark.

I maj 1984 har han forestået afholdelsen af et seminar: »Estimation af husholdningernes efterspørgsel efter varige goder« sammen med Dr. Jan van Daal, Econometric Institute, Erasmus University, Rotterdam. Bjarne Sloth Jensen har fungeret som censor ved Institut for Nationaløkonomi og Sociologi ved Odense Universitet.

Poul Milhøj har i beretningsperioden været næstformand for Monopolrådet, formand for Revisorkommissionen samt det af industriministeren udpegede medlem af bestyrelsen for A/S Københavns Handelsbank. Han har endvidere afsluttet sit arbejde i et bedømmelsesudvalg vedrørende et professorat i nationaløkonomi ved den svenske handelshøjskole i Helsingfors.

I. Institut for Organisation og Arbejdssociologi

1. Oprettelse og formål

Instituttet blev oprettet i 1953 som forskningsinstitut og med undervisningsopgaver inden for organisationsteori, arbejdssociologi og personaleadministration. I 1961 tog instituttet initiativ til oprettelse af HD-studiet i organisation, der nu har fire linier: Strategi og planlægning, Datamatik, Offentlig ledelse og Personaleadministration. Ved siden af ansvaret for HD-studiet i organisation gennemfører instituttet en omfattende undervisning på HA- og cand.merc.-studierne samt fra 1984 på de tre nye kombinationsstudier. Instituttet engagerer sig også i samfundsvidenskabelig forskerrekuttering og forskeruddannelse (lic.merc. og dr.merc.).

Instituttets forskning tager sigte på udvikling og anvendelse af organisationsteori og arbejdssociologi i bred forstand. Det gælder såvel interne forhold i organisationer (strukturer og forskellige processer) som eksterne forhold (betingelser for og konsekvenser af organisatoriske systemer og organisatorisk adfærd). Instituttet lægger betydelig vægt på empirisk forankring af teoriudviklingen og har gennemført en lang række omfattende undersøgelser af organisationsproblemer i dansk erhvervsliv og offentlig forvaltning. Instituttet søger gennem aktionsforskning og ved en bred kontaktflade til private og offentlige organisationer at formidle organisationsforskningens resultater til brugere i forskellige typer af organisationer.

2. Medarbejdere

Professorer: Cand.oecon Flemming Agersnap; cand.oecon Torben Agersnap; civiløkonom Egil Fivelsdal.

Lektorer med forskningspligt: Mag.scient.soc. Ib Andersen; lic.merc. Niels Bjørn-Andersen (udlånt til Informationsforskningsafdelingen); jur.lic. Britt-Mari Blegvad; lic.merc. Finn Borum; cand.merc. Søren Christensen (udlånt til CTS/ILF); dr.merc. Harald Enderud; cand.merc. Poul-Erik Daugaard Jensen; Finn Junge-Jensen, MBA (dekan); cand.polit. Henrik Holt Larsen, MS; cand.polit. J. C. Ry Nielsen; mag.scient.soc. Helge Tetzschner (udlånt til CTS/ILF); mag.scient.soc. Ann Westenholz.

Lektorvikar med forskningspligt: Mag.scient.soc. Olaf Rieper (1.1.-31.12.1983).

Adjunktvikarer med forskningspligt: Mag.scient.soc. Poul Ingerslev (1.5.-31.8.1983); cand.merc. Finn Kelsen (1.5.1983-1.9.1984); mag.art. Steen Scheuer (1.8.1983-31.1.1984 og 1.4.-30.9.1984).

Seniorstipendiater: Mag.scient.soc. Mette Mønsted (fra 1.6.1982); cand.polyt. Hardy Roed-Thorsen, HD (fra 1.1.1984).

Kandidatstipendiater: Cand.merc. Hanne Foss Hansen (fra 1.1.1984 tværinstituttlig kandidatstipendiat); cand.psych. Jan Molin (fra 1.1.1981).

Eksterne lektorer: Cand.merc. George Greibe (fra 1.2.1983); cand.merc. Tom Jacobsgaard (fra 1.9.1983); lic.merc. Bøje Larsen (fra 1.4.1984); mag.scient.soc. Olaf Rieper (fra 1.1.1984).

Gæsteforskere: Professor Conrad Kaspersen (USA); senior lecturer Tony Spybey (England).

Gæsteforskere: Cand.psych. Flemming Andersen; cand.merc. Hanne Foss Hansen; lic.merc. Anders Hingel; cand.polit. Gudrun Sveistrup Jacobsen; mag.art. Steen Scheuer; seminarie-
rektor Erik Sigsgaard.

Undervisningsassistenter: Erik Albrechtsen; Jørgen Andreasen; Jens Christian Birch; Ole Bjerregaard; Ole Brøkner; Lars Carpens; Erik Thorup Christensen; Peter Munch Christiansen; Hasse Clausen; Mogens Dahl; Jan Egeberg; Lisbeth Egsmose; Erik Rask Eriksen; Torben Faurby; Gerdy Grimnitz; Jannet Grønfeldt; Jens Allin Hansen; Niels Haarby Hansen; Michael Vestergaard Heiden; Peter Stærmosse Henningsen; Anders Hesselholt; Erik Hollesen; Jan Holst-Pedersen; Marius Ibsen; Tom Jacobsgaard; Holger Jensen; Per Jensen; Torben Lund Jensen; Poul Juelsberg; Tage Juhl; Knud Jørgensen; Lars Bernhard Jørgensen; Ole R. Kentmark; Jens Kirkegaard; Vibeke Elmer Knudsen; Jens Kragh; Erik Bøje Larsen; Michael Søgaard Larsen; Susanne Lindholm; Lars Skov Madsen; Steen Martiny; Birgitte Mikkelsen; Ole Monrad; Jan Olsen; Karl Paludan-Andersen; Jens Erik Parsby; Eva Parum; Lars Bo Pedersen; Poul H. Pedersen; Ove Bjørn Petersen; Tommy Pedersen; Carsten Poulsen; Svend Poulsen-Hansen; I. Dybdal Rasmussen; Bent Hesse Rasmussen; Jørn Chjeffer Rasmussen; Anders Rosdahl; Leif Scharling; Kristian Smestad; Jesper Holstener Schmidt; Poul Snorgaard; Poul Sulkjær; Kaj Svendsen; Per O. Svenningsen; Ole Plough Sørensen; Inger Maria Sørensen; Peter Theill; Valdemar Thomsen; Henning Wilhelm-Hansen; Erik Winther; Niels Vording.

Kontorfuldmægtige: Marly Arnoldus; Grethe Rønn.

Overassistenter: Liza Klöcker-Larsen; Alice Müller.

Sekretærer: Else Arndt; Birthe Duelund; Susanne Jensen; Tove Jensen; Tonny Jørgensen; Lisbeth Paulsen; Margrethe Plesner; Lis Rostgaard.

EFG-praktikanter: Jannie Hansen (til 8.8.1984); Karin Skou Larsen (fra 15.8.1983).

Ansatte i henhold til lov 488: Susanne Karin Jørgensen (8.8.1983–15.5.1984); Kit Rosen (22.8.1983–5.3.1984); Anne-Mette Svensson (3.11.1983–30.4.1984); Karina Lise Worm (18.11.1983–1.2.1984); Christine Sørensen (fra 20.2.1984); Jan Madsen (fra 1.4.1984).

Projektmedarbejdere: Birgit Cornett; Mogens Trab Damsgaard; Annette Espeland; Trilby Gustafson; Curt Hansen; Ole Lindegaard Hansen; Susanne Harboe; Morthen Ry Helkjær; Hanne Marie Jensen; Inge Margrethe Jespersen; Alfred Josefsen; Sven Kolstrup; Britta Kragh; Henrik Kure; Karen Kaarsberg-Puggaard; Niels Laursen; Peter Ljung; Hans E. B. Mathiasen; Jens Modvig; Johannes Nielsen; Helle Rasmussen; Kit Roesen; Majken Schultz; Lone Solveig Streiffert, Steen Weichenhain; Adam Wolf.

3. Ledelse

Institutbestyrer: Liza Klöcker-Larsen (fra 1.7.1983).

Formand for institutrådet: Ann Westenholz (fra 1.7.1983 til 1.7.1984); Henrik Holt Larsen (fra 1.7.1984).

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere og sekretærer samt af studerende: Christian Mariager; Betina Ø. R. Laursen; Lars Frederiksen; John Olsen; Mette Christiansen; Lene Knudsen; Anders Nørgaard; Carsten Boye.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

a. Arbejdsvilkår og arbejdsmarkedsforhold

Teorier om interesseorganisationer

Undersøgelsens formål er at gennemføre en organisationsteoretisk analyse af nogle centrale aspekter ved interesseorganisationer i samfund af nordvest-europæisk type. Undersøgelsen bygger bl.a. på forskellig empirisk materiale fra en række tidligere undersøgelser gennemført af forfatteren.

Arbejdet falder i tre dele. I den første del behandles teoretiske modeller for analyser af interesseorganisationer. Her diskuteres forskellige udviklingsretninger i studiet af interesseorganisationer. I den anden del udvikles en teoretisk position med udgangspunkt i de betingelser en interesseorganisation typisk arbejder under.

I den tredje del anvendes teorien på en række udvalgte emner: strukturproblemer, konflikter og konfliktbehandling, incitament, policyproblemer samt hovedorganisationernes specielle problemer som koalitioner af organisationer.

Forventes afsluttet i 1985. Projektet udføres af Egil Fivelsdal.

Publikation: »Some organizational factors in the study of militancy«. Paper til ECPR, Salzburg, april 1984.

Arbejdsvilkår og udviklingsperspektiver i små virksomheder

Projektet koncentrerer sig om de små virksomheder (under 20 ansatte) i byggebranchen og i jern og metal, og deres overlevelsesmuligheder og tilpasning til omverdenen under krisen.

Geografisk afgrænses det til Vestsjælland og Storstrøms amter.

Projektet analyserer dels arbejdsvilkår og funktionsmåde i små virksomheder, dels konsekvensen af store ændringer i størrelse (nedgang), i lærlingerekuttering m.v. Endvidere indgår et delstudie af det offentliges direkte og indirekte foranstaltninger over for etablering af og funktion af små virksomheder.

Projektet vil baseres dels på kvalitative data fra 70 interviews, som opfølges 1 år efter for ca. 1/3 af interviewene.

Projektet er startet i 1983, og forventes afrapporteret i 1985. Projektet udføres af Mette Mønsted sammen med Curt Hansen.

Publikationer

Curt Hansen:

- »Erhvervsfremmende foranstaltninger set fra de små og mindre virksomheders synspunkter«. Arbejdsnote 83-6. 44 s.

Mette Mønsted:

- »Små virksomheder er kvalitativt forskellige fra større virksomheder«. Arbejdsnote 83-4. 61 s.
- »Small enterprises in Denmark - What are the conditions, and how do they adapt to them?« in R. Hudson (ed.): Small Firms and regional development - perspectives from Northern and Southern Europe. Pub. no. 39, Institute for Transport-, Tourism- and Regional Economy, 1984, pp. 7-22.
- »Fleksibilitet og kapacitet i små virksomheder«. Paper til 3. Nordiske forskerseminar om små virksomheder. Vedbæk 28.-29.5.1984. 22 s.

Social klasse og faglig organisation

En komparativ sociologisk analyse af arbejderklassens og mellemlagenes faglige organisationsforhold.

Undersøgelsen gennemføres af Steen Scheuer og finansieres af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Undersøgelsens hensigt er at foretage en sociologisk analyse af de vigtigere forskelle mellem de faglige organisationsforhold blandt henholdsvis arbejdere og funktionærer.

Undersøgelsen falder metodisk i to dele, hvor det er hensigten at undersøge: 1) nogle objektive træk ved henholdsvis arbejderne og funktionærernes faglige organisationers aktuelle og potentielle medlemmer, og 2) nogle adfærdsmæssige udtryk for faglig bevidsthed inden for de to erhvervsklasser.

De indsamlede data udgøres dels af en spørgeskemaundersøgelse (survey) udført af Socialforskningsinstituttet serviceafdeling, dels af en række åbne, ustrukturerede interviews med ialt 29 beslutningstagere fra en række forskellige faglige organisationer. Disse interviews er gennemført i perioden februar til august 1983. Projektet er i analysefasen.

Som en delprojekt herunder er der i beretningsperioden gennemført en undersøgelse af årsagerne til den faglige organisationsgrads stigning inden for arbejder- og især funktionærgrupperne.

Projektet påbegyndtes 1. marts 1982 og forventes afsluttet ultimo 1984.

Publikation: »Hvorfor stiger den faglige organisering? Om udviklingen i den faglige organisering i arbejdsløshedsperioden 1976-1982«. Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 1984.

Teknisk og organisatorisk udvikling i professionelle virksomheder

Hardy Roed-Thorsen har påbegyndt et projekt om »teknisk og organisatorisk udvikling i professionelle virksomheder«. Projektet er et »omstillingsstudie«, som har til formål at belyse begrænsninger og potentielle muligheder i professionelle og professionelt prægede virksomheders organisationsformer.

Projektet analyserer arbejdsvilkår, strukturer samt styre- og ledelsesformer i sådanne virksomheder, og baserer analysen på case-studies hentet fra rådgivende ingeniører med baggrund i det seneste 10-års omskiftelighed i byggebranchen.

En speciel delproblemstilling handler om professionelle medarbejderejede virksomheders rationale. Den er beskrevet i Deltagelsesafsnittet (punkt b) under projekt MAREV (MedARbejder-Ejede Virksomheder).

Der er lagt op til et 3-årigt projekt, som stadig er i en tidlig fase med informantinterviews, literatursøgning og teoretisk modelarbejde. Der er planlagt en arbejdsnote fra projektet i efteråret 1984.

Forsøg med bedriftssundhedstjeneste (BST)

Olaf Rieper afsluttede rapporteringen fra Forsøg med Bedriftssundhedstjeneste i samarbejde med læge Anders Ottar Jensen, psykolog Lothar Holek, ergoterapeut Agnes Saaby Johansen, ergoterapeut Anne Richter, civilingeniør Verner Petersen og stud.scient.soc. Hanne Marie Jensen. Forsøget udgik fra Teknologisk Institut og fandt sted i samarbejde med virksomheder i Vestsjælland.

Publikation: Olaf Rieper og Hanne Marie Jensen: »Bedriftssundhedstjeneste på fire virksomheder«. Del II: Virkninger af BST og forudsætninger på virksomhederne – en sociologisk analyse. Hovedrapport fra forsøg med BST. Teknologisk Instituts Forlag, 1983.

Erfaringsbaseret læring i arbejdslivet

Projektet analyserer hverdagslæringen i arbejdslivet som et ofte mere virkningsfuldt og hensigtsmæssigt alternativ til formaliseret indlæring (kurser og lignende). Det enkelte menneskes livscyklus i en virksomhed analyseres som en erfaringslæringsproces, der spænder fra den indledende socialisering af den nyansatte til personens erhvervsophør. Den generelle teoriramme belyses konkret ved at se på ledelsesudviklingen i virksomhederne.

I forbindelse med projektet er udgivet en temarapport: »Virksomhedskultur og erfaringslæring – belyst ved kulturrevolutionen i SAS« (1984). Denne rapport belyser, hvordan de seneste års udvikling i SAS kan anskues ud fra en erfaringslærings- og socialiseringsvinkel.

I november 1984 udkommer bogen »Lederudvikling i praksis« der analyserer metoder til ledelsesmæssigt kvalificering af medarbejderne i virksomhederne.

Projektet afsluttes med udgivelse af en forskningsrapport i foråret. Projektet udføres af Henrik Holt Larsen.

b. Deltagelse

Medarbejderejede virksomheder

Forskningsgruppen har udvidet sine aktiviteter inden for det sidste år, samtidig med at forskerne fortsat har arbejdet med afrapportering af erfaringer og teoretisering af disse.

Afrapportering af erfaringer

Forskningsgruppen har fortsat med at udarbejde konkrete virksomhedsbeskrivelser. Foruden beskrivelserne er udarbejdet en rapport om de danske erfaringer. Den udkommer i september 1984 på Chr. Ejlers' forlag og hedder »Medarbejderejede virksomheder. Det kan lade sig gøre! En introduktionsbog«.

Teoretiske arbejder

På det teoretiske plan arbejder gruppen med flere delområder:

- 1) Rationalitetsform i medarbejderejede virksomheder. Dette arbejde har til hensigt, med udgangspunkt i Max Weber og Karl Marx, at skabe en teoretisk afklaring og et analyseapparat med hensyn til den problemstilling, at medarbejderne i de medarbejderejede virksomheder ikke længere er lønarbejdere ansat af en fra dem adskilt arbejdsgiver, og at de medarbejderejede virksomheder derfor forfølger traditionelle lønmodtagermålsætninger såvel som traditionelle arbejdsgivermålsætninger.
- 2) Kollektiv ledelse. Med udgangspunkt i den situation, at stort set al organisationsteori vedrørende ledelse er udarbejdet under forudsætning af, at der findes ledere og underordnede, søger man i dette arbejde at indkredte de processer, der er involveret i en udvikling imod medarbejdernes egen kollektive ledelse af sig selv – og herunder især de involverede læreprocesser.
- 3) Økonomisk adfærd og ledelse. Dette arbejde har til formål at beskrive og analysere sammenhængen mellem virksomhedernes overlevelsessevne og deres styreform. Dette betragtes bl.a. i lyset af gængse økonomiske teorier, hvis præmisser erfaringerne fra de medarbejderejede virksomheder synes af udfordre.
- 4) Professionelle medarbejderejede virksomheder. Medarbejderejede virksomheder eller kooperativer knyttes ofte sammen med arbejderbevægelsen. Imidlertid er der i de senere år dukket en type medarbejderejede virksomheder op, som på en del områder bør betragtes som et fænomen adskilt fra arbejderkooperativerne. Der er her tale om »middelklassekooperativer«, hvor baggrunden for virksomhedernes dannelse og opbygning synes at være, at professionelle faggrupper (typisk: ingeniører, arkitekter) søger at skabe en organisationsform, der tilgodeser de idealer og ønsker om arbejdsbetingelser, som er indeholdt i professionernes selvopfattelse. Hardy Roed-Thorsen arbejder videre med denne problemstilling.
- 5) Magt- og indflydelsesforskelle i medarbejderejede virksomheder. Dette arbejde har til formål at beskrive og analysere de forskelle, der kan konstateres mellem de forskellige medarbejders og medarbejdergruppers indflydelse og magt i styringen af de medarbejderejede virksomheder.

Omkring årsskiftet 1984/85 forventer vi at udgive et teoretisk arbejde, der omhandler rationalitetsformer, strukturer, processer og mål opnåelse i medarbejderejede virksomheder.

Kontakt til andre danske kooperative forskere

På de andre højere læreanstalter, især SUC og AUC findes forskere, der arbejder med beslægtede områder. På SUC arbejdes især med andelsbevægelsen og forbrugerbevægelsen, mens forskerne på AUC undersøger produktionskollektiver. Der er nu indledt et nærmere samarbejde, som bl.a. har resulteret i et fællesudarbejdet temanummer af »Samfundsøkonomen« om kooperative virksomheder.

Nordisk projekt om udviklingsbetingelser i Norden for medarbejderejede virksomheder

Der findes ret få danske medarbejderejede virksomheder. En antagelse er, at det skyldes det institutionelle miljø i Danmark, som må karakteriseres som neutralt-negativt. For at belyse problemstillingen er der indledt et samarbejde med forskere i Finland, Norge og Sverige, hvor det samfundsmæssige miljø er anderledes end i Danmark. Samarbejdet skal også resultere i en perspektivering af denne virksomhedsform i de nordiske lande.

Projektet fik sommeren 1984 støtte af Nordisk Ministerråd og igangsættes efteråret 1984. Det forventes at vare i 1½ år.

Medarbejdere på projektet: Poul Ingerslev, Finn Kelsen, Jesper Larsen, Hans Mathiasen, Hardy Roed-Thorsen og Ann Westenholtz (alle på IOA) har i samarbejde med Helge Tetzschner (Institut for Erhvervs- og Samfundsbeskrivelse) og Niels Mygind (Institut for Nationaløkonomi) arbejdet med projektet.

Nye publikationer:

Poul Ingerslev m.fl.: »Medarbejderejede virksomheder – det kan lade sig gøre. En introduktionsbog«. Chr. Ejlers' forlag, udkommer september 1984.

Finn Kelsen: »Institut for kommunal planlægning«. Virksomhedsbeskrivelse fra projekt MAREV.

Ann Westenholtz: »Demokratisk ledelse og effektivitet«. Samfundsøkonomen, 1984 nr. 2.

Hardy Roed-Thorsen: »Medarbejdereje – basis for fremtidens organisationsform«. Paper præsenteret på seminar om kooperative virksomheder, Liseleje 1984.

Annegrethe Hansen og Birgitte Knudsen: »Thomas Bergsøe A/S«. Virksomhedsbeskrivelse nr. 24 fra projekt MAREV.

Sociale bevægelser, det civile samfund og social forandring

Hovedformålet med projektet er en undersøgelse af, hvilken rolle de sociale bevægelser har i forholdet til social forandring, fornyelse og modernisering i samfundet. Det nuværende projekt er en fortsættelse og udvidelse af et tidligere. I dette projekt, »Sociale bevægelser i Københavnregionen 1965–1984«, fokuseres der på en undersøgelse af en række aktuelle konflikter, processer, sociale eksperimenter og bevægelser. Det drejer sig især om: byproblemer og bybevægelser, ungdomskonflikter og ungdomsbevægelser, kvindeundertrykkelse og kvindebevægelser. Analysen af disse bevægelser er bygget op om en indkredsning og beskrivelse af konflikter, bevægelsens aktioner, modstandere, sociale eksperimenter, kulturer og resultater.

I det nuværende projekt kobles disse beskrivelser og analyser af de nye sociale bevægelser sammen med analyser af historiske bevægelser og deres sociale eksperimenter. Det drejer sig her dels om religiøse bevægelser og grundtvigianske bevægelser i midten af 1800-tallet, hvor enkelte af deres sociale eksperimenter i nord-vestsjælland undersøges nærmere. Dels om arbejderbevægelsens fremkomst og udvikling fra slutningen af 1800-tallet og frem til 1920/30 med arbejderkooperationen i Helsingør som eksempel.

Undersøgelsen af udvalgte historiske bevægelser og sammenkoblingen med de nutidige skulle give mulighed for en mere dybtgående forståelse af de sociale bevægelsers rolle som forandrings- og fornyelseskrafter i de historiske processer.

Projektet udføres af Leif Thomsen (forskningsstipendiat) og er finansieret af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd fra 1.2.1984 og ca. 2 år frem. Der er to studentermedarbejdere på projektet, Helle Rasmussen og Adam Wolf.

Publikationer

- »Den Autoritære By«, Akademisk Forlag 1982.
- »Ungdom 80«. Ungdom som social bevægelse. Forlaget Politiske Studier 1982. (Sammen med Turi Rye Madsen og Claus Møllgaard).
- »Byproblemer, bevægelser og lokal magt«, i Lokalsamfund og sociale bevægelser, Roskilde Universitetsforlag, GeoRuc 1982.
- »Ungdomskulturer. Basis for sociale bevægelser«. Blød By nr. 22, 1982.
- »Sociale bevægelser og social forandring«. Institut for Samfundsfag, Arbejdsrapport 1983/1.
- »Samfundsforskningens praksis og ungdom som social bevægelse«, Politica, nr. 4, 1983.

Ungdommens generationer

Jan Molin er sammen med cand.psych. Steen Weichenhain ved at igangsætte et projekt vedr. en analyse af kulturtilbud (ungdomshuse) og ungdommens samfundspolitiske deltagelse.

c. Offentlige serviceorganisationer og deres samspil med brugerne

Offentlig økonomi og offentlig service

Den stramme udgiftspolitik har i en periode medført en stigende centralisering i budgetprocessen og har formentlig medført, at mange offentlige serviceproducerende institutioner har flyttet deres opmærksomhedsfelt fra »kunderne« (borgere, klienter, patienter etc.) til interesser, herunder især aktører højere oppe i systemet med indflydelse på bevillingstildelingen. Moderniserings- og privatiseringsdebatten har imidlertid på det seneste sat fokus på decentralisering og øget markedsorientering, fulgt op af budgetreformen, som skulle gøre det muligt at disponere mere selvstændigt i de enkelte institutioner. I kølvandet på moderniseringsredegørelsen er det tanken at gennemføre forskellige kampagner for bedre publikumsbetjening, efteruddannelse af personalet, herunder lederkurser m.v.

Projektets formål er at følge denne proces og gennem teoretiske og empiriske studier at undersøge betingelser af politisk, organisatorisk og driftsøkonomisk karakter for at effektivisere og markedsorientere den offentlige serviceproduktion. Projektet gennemføres af Torben Beck Jørgensen.

Publikation: Torben Beck Jørgensen: »Budget making and expenditure control«, rapport til OECD, maj 1984. Dansk udgave: »Budgetlægning og udgiftsstyring«.

Ændringsprocesser i en offentlig servicevirksomhed

Finn Kelsen har sammen med stud.merc. Alfred Josefsen gennemført et case-studie af ændringsprocesser i en større offentlig servicevirksomhed. Studiet berører bl.a. disse problemfelter:

- aktører og aktørgrupper i forskellige faser af ændringsprocessen
- forsøg med selvstyrende grupper
- samspil med forskellige kulturer i virksomheden

Der er gennemført en række interviews med medarbejdere i virksomheden, ligesom fagforeningsfolk med tilknytning til virksomheden er interviewet. Fra projektet foreligger kun interne rapporter.

d. Organisationsstrukturer og organisationsændring

Forandringsprocesser i en divisionaliseret organisation

Finn Borum har sammen med stud.merc. Sven Kolstrup afsluttet aktionsforskningsprojektet »Forandringsprocesser i en divisionaliseret organisation«. Projektet har dels bestået i at følge omstillingsprocessen i en koncern, hvor den centrale edb-afdeling blev udskilt som et selvstændigt profit-center, dels i en række interventioner for at bidrage til løsningen af opståede organisatoriske problemer.

Projektperioden har strakt sig fra februar 1983 til marts 1984 og afrapportering foreligger i form af forskningsrapporten »Signaler og budskaber i en organisation under forandring« (64 sider). En foreløbig version af denne: »Signals and messages in a changing organization« (27 sider) blev præsenteret ved The first international conference on organizational symbolism and corporate culture, i Lund, juni 1984.

Rapporten analyserer OU-interventionernes funktion i relation til aktørernes skaben af mening i løbet af ændringsprocessen. Desuden diskuteres forklaringer på interventionernes begrænsede succes, herunder specielt edb-branchens kultur.

I forbindelse med projektet har Sven Kolstrup udarbejdet hovedopgaven: »Saga Data. Er organisationsudvikling i en edb-kultur mulig? En analyse af tapre mænd og kvinders forsøg på at forstå og påvirke en organisation under forandring«. Hovedopgaven analyserer specielt problemer i forbindelse med »double-looplearning«.

Internationalt bistandsarbejde

Finn Borum har endvidere i januar måned været på en korttidsmission for DANIDA i Øvre Volta (Bourkina Fasso) med henblik på at foretage en vurdering af det statslige el-selskabs organisatoriske effektivitet og evne til projektimplementering. Der er i samarbejde med Rene Mailet, Balslev Consulting, udarbejdet følgende publikationer:

»Øvre Volta Elektrificeringsprojekter – resume af evalueringsrapport« (13 s.) og

»Republique de Haute-Volta: Projets d'Electrification«, Vol I (112 s.) og Vol II (annexes).

Finn Borum arbejder videre på en artikel om organisationsteoriens anvendelighed i internationalt bistandsarbejde, som tager udgangspunkt i Øvre Volta-missionen.

Organisationssociologisk metode

Harald Enderud har i det foregående år afsluttet skrivning og redaktion af en to-bindes artikelsamling: »Hvad er organisationssociologisk metode? – Den 3die Bølge i Metodelæren«. Samfundslitteratur, København 1984, med Ib Andersen, Finn Borum, Steinar Kvale, Bøje Larsen og Peter Neergaard som medforfattere.

Udgangspunktet for samlingen er, at metodelæren ofte anses som kompliceret, abstrakt og kedelig redskabs-gymnastik uden sammenhæng med det faglige indhold. Dens idealforskrifter for god vidensproduktion kan virke uopnåelig og lammende. Især i forbindelse med opgaveskrivning oplever mange studerende, at metodelæren er værdiløs. At den beskæftiger sig med banaliteter og tekniske finesser – og skøjter hen over de virkelige problemer. Kort sagt – metodelæren er ikke nyttig nok.

Artikelsamlingen her forsøger at råde bod på dette ved at tage bl.a. følgende emner op – med særlig henblik på opgave/rapportarbejde:

- Hvordan formulere interessante problemstillinger?
- Hvordan håndtere ping-pong spillet mellem data og teori?
- Hvordan anvende de eksisterende teorier?

- Hvordan kritisere og videreudvikle disse teorier?
- Hvordan håndtere skrivningen som en del af arbejdsprocessen?
- Hvordan udarbejde en interviewguide/spørgeramme?
- Hvad kendetegner en god opgave?

De to bind omfatter også en række praktiske håndgreb til indsamling, analyse og vurdering af data. Hovedvægten ligger på kvalitative metoder, men med mange henvisninger til kvantitative metoder. Udgangspunktet er dog, at begge former kan være nyttige – heraf navnet den 3die Bølge. Somme tider vælger man mellem metoderne – ofte kan de med fordel kombineres. Der gives en række bud på de mange valgmuligheder i arbejdsprocessen – og hvordan man bærer sig ad med at vælge. Et gennemgående tema er, at metoderne i høj grad bør tilpasses det enkelte projekt/opgaveløser.

Harald Enderup er også redaktør af casesamlingen: »Cases til organisations-sociologi«. Samfundslitteratur, 1984.

Harald Enderup har sammen med Hardy Roed-Thorsen redigeret en to-bindts artikelsamling: »Artikler til organisationsteori«. Samfundslitteratur 1984.

Harald Enderud har skrevet en resumé-artikel: »Arbejdsliv? menneskeliv? – En note om Arbejdets Paradoks og det efterindustrielle Utopia«. *Bedriftsøkonomen*, nr. 5. 1984, 224–249, over artikelsamlingen Britt-Mari Blegvad m.fl. (red.): *Arbejdsliv – menneskeliv: Individet i organisationen*. Samfundslitteratur, 1982.

Konfliktbeslutninger

Harald Enderup fortsætter arbejdet med en syntese af beslutnings- og konfliktteorien. Der sigtes mod udgivelsen af en bog i 1986 og måske et empirisk projekt i forlængelse heraf.

Konfliktbeslutninger er processer, hvor de deltagende aktører er uenige om målene og/eller midlerne og procedurerne. I modsætning til beslutninger, hvor parterne er enige, og som derfor kører på skinner – repræsenterer disse både en teoretisk forståelsesudfordring og en praktisk håndteringsudfordring.

Valg af organisationsstruktur

Ib Andersen har arbejdet med udviklingen af en forståelsesramme, som har til formål at forklare valg af organisationsstruktur og måder at løse opgaver på i private og offentlige virksomheder.

Ib Andersen har endvidere beskæftiget sig med mulige fremtidige anvendelser af datamat- og videobaseret undervisning.

Konfliktbehandling og interorganisatorisk struktur

Britt-Mari Blegvad har sammen med Annegrethe Wulff, Danmarks Statistik, udarbejdet en rapport som led i en komparativ pilotundersøgelse af brugen af domstole som konfliktbehandlingende organer i de vestlige lande. Der er blevet brugt retsstatistik og andre aktivitetsstatistikker fra en tiårsperiode, samt til en vis grad andre typer af materialer.

Udgangspunktet for fællesprojektet var en forestilling om, at domstolene generelt var ved at blive forstoppede af for mange sager. Dette blev betragtet som indikation på en forøget konflikttilbøjelighed i de vestlige lande.

Som led i det danske pilotprojekt delte vi analysen op i forskellige genstandsområder som arbejdsmarkedets forhold, familierelationer, forbrugerområdet, kontraktforhold i forretningslivet, lejeforhold samt konflikter, som blev behandlet som kriminelle forhold. I hvert

genstandsområde undersøgte vi derefter brugen af domstole samt anvendelsen af alternative konfliktbehandlingsorganer.

Denne interorganisatoriske analyse viste, at der i Danmark ikke har været nogen markant stigning af brugen af domstole. På visse områder er brugen i de sidste ti år snarere stagneret eller gået ned. Der er dog store indbyrdes forskelle mellem områderne.

Vi mener, at forskellene bl.a. skyldes forandringer i de sociale relationer på det pågældende genstandsområde snarere end en udvikling af alternative konfliktbehandlingsorganer, som er blevet hævdet af deltagere fra andre lande, idet vort materiale snarere viser en tilbøjelighed til ikke at anvende legale sanktioner på steder, hvor mulighederne for at bruge andre sociale kontrolmekanismer er til stede. Det er altså ikke nok, at der eksisterer alternative konfliktbehandlingsorganer.

Fra projektet foreligger to rapporter:

Britt-Mari Blegvad og Annegrethe Wulff: »Alleged litigation explosion: Danish Data 1984« samt

Britt-Mari Blegvad: »Hyperlexology? Alternative filters and channels«, 1984.

Disse to rapporter blev fremlagt ved en af det vesttyske justitsministerium arrangeret konference i Gunnersbach, den 21.-24. juni 1984. Det er hensigten at udarbejde en mere udførlig rapport for publicering i 1984-85.

e. Politisk-administrative systemer og deres samspil med den private sektor

Byudviklingsloven

Torben Agersnap har for Kreditforeningen Danmarks byfornyelsesudvalg og Kommunernes Landsforening gennemgået organisatoriske muligheder og problemer i forbindelse med den nye lovs introduktion. Der er udarbejdet et 20 siders notat, som forelægges på en konference den 26. september 1984 i den nye Hindsgaul Lade.

Forbrugergrupper, forbrugere og klageorganer

Britt-Mari Blegvad har fortsat redigeringsarbejdet af bind 2 af hovedrapporten angående LEG-projektet, som indeholder forskningsrapporter angående konfliktbehandling på forbrugerområdet og arbejdsmarkedets forhold i en række europæiske lande.

Britt-Mari Blegvad har endvidere fortsat sit arbejde med sammenskrivning af artikler angående voldgiftsbehandling og nævnsbehandling af konflikter.

Ledelses- og ændringsproblemer i den offentlige sektor

J. C. Ry Nielsen har arbejdet og vil fortsat arbejde videre med ledelses- og ændringsproblemer i den offentlige sektor samt en analyse af regeringens moderniseringsprogram.

Publikationer

J. C. Ry Nielsen: »Tanker om ledelse - fra hierarki til kollektiv ledelse«. Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 1983, 228 sider.

J. C. Ry Nielsen: »Valg af lederadfærd«, artikel i Harvard Børsen nr. 10, forår 1984, pp. 56-64.

Organisationsproblemer i kommunalpolitiske systemer

Poul-Erik Daugaard Jensen arbejder med udgivelsen af en publikation om organisatoriske

problemer i kommunalpolitiske systemer. I publikationen diskuteres bl.a. forholdet mellem politikere og embedsmænd, sektoropdelingen i de kommunale forvaltninger og vanskelighederne med at gennemføre en samlet styring af kommunernes relation til lokalsamfundet og til forskellige myndigheder.

FORSTYR, en undersøgelse af forskellige styreformer inden for forskningen

Projektets formål er at undersøge, hvorledes forskning organiseres og påvirkes af forskellige interne og eksterne forhold. Begrebet »styring« opfattes således ikke kun som påvirkning fra centralt hold. Ønsker man at forstå forskningsudviklingen i samfundet, er det vigtigt også at inddrage de kræfter, der præger forskningsmiljøerne i deres daglige arbejde. Det kan f.eks. være forholdet til brugergrupper, bestemte teoriers dominans, begrænsninger i metoder, vel-etablerede traditioner o.l.

De forskellige styreformer kan inddeles i fem hovedgrupper: demokrati, marked, bureaukrati, kollektiv og viden. Der vil let opstå spændinger mellem disse styreformer, og projektets hovedformål er at belyse forekomsten og konsekvenserne af disse styreformer på forskellige forskningsområder. I projektet deltager 7 forskere, der arbejder med forskellige forskningsaktiviteter under det fælles tema: påvirkning af forskning/forskningsstyring. Fælles for projektdeltagerne er en organisationsteoretisk tilgang til problemstillingerne.

Flemming Agersnap arbejder med problemet om alternativer til bureaukratisk styring og kontrol af forskningen.

Egil Fivelsdal arbejder med problemstillinger centreret omkring forholdet mellem forskningspolitik og egenskaber ved forskningssystemet, der bør tages hensyn til, når styringsforøg iværksættes.

Hanne Foss Hansen arbejder fortsat med en komparativ analyse af forskellige typer af forskningsmiljøer. Det søges klarlagt hvilke påvirkningsmekanismer, der er aktive/centrale på institutniveau. Hanne Foss Hansen er også i samarbejde med Hanne Marie Jensen igang med en analyse af samspillet mellem undervisnings- og forskningsaktiviteter.

Preben West Hansen arbejder videre med problemstillinger centreret om den samfundsvidenskabelige forsknings muligheder for at få adgang til samt indgå i politiske beslutningsprocesser.

Torben Beck Jørgensen arbejder med problemer vedrørende forskeres egen forståelse af forskningsprocessen og dens vilkår.

Olaf Rieper arbejder på aspekter af forskningsformidling samt problemer vedrørende samarbejde i tværfagligt sammensatte forsknings- og udviklingsgrupper.

Bøje Larsen arbejder på en kritisk analyse af evalueringsformer som styringsmidler i forskningsorganisationer.

FORSTYR-projektet støttes af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd fortrinsvis med løn til en forskningsmedarbejder. Projektet, der blev startet i februar 1982, er planlagt til at løbe til november 1984.

Projektets foreløbige resultater er publiceret i artikelsamlingen: Flemming Agersnap m.fl.: »Forskningsstyring og forskningsmiljø« Nyt fra Samfundsvidenskaberne 1983, 337 sider.

En ny artikelsamling med titlen: »Nærbilleder af forskning. Organisationssociologiske studier, vil blive publiceret i efteråret 1984.

f. Andre forskningsaktiviteter

Arktisk seminar

Torben Agersnap har tilrettelagt et internationalt seminar om befolkningsproblemer i arktiske områder. Seminaret havde godt 20 deltagere fra Canada og et tilsvarende antal fra Danmark. Det blev finansieret af Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd og Social Science Research Council of Canada. En seminarrapport er i trykken.

Samtids-rapport

Torben Agersnap har gennemført forarbejder til udsendelse af et blad, der skal være et kontaktoorgan mellem samfundsforskere og den almene befolkning. De første numre finansieres af Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Konsensus-konference

Torben Agersnap har sammen med magister i sociologi Gurli Jakobsen og socialrådgiver, psykolog Jeanne Kempinski gennemført en evaluering af den første Konsensus konference i Danmark. Konferencen var finansieret af Statens lægevidenskabelige Forskningsråd og tilrettelagt af et udvalg med overlæge Per Buch Andreasen som formand i samarbejde med Dansk Sygehus Institut. Der er udgivet en rapport, som konkluderer, at konsensus konferencen er en mødeform, der kan tilvejebringe et alsidigt grundlag for myndighederne i komplicerede teknisk-samfundsvidenskabelige spørgsmål. Konferencerne har desuden den kvalitet, at de kan inddrage lægmandssynspunkter til supplerende af eksperterens skøn. Der må derfor forventes gennemført flere konferencer af denne art i de kommende år, og om muligt vil de blive fulgt op forskningsmæssigt.

Publikation:

»Konsensus konferencer i Danmark« ved Torben Agersnap, Gurli Jacobsen og Jeanne Kempinski. 50 sider + bilag.

Studiefrafald og dets årsager

Flemming Agersnap og Britt-Mari Blegvad har sammen med Cai F. Christensen, Institut for Afsætningsøkonomi fortsat fungeret som baggrundsgruppe for en undersøgelse af frafaldet under det første studieår på HA og HD.

Undersøgelsen har resulteret i tre rapporter under den samlede titel: Studiefrafald og dets årsager. Bind 1 ved Anette Espeland, Ketty Kjærbye Kristensen, Jens Modvig, Erfaringer fra eksperimentel rådgivning. Bind 2 og 3 ved Johannes Nielsen, En HA-forløbsundersøgelse og En HD-forløbsundersøgelse.

Projektet har været finansieret ved en bevilling fra Egmont H. Petersens fond samt fra Handelshøjskolen, som har bidraget ved at stille faciliteter til rådighed. Fra 1.7.1984 er et forsøg med en fortsat studenterrådgivning blevet overtaget af Handelshøjskolen frem til 31.12.1984. Fra 1.7.1985 vil dette forsøg finansieres over Undervisningsministeriets bevilling til studenterrådgivning.

TV-film i undervisningen

Flemming Agersnap har sammen med cand.mag. Britta Kragh gennemført et projekt om »TV-film i undervisningen«. Projektet har omfattet forsøg med anvendelse af TV-film (video) i dels samfundsøkonomiundervisningen på EG-studiets forsøgshold (ved forelæsnin-

gerne og ved casearbejdet), og dels forskellige holds anvendelse af film i engelskundervisningens hold vedrørende samfundsforhold (på EG og ED-niveau). Desuden er der gennemført et litteraturstudie samt foretaget to besøg i udlandet. En del af resultaterne herfra er behandlet i en artikel af Helle Alrø og Britta Kragh, »Audiovisuelle medier i fremmedsprogsundervisningen«, artikel i »Sproglæreren« nr. 3, april 1984.

Projektet er finansieret af midler fra SSF, Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse samt HHK.

Flemming Agersnap har deltaget i en undersøgelse af sproglige dimittenders karriere og uddannelsesbehov. En spørgeskemaundersøgelse er gennemført og en interviewundersøgelse er under udarbejdelse.

Dansk eksport

Gudrun Sveistrup Jacobsen har i perioden 1.3.1984 til 31.8.1984 gennemskrevet sin afhandling om »Beregning af markedsandelspriselasticiteter for dansk eksport«, 179 sider, og har påbegyndt en videregående omestimering og testning af modellen. Herudover er der udarbejdet et markedsandelsindeks for dansk eksport til OECD-landene. Et foreløbigt notat på 157 sider foreligger.

Publikation: I »Arbejdsløshedsforskning IV, Strukturproblemer og økonomisk politik«, udsendt af Udvalget vedrørende Arbejdsløshedsforskning, Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd, er optaget »Har der været mulighed for 64.000 flere arbejdspladser i 1979?« p. 108-157.

5. Publikationsvirksomhed

Bøger

Christensen, Søren, Per Jacobsen, Henrik Holt Larsen og Jan Molin: »Carlzons klister – kultur og forandring i SAS«. Forlaget Valmuen 1984.

Rapporten sammenfatter resultaterne af en interviewundersøgelse, der blev foretaget i sommeren 1984 blandt et antal ledere og medarbejdere i SAS. Rapporten belyser den omstilling, der har fundet sted i SAS siden 1981 og analyserer kultur som et værktøj til forandring i virksomheden. Med udgangspunkt i den empiriske undersøgelse diskuteres i rapporten kulturbegrebet som et analyseværktøj, som styringsinstrument, som forandringsværktøj og som meningsskabelse.

Christensen, Søren og Jan Molin: »Organisationskulturer«. Kultur og magt. Deltagerstyring. Ledelse og omstilling. Viden og erfaring. Design. Akademisk Forlag, 1983.

Enderud, Harald (red.) – med bidrag af Ib Andersen, Finn Borum, Steinar Kvale, Bøje Larsen og Peter Neergaard, »Hvad er organisationssociologisk metode? Den 3die Bølge i Metodelæren«. Bind I (325 sider) og bind II (ca. 300 sider). Samfundslitteratur, 1984.

Artikelsamlingen behandler en række metodespørgsmål som: – Hvordan formulerer interessante problemstillinger? – Hvordan håndtere ping-pong spillet mellem data og teori? – Hvordan anvende de eksisterende teorier? – Hvordan kritisere og videreudvikle disse teorier? – Hvordan håndtere skrivningen som en del af arbejdsprocessen? – Hvordan udarbejde en interviewguide/spørgeramme? – Hvad kendetegner en god opgave?

Enderud, Harald (red.), »Cases til organisations-sociologi«. Samfundslitteratur (416 sider). Samlingen indeholder godt 50 almindelige cases/eksamensopgaver, og godt et dusin mini-

cases/småopgaver på områderne: – Strukturformer (arbejdsdeling/koordinering, org. design) – Styring/ledelse – Beslutningsprocesser – Konflikter og konfliktbearbejdning – Magt/indflydelse og deltagelse – Organisationsændringer – Formulering af eksterne strategier.

Problemstillingerne går ofte på tværs af disse områder. Derfor er der til hvert case et resumé, der bl.a. skitserer flere teoretiske indfaldsvinkler på analyserne. Casene omfatter såvel små som store, offentlige som private virksomheder. Både den enkle struktur, maskinbureaukratiet, fagbureaukratiet, ad hoc-kratiet og divisionalisering er repræsenteret.

Casene anvendes bl.a. på HD i Organisation og på cand.merc. ved HHK og bruges her sammen med »Artikler til organisationsteori« bind I og II.

Enderud, Harald og Hardy Roed-Thorsen (red.), »Artikler til organisationsteori«. Bind I: Strukturformer (432 sider) og bind II: Organisationsprocesser (437 sider). Samfundslitteratur 1984.

Bind I omhandler strukturformer (strukturdesign) og bind II organisationsprocesser. Case-samlingen – Cases til organisationssociologi – matcher i det væsentligste til de to bind i disponering og indhold. Artiklerne i bind I beskæftiger sig således med de stabile træk i organisationers opbygning: arbejdsdeling, koordineringsmekanismer, kulturtræk m.m. Bind II belyser processer fra forskellige synsvinkler: styring/ledelse, beslutninger, konflikter, magt/indflydelse, ændringer, social-psykologisk smågruppeteori.

Jensen, Poul-Erik Daugaard (red.), »Organisationsteoretiske modeller og perspektiver«, 2. udgave, Samfundslitteratur 1983.

Larsen, Henrik Holt, »Personaleadministration og arbejdspsykologi«. Bind I og II. Artikelsamling. Forlaget Valmuen, 1984.

Artikelsamlingen rummer ca. 50 artikler, der belyser de aktuelle udviklingstendenser på det personaleadministrative og arbejdspsykologiske område. Blandt disse kan nævnes: Sociale regnskaber, nedsat arbejdstid, små virksomheders personaleforhold, strategisk personaleledelse, udbrændthed og arbejdsfravær.

Larsen, Henrik Holt, »Virksomhedskultur og erfaringslæring – belyst ved kulturrevolutionen i SAS«. Temarapport, Forlaget Valmuen, 1984.

Denne temarapport beskriver, hvordan mennesker gennem deres konkrete handlinger og erfaringer i det daglige arbejde gradvist indlemmes i en virksomhedskultur. Altså en socialiseringsproces, hvor igennem personen – helt eller delvist – bliver bærer af det norm- og værdisystem, som kulturen rummer. Ud fra denne teoriramme beskrives og analyseres i rapportens anden halvdel den kulturelle forandring som SAS har gennemgået i de seneste år.

Lorentzen, Børge, »Gensyn med Fiat – arbejderkontrol contra ledelsesmagt fra »det varme efterår« 1969 til 80'ernes masseafskedigelse«. Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 1984.

Nielsen, J. C. Ry, »Tanker om ledelse – fra hierarki til kollektiv ledelse«. Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 1983.

Denne artikelsamling om ledelse henvender sig til praktikere og studerende. Indholdet er fire-delt: I »indledende tanker om ledelse« er der diskussion af, hvad ledelsesteori kan indeholde. I »andres tanker om ledelse« findes der en gennemgang af en række ledelsesteorier, spændende fra den mest hierarkiske teori af modifikationer af denne teori, f.eks. overlappende grupper. I »egne tanker om ledelse« præsenteres kollektiv ledelse, DUT- og FUT-ledere samt en analyse af ledergrupper. I »afsluttende tanker om ledelse« findes der en analyse af lederes synlighed og ledelsesdilemmaer.

Rieper, Olaf og Hanne Marie Jensen, »Bedriftssundhedstjeneste på fire virksomheder«. Del II: »Virkninger af BST og forudsætninger på virksomhederne – en sociologisk analyse«. Hovedrapport fra forsøg med BST. Teknologisk Instituts Forlag, 1983.

Scheuer, Steen, »Hvorfor stiger den faglige organisering? Om udviklingen i den faglige organisering i arbejdsløshedsperioden 1976–1982«. Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 1984.

I Danmark har den faglige organisering været stigende op gennem 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne. Således er den andel af lønmodtagere, der er organiseret i en fagforening, steget fra 74% i 1976 til 86% i 1982. Det er bemærkelsesværdigt, at den faglige organisering blandt funktionærer og arbejdere nu er omtrent den samme, således at funktionærerne synes at have »indhentet« arbejderne, hvad angår fagforeningsmedlemskab.

Hvad er forklaringen på, at de danske lønmodtagere i en periode med stor arbejdsløshed melder sig i fagforening, når man i andre lande (f.eks. Storbritannien) ser den modsatte udvikling: Her er medlemstallet i fagforeningerne faldet kraftigt gennem de seneste år.

Forfatteren påviser bl.a., at netop de grupper, der traditionelt er dårligst organiseret – kvinder, funktionærer i privat ansættelse – er gået kraftigst frem i faglig organisering, og herudfra gives nogle bud på en forklaring på, at den faglige organisering netop i Danmark er stigende.

»HD-studiet i Organisation 1984 – håndbog for studerende«. 18. udgave. Strategi og planlægning, Datamatik, Offentlig ledelse, Personaleadministration. Samfundslitteratur.

Forskningsrapport- og arbejdsnoteserien

Hansen, Curt, »Erhvervsfremmende foranstaltninger set fra de små og mindre virksomheders synspunkter«. Arbejdsnote 83–6.

Holm, Nils, »Organisationsudvikling – proces og resultater«. Denne forskningsrapport er afleveret som hovedopgave ved HD-studiet i Organisation 1983. Forfatteren blev tildelt Tuborg-prisen for årets bedste hovedopgave ved Handelshøjskolens HD-studier. Forskningsrapport 84–2.

Molin, Jan, »Demokrati som organisationsforandringsstrategi – et case«. Forskningsrapport nr. 84–1.

Artikler i bøger, tidsskrifter o.lign.

Agersnap, Flemming, »Mattæusprincippet på dansk«, kronik i Berlingske Tidende 31. juli 1984.

Agersnap, Torben, »Danmarks første professor i sociologi: Theodor Geiger«. Artikel til samleværk om tyske emigranternes indsats i Danmark (10 sider).

Alrø, Helle og Britta Kragh, »Audiovisuelle medier i fremmedsprogundervisningen«. Artikel i »Sproglæreren« nr. 3, april 1984.

Jensen, Poul-Erik Daugaard (red.), »Introduktion til beslutningsprocessen«. Artikel i Organisatoriske modeller og perspektiver, Samfundslitteratur 1983, 2. udgave.

Jørgensen, Torben Bech, »Udgiftsstyring og budgetlægning: hænger det sammen?« Artikel i Bøje Larsens (red.), »Nye styremåder i den offentlige sektor«. Jurist- og økonomiforbundets Forlag, 1983.

– »Bureaukratiet i skønlitteraturen«. Artikel i Nordisk Administrativt Tidsskrift nr. 3, 1983.

Larsen, Henrik Holt,

- »Personalechefen, der kom ind fra kulden«. Artikel i IP-Information, 1983, nr. 4-5.
- »Man lever så længe man lærer - om pædagogisk udvikling fra arbejdsliv til pensionisttilværelse«. Artikel i Udvalget vedr. Uddannelsesforskning, publ. nr. 6, 1983.
- (i samarbejde med Steen Svensson og B. Rieneck), »Afvikling af ældre medarbejdere«. Artikel i IP-Information, nr. 2, 1983.
- »Pædagogik og erhvervsophør - om pædagogisk udvikling ved overgang fra arbejdsliv til pensionisttilværelse«. Artikel i Udvalget vedr. uddannelsesforskning, publ. nr. 4.
- »Rapport fra forskningsophold ved University of Oregon, 1982/83«. Artikel i DACIE-Nyt, nr. 1, 1984.
- »Den psykologiske kontrakt«. Artikel i IP-Information, nr. 1, 1984.
- »MBA'en fra Harvard god, men alligevel«. Artikel i Børsen, 4.11.1983.
- »Kursusmarkedet i en brydningstid«. Artikel i DACIE-Nyt, nr. 2, 1984.
- »Lederudvikling, læring og organisationskultur«. Artikel i Erhvervsøkonomisk Tidsskrift, nr. 3, 1984.
- »Da efteruddannelsen kom på museum«. Artikel i Civiløkonomen, nr. 5, 1984.

Molin, Jan og Søren Christensen, »Kultur og myter i organisationer«, artikel i Erhvervsøkonomisk Tidsskrift nr. 4, 1983.

Nielsen, J. C. Ry, »Valg af lederadfærd«. Artikel i Harvard Børsen nr. 10, 1984.

Rieper, Olaf,

- »Tilfredshed trods dårlige vilkår«. Artikel i Arbejds miljø og Samfund nr. 1, 1984.
- »Ny forskningsenhed i arbejds miljøforskning«, Artikel i Arbejds miljø og Samfund nr. 2, 1984.

Roed-Thorsen, Hardy

- og Ann Westenholz, »Medarbejderejede virksomheder - en overset mulighed? Artikel i Poul-Erik Daugaard Jensen (red.) »Organisatoriske modeller og perspektiver«. Samfundslitteratur 1983 (s. 106-139)
- »Medarbejdereje - basis for fremtidens organisationsform? Artikel i Harald Enderud og Hardy Roed-Thorsen (red.), »Artikler til organisationsteori«. Bind I. Samfundslitteratur, 1984. (s. 195-212).

Westenholz, Ann, »Demokratisk ledelse og effektivitet«. Artikel i Samfundsøkonomen, nr. 2 1984.

Andre publikationer

Agersnap, Torben, Gurli Jacobsen og Jeanne Kempinski: »Konsensus konferencer i Danmark«. Handelshøjskolen i København. (80 sider).

Borum, Finn, »Signals and messages in a changing organization«. (29 sider). Paper præsenteret ved First international conference on organizational symbolism and corporate culture, Lund, juni 1984.

Fivelsdal, Egil,

- »Some organizational factors in the study of militancy«. Paper til European Consortium for Political Research, Joint Session of Workshop, Salzburg 13.-18. april, 1984.
- Anmeldelse af den norske »Maktutredningen. Slutrapport«, Tidsskrift for samfunnsforskning, 1984, nr. 1, pp. 97-101.

Hansen, Hanne Foss,

- »Forskningsevaluering«. En anmeldelse af PRF's pjece vedr. forskningsevaluering i Forskningen og Samfundet nr. 2, 1984.
- »Administration og styring hæmmer forskningen«. En anmeldelse af bl.a. Planredegørelsen. DJØF-bladet nr. 9, april 1984.

Kelsen, Finn, »Institut for kommunal planlægning«. Virksomhedsbeskrivelse fra projekt MAREV.

Jensen, Poul-Erik Daugaard, »For at forandre må vi forstå«. Anmeldelse af Søren Christensen og Jan Molin, »Organisationskulturer«. Akademisk Forlag, København 1984. Anmeldelsen er trykt i DJØF-bladet nr. 15, 1984.

Jørgensen, Torben Beck, »Budget making and expenditure control«. Rapport til OECD, maj 1984. (Dansk udgave, »Budgetudlægning og udgiftsstyring«).

Molin, Jan og Søren Christensen, »Virksomhedsdemokrati«. Prisopgave indleveret juni 1984 til foreningen Projektplan.

Mønsted, Mette,

- »Small enterprises in Denmark - what are the conditions, and how do they adapt to them?« Seminar paper for seminar on: Small firms and regional and national development. Handelshøjskolen, december 1983 (15 p.)
- »Fleksibilitet og kapacitet i små virksomheder«. Paper til 3. Nordiske forskerseminar om små virksomheder. Vedbæk 28.-29.5.1984.

Rieper, Olaf, »Regel og deltager. En sociologisk studie af styringsmodeller på arbejdsmiljøområdet«. (Manus, april 1984).

6. Faglig virksomhed i øvrigt

Deltagelse i konferencer og rejser

Ib Andersen har deltaget i Nordisk Sociologkongres i Stavanger i august 1983.

Flemming Agersnap har deltaget i EGOS' Colloquium i Firenze i november 1983 og fungeret som »organizer« og »convener«. Desuden har Flemming Agersnap deltaget i konferencen om Organizational Symbolism i juni 1984 i Lund, Nordiska Statsvetarekonferencen i august i Lund samt EGOS Work Group on Popular Movements i Århus også i august 1984.

Britt-Mari Blegvad har fra den 7.-10.6.1984 deltaget i The Joint Meeting of the Law and Society Association and the Research Committee on Sociology of Law of the International Sociological Association i Boston, og der ledet en session med titlen »Themes of Socio-Legal Research - Cross-Atlantic Influences and Cooperation«. Britt-Mari Blegvad diskuterede endvidere der sammen med professor Jack Ladinsky forbrugerforskning i USA og Danmark under titlen, »Informal Justice. American European and Comparative Experiences: What have we learned«. Britt-Mari Blegvad holdt endvidere i en session ledet af professor Richard Abel med titlen »Law and Society in the United States from an American Perspective« et foredrag med titlen: »Is there a Specific Scandinavian Perspective on American Sociology of Law.

Finn Borum har holdt et foredrag om »Anvendelse af organisationsteori i bistandsarbejde« på et DANIDA-seminar 13.6.1984.

Finn Borum har deltaget i The First international conference on organizational symbolism and corporate culture i Lund 1984 med et paper »Signals and messages in a changing organization«.

Egil Fivelsdal

- har deltaget i konference om forskningspolitik i Helsinki 15.-16.2.1984, arrangeret af Sekretariatet for nordisk kulturelt samarbejde (Nordisk Ministerråd).
- har deltaget i European Consortium for Political Research, Joint Session of Workshops, 13.-18.4.1984 i Salzburg.

Olaf Rieper

- har holdt foredrag om »Tværfaglige FoU-grupper« på Nordisk sociolog kongres i Stavanger, 18.-23.4.1983.
- har været medarrangør af Nordisk ergonomi selskabs årskongres i Helsingør, 12.-14.10.1983.
- har holdt foredrag om »LO's undersøgelse af sikkerhedsrepræsentanter« på LO-konference for arbejdsmiljøkonsulenter, 15.11.1983.
- har været medarrangør af konference om bedriftssundhedstjeneste i Dansk Ingeniørforening, 21.-22.11.1983 i Odense.
- har holdt foredrag om »Samarbejde mellem BST og virksomhederne« på Arbejdstilsynets videreuddannelseskursus for BST-personale 8.12.1984 ved Vejle.
- har holdt foredrag om »Samarbejdsformer og deres effekt« på Metalskolen i Jørlunde, 9.5.1984.
- har deltaget i »Erhvervskonferencen om informatik« på Handelshøjskolen 26.1.1984 og udarbejdede konferencerapport.
- har holdt forelæsninger i forskningsmetodik på kursus for sygeplejelærere.

Hardy Roed-Thorsen har deltaget i den 12. Nordiske Sociologkongres i Stavanger, august 1983.

Gudrun Sveistrup

- har leveret paper om »Udarbejdelse af et indeks for dansk eksports markedsandele«. Indlæg på Sandbjergkredsen af danske økonometrikere møde den 4.-6.5.1984.
- har leveret paper om »Beregning af markedspriselasticiteter for danske eksport«. Indlæg ved møde i OECD, Paris, 18. juni 1984.
- har leveret paper om »Beregning af deflatorer for dansk eksport«. Indlæg ved møde i EF, Generaldirektoratet 2, 19.7.1984.

Leif Thomsen har medvirket som paneldeltager ved Socialpolitisk Forenings konference for året 1984 om ungdomskommissionens arbejde og rapport, samt ved et årsmøde som informationsmedarbejdere ved Københavns Universitet afholdt. Desuden har Leif Thomsen været konsulent for socialpædagogstuderende og gymnasiaster.

Ann Westenholz har deltaget i Nordisk Sociologkongres i Stavanger i august 1983.

Anne Westenholz og Finn Kelsen har sammen med cand.merc.-studiekredsen om kooperative virksomheder været en uge på studiebesøg i Jugoslavien.

Andre faglige aktiviteter

Flemming Agersnap

- har fortsat varetaget sekretariatet for EGOS (European Group for Organizational Studies). Der er til støtte herfor opnået en bevilling fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.
- har deltaget i et professorbedømmelsesudvalg ved Bedriftsøkonomisk Institutt, Oslo.
- har deltaget i arbejdet med omlægning af EG-studiet, dels som medlem af den tværsproglige styringsgrupper og dels i arbejdet med fagbeskrivelserne og undervisningsmetoderne for fagene erhvervsøkonomi og samfundsøkonomi til bekendtgørelse og studieordning.
- har deltaget i udvalgsarbejdet vedrørende en integreret kandidatuddannelse omfattende sprog og økonomi (SPRØK) samt i udvalg vedrørende de nye studier erhvervsøkonomi-datalogi og erhvervsøkonomi-jura.
- har fungeret som censor ved økonomi og statskundskab, Aarhus Universitet, RUC og Handelshøjskolen i Århus.

Torben Agersnap

- har været medlem af redaktionen af Kræmmerhuset og har skrevet en stor del af avisens artikler.
- har holdt foredrag for Medicinalstyrelsen, Selskabet for Virksomhedsledelse og en række foreninger.
- har været formand for Det økonomiske Fakultets didaktikudvalg og licentiatudvalg.
- har været medlem af bedømmelsesudvalg til 2 lektorater, 2 professorater og 1 disputats.
- er censor ved Institut for sociologi, Institut for Samfundsfag og Forvaltning ved Københavns Universitet samt ved Danmarks Biblioteksskole.

Ib Andersen

- har sammen med Poul-Erik Daugaard Jensen afholdt kursus for Mejeriernes Arbejdsgiverforening om »Ledelse og samarbejde«.
- har afholdt kursus for tillidsrepræsentanter inden for Kommunernes Landsforenings Personaleforening samt endnu et tillidsrepræsentantkursus for Dansk Musikpædagogisk forening.

Marly Arnoldus

er ansvarlig lærer på Danmarks Forvaltningshøjskole i fagene »Kommunikation«, »Den offentlige forvaltning som arbejdsplads«, »Møde- og forhandlingsteknik« samt »Introduktion«. Marly Arnoldus har afholdt diverse kurser for medarbejdere på HHK, DONG, Arbejdsministeriet, Teknologisk Institut, Arbejdstilsynet, Statens Byggeforsknings Institut, teknika m.m.

Finn Borum

- er medlem af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd, og er formand for sektion II (sociologi m.v.), medlem af forretningsudvalget, forskningspolitisk udvalg, informationsudvalget, Teknik-Samfund initiativet, medieforskningsudvalget, evalueringsudvalget, forhandlingsudvalget med Helsefonden. Desuden medlem af programkontrolkomiteen for EF-forskningsprogrammet FAST, og den danske netværksrepræsentant for samme.
- har fungeret som formand for HHK's Initiativudvalg for Forskning, der står for udgivelsen af »Forskningsavisen«, og har i denne egenskab holdt et indlæg om forskningsplanlægning på fakultetskonferencen på Gilbjergshoved.
- har været medlem af et bedømmelsesudvalg for et opslået lektorat.

Britt-Mari Blegvad

- har fra 1.3.1984 været medlem af Fakultetsnævnets udvalg til udvikling af det nye erhvervsøkonomiske-juridiske studium.
- har fra 1.5.1983 været medlem af Fakultetsstudienævnets udvalg til udvikling af det nye erhvervs-økonomiske-datalogiske studium og fra 1.1.1984 fungeret som formand for samme udvalg.

Egil Fivelsdal er censor ved Institut for samfundsfag og forvaltning, Københavns Universitet.

Poul-Erik Daugaard Jensen

- har sammen med Ib Andersen afholdt kursus for Mejeriernes Arbejdsgiverforening om »Ledelse og samarbejde«.
- har forelæst over emnet »organisationsudvikling« for TAP'ere på HHK.

Finn Kelsen har holdt kursus om konsulentroller på hygiejne-sygeplejeuddannelsen ved Statens Seruminstitut.

Liza Klöcker-Larsen underviser som timelærer på Danmarks Forvaltningshøjskole i fagene »Kommunikation«, »Den offentlige sektor som arbejdsplads« samt »Introduktion«. Har afholdt diverse kurser for medarbejdere på HHK, Teknika, Socialstyrelsen, Arbejdsministeriet, Farum Kommune m.fl.

Mette Mønsted har været arrangør af 3. Nordiske forskerseminar om små virksomheder, Vedbæk 28.-29.5.1984.

J. C. Ry Nielsen har følgende foredrag:

- Om ledelse på Danmarks Lærerhøjskole
- Om selvstyrende grupper på Danmarks Biblioteksskole.

J. C. Ry Nielsen har været censor på RUC.

Olaf Rieper

- har i samarbejde med Flemming Agersnap udarbejdet en bibliografi til Dublin-instituttet om ny teknologi i service-sektoren.
- er medlem af følgende faglige foreningsbestyrelser: Selskab for Arbejds miljø, Dansk Ingeniørforening, Selskab for Risikovurdering, Dansk Ingeniørforening og Nordisk Ergonomi Selskab.
- er ansvarshavende redaktør for tidsskriftet »Arbejds miljø og Samfund«, der udgives af Dansk Ingeniørforening.
- er medlem af følgegruppen for DELTA-projektet på Teknologisk Institut.

Ann Westenholz er censor på AUC.

Faglige seminarer

Bøje Larsen: »Organisationskultur og organisationsmyter«. (17.11.1983).

Leif Thomsen: »Sociale bevægelser, det civile samfund og social forandring«. (22.11.1983).

7. Gæsteforelæsninger

Professor Conrad Kaspersen (Franklin and Marshall College, Lancaster, Pennsylvania) holdt gæsteforelæsning ved instituttet den 6. oktober 1983 over emnet: »The interaction of strategy and structure«.

Tony Spybey (Plymouth Polytechnic) holdt gæsteforelæsning ved instituttet den 27. oktober 1983 over emnet »Traditional and professional frames of meaning for managers in the textile industry«.

Professor Gudmund Hernes, Universitetet i Bergen og Fagbevægelsens Forskningscenter, Oslo, holdt gæsteforelæsning ved instituttet den 12. december 1983 over emnet »Problemer ved anvendelse af samfundsforskning«.

Anatol Peretiatkovicz, (Warszawa) holdt gæsteforelæsning den 15. marts 1984 over emnet »Contradictions in a centrally planned economy«.

J. Institut for Presseforskning

1. Oprettelse og formål

Instituttet blev oprettet 1. februar 1954 med henblik på løsning af forskningsopgaver inden for området pressens driftsøkonomi.

2. Medarbejdere

Lektor med forskningspligt: Mag.art. Ulf Kjær Hansen.

3. Ledelse

Institutbestyrer: Lektor, mag.art. Ulf Kjær Hansen.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

Arbejdet med undersøgelse af annonceringen i distriktpressen er blevet fortsat i beretningsåret.

K. Institut for Regnskabsvæsen

1. Medarbejdere og ledelse

Institutbestyrer: Peter Neergaard

Formand for Institutrådet: Flemming Rasmussen

Institutrådet bestod i beretningsperioden af faste lærere og sekretærer i afdeling A og B.

Undervisningsassistenter med tilknytning til instituttet: Cand.merc. Bjørn Ragle; cand.merc. Flemming Christensen; Margart Riis, HD; cand.oecon. Villy Juul Rasmussen; cand.polit. Mogens Dahl; cand.polyt. Ole Schoubye Hansen; cand.merc. Steen Rem; mag.scient.soc. Finn Steen-Andersen; cand.jur. Anne Hedvig Bertore; statsaut. revisor Stig Frohn; statsaut. revisor Ib Kristensen; statsaut. revisor Henrik Hviid Klæbel; statsaut. revisor Søren W. Glud; Poul Ørsted, HD; cand.merc. Flemming M. Jacobsen; cand.jur. Anders Holten Lützhøft; cand.jur. Frank Lassen Jordan; cand.polyt. Per Valstorp Frederiksen; cand.oecon. Arne

Lund; cand.merc. Jørgen Hartzberg; cand.oecon. Henrik Frydendal Havmose; cand.merc. Jan Bergh; cand.oecon. Søren Højland Pedersen; Bjarne Jensen, HD; cand.merc. Karsten Elfert Jacobsen; statsaut. revisor Finn Louis Meyer; statsaut. revisor Poul Erik Gram Olsen; statsaut. revisor Søren W. Glud; Hans Knudsen, HD; Jørgen Vojdemann, HD; Niels Chr. Linsaa, HD; Carsten Petersen, HD; cand.merc. Finn Valentin Frederiksen; cand.merc. Hans Palle Johansen; cand.merc. Torben Leinsdorff; cand.polit. Steen Neerstrand; cand.oecon. Ole Havskov Jacobsen; cand.oecon. Gerdy Grimmütz; cand.merc. H. P. Hansen; cand.merc. Hans Richter Nielsen.

2. Afdeling A

a. Oprettelse og formål

Afdelingen beskæftiger sig med undervisning og forskning inden for områderne regnskabsvæsen og økonomistyring. Af enkeltfag kan nævnes årsregnskab (herunder alle former for rapportering til virksomhedens interessegrupper), internt regnskabsvæsen (herunder budgettering, operationel økonomistyring, logistik m.m.) databehandling (herunder konstruktion, implementering og brug af edb-baserede økonomistyringsmodeller) samt langtidstyring (herunder strategisk styring, investeringsplanlægning, finansiel planlægning, valutastyring, projektstyring m.m.).

Afdelingen udfører inden for disse områder forskning, hvor der følges en tradition for en praktisk orienteret normativ forskningsmetode, herunder modeludvikling i tæt sammenhæng med løsning af praktiske problemer – såkaldt aktionsforskning. I de senere år er denne forskning udbygget med projekter omfattende implementeringsproblemer i forskellige virksomhedstyper samt andre empiriske undersøgelser til at støtte den normative teoriudvikling. Det er kendetegnende for afdelingens lærere og forskere, at alle udover deres teoretiske indsigt har en bred kontaktflade til offentlige og private virksomheder samt til organisationer gennem efteruddannelsesprogrammer, seminarier, deltagelse i praktiske projekter m.m.

b. Medarbejdere

Professor: Lic.merc. Zakken Worre

Lektorer: Cand.merc. Dennis Clausen; lic.merc. Jens O. Elling; cand.polit. Erik Hansen; cand.polit. Vagn Thorsgaard Jacobsen; cand.merc. Henning Kirkegaard; cand.polyt. Flemming Rasmussen.

Adjunkt: Cand.merc. Carsten Krogholt Hansen fra 15.6.1984.

Kandidatstipendiater: Cand.merc. Carsten Krogholt Hansen til 14.6.1984; cand.merc. Michael Andersen fra 15.6.1984.

Adjunktvikar: Cand.merc. Carsten Rohde; cand.merc. Michael Andersen til 14.6.1984.

Eksterne lektorer: Cand.merc. Klaus Hans Pedersen; cand.merc. P. Stærmosse Henningsen, cand.merc. Mogens Gruelund.

Projektmedarbejder: cand.merc.aud. Merete Christiansen.

Sekretærer: Lisa Borges; Lotte Danholm Jensen; Liff Susan Hansen.

EFG-praktikant: Tina Hansen.

Ansatte i henhold til lov 488: Jeanette Graulund og Hjørdis Remdrup.

c. Ledelse

Afdelingsbestyrer: Erik Hansen

Afdelingsrådet bestod i beretningsperioden af fastansatte lærere og sekretærer i afdelingen samt af følgende studerende: Chr. Birk-Sørensen, Per Hannover, John G. Hansen og Rolf Thrane.

d. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Dennis Clausen har beskæftiget sig med 7. EF-direktiv om koncernregnskaber med henblik på deltagelse i en arbejdsgruppe, der skal beskæftige sig med problemerne knyttet til indarbejdelsen af direktivets bestemmelser i dansk regnskabslovgivning.

Dennis Clausen har endvidere arbejdet med udarbejdelsen af en lærebog om moderne analysemetoder tiltænkt læsere uden regnskabsuddannelse er afsluttet. Bogen ventes udgivet i slutningen af 1984.

Jens Oluf Elling har i efterårssemestret 1983 være ansat som gæsteprofessor i Regnskabsvæsen på Norges Handelshøyskole i Bergen.

I løbet af forårssemestret har Jens O. Elling udarbejdet en projektbeskrivelse vedr. oprettelse af en database på Handelshøjskolen bestående af 150-200 virksomheders årsregnskaber. Databasen skal anvendes til undervisnings- og forskningsformål. Statens Samfundsvidenskabelige forskningsråd og private fonde har givet finansiell støtte til projektet og pr. 1/4 ansattes cand.merc.aud, Merete Christiansen som projektmedarbejder med henblik på at udarbejde et pilotstudie af databaseprojektet.

Publikationer:

Revision og Regnskabsvæsen nr. 1 1984: Tradition og forvirring præger balancens og dermed også finansieringsanalysen. Projektbeskrivelse vedr. oprettelse af regnskabsdatabase.

Erik Hansen har fortsat arbejdet med at beskrive og udvikle metoder til styring af virksomhedens valutatransaktioner. Han har i den forbindelse udarbejdet flere noter og deltaget i seminarer om emnet. Resultatet af dette arbejde vil i slutningen af 1984 blive indarbejdet i en udvidet og revideret udgave af bogen »styring af virksomhedens valutatransaktioner«.

Erik Hansen har endvidere fortsat arbejdet med konstruktionen af strategiske styringssystemer specielt med henblik på at udvikle teorien om koncerndannelse.

Carsten Krogholt Hansen har videreført arbejdet med sit forskningsprojekt inden for offentlig regnskabspolitik. Projektets første og anden del henholdsvis en analyse af centrale regnskabsteorier og en kritisk analyse af teorier om offentlig regulering af erhvervsvirksomhedernes regnskabsrapportering - foreligger i et rapport-udkast. Arbejdet med projektets tredje del - en komparativ analyse af regnskabslove - forventes afsluttet omkring årsskiftet.

Publikationer:

Carsten Krogholt Hansen har sammen med lektor lic.merc. Jens O. Elling udgivet: »The Fourth Directive and Denmark« i Gray, S. J. og Coenenberg, A. G.: »EEC Accounting Harmonisation: Implementation and Impact of the Fourth Directive«, North-Holland, Amsterdam 1984.

Vagn Thorsgaard Jacobsen har påbegyndt arbejdet med en ny prognosebog med et bredere sigte end undervisningssektoren. Det er hensigten, at den nye prognosebog udover at kunne

anvendes som undervisningsgrundlag på højere læreanstalter også skal kunne anvendes i erhvervslivet. Bogen vil derfor blive forsynet med en række praktiske eksempler omkring erhvervsvirksomheders udarbejdelse og anvendelse af prognoser. Bogen forventes udgivet i efteråret 1985.

Vagn Thorsgaard Jacobsen har i samarbejde med lektor Hanne Hartvig Larsen påbegyndt et udredningsarbejde omkring strukturproblemer indenfor VVS-branchen. Arbejdet udføres i samarbejde med Rørforeningen.

Vagn Thorsgaard Jacobsen har fortsat arbejdet med opbygning af en model for integreret styring af lagerfunktionerne i sæsonbetonede erhvervsvirksomheder samt arbejdet med en vurdering af årsagerne til skandinaviske virksomheders relativt lave lageromsætningshastigheder sammenlignet med en række andre industrilandes virksomheder. Det videre forskningsarbejde foregår i samarbejde med lektor Uffe Thorsteinsson, Driftsteknisk Institut, DtH. I samarbejde med samme har Vagn Thorsgaard Jacobsen afsluttet udarbejdelse af undervisningsprogrammer til de sidste 3 moduler af et undervisningsmateriale omkring indkøbs- og materialestyring.

Publikationer:

Prognoser og prognosevalg. 3. udvidede udgave, Samfundslitteratur 1984.

Henning Kirkegaard har under arbejdet med informationsbehandling og mikrodatamater fundet nye synsvinkler, der foreløbig ser meget frugtbare ud. Derfor vil der i efteråret 1984 og foråret 1985 successivt fremkomme en serie artikler om disse nye synsvinkler, der har fået navnet REBUS-konceptet (Regnskab, Budget, Sagsbehandling). Konceptet danner en sammenhæng mellem beslutningsprocesser og informationssystemer til økonomisk styring. De foreløbige afprøvninger har i praksis givet en klarere og enklere organisation af den til rådighed værende information.

Publikationer:

»Finansbogføring i virksomheden«, Teknisk Forlag 1984.

»Den dynamiske konto«, Teknisk Forlag 1984.

»Kontrol og sikkerhed i administrative systemer«, Teknisk Forlag 1984.

Flemming Rasmussen har fortsat sit arbejde omkring edb-baserede økonomisystemer, jævnfør kapitel 2 i »små datamater til administrativ databehandling«, Civiløkonomernes Forlag 1983.

Arbejdet har resulteret i en række arbejdsrapporter: Finanssystemer, edb-baseret lagerstyring, time-/sagsstyring, spread-sheet system eller modelsprog m.m. der er blevet fremlagt og diskuteret ved interne forskningsmøder.

Publikationer:

Økonomisk styring af investeringer, IMSOR, DtH 1983.

Brug af egen datamaskine. BP-Nyhedstjeneste nr. 2, 1984.

IFPS-vejledning (med Flemming Rosenmejer).

Zakken Worre, Michael Andersen og Carsten Rohde har i beretningsperioden fortsat arbejdet med forskningsprojektet om »regnskabsmæssig og organisatorisk gennemsigtiggørelse af virksomheder med flere resultat-kilder«.

Spørgeskemaundersøgelsen og interviews og bearbejdelse heraf vedr. projektets første to faser er gennemført og delrapporter er under udarbejdelse.

Til finansiering af projektet er modtaget tilskud fra Philips Fond af 1958 samt fra Mads Clausens Fond.

Zakken Worre har i beretningsperioden fortsat kontakt til projektet SARA ved Odense Sygehus. Han har desuden indsamlet og bearbejdet eksempler med henblik på klassifikation af kapacitetsomkostninger som et led i fleksibel økonomisk styring i kapacitetstunge virksomheder.

Publikationer:

Økonomisk styring i håndværkets fremstillingsvirksomheder.

Håndværksrådets Forlag 1984.

e. Faglig virksomhed i øvrigt

Dennis Clausen har gennemført kurser om regnskaber/analyser bl.a. for DJØF og Arbejdsdirektoratet.

Jens Oluf Elling har i februar været inviteret til Norges Handelshøyskole i Bergen for at holde en gæsteforelæsning for lærerkollegiet.

Erik Hansen har holdt foredrag om emnerne strategisk styring og valutastyring, ligesom Erik Hansen har deltaget i konstruktionen af et prissystem for brancheorganisationen af et prissystem for brancheorganisationer.

Carsten Krogholt Hansen har deltaget i den 7. årskongres i European Accounting Association ved Hochschule St. Gallen für Wirtschafts- und Socialwissenschaften i dagene 10.-12. april 1984.

Vagn Thorsgaard Jacobsen har afholdt kurser omkring økonomisk lagerstyring, markedsføringens økonomiske effektivitet samt budgetsimulering i forbindelse med anvendelse af Personal Computers.

Endvidere har Vagn Thorsgaard Jacobsen afsluttet arbejdet med udarbejdelse af et undervisningsmateriale til Den Danske Bankforening omkring virksomhedens markedsmæssige omgivelser.

Henning Kirkegaard har i samarbejde med Teknologisk Institut gennemført uddannelse af brancheforeningens konsulenter. Næste skridt vil blive at udarbejde en praksisnær og dermed brugelig model for kravspecifikation på brugernes vilkår og i brugernes sprog.

Flemming Rasmussen

- har tilrettelagt og gennemført et kursus omkring anvendelse af små datamater for Foreningen af Statsautoriserede Revisorer.
- har afholdt et kursus for Bedriftsøkonomisk Institut i Oslo i modelsprog.
- har for Norske Siviløkonomers Forening afholdt kurser i Administrativ Databehandling samt kursus omkring budgetsimulering og modelsprog.

Zakken Worre

- har været medlem af Udvalget for eksamens- og prøveformer under fakultetsstudienævnet.
- har haft sæde som det offentlige repræsentant i C&G Bankens bestyrelse, udpeget af Industriministeriet.
- har desuden haft sæde i Industriministeriets udvalg om andelselskaber. Han har til brug for udvalgets videre arbejde i beretningsperioden udarbejdet et udkast til regnskabsbestemmelser for andelselskaber, som er blevet viderebearbejdet i beretningsperioden.
- har deltaget som foredragsholder på Nordisk Hältsevårdshögskolan i Göteborg's kursus for sygehusledere i Norden med et indlæg om emnet Organisationsudvikling på sygehuse.

3. Afdeling B

a. Oprettelse og formål

Det er gruppens mål at bidrage til konstruktiv kritik og fornyelse af dansk regnskabsforskning indenfor et relativt bredt tværfagligt og metodemæssigt forskningsfelt. Som specielle særpræg ved denne forskning kan nævnes:

- fagkritisk forskning omkring regnskabsvæsenets grundvidenskabelige angrebsvinkler, paradigmer og virkelighedsantagelser
- empirisk baseret forskning af beslutningstageradfærd, styringsrolle og informationsanvendelse m.v.
- model- og metodeudvikling på områder, hvor der er et stort ændrings- og støttebehov indenfor dansk samfunds- og erhvervsliv (f.eks. offentlig styring, styring af mindre virksomheder, styring af virksomheder i krise, styring af servicefunktioner, styring af udviklingsfunktioner /nye virksomheder, kommunikation til medarbejdere og offentlighed, anskaffelser af totale edb-løsninger (især i mindre virksomheder, økonomisk vurdering af skattestrategier etc.)

Forskningsområderne har tværfaglige relationer til områder som ledelseslære, organisations- og beslutningsteori, magt- og konfliktteori, kommunikationsteori, informationsteori, datalogi og skatteret.

Gruppens forskning er i vid udstrækning empirisk funderet ud fra en erkendelse af, at skal den mere normative regnskabsforskning avancere i fremtiden, må man nødvendigvis undersøge, hvordan de hidtil udviklede modeller fungerer i praksis.

b. Medarbejdere

Afdelingsbestyrer: Peter Neergaard.

Lektorer: Akademiingeniør Jens Schou-Christensen; akademiingeniør Jørgen Meyer; cand.merc. Preben Melander; lic.merc. Peter Neergaard; lic.merc. Jens Aaris Thisted.

Adjunkter: Cand.merc. Jan Mouritsen; cand.merc. Ulrik Gorm Møller; cand.merc. Torben Leinsdorff.

Stipendiater: Cand.merc. John Christiansen; cand.merc. Hanne Foss Hansen (sidstnævnte stipendium er tværinstituttligt med Institut for Organisation og Arbejdssociologi og Institut for Erhvervsøkonomi).

Eksterne lektorer: Cand.merc. Per Christensen; statsaut. reviror Karen Højgaard; Finn Larsen, HD; cand.merc. Anders Lindvik; Torben Milvang, HD; Mogens Ove Nielsen, HD; cand.merc. Svend Vedde.

Sekretærer: Birthe Beckmann; Vibeke Brøndum; Hanne G. Damgaard; Karen Jack Pedersen.

EFG-praktikant: Jane Utthenthal Meyer.

Ansatte i henhold til lov 488: Jeanette Graulund; Hjørdis Remdrup.

c. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

John Christiansen har arbejdet på sin afhandling om anvendelse og udvikling af projektstyringssystemer, belyst ved en empirisk undersøgelse i en virksomhed.

Afhandlingen peger bl.a. på, at projektstyringssystemer anvendes til at kommunikere forventninger om adfærd mod medarbejdere i projekterne, f.eks. forventninger om øget vægt på økonomi i projekterne, mens projektstyringssystemets faktiske anvendelse måske er af mindre betydning.

Studiet belyser endvidere en række faktorer, som forklarer systemers udvikling i en organisatorisk sammenhæng. Det er faktorer som organisationskultur og interorganisatoriske magtforhold mellem grupper i organisationen.

Endelig belyses en række forhold, som har betydning for et projekts succes eller fiasko, og en konklusion i denne sammenhæng er, at de formelle projektstyringssystemer spiller en langt mindre rolle i denne sammenhæng end normalt antaget i litteraturen. Studier af faktiske projektforløb peger på helt andre faktorer som værende af afgørende betydning.

Jens Schou-Christensen har i samarbejde med Preben Melander videreført et studie af både større og mindre virksomheders anskaffelse og anvendelse af økonomi- og finanssystemer på edb. Projektet har foreløbig resulteret i data, der beskriver forskellige virksomheders anskaffelse og anvendelse af standardsystemer. Det er tanken at udvide projektet med bistand fra cand.merc.- og cand.aud.-studerende, som skal undersøge problemerne i udvalgte casevirksomheder.

Hanne Foss Hansen arbejder indenfor området forskningsstyring. Hun er tilknyttet FORSTYR-projektet på Institut for Organisation og Arbejdssociologi. For en nærmere beskrivelse af forskningsaktiviteter og publikationer henvises til beskrivelsen af dette institut andet steds i denne beretning.

Preben Melander

- har arbejdet videre med forskningsprojektet »Udviklings- og anvendelsesprocesser omkring budget- og regnskabssystemer i offentlige virksomheder«.

Projektidentifikation

Der er tale om en empirisk undersøgelse i flere virksomheder, der på nært eller fjernt hold observeres over et længere ændringsforløb. Dataindsamlingen er afsluttet i virksomhed A og B. Et nyt undersøgelsesforløb er igangsat i virksomhed C og D. De omfattende data fra virksomhed A og B er blevet analyseret ud fra flere teoretiske synsvinkler: beslutningsteori, motivationsteori, rolleteori og magtteori. Anvendelsen af systemerne er opfattet ud fra fire dimensioner: en teknisk, administrativ, social og politisk anvendelse. Kun ved at anskue disse anvendelsesdimensioner i sammenhæng, kan man forstå udviklings- og anvendelsesprocessernes indhold og forløb.

I 1983 er udgivet en artikel, der belyser udviklings- og anvendelsesprocessernes forløb over ca. 6 år. Processernes forløb er i høj grad bestemt af de ydre politiske bindinger, de etablerede styringsroller samt den ledelseskultur, som præger de involverede deltagergrupper. Det er planen at udgive forskningsresultaterne i form af en samlet rapport, som vil udkomme i løbet af 1984.

- har i et par år arbejdet sammen med kolleger og praktikere på en bog om »Kapacitetsstyring«. Bogen, der omfatter 2 bind, beskriver kapacitetsstyringens problemer og værktøjer

set i en organisatorisk sammenhæng. Bogen er primært skrevet med henblik på at formidle nyere forskningsresultater til praksis. Bogen er udgivet i juni 1984.

- har taget initiativ til at starte et håndbogssystem for økonomichefer »Virksomhedens økonomistyring«. Håndbogen fungerer som formidler af forskningsmæssige og systemmæssige landvindinger på området regnskabsvæsen, økonomistyring og administrativ informationsbehandling. De udsendte artikler skrives af såvel teoretikere som praktikere og giver bl.a. praktiske cases, systemløsninger og teoretiske anvisninger. Preben Melander er redaktør af håndbogen og har i den forbindelse etableret en nær kontakt med en række fagfolk i erhvervslivet.

Jørgen Meyer og Preben Melander har i samarbejde med fire cand.merc.-studerende tilrettelagt en surveyundersøgelse, der sigter mod at afdække, hvorledes beslutningsstøtteværktøjer anvendes i de 200 største virksomheder i Danmark.

Jan Mouritsen har i det forløbne år arbejdet på et projekt om økonomistyringssystemers rolle i organisationer.

Projektidentifikation

Projektet har 3 hovedhjørneste:

- 1) Det er et internationalt komparativt studium. Der er indtil nu taget kontakt til forskere i England, Tyskland, Holland, Sverige, Polen, USA og Australien. Selvom forskerne typisk arbejder sammen i mindre grupper, betyder dette, at anvendelse af økonomistyringssystemer ses i lyset af nationale kulturelle særpræg.
- 2) Projektet vedrører anvendelse af regnskabsinformation. Der er næppe tvivl om, at regnskabssystemer på én eller anden vis bidrager med kvantitativt baseret information til beslutningsformål i forbindelse med allokering af ressourcer i organisationer. Paradoksalt nok ved vi idag dog ikke meget om, hvordan mennesker anvender denne information.
- 3) Projektet udføres i samme industri i de respektive lande. (Kulmineindustrien er det empiriske eksempel). Af denne grund ses anvendelse af regnskabssystemer i lyset af den generelle nationale og den specifikke branchemæssige sammenhæng.

Mål og perspektiver

Projektet er ved at gå ind i en »anden fase«. »Første fase« gennemførtes i 1983-84, hvor studiet blev koncentreret om den engelske kulmineindustri. »Anden fase« er en sammenlignende analyse mellem engelsk og tysk kulmineindustri.

Ulrik Gorm Møller

- har i perioden færdiggjort arbejdet med at udvikle EDB-simuleringsmodeller til brug for konsekvensvurdering og udformning af skattestrategi på afskrivnings-/investeringsfondsområdet. Resultaterne er publiceret i tre artikler omtalt nedenfor under punkt d.
- har i perioden arbejdet med ajourføring af bogen: »Skattemæssige afskrivninger og særlig indkomst m.v. Tekstdel«, Samfundslitteratur 1983. (Statsaut. revisor, ekstern lektor Svend Vedde er medforfatter af bogen). Bogen udkommer i 2. udgave den 1.10.1984. Anden udgave er, udover ajourføring som følge af stedfundne lovændringer, udbygget med to kapitler om strategi for anvendelse af afskrivnings- og investeringsfondsreglerne.

Peter Neergaard

- har siden 1978 deltaget i et større forskningsprojekt omkring udvikling og anvendelse af budget- og regnskabssystemer. I projektet deltager en række projektmedarbejdere. Disse har været finansieret gennem en bevilling fra SSF.

Projektidentifikation

Projektet er specielt derved, at det er gennemført som en flerårig forløbsundersøgelse omkring et konkret økonomisystems indførelse fra idéfase til »normal« drift. Processerne er studeret gennem mødeobservationer, deltagerinterviews, brugerinterviews samt gennemgang af systemdokumentation.

Statusresultaterne af projektet er dokumenteret i en række artikler og datarapporter. Den endelige rapportering til SSF er sket.

Undersøgelsens resultater påregnes også i de næste år at blive formidlet gennem artikler.

- har desuden i samarbejde med Centralforeningen af Malermestre i Danmark (CMD) gennemført en empirisk analyse af malermestres udbytte af årsregnskaber. Første del af projektet er dokumenteret i artiklen »Anvendelse af regnskaber i små virksomheder«. Projektets mål er at bidrage til udformningen af nye regnskabsopstillinger, der kan forøge den mindre håndværksmesters udbytte af sine regnskaber i sin økonomiske styring. Forskellig udformning af årsregnskaberne tilpasset de enkelte mestres særlige karakteristika er afstet i ny kvalitativ, empirisk undersøgelse. Den endelig rapport er under skrivning.
- og Jens Schou-Christensen har i samarbejde med 2 projektstuderende, stud.merc. Susanne Svenningen og stud.merc. Morten Settevik gennemført en empirisk analyse af de på det private arbejdsmarked indgåede teknologiaftaler. Hoved- og brancheorganisationer er kontaktet og spørgeskema udsendt til godt 600 virksomheder. Dataindsamlinger er netop afsluttet.

Jens Aaris Thisted har i hele perioden været udlånt til den norske bistandsorganisation NO-RAD i Tanzania.

d. Publikationsvirksomhed

John Christiansen

- har skrevet et kapitel om »organisatoriske problemer i kapacitetsstyringen«, og et kapitel om »personaleplanlægning« til bogen »Kapacitetsstyring«, som udkom primo 1984. Til samme bog er udarbejdet checklister om bl.a. projektsstyring, projektudvælgelse og personaleplanlægning.
- har sammen med Flemming Poulfelt, Institut for Erhvervsøkonomi været redaktør af bogen »Privatisering«, som indeholder en række indlæg, primært af forskere fra handelshøjskolemiljøet.

Jens Schou-Christensen

- er redaktør af Børsens abonnementssystem: »EDB i virksomheden«. Abonnementssystemer er samtidig grundlag for et lærebogssystem, der helt eller delvis bruges på cand.merc.aud.-studiet, HD-studiet i regnskabsvæsen samt merkonomstudiet.
- der er selvstændigt eller i fællesskab med specialister udarbejdet afsnit om følgende emner: 1. Mikrodatamater og styresystemer hertil. 2. Inddatering/uddatering og udstyr hertil. 3. Edb-uddannelser. 4. Teknologiaftaler.
- der er desuden skrevet en edb-ordbog (250 sider) med forventet udgivelse i september 1984.

Preben Melander

- »Vi bruger også regnskaber – men til hvad?« (Redigeret sammen med Bøje Larsen). Udgivet som FDC-debatbog. København 1984.

- »Kapacitetsstyring – aktuelle ledelsesværktøjer«. P. Melander har redigeret bogen; medforfattere er John Christiansen, Jørgen Meyer og Allan Gjerdrum. Børsens Forlag 1984.
- »Økonomistyring og budgettering som ledelsesform«. Udgivet som led i Institut for Erhvervsøkonomis skriftserie »Virksomhedens økonomi og ledelse« der benyttes på HA og HD 1. dels studierne. Nyt Nordisk Forlag, København 1984.
- Artiklen »Økonomistyring som fagområde«. Børsens abonnementsystem »Virksomhedens økonomistyring«. November 1983.
- Artiklen »Kapacitetsstyring – hvorfor og hvordan?« Børsens abonnementsystem. »Virksomhedens økonomistyring«. November 1983.
- Artiklen »Økonomifunktionens opgaver i ny belysning«. Børsens abonnementsystem. »Virksomhedens økonomistyring«. Februar 1984.

Jørgen Meyer

- Beslutningsstøttesystemer generelt.
 - Artikel i Virksomhedens Økonomistyring. Børsen 1984.
 - Kapacitetsstyring – aktuelle ledelsesværktøjer. – Børsen 1984.
- Sammen med John Christiansen, Allan Gjerdrum og Preben Melander.

Jan Mouritsen

- »The Role of Finance in Collieries«. Upubliceret M.A.-afhandling, Sheffield University.
- & Peter Neergaard »Informal Information Systems: Purposes and Causes«. Artikel præsenteret på EAA, St. Gallen, Schweiz, 1984.
- T. Hopper, D. Cooper, T. Lowe, T. Capps & Jan Mouritsen »Financial Control and the Labour Process in a Nationalised Industry«. Præsenteret ved »Acton Labour Process Conference 1984, Birmingham.

Ulrik Gorm Møller

- Skattemæssige afskrivninger og investeringsfonds. Artikel i abonnementssystemet Virksomhedens økonomistyring. Børsens forlag.
- Anvendelse af investeringsfondsreglerne. Publiceret i ovennævnte abonnementsystem.
- Afskrivningsreglernes betydning for virksomhedens investeringer. Publiceret samme sted som ovennævnte artikler.

Peter Neergaard

- »Private og offentlige skoler« i Privatisering II. Red. John Christiansen og Fl. Poulfelt. FDC 1984. Artiklen har været genstand for bred omtale i dags- og fagpresse.
- »Anvendelse af regnskaber i små virksomheder« i »Vi bruger også regnskaber – men til hvad«. Red. Preben Melander og Bøje Larsen. FDC 1984.
- »Indsamling og behandling af kvalitative data« i »Den tredje bølge af metodelitteratur II«. Red. H. Enderud. Samfundslitteratur 1984.
- »Informal information systems. Purposes and Causes«. Sammen med Jan Mouritsen. Konferencepaper, EEA 1984.

Desuden er følgende bøger af Peter Neergaard udkommet i revideret udgave:

- »Planlægning af ændringer«. Samfundslitteratur 1984.
- »Virksomhedens organisation«. Samfundslitteratur 1984.

Sammen med John Christiansen, Preben Melander, Jan Mouritsen og Steen Rem, »Udvikling og anvendelse af budget og regnskabssystem«. Rapport om et forskningsprojekt til SSF.

e. Faglig virksomhed i øvrigt

John Christiansen har besøgt London Business School og her specielt diskuteret oplægget til afhandlingen med Jeremy Dent.

Jens Schou-Christensen har i samarbejde med Jørgen Meyer arbejdet på, at der i tilknytning til afdelingen bliver oprettet et informatikcenter. Dette har resulteret i, at der fra efteråret 1984 - baseret på extern finansiering - etableres ca. 3×10 edb-arbejdspladser, hvor hver gruppe repræsenterer en forskellig teknologi. Centret skal ud over et undervisningsformål tilgodese et ønske om at kunne etablere et miljø, hvor højskolens lærere kan udvikle brugen af edb i forskning og undervisning.

Preben Melander har i årets løb deltaget i følgende 6 bedømmelsesudvalg:

- adjunkt/lektorstilling ved RUC i erhvervsøkonomi med særlig vægt lagt på regnskabsvæsen
- adjunkt/lektorstilling i regnskabsvæsen ved Odense Universitet (formand)
- adjunkt/lektorvikariat i erhvervsøkonomi ved Odense Universitet (formand)
- adjunkt/lektorstilling i erhvervsøkonomi Odense Universitet
- adjunkt/lektorstilling i generel regnskabsvæsen med særligt henblik på fagets forskningsmetodologi ved Økonomistyringsgruppen (formand)
- eksternt lektorat i økonomimodeller og budgettering ved Økonomistyringsgruppen (formand).

Preben Melander

- er i foråret 1984 udpeget som medlem af redaktionen af Erhvervsøkonomisk tidsskrift.
- har været faglig koordinator af FDC's ajourføringskursus i regnskabsvæsen.
- har været medlem af det økonomiske fakultets forskningsinitiativudvalg.
- har været medlem af et arbejdsudvalg nedsat af det økonomiske fakultet, som har haft til opgave at udarbejde rapport vedrørende indplaceringen af informatik og datalogi i højskolens struktur.
- har været medlem af et udvalg, nedsat af det økonomiske fakultetsstudienævn, som skal udarbejde oplæg vedrørende informationsbehandlingsfagene på det nye kombinationsstudium i Datalogi og Erhvervsøkonomi.

Har medvirket ved en række kurser og foredrag for fagfolk, herunder:

- FDC-kursus i »Beslutningsstøttesystemer og modelsprog« sammen med Jørgen Meyer
- FDC-værkstedskursus i »Edb-anskaffelse i den mindre virksomhed« sammen med Jens Schou-Christensen og Anders Lindvik
- Foredrag for økonomicheferne i koncernen Skandinavisk Holding omkring »Økonomichefens rolle i 90'erne«
- Foredrag på en 3-dages Inter Nordisk Konference omkring anvendelse af beslutningsstøttesystemer med titlen »Beslutningsstøttesystemer« - idealer og virkelighed«.
- har været medlem af et arbejdsudvalg under studienævnet for HD-regnskabsvæsen, som har udarbejdet forslag til ny studiebekendtgørelse for HD-R-studiet.

Jørgen Meyer

- har sammen med medarbejdere fra Handelsakademiet i Oslo tilrettelagt den 2. Internationale konference omkring Anvendelse af beslutningsstøttesystemer i ledelsessammenhæng. Konferencen afholdes efteråret 1984.
- har i samarbejde med andre lærere ved afdelingen udviklet og gennemført faglige kurser for FDC.

Jan Mouritsen har været involveret i udvikling af 2. del HD-studiet i »Indkøb og Transport«.

Ulrik Gorm Møller

- har deltaget i et af det økonomiske fakultetsstudienævn nedsat udvalg vedrørende registrerede revisorers teoretiske uddannelse. Udvalget afgav betænkning ultimo april.
- har afholdt fire forelæsninger om investeringsplanlægning for cand.merc.aud.-studerende ved Handelshøjskoleafdelingen i Kolding.
- har været kursusleder af »Ajour i skatteret« udbudt af FDC.

Peter Neergaard

- har sammen med Kim Møller, IUH, Poul E. Jensen, CTS og Hardy Roed, IOA deltaget i den faglige støttegruppe til RUA-projektet »Økonomisk og samfundsmæssig teknologivurdering«. Der er i projektet foretaget en kortlægning af teknologivurderingsskemaets behandling på HA-studiet samt undervisning i temaet på andre lærestalter i Danmark. I januar 1984 afrapporteres projektet gennem en konference arrangeret af højskolen, hvor erhvervslivet og organisationerne var indbudt. Arbejdet har desuden resulteret i, at støttegruppen udbyder et valgfrit fag på HA-studiet i teknologivurdering.
- har i dagene 10.12.-4.1984 deltaget i European Accounting Associations 7. årskongres i St. Gallen i Schweiz. Der er præsenteret et paper med titlen »Informal information Systems. Purposes and Causes«.
- har i dagene 10.-12.7.1984 deltaget i konferencen »Accounting, Organization and Society« i Madison, Wis., USA.
- har været discussent på konferencen.

Afdelingen har som fællesopgave afholdt FDC's ajourføringskurser i regnskabsvæsen.

f. Undervisning

Cand.merc.: R 4, Økonomistyring set ud fra organisations-, gruppe- og individsynsvinkel. Faget anskuer økonomistyring ud fra en tværfaglig synsvinkel under inddragelse af bl.a. beslutningsteori, organisations- og ledelsesteori.

HD-Regnskabsvæsen: Økonomistyringsgruppen står for følgende fagmoduler på HD-R:

Økonomimodeller

Organisationsteori

Skatteret

Budgettering

Edb- og databehandling i samarbejde med IfR, gruppe A.

L. Institut for Teoretisk Statistik

1. Oprettelse og formål

Institut for teoretisk Statistik blev oprettet i 1966. Dets formål er at drive forskning og undervisning i teoretisk statistik med særlig henblik på anvendelse ved løsning af økonomisk/samfundsfaglige problemer.

Inden for instituttets rammer oprettedes i 1979 Forskningsgruppen for Anvendt Statistik, bestående af lektor, cand.stat. Gorm Gabrielsen; lektor, lic.merc. Lars Grønholdt; adjunkt, cand.polit. Uffe Foss Hansen; lektor, cand.scient. Hans Kurt Kvist; lektor, lic.merc. Ole

Stenvinkel Nilsson; lektor, cand.merc. Jørgen Kai Olsen; lektor, cand.merc. Jens Overø.

2. Medarbejdere og ledelse

Institutbestyrer: Lektor, lic.merc. Ole Stenvinkel Nilsson.

Formand for institutrådet: Lektor, lic.merc. Lars Grønholdt.

Professor: Dr.polit. Ernst Lykke Jensen.

Lektorer med forskningspligt: Cand.stat. Gorm Gabrielsen (fra 1.4.1984); lic.merc. Lars Grønholdt; lic.merc. Steffen Jørgensen; cand.scient. Hans Kurt Kvist; lic.merc. Ole Stenvinkel Nilsson; cand.merc. Jørgen Kai Olsen; cand.merc. Jens Overø.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.polit. Uffe Foss Hansen (fra 1.4.1984).

Undervisningsassistenter: Ingeniør Flemming Andersen, HA; cand.merc. Peer Andersen; cand.stat. Hans Bay; cand.polit. Bendt Bülow; cand.scient.pol. Peter Munck Christiansen; civ.ing. Claus Colding-Jørgensen; cand.oecon. Peter Dal; cand.oecon. Poul Erik Egeberg; cand.oecon. Niels T. Fink; adjunkt Klaus Flemløse; cand.polyt. Sven Gillesberg; stud.merc. Peter Grandjean; aktuar, cand.stat. Simon Holmgård; cand.stat. & lic.merc. Agnar Höskuldsson; cand.polit. & stat. Olaf Ingerslev; cand.act. Egon Jensen; stud.merc. Lars Ravn Jensen; stud.merc. Peter Egelund-Jensen; cand.polit. Högni Joensen; cand.stat. & polit. Peter Kierkegaard-Hansen; cand.polit. John Kristensen; cand.polit. Steen Kristiansson; cand.act. Søren Kruse; cand.merc. Flemming Larsen; stud.merc. Jeanet E. Larsen; cand.stat. Søren Larsen; cand.scient.pol. Mogens Lønborg; cand.polit. Ester Lønstrup; cand.stat. & polit. Flemming Mac; stud.merc. Anne Martensen; cand.scient. Hans Mortensen; cand. scient. Finn Munck; cand.polyt. Carsten Mørup; stud.merc. Keld Stevnsboe Nielsen; cand.stat. Niels Axel Nielsen; mag.scient.soc. Claus Ib Olsen; cand.polit. Henrik Otbo; cand.scient. Erik Pedersen; civ.ing. Hans Christian Pedersen; cand.oecon. Leif Pank Pedersen; cand.rer.soc. Lars Odd Petersen; cand.oecon. Jørgen Raffnsøe; cand.act. Steen Schouenborg; cand.merc. Finn Schaadt; civ.ing., lic.techn. Ernst E. Scheufens; cand.oecon. Uffe Strandkjær; cand.stat. Ole Tamborg; cand.polit. Therkild Therkildsen; cand.stat. Mogens Weinreich; cand.polit. Poul Wolffsen; cand.stat. John Villumsen.

Sekretærer: Marianne Andersen; Vibeke Bennetzen (fra 1.1.1984); Lis Mødekjær.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af ovennævnte fastansatte lærere og sekretærer, af undervisningsassistent cand.merc. Flemming Larsen og af følgende studerende: Indtil 31.12.1983: Torben Andersen; Barbara Bekke; Kristian Heldt-Hansen. Fra 1.1.1984: Kristian Heldt-Hansen; Siri Stangeby; Lene Stener.

3. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Gorm Gabrielsen har færdiggjort et arbejde om entydigheden af maximumpunkter for reelle funktioner af flervariable. Resultaterne er rapporteret i artiklen: »Global maxima of realvalued functions«, som er sendt til Journal of Optimization. Han har arbejdet med en analyse af tilskadekomst af polititjenestemænd. Undersøgelsen er iværksat af Arbejdsgruppen for politiforskning, Justitsministeriet, og har samlet sig om en beskrivelse af tjenestesituationen ved tilskadekomsten, omstændighederne ved denne, skadens karakter og omfang og om den evt. skadevolder. Arbejdet forventes færdiggjort ultimo september 1984. Gorm Gabrielsen har deltaget i »10. Nordiske Konference i Matematisk Statistik«, Bolkesjø,

Norge, 17.–21.6.1984, samt i Nordisk Kriminalistmøde, Helsinki, 4.–7.6.1984, hvor et papir med titlen »Tilskadekomst af polititjenestemænd« blev præsenteret.

Lars Grønholdt har videreført arbejdet med et projekt, der omfatter opstilling og anvendelse af modeller for reklamens virkning. Afhandlingen »Dynamiske modeller for reklamens virkning« er færdiggjort og efter belønning med guldmedalje som besvarelse af en Tietgen-Prisopgave, er afhandlingen forsvaret for den erhvervsøkonomiske licentiatgrad i juni 1984.

Uffe Foss Hansen arbejder på et projekt vedrørende inflationens indflydelse på renten belyst såvel teoretisk som empirisk. Med udgangspunkt i de eksisterende økonomiske modeller omkring overvæltningsteorien skal der foretages en sammenlignende analyse af inflations- og renteutviklingen i 20 OECD lande i perioden 1958–1984.

Ernst Lykke Jensen har skrevet »Finansielle kalkulationer: Et befolkningsstatistisk udgangspunkt«.

Steffen Jørgensen deltog i »12th Annual Meeting of DGOR«, Mannheim, 21.–23.9.1983, hvor en artikel med titlen »Differential Game Models in Management Science: A Survey« blev præsenteret. Den er publiceret i: H. Steckhan et al (eds.) »Operations Research Proceedings 1983«, Springer-Verlag, Berlin, 1984, 578–591. Han deltog i »Second Viennese Workshop on Economic Applications of Control Theory«, 16.–18.5.1984, hvor følgende blev præsenteret: S. Jørgensen & Dockner: »Optimal Consumption and Replenishment for a Renewable Resource«. Artiklen vil blive publiceret i: G. Feichtinger (ed.) »Economic Applications of Control Theory«, North-Holland, Amsterdam, 1985. Endelig deltog Steffen Jørgensen i »TIMS XXVI International Meeting«, København, 18.–20.6.1984, hvor han præsenterede et papir med titlen »Optimal Cooperative Advertising in a Dynamic Marketing System«.

Følgende er publiceret: Steffen Jørgensen »Optimal Control of a Diffusion Model of New Product Acceptance With Price-dependent Total Market Potential«, *Optimal Control Applications & Methods*, 4, 3, 1983, 269–276.

Hans Kurt Kvist har fortsat samarbejdet med socialforskningsinstituttet om bortfalds- og vægtproblemer. Et resultat heraf har været en omlægning af stikprøveplan og estimationsprocedure i Omnibusundersøgelser, der gennemføres i fællesskab af Danmark Statistik og Socialforskningsinstituttet. Endvidere har han sammen med læger fra Rigshospitalet deltaget i en retrospektiv undersøgelse af Kræfttrisikoen blandt patienter med Chronssygdom og Ulcerøs Collitis. Resultater herfra er forelagt på en lægevidenskabelig konference i Helsingfors. Yderligere resultater tænkes publiceret i tidsskriftform.

Ole Stenvinkel Nilsson har arbejdet med dynamisk prisoptimering for et kortvarigt forbrugsgode. Sammen med lic.techn. José A. S. Ferreira og lic.techn. Hans F. Ravn er skrevet: »Optimal Price Policy in a Dynamic Model of Consumer Brand Choice«.

I dagene 25.–28.1.1984 deltog Ole Stenvinkel Nilsson i Symposium i Anvendt Statistik i Århus.

Jørgen Kai Olsen har skrevet en artikel med titlen: »En generaliseret logistisk model for indtrængningen af farvefjernsyn på det danske marked«.

Han har endvidere skrevet en artikel med titlen: »En simpel studieforløbsmodel«.

Endelig har Jørgen Kai Olsen fortsat sit arbejde med at opstille en stokastisk model for indtrængningen af et langvarigt forbrugsgode.

Jens Overø har fortsat arbejdet med tidsrækkeanalyse. I denne beretningsperiode har arbejdet været koncentreret om at udvælge og sammenfatte materialet til et programmeringsoplæg til en programpakke i forlængelse af statistiksystemet STATSYS.

4. Faglig virksomhed i øvrigt

Lars Grønholdt har fungeret som censor i statistik ved de erhvervsøkonomiske studier ved Handelshøjskolen i Århus. Desuden har han virket som reviewer for National Science Foundation, Washington.

Ernst Lykke Jensen har fungeret som censor i matematisk statistik på Landbohøjskolen og Københavns Universitet. Den 7. november 1983 deltog han i et kursus om realrenteafgiften, arrangeret af Danmarks Jurist og Økonomforbund (DJØF).

Steffen Jørgensen har fungeret som censor i statsvidenskab ved Københavns Universitet og som reviewer for Journal of the Operational Research Society, Journal of Economic Dynamics and Control samt Optimal Control Applications & Methods.

Hans Kurt Kvist har fungeret som censor i statistik ved Handelshøjskolen i Århus. Han deltog i oktober 1983 i et møde om anvendelse af programpakken GENSTAT i undervisning og forskning, Paris. I perioden har han i forbindelse med omlægning af HA-studiet udarbejdet en del studiemateriale. Dette omfatter: Indledning til den teoretiske statistik. Beskrivelse af talmaterialer, simultane fordelinger af flere variable. En vejledning for HA-studerende i brug af SPSS til statistisk analyse og beskrivelse af talmaterialer.

Ole Stenvinkel Nilsson har fungeret som censor i statistik ved de erhvervsøkonomiske studier ved Handelshøjskolen i Århus og Handelshøjskolen i Herning.

Jørgen Kai Olsen har fungeret som censor ved det statsvidenskabelige studium ved Københavns Universitet samt ved HA-studiet ved Handelshøjskolen i Århus.

Jens Overø har fungeret som censor i statistik ved Handelshøjskolen i Århus.

5. Gæsteforelæsnings

Professor Gustav Feichtinger, Institut für Ökonometrie und Operations Research, Technische Universität Wien, besøgte instituttet i maj 1984. Han gav på Handelshøjskolen en forelæsning over emnet »Statistical Measurement of Family Life Cycles«. Desuden forelæste han i Dansk Selskab for Operationsanalyse samt på Odense Universitet.

M. Institut for Trafik-, Turist- og Regionaløkonomi

1. Oprettelse og formål

Instituttet blev oprettet i 1965. Navneændring i foråret 1981 fra Institut for Trafik-, Turist- og Beliggenhedsforskning til Institut for Trafik-, Turist- og Regionaløkonomi (TTR). Instituttets formål er at forske og undervise inden for trafik-, turist- og regionaløkonomi samt tilgrænsende fagområder.

2. Medarbejdere

Lektorer med forskningspligt: Dr.rer.pol. Peter Aderhold; lic.merc. Tage Skjøtt-Larsen; cand.scient. & lic.merc. Peter Maskell (adjunktvikar 1.8.-30.9.1983, lektor fra 1.10.1983)

Lektorvikar: Cand.oecon. Aage Tarp (udlånt til Erhvervs- & Samfundsbeskrivelse); cand.merc. Torben Grønnebæk Hansen (udlånt til Iværksættercenteret).

Kandidatstipendiater: Cand.techn.soc. Lanni Füssel (fra 1.1.1984); cand.techn.soc. Peter Kamedula (udlånt til CTS/ILF).

Gæsteprofessorer: Ray Hudson, England (1.9.-31.12.1983); Ida Mas, Indonesien (1.1.-29.2.1984); Philip B. Schary, Oregon, USA (1.1.-31.7.1984).

Undervisningsassistenter: Cand.techn.soc. Jørgen Andreasen; lic.techn. Thomas Bastholm Bille; cand.merc. Frantz Buch Knudsen; cand.polit. Bo Carstens; cand.mag. Ditte Christensen; adm.dir. Erik Dueholm; salgschef Flemming Eilstrup; fuldmægtig Torkil Eriksen; lic.merc. Erik Holm-Petersen; cand.polit. Uffe C. Jacobsen; cand.polit. Michael Jespersen; cand.polit. Allan Koch; cand.polit. Philip Maschke; cand.mag. Jonas Møller; cand.polit. Johan Helge Nielsen; cand.merc. Kurt Olsen; transportkonsulent Peter Rosendahl; cand.scient.pol. Søren Schmidt; cand.scient. Helle Wahlberg; cand.polit. Bastian Zibrandtsen.

Sekretærer: Doris Henrichsen; Wilma Rosendahl Nielsen.

Ansæt i henhold til lov 488: Per Olsen.

Projektmedarbejdere: Hans Peter Matthiesen; John Jørgensen; Tommy Lundstrøm.

3. Ledelse

Institutbestyrer: Tage Skjøtt-Larsen.

Formand for institutrådet: Tage Skjøtt-Larsen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af TAP-medarbejderne. Studerende pr. 1.12.1983: Jack Westphal Andersen; Christian Mariager.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Peder Aderhold har i beretningsåret arbejdet videre med udvikling af et turisme-koncept specielt til u-lande, som maksimerer de økonomiske effekter for selve u-landene, minimerer de negative socio-kulturelle effekter og samtidig harmonerer med udviklingstendenserne indenfor efterspørgslen i i-lande.

I forbindelse med dette forskningsprojekt har der udviklet sig et samarbejde mellem instituttet og Hotel and Tourism Training Center på Bali og Udayana University på Bali. Samarbejdet går ud på at videreudvikle ovennævnte turisme-koncept. Herudover er instituttet fra indonesisk side blevet bedt om at udarbejde en turisme-uddannelses-koncept for et turiststudium på universitetsplan.

I sammenhæng med disse projekter har en indonesisk lektor, I. A. Agung Mas i 2 måneder været ansat som gæstektor på Handelshøjskolen. Herudover har direktør for Hotel and Tourism Training Centre, Mr. Ardika, været på besøg i Danmark for at diskutere udviklingen af ovennævnte uddannelseskonscept.

Lanni René Füssel har påbegyndt et forskningsprojekt under titlen »Den teknologiske udvikling indenfor transportsektoren med specielt henblik på containeriseringens erhvervs- og samfundsmæssige konsekvenser«. Projektets formål er at undersøge strukturudviklingen i transportbranchen og dennes betydning for konkurrenceforhold, kapacitet og udbud i det

samlede transportsystem samt ændringer i arbejdsforhold og kvalifikationer for arbejdsstyrken.

Peter Maskell har i forlængelse af sit licentiararbejde arbejdet videre med projekterne »Erhvervspolitikens strukturelle og regionale konsekvenser« og »Dansk industris internationalisering« delvis i samarbejde med hhv. Institut for Grænseregionsforskning og Århus Universitets geografiske institut.

I foråret 1984 indledtes endvidere en undersøgelse med henblik på kortlægning af årsagerne bag den industrielle tilbagegang i de større byområder – specielt med sigte på Københavns problemer. Undersøgelsen finansieres delvis med eksterne midler.

Peter Maskell har i beretningsperioden publiceret følgende større eller mindre arbejder:

- »Egnsudviklingsstøtters effekt – en kompleks størrelse« BYPLAN nr. 6, 1983 p. 182-186.
- »Rids af industriens omlokalisering i Danmark 1972-80«. Regional-økonomisk Artikelsamling, København 1983.
- »Capital Restructuring and the Advantages of Backwardness in Peripheral Regions« Naxos 1983 (senere trykt i tidsskriftet City and Region, Tessaloniki, Grækenland 1984).
- »Ensidige industrikommuner I-V«, Publikation nr. 31-35 fra TRR, Handelshøjskolen i København, 1984.
- »Shift-Share-metoden – et regionalpolitisk analyseredskab?« Publikation nr. 36 fra TRR, Handelshøjskolen i København.
- »Industriens omlokalisering 1972-1982: dens omfang, årsager og erhvervsstrukturelle konsekvenser« i Sven Illeris og P. O. Pedersen (red.): Industrien – koncentration eller spredning? AKF, København 1984.
- »Truer plan- og miljølovgivningen de små byvirksomheder?«, Kommunen (tidsskrift) 1984.
- »Ensidige industristeder og problemområder – ingen nødvendig sammenheng« Plan og Arbeid (Oslo) nr. 1 1984.

Tage Skjøtt-Larsen har sammen med projektmedarbejder Hans Peter Matthiesen arbejdet videre med en undersøgelse af »Samspillet mellem dagligvarehandelens distributionsmønstre og det udførte transportarbejde«. Formålet med projektet er at afklare, hvorledes forskellige distributionskanaler inden for dagligvarehandelen påvirker det samlede transportarbejde fra producent til detailist. Gennem udvalgte case-butikker vil leverandørstrukturen for forskellige butikstyper og -størrelser blive kortlagt. Undersøgelsen finansieres af Ministeriet for offentlige arbejder og SSF. Det forventes, at undersøgelsen vil være afsluttet primo 1985.

Tage Skjøtt-Larsen har i foråret 1984 sammen med gæsteprofesor Philip B. Schary, Oregon State University, arbejdet på et forskningsprojekt om »International logistikledelse i større skandinaviske virksomheder«. Formålet med undersøgelsen er at undersøge, hvorledes internationalt orienterede virksomheder i Skandinavien koordinerer indkøb, produktion, lagerføring og transport mellem moderselskab og udenlandske datterselskaber. I forbindelse med undersøgelsen er ledende medarbejdere i 15 skandinaviske virksomheder blevet interviewet. Det forventes, at der vil udkomme en forskningsrapport primo 1985.

Tage Skjøtt-Larsen har i beretningsåret publiceret følgende arbejder:

- Urban goods distribution in Scandinavia – similarities and differences. Institutets publikationsserie 1983/30.
- Varemodtagelsesforholdene i dagligvarebutikker i København (sammen med Hans Peter

- Matthiesen og Henrik Schrøder), Institutets publikationsserie 1984/37.
- Transportuddannelserne i Danmark. Transportøkonomisk Forening. 2. udg. 1984.
 - International Logistics Management – A Framework for Analysis (sammen med Philip B. Schary). Institutets publikationsserie 1984/40.
 - Varedistribution i storbyer – problemer og løsningsmuligheder. NVF 84. Kongresshandlinger del III. Stockholm 1984.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Peter Aderhold har i marts 1984 deltaget i en konference på International Tourism Conference i Berlin, hvor der bl.a. blev holdt et seminar om Fremtidige udviklingstendenser indenfor turisme.

Han er fortsat medlem af Planingsgruppe Reiseanalyse, som hvert år gennemfører en repræsentativ undersøgelse i Tyskland om befolkningens rejsevaner.

I øvrigt er han medlem af Arbejdsgruppe Ferntourismus under Studienkreis für Tourismus i München, som bliver støttet af det tyske udviklingsministerium.

Indenfor instituttet fungerer Peter Aderhold som HA-kontaktperson og koordinator for instituttets cand.merc.-fag.

Lanni René Füssel har i januar måned deltaget i konferencen Teknologivurdering – et forsømt undervisningsområde, arrangeret af Institut for Regnskabsvæsen, afd. B.

Lanni René Füssel har desuden i foråret deltaget i 2-dages konferencen Danske havne og fremtiden, arrangeret af Transportøkonomisk Forening. Konferencens formål var at få belyst havnenes fremtid ud fra forskellige synsvinkler: teknisk-økonomiske, byplanmæssige, havnene og transportpolitikken m.m.

Peter Maskell forestod sammen med instituttets gæsteprofessor Ray Hudson (Durham University, England) afholdelsen af 2 internationale seminarer i efteråret 1983 om hhv. »Regional development in Capitalist Societies – new trends and interpretations« og »Small firms and regional development – perspectives from Northern and Southern Europe«. De fremlagte bidrag på de to seminarer er samlet og udgivet i instituttets skriftserie (publikation nr. 38 og 39, 1984).

Peter Maskell har i beretningsperioden modtaget Esso's forskningspris (40.000 kr.). Han har afholdt oplæg om »Byen og Produktionen« ved årsmødet for Akademiet for de Tekniske Videnskaber (ATV), og om »Regionalteoriernes aktuelle afmagt« ved det 5. nordiske symposium for kritisk samfundsgeografi i Göteborg. Han har endvidere holdt foredrag om »Internationaliseringen af de regionale produktionssystemer« på Kliim-seminaret 1983, om »Udviklingen i den danske industristruktur i 1980'erne« på Efteruddannelseskurset for Gymnasielærere i geografi og samfundsfag, om »Regional Restructuring og Industry in Denmark in the 1980s« på et internationalt seminar om »European Integration – Urban and Regional Problems« i Naxos, Grækenland.

Peter Maskell forestod invitationen af professor Edward W. Soya, University of California, Los Angeles (UCLA) til et besøg i Danmark i oktober 1983, og til afholdelsen af 2 symposier, hvor hans seneste arbejder blev fremlagt og diskuteret.

Peter Maskell har endvidere givet oplæg på Arkitektskolen i Århus om »Industriens beliggenhedsvalg«, og på konferencen i Thorshavn ved Vestnorden-samarbejdet under Nordisk Embedsmandskomite for Regionalpolitik om »Alternative handlingsmuligheder i den regionale og lokale erhvervs politik«.

Tage Skjøtt-Larsen har i oktober 1983 i samarbejde med Transportøkonomisk Forening arrangeret en konference om »Transportuddannelserne - nu og i fremtiden«.

Han har i november 1983 deltaget i The 24th Annual Meeting of the Transportation Research Forum, Virginia, USA, og her fremlagt et paper om »Urban Goods Distribution«.

I december 1983 deltog han som dansk repræsentant i et Round Table om »Goods Distribution Systems in Urban Areas«, arrangeret af European Conference of Ministers of Transport, Paris.

I januar 1984 deltog han i VTI's forskerdage om vejtransporter i Linköping, og i april 1984 i en ERFA-konference om Produktionsstyring og Indkøb, arrangeret af Jernets Arbejdsgiverforening.

I juni 1984 deltog han i Nordiska Vägtekniska Förbundets kongres i Stockholm med et paper om »Varedistribution i storbyer - problemer og løsningsmuligheder«.

Tage Skjøtt-Larsen har i hele beretningsperioden været medlem af følgegruppen for projektet »Vurdering af teknologisk udvikling inden for levnedsmiddelsektoren« og siddet i styregruppen for energiforskning på transportområdet.

Han er i juni 1984 blevet udpeget til formand for et arbejdsudvalg til forberedelse af et nyt HD-studium i Indkøb og Transport.

6. Gæsteforelæsninger m.v.

Tage Skjøtt-Larsen har i maj 1984 holdt en forelæsning i trafikøkonomi på Handelshøjskoleafdelingen i Sønderborg.

N. Institut for Udenrigshandel

1. Oprettelse og formål

Institut for Udenrigshandel blev grundlagt i 1932 med det formål at fremme studiet af udenrigshandelens problemer.

2. Medarbejdere

Professor: Dr.merc. Frode Slipsager (p.t. rektor).

Afdelingsledere og docenter: Afdelingsleder, cand.polit. Lauge Stetting; docent, dr.phil. Aage Aagesen.

Lektorer: Mag.scient.soc. Heine Andersen (udlånt til HA-centeret); cand.polit. Hans Kornø Rasmussen; cand.polit. Henrik Schaumburg-Müller; cand.merc. Poul Schultz; cand.polit. Harald Vestergaard, HD; cand.merc. Ole Wiberg, MS.

Adjunkt: Cand.polit. Jesper Strandskov.

Adjunktvikar: Cand.merc. Michael Møller Nielsen (udlånt til HA-centeret), (fra 21.11.1983).

Kandidatstipendiater: Cand.merc. Klaus Møller Hansen (til 31.12.1983); cand.phil. Kim Møller.

Seniorstipendiat: Cand.merc. Klaus Møller Hansen (fra 1.1.1984).

Eksterne lektorer: Direktør, cand.merc. Troels Elgaard (fra 1.10.1983); professor Søren Kjeldsen-Kragh; seniorkonsulent, cand.polit. Niels Mengel; cand.polit. Peter Neersø (fra

1.10.1983); cand.pæd. Hans Henning Nielsen (udlånt til CTS/ILF); marketingdirektør, cand.merc. Hugo Rønsdal; konsulent, cand.polit. Jens Thomsen.

Projektmedarbejder: Cand.merc. Bent Petersen (til 31.12.1983).

Undervisningsassistenter: Eksportchef, cand.merc. Søren Bork; fuldmægtig, cand.merc. Peter Carøe (fra 1.9.1983); cand.merc. Niels Dabelstein; direktør, cand.polit. Tim Dalskov, HD; direktør, cand.merc. Troels Elgaard (til 30.9.1983); forskningsbibliotekar, cand.merc. Finn Skriver Frandsen; redaktør, cand.mag. Torben Kitaj (fra 1.9.1983); regional marketingchef, cand.merc. Johan Prior Knock; prokurist, cand.merc. Geert Honnens de Lichtenberg; direktør, cand.merc. Jan Holm Møller; økonomikonsulent, cand.oecon. Leif Nellemann; fuldmægtig, cand.polit. Karsten Petersen (fra 1.9.1983); cand.polit. Jesper Rasmussen; civilingeniør Kuno Rasmussen, HD; direktør Peter Rassing, HD (fra 1.9.1983); kontorchef Jørgen Schaarup-Jensen, HD; chefkonsulent Jens Simonsgaard, HD (fra 1.9.1983); direktionssistent, cand.merc. Katrine Steen (til 1.9.1983); vicegeneralsekretær, cand.polit. Kristian Sørensen; int. marketingchef, cand.merc. Niels V. Sørensen (fra 1.9.1983); økonom, cand.polit. Jesper Kirstein Thomsen (fra 1.9.1983).

Institutsekretær: Jytte Beckert.

Sekretærer: Grete Colerick; Kate Bøje Larsen; Solveig Drowe Petersen; Annette Stæhr-Olsen; Annette Winzentsen (fra 1.5.1984).

Ansatte i henhold til lov 488: Helle Schön Jensen (til 2.1.1984); René Pilegaard (fra 23.1.1984).

3. Ledelse

Institutbestyrer: Lektor, cand.polit. Harald Vestergaard, HD.

Formand for institutrådet: Lektor, cand.polit. Harald Vestergaard, HD.

Institutrådet bestod den 1.1.1984 af ovennævnte fastansatte medarbejdere samt af følgende valgt af de studerende: Oluf S. Carstensen; Annegrethe Hansen; Lars Jepsen; Michael Mark.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

a. Danmarks internationale konkurrenceevne

Klaus Møller Hansen og Kim Møller har omkring årsskiftet gennemført en interviewundersøgelse i danske medicinalvirksomheder. I forbindelse hermed er der dels udarbejdet »Notat om baggrunden for en interviewundersøgelse af dansk medicinalindustri«, stencil, Institut for Udenrigshandel, december 1983, dels et fortroligt notat indeholdende referater fra de foretagne interviews. Materialet er under bearbejdelse og vil indgå i en kommende forskningsrapport.

Klaus Møller Hansen og Kim Møller har i forlængelse af den tidligere afdækning af udviklingen i dansk industris eksportmarkedsandele og hjemmemarkedsandele indledt om »Danmarks internationale konkurrenceevne« ved Eksportklubbens møde i Industrirådet den 9. november 1983. Ved Selskabet til Fremme af Dansk Eksportforsknings konference den 4. april 1984 indledte Klaus Møller Hansen om konkurrenceevnebegrebet samt om virksomhedernes internationale strategiske overvejelser. Kim Møller indledte ved samme konference om den internationale efterspørgselsudvikling og virksomhedernes forskningsindsats.

Gudrun Sveistrup Jacobsen har indledt om »Den faktiske udvikling i den danske eksports markedsandele« ved et seminar afholdt i Danmarks Nationalbank den 21. juni 1983, om »The Market Shares of Danish Exportations, 1970-1980« ved et seminar afholdt i EF, Generaldirektorat 2, i Bruxelles den 4. juli 1983, og »Om man ved empiriske undersøgelser kan påvise prisernes betydning for danske eksportvarers markedsandele« ved Nordic Management Board's konference i København den 22.-14. august 1983. Dette indlæg er optaget i konferencerapporten »Forskning i virkeligheden '83«, København 1983.

Gudrun Sveistrup Jacobsen har endvidere indledt om »Parametre eller determinanter?« ved De nordiske handelshøjskolars konference i København den 24.-27. august 1983 og ved konferencen for fuld beskæftigelse på Fuglsøcentret den 29.-30. september 1983 over temaet »Har der været uudnyttede muligheder for dansk eksport i 70'erne?«.

Kim Møller har ved afslutningen af første fase af projektet om Danmarks internationale konkurrenceevne endelig publiceret artiklerne »Kemiindustriens internationale konkurrenceevne« i tidsskriftet Dansk Kemi, nr. 2, 1984 og »Le Commerce Extérieur du Danemark« i Manuel des Exportateurs et Producteurs Danois, København 1984.

Klaus Møller Hansen har offentliggjort en artikel med titlen »Konkurrenceevne er ikke kun et spørgsmål om løn« i 'Sparekassen', juli-august 1984.

Klaus Møller Hansen har endvidere påbegyndt et større arbejde om intra-industriel handel og har i den forbindelse deltaget i et »Symposium on Intra-Industry Trade«, arrangeret af European Institute for Advanced Studies in Management i Bruxelles den 6.-7. juni 1984.

Kim Møller har i fortsættelse af det forskningsstatistiske arbejde indleveret en besvarelse til Foreningen af Danske Civiløkonomers priskonkurrence 1983/84. Besvarelsen hed »Kollektiv forskning« og fik på civiløkonomdagen den 24. maj 1984 tildelt førsteprisen. I denne forbindelse er udarbejdet et indlæg med titlen »Fremtidens forskningspolitik til debat« til 'Samfundskonomen', nr. 4, 1984.

Klaus Møller Hansen, Kim Møller og Jesper Strandskov fremlagde på en konference, afholdt af Institut National de la Statistique et des Etudes Economiques, Paris, et arbejdspapir med titlen: »On the relationship between R&D and international competitiveness in the case of Denmark«. Papiret indgår i konferencerapporten »Proceedings of the conference on quantitative studies of research and development in industry«, 9.-10. september, Paris 1983. Arbejdspapiret blev endvidere præsenteret på De nordiske handelshøjskolars erhvervsøkonomiske konference, Handelshøjskolen i København 24.-27. august 1983, og ved en Workshop i OECD, Paris, om »Technical Indicators and the Measurement of Performance in International Trade«, den 12.-14. september 1983. Papiret er siden - i en let ændret udgave - udsendt som Working Paper 7/1983 fra Institut for Udenrigshandel.

b. Innovativ offentlig ledelse

Jesper Strandskov har sammen med direktør, mag.scient.soc. Torben Bo Jansen, lektor, cand.polit. Jens Gunst og lektor, cand.jur. Carsten M. Henrichsen modtaget en førstepris for besvarelsen af DAFOLOFONDENS prisopgave for 1983. Prisopgavens emne var »Den administrative offentlige leders muligheder for at forbedre samspillet mellem borgere, politikere, den offentlige administration, arbejdsmarkedet og erhvervslivet«. Prisopgavebesvarelsen, som bærer titlen »Innovativ offentlig ledelse«, forventes udgivet på Samfundsvidenskabeligt Forlag, ultimo 1984.

c. Danske virksomheders internationaliseringsproces

Jesper Strandskov har offentliggjort en artikel med titlen »Tuskhandel vinder frem på eksportmarkedet« i 'Sparekassen', nr. 3, 1984.

Jesper Strandskov fremlagde et paper med titlen »International markedsporteføljeplanlægning« på De nordiske handelshøjskoleers erhvervsøkonomiske konference i København fra 24.-27. august 1983.

Jesper Strandskov fremlagde på Nordic Management Board's konference om »Forskning i virkeligheden« i København 22.-24. august 1983 et paper med titlen »Valg af produktions- og afsætningsvilkår på brancheniveau«, som indgår i en rapport fra konferencen.

Jesper Strandskov og Poul Schultz indledte i slutningen af forrige beretningsperiode en bredere anlagt undersøgelse af danske virksomheders internationale udviklingsproces.

I forbindelse med projektets første fase, der består i at undersøge internationaliseringsmotive og -adfærd i en større population af danske virksomheder, har Jesper Strandskov forberedt en spørgeskemaundersøgelse. Endvidere har Jesper Strandskov udarbejdet to arbejds-papirer, der bærer titlerne »Studier i virksomhedens internationalisering - et oplæg til et forskningsprojekt« og »Studier i virksomhedens internationalisering - en empirisk oversigt«.

Poul Schultz tager sig især af anden fase af projektet, som vil være et case-baseret studium af udvalgte virksomheders beslutningsproblemer i forbindelse med internationaliseringen.

d. Direkte investeringer og eksport

Poul Schultz og Harald Vestergaard har som led i videreførelse af det i forrige beretningsperiode påbegyndte kortlægningsarbejde vedrørende omfanget og karakteren af danske direkte investeringer i udlandet gennemført en omfattende empirisk undersøgelse blandt danske virksomheder med udlandsetableringer.

Resultaterne af den foretagne dataindsamling offentliggøres i en rapport, som vil danne baggrund for en dyberegående undersøgelse af sammenhængen mellem danske udlandsetableringer og dansk eksport. Denne problemstilling tænkes belyst gennem en række delundersøgelser og cases.

Harald Vestergaard planlægger som en udløber af undersøgelsen en nærmere analyse af danske virksomheders deinvesteringsmønster.

Poul Schultz vil i det videre arbejde fordybe sig i studiet af danske virksomheders Joint Venture-investeringer som led i internationale projektleverancer - hovedsagelig i NIC-lande.

e. Eksportmarkedsundersøgelser ved hjælp af on line-databaser

Byggeeksportens markedsinformationssystem

Poul Schultz og Ole Wiberg har i samarbejde med Byggeeksportrådet gennemført en række forundersøgelser som led i et større projekt, der skal bane vejen for indførelse af et internationalt markedsinformationssystem for danske byggevirksomheder.

Ole Wiberg har fortsat sine undersøgelser vedrørende danske virksomheders eksportmarkedsundersøgelser ved hjælp af EDB-baseret markedsinformation. Som led heri har Ole Wiberg sammen med cand.lact. Lars Tvede, HD, udgivet publikationen »International markedsinformation - Oversigt over metoder, steder og kilder«. Samfundslitteratur, 1984, 45 sider.

Lauge Stetting har som medlem af en europæisk projektgruppe deltaget i en »feasibility study« om udviklingen af et EF-system til on line information om handelsreguleringer. En rapport om projektet med titlen »Cactus: Computerized Approach to Information about Community Trade Regulations« er i sommeren 1984 afleveret til EF-kommissionen og vil senere blive offentliggjort af denne.

f. Øst-vest handel og samarbejde

Ole Wiberg har i beretningsåret foretaget studierejser i en række østeuropæiske lande, deltaget i øst-vest konferencer med indlæg, blandt andet ved Central School of Planning and Statistics, Warszawa, over temaet »Issues and Policies in East-West Economic Relations«, samt ved et seminar arrangeret af Slavisk Institut, Københavns Universitet, om informationsaspektet i øst-vest-relationerne, hvorfra Ole Wibergs bidrag om »Den økonomiske dimension – Danske virksomheders informationsproblemer ved markedsføring i Østeuropa« vil indgå i en rapport, som udgives ved årets udgang.

g. Danmarks internationale handel med tjenesteydelser

Henrik Schaumburg-Müllers arbejde i beretningsåret med dette projekt har koncentreret sig om undersøgelsen af internationale specialiseringstendenser, som det tilvejebragte datamateriale kan afdække, og konsekvenser af en eventuel liberalisering af handelen med tjenesteydelser. Der aflagdes besøg ved følgende internationale organisationer: EF-kommissionen, Det europæiske statistiske kontor og OECD. Delresultater af projektet fremlagdes ved konferencen om Danmarks internationale konkurrenceevne, afholdt af Selskabet til Fremme af Dansk Eksportforskning. Endvidere udarbejdedes papiret »Will European Countries Specialize in Service Trade in their Relations with LDC's?«, som præsenteredes ved European Association of Development Research and Training Institutes IV. General Conference i Madrid.

h. U-landenes gældsproblemer

Hans Kornø Rasmussen har beskæftiget sig med u-landenes stigende gældsproblemer, i hvilken forbindelse han har publiceret faglige artikler i Civiløkonomen, nr. 10, 1984, og i Mellemfolkeligt Samvirkes 'Kontakt', nr. 7, 1984.

i. Danmarks økonomiske politik

Hans Kornø Rasmussen har på Chr. Erichsens Forlag udgivet »Økonomibogen«, der på en populær måde beskriver dels den danske samfundsøkonomis opbygning, og dels den økonomiske politik, der føres i Danmark.

j. Studierejserapporter

Rapporten »Spanien – markedsføring og etablering«, Institut for Udenrigshandel, Handelshøjskolen i København, 1983, 210 sider, er udarbejdet på baggrund af deltagerindtryk fra en studierejse til Spanien, som fandt sted i begyndelsen af januar for afgangsholdet under HD-studiet i udenrigshandel. Rapporten er primært baseret på indtryk fra de gennemførte virksomheds-, myndigheds- og organisationsbesøg i Spanien samt studiegruppens litteraturstudier forud for rejsen. Herudover indeholder rapporten en række makroøkonomiske afsnit, der tilsigter at give et nødvendigt overblik over relevante udviklingstræk i spansk øko-

nomi og erhvervsstruktur. Rapporten er udarbejdet af cand.merc. Bent Petersen i samarbejde med de i studierejsen deltagende lærere, Poul Schultz, Ole Wiberg og Jesper Strandskov med sidstnævnte som redaktør og koordinator.

Instituttet har endvidere udsendt en rapport over deltagerindtryk fra en cand.merc.-studierejse til Bruxelles og Paris fra 24. april til 1. maj 1983 i samarbejde med Institut for Europæisk Markedsret. Studierejsen havde til formål at besøge en række internationale organisationer og udenlandske datterselskaber af danske virksomheder. De studerendes besøgsrapporter og indtryk i øvrigt fra studierejsen indgik i den efterfølgende undervisning på cand.merc.-studiet.

k. Meddelelser fra Institut for Udenrigshandel

Instituttet har i beretningsperioden udsendt numrene 72, 73, 74 og 75 af Meddelelser fra Institut for Udenrigshandel, der skal tjene som et bindeled mellem instituttet og udenrigshandelsinteresserede erhvervskredse, herunder Handelshøjskolens egne dimittender i udenrigshandel. Bladet indeholder meddelelser om instituttets kursusarrangementer, gæsteforelæsnings-, mødearrangementer, case studies, studierejser til fremmede markeder, virksomhedsbesøg etc.; desuden indeholder bladet korte omtaler af instituttets nye forskningsresultater. Meddelelserne redigeres af Kim Møller og Hans Kornø Rasmussen.

5. Anden virksomhed

a. Studierejser

Fra 16. til 24. januar 1984 gennemførte instituttet et studieprogram i Svejts for afgangsholdet på HD-studiets 8. semester. Studieprogrammet omfattede mere end 25 indslag hos såvel svejtsiske som danske virksomheder samt internationale organisationer.

Fra instituttet deltog Poul Schultz, Jesper Strandskov, Harald Vestergaard og Ole Wiberg, som ligeledes har varetaget tilrettelæggelsen.

En rapport om studieprogrammets resultater er under udarbejdelse og forventes at foreligge i løbet af efteråret. Rapportens udarbejdelse forestås af cand.merc. Bent Petersen.

b. Virksomhedsbesøg

Den 23. september 1983 arrangerede instituttet et virksomhedsbesøg hos Brüel & Kjør A/S i Nærum for HD-studerende på 5. semester. Under virksomhedsbesøget orienterede civilingeniør Morten Sølling, HD, om virksomhedens internationalisering og strategivalg.

Ligeledes for studerende på 5. semester arrangerede instituttet den 12. december 1983 et temamøde i Udenrigsministeriets Handelsafdeling om »Offentlig eksportfremme i Danmark« med deltagelse fra handelsafdelingen, Erhvervenes Eksportfremme Sekretariat samt Eksportfremmerådet.

c. Bedømmelsesudvalg

Hans Kornø Rasmussen og Harald Vestergaard har med sidstnævnte som formand deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af et eksternt lektorat i international virksomhedsøkonomi ved Institut for Udenrigshandel.

Hans Kornø Rasmussen og Henrik Schaumburg-Müller har med førstnævnte som formand deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af et seniorstipendium ved Institut for Udenrigshandel.

Poul Schultz og Harald Vestergaard har med førstnævnte som formand deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af et eksternt lektorat i international virksomhedsøkonomi ved Institut for Udenrigshandel.

Lauge Stetting har som formand deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af overbibliotekarstillingen ved Handelshøjskolen i København.

Lauge Stetting har deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af en adjunkt/lektorstilling i nationaløkonomi ved Institut for Nationaløkonomi.

Harald Vestergaard har som formand deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af en adjunkt/lektorstilling i international virksomhedsøkonomi ved Institut for Udenrigshandel.

Harald Vestergaard har deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af et eksternt lektorat i Erhvervs- og Samfundsbeskrivelse.

Ole Wiberg har deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende en adjunkt/lektorstilling ved Handelshøjskolen i Århus.

d. Kontakter med andre institutter og videnskabelige organisationer

Instituttet har i beretningsperioden samarbejdet med en lang række danske og udenlandske institutioner og organisationer.

6. Gæsteforelæsninger m.v.

Regionschef Finn Baunsgaard, Danfoss A/S, Nordborg, om »Valg og styring af international salgsorganisation«.

Afdelingsingeniør J. F. Eriksen, Nordiske Kabel- og Trådfabriker A/S, om »Strategisk planlægning i en større dansk virksomhed med udenlandske aktiviteter«.

Adm. direktør Torben Friis, Nestlé Nordisk A/S, København, om »Datterselskabs-/moderselskabsrelationer i en svejtsisk multinational koncern«.

Kontorchef, cand.merc. Jørgen Dan Jensen, IFU, om »Joint Venture-fordele og -ulemper for danske virksomheder, dels generelt, og dels specielt med IFU som partner«.

Direktør M. Madsen, I. C. Møller A/S, Fredericia, om »En mindre dansk industrivirksomheds afsætningsmæssige integration i Brown Boveri-koncernen«.

Direktør Kurt Anker Nielsen, Novo Industri A/S, om »International kapitalfremskaffelse via aktier«.

Statsautoriseret revisor Jørgen Skou, Arthur Andersen & Co., om »Danske virksomheders internationale skatteplanlægning samt udenlandske virksomheders skattemæssige overvejelser i forbindelse med etablering i Danmark«.

Personaledirektør Per Sørensen, Lego System A/S, Billund, om »Strategiske overvejelser omkring udlandsproduktion - med særlig vægt på organisations- og bemandingsmæssige aspekter«.

O. EDB-centeret (Centeret for datamatik)

1. Oprettelse og formål

EDB-centeret blev oprettet i 1970, hvor Handelshøjskolens første datamat, en IBM 1130, blev anskaffet. Centeret skal yde service til Handelshøjskolens studerende og institutter samt afholde kurser i anvendelse af anlægget.

Den 8. april 1976 besluttede konsistorium, at der under det erhvervsøkonomiske fakultet skulle oprettes et tværfagligt center for datamatik opdelt i to afdelinger, EDB-afdelingen og informationsforskningsafdelingen.

EDB-afdelingens funktion er blandt andet al drift af EDB-centeret, afvikling af programmer og vejledning om hensigtsmæssige standardprogrammer og analysestrategier. Endvidere skal afdelingen udbyde programmeringskurser for HA-studerende, videregående kurser for cand.merc.-studerende og kurser i anvendelse af programpakker samt i begrænset udstrækning yde programmeringsservice over for brugerne. Deruden er der pålagt EDB-afdelingen en sådan forskning, at opgaverne kan løses.

2. Medarbejdere

Leder: Lektor, cand.stat., civilingeniør Peter Kierkegaard-Hansen.

Lektorer med forskningspligt: Civilingeniør Gert Bechlund; civilingeniør Tage Henriksen, HD.

Programmør: Torben Boyd.

Operatører: Ulla Larsen; John Nielsen; William Storm.

Sekretærer: Margrete Beck; Christine Skourup (deltid).

3. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

Gert Bechlund fortsætter sit samarbejde med det sproglige fakultets terminologiafdeling om en datamatisk repræsentation af multiple tegnsæt. Desuden forskes i mekanismer til dynamisk tilpasning af styresystemparametre, så en optimal driftssituation tilstræbes uanset belastningssituationen.

4. Publikationer

Gert Bechlund:

- Terminalorienteret databehandling - grundbog.
- Terminalorienteret databehandling - eksempelsamling.

Desuden en række noter vedrørende konkrete EDB-programmer eller anvendelser.

Tage Henriksen:

- Fortran Programmering. Terminalorienteret grundbog. 1983.
- Fortran Programmering. Supplementsbog. 1983.
- Subprogramliste. 1983.
- SPSS. Startvejledning. 1982.
- Filhjælpeprogrammer. 1982.
- Pascal Vejledning. 1984.
- SED dokumentation. 1984.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Gert Bechlund er formand for det økonomiske fakultets EDB-udvalg og medlem af konsistoriums EDB-udvalg.

Peter Kierkegaard er formand for Danish Prime Users Association og tillige Præsident for European Prime Users Association.

6. Datamatkonfiguration og programmel

EDB-anlægget består af følgende udstyr fordelt på højskolens forskellige lokaliteter:

Julius Thomsens Plads:

1 Prime 550 med følgende specifikation og ydre enheder:

1 centralenhed med 3 Mb hovedlager

1 båndstation 1600 BPI, 75 ips

2 disktestationer

3 diskstationer à 300 Mb, udskiftelige diskpakker

1 diskstation à 600 Mb, fast disk

1 lineskriver 430 linier/min., tegnsæt: 96 tegn

1 lineskriver 300 linier/min., tegnsæt: 64 tegn

1 kortlæser 300 kort/min. (selvbetjeningskortlæser)

1 operatørkonsol

1 plotter

1 koncentrator (styrer max. 8 terminallinier til Nansensgade)

1 koncentrator (styrer max. 8 terminallinier til Howitzvej)

1 koncentrator (styrer max. 16 terminallinier til Fabrikvej)

64 terminallinier (heraf 8 til Nansensgade, 3 til Howitzvej og 13 til Fabrikvej)

Fabrikvej:

1 lineskriver 125 linier/min.

1 koncentrator (styrer max. 16 terminallinier til Julius Thomsens Plads)

Howitzvej:

1 koncentrator (styrer max. 8 terminallinier til Julius Thomsens Plads)

Turesensgade:

1 koncentrator (styrer max. 8 terminallinier til Julius Thomsens Plads)

Terminaler:

Højskolen disponerer over følgende terminaludstyr, der efter behov udlånes til brugerne.

Udlånsvirksomheden administreres af William Storm efter retningslinier fra konsistoriums EDB-udvalg.

83 dataskærme

4 mikrodatamater

12 skrivemaskineterminaler

1 disketteenhed

8 hard-copy skrivere

Modemudstyr:

26 modems 300 BPS

22 modems 1200 BPS

5 modems 2400 BPS
2 modems 9600 BPS

En del af terminalerne er p.t. placeret i højskolens brugerrum således:

Turesensgade	Lokale 4023	1 skrivemaskineterminal 8 skærmterminaler
Jul. Th. Plads	Lokale 211	12 skærmterminaler
Jul. Th. Plads	Lokale 212	4 skærmterminaler + 1 skrivemaskineterminal
Fabrikvej	Lokale 549	6 skærmterminaler 3 skrivemaskineterminaler

Der er adgang til brugerrummene i højskolens åbningstid.

7. Programmel

Driftssystem indl. editor og fil-hjælpeprogrammer

FORTRAN oversætter

FORTRAN 77

BASIC oversætter

BASIC fortolker

COBOL oversætter

RPG oversætter

PASCAL oversætter,

APL

Debugger

FORMS skærmprogrammer

MIDAS databasesystem

DBMS databasesystem

HASP kommunikationsprogram

PRIMENET kommunikationsprogram

SPSS statistikpakke

GENSTAT statistikpakke

NAG subprogrambibliotek

SSP subprogrambibliotek

HSP subprogrambibliotek

STATSYS statistikpakke

IFPS finansiel planlægning

IPB finansiel planlægning

MCH multiple choice retteprogram

VPLOTLB plottebibliotek

Bibliotekets bogkatalogprogrammer

Stabsmatrikel

8. Driftsstatistik

Handelshøjskolens studerende og medarbejdere har i perioden 1.8.1983 til 31.7.1984 anvendt højskolens datamat i ialt 100.197 timer imod 79.457 timer i den foregående beretningsperiode. Dvs. at der har været en stigning på 26%.

9. Kursusvirksomhed

Tage Henriksen og Gert Bechlund har parallelt med den almindelige undervisning for HA, cand.merc. og HD afholdt såvel elementære som videregående EDB-kurser inden for emnerne generel databehandling, videregående programmering, SPSS og grafisk databehandling.

P. Informationsforskningsafdelingen (Centeret for datamatik)

1. Oprettelse og formål

IFA blev oprettet ved beslutning af Konsistorium den 8. april 1976. IFA fungerer som et tværfagligt center med medarbejdere udlånt fra Handelshøjskolens økonomiske institutter eller ansat ved fonds. Disse skal drive forskning og undervisning i problemstillinger vedrørende konstruktion og anvendelse af informationssystemer, idet hovedvægten lægges på de problemorienterede, brugerrelaterede aspekter.

2. Medarbejdere

Lektorer med forskningspligt: Lic.merc. Niels Bjørn-Andersen; lic.techn. Leif Bloch Rasmussen; civilingeniør Paul Lindgreen; lic.techn. Thomas Skousen.

Lektorvikar med forskningspligt: Mag.scient.soc. Jon Sundbo.

Kandidatstipendiat: Cand.merc. Jannet Grønfeldt.

Forskningsstipendiat: Gitte Vedel.

Eksterne lektorer: Lic.techn. Finn Hindkjær Pedersen; cand.scient. Ole Monrad; merkonom Jørn Holm-Pedersen.

Gæsteprofessor: Professor Wilhelm Steinmüller.

Undervisningsassistenter: Cand.merc. Niels Beck; cand.merc. H. P. Hansen; cand.polit. Frank Heiberg; cand.polit. Christian Jespersen; akademiingeniør S. Jørgensen; cand.merc. Erik Rasmussen; cand.scient.pol. Henrik Schilder; Flemming Strange, HD; cand.merc. P. Stærmosé; cand.merc. Aase Sørensen; ingeniør Erik Petersen; cand.techn. soc. Lars Bo Pedersen; cand.scient.soc. Ole Kentmark; civiløkonom Ole Plough Sørensen.

Sekretærer: Mette Djørup, ED; Ellen Gerdi Andersen, ED; Ulla Pynt, ED.

EFG-praktikant: Annette Blankschön.

Projektmedarbejdere: Cand.merc. Susanne Kandrup; cand.scient.adm. Torben M. Lund; stud.scient. Yvonne Kaysen; stud.merc. Torbjørn Nielsen.

3. Ledelse

Centret ledes kollektivt af alle medarbejdere.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

a. Forskningsarbejder

Mikroelektronik og erhvervsuddannelser

(v. Niels Bjørn-Andersen og Michael Træsborg)

Dette projekt, som afsluttedes i beretningsperioden, blev initieret af EF's institut: European

Centre for Development of Vocational Training. Ialt tre lande deltog i studiet, der omfattede en undersøgelse i 8 virksomheder i hvert land af uddannelsesaktiviteter i forbindelse med indførelse af ny mikroelektronikbaseret teknologi. Et meget bredt spektrum af applikationer blev undersøgt, og hovedkonklusionen var, at den gennemførte træning var meget beskedent. Med en enkelt undtagelse brugtes mindre end to dage på oplæring i betjeningen af den teknologi. Dette betyder, at de ansatte ikke får en egentlig forståelse af teknologiens muligheder. Derved forringes såvel den enkeltes mulighed for løbende af tilpasse systemerne til ændrede krav dels forringes virksomhedernes muligheder for at innovere.

Technological Development and the Public Service:

Impact on the General Public and Employees

(v. Niels Bjørn-Andersen, Yvonne Kaysen, Torbjørn Nielsen og Thomas Skousen)

En empirisk undersøgelse af edb-systemers ændringer i den offentlige sektor i forhold til ansatte og borgere er blevet gennemført i beretningsperioden og afrapporteres i løbet af efteråret 1984. Dette er en del af et større internationalt forskningsprojekt med deltagelse fra 8 EF lande. Projektet er initieret og finansieret af »European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions« i Dublin. Undersøgelsen viser systemer specielt i forhold til borgerne. Her er det karakteristisk, at de ansatte fungerer som buffer over for borgerne og afbøder eventuelle ulemper. Som helhed får borgerne derved bedre service.

En Skandinavisk model for fremtidens administrative arbejdsplads

(v. Niels Bjørn-Andersen, m.fl.)

I en erkendelse af de meget store forskelle mellem samfunds- og organisationsforhold i USA og Skandinavien, og under indtryk af at vi i stigende grad anvender standardssystemer, der er udfærdiget i USA og tilpasset deres forhold, da bliver det stadig mere påtrængende at søge etableret et egentligt alternativ til de færdige systemer, som importeres. Formålet med dette projekt er at etablere konkrete løsningsmodeller i form af hardware, software og »org.-ware«, der bedre end færdigpakkede udenlandske modeller er i overensstemmelse med de grundlæggende værdier og holdninger i vores samfund. Projektet udføres i samarbejde med to brugerinstitutioner og en hard/software leverandør. Projektet er iøvrigt Skandinavisk i den forstand, at der er samarbejdsprojekter ved Tampere Universitets Datalogiske Institut og det svenske Arbejdslivscentrum.

Daphne-projektet (v. Yvonne Kaysen, Leif Bloch Rasmussen)

Anden del af Daphne-projektet, der handler om registreringer og integritet, er gennemført som et samarbejde mellem FTF og IFA. I projektet har 28 medlemmer fra FTF i samarbejde med IFA undersøgt, hvilke oplysninger, der fandtes om dem selv i forskellige offentlige og private registre. Det store antal af registre har gjort det umuligt at undersøge samtlige registreringer om alle deltagere, men mange registre er undersøgt.

Resultatet af undersøgelsen handler dels om de involverede personers holdninger til teknologi og registreringer og dels om erfaringer med registerindsigt. Dette resultat er beskrevet i en hovedopgave ved datalogistudiet på DIKU i efteråret 1984.

Systemanalyse og systembeskrivelse (v. Paul Lindgreen)

Paul Lindgreen har arbejdet med at opstille og beskrive en generel systemmodel til brug i analysefasen af et (datamatisk) udviklingsprojekt. Ifølge de moderne systemudviklingsprincipper skal man i denne fase primært studere det eksisterende (administrative) system (med eller

uden datamatiske delsystemer) med henblik på at udarbejde en præcis og fuldstændig beskrivelse. Ifølge modellen skal beskrivelsen bl.a. entydigt fastlægge – på den ene side samtlige handlinger i systemet og specificere deres indbyrdes dynamiske sammenhænge og på den anden side systemets informationsstruktur og dennes detaljerede relationer til de enkelte handlinger.

Som et led i arbejdet er elementer af modellen og af mulige formelle systembeskrivelsesprog blevet præsenteret på videnskabelige konferencer i udlandet.

Kontorautomatisering (v. Thomas Skousen)

Thomas Skousen har i løbet af året gennemført studier over principper for indførelsen af kontorautomatisering, dvs. etb, edb og datakommunikation, i en større elektronikvirksomhed samt i en kommune.

Analyserne har til formål at belyse effekten af den nye teknologi i administrationen, ligesom det er hensigten at udvikle bedre metoder for en medarbejderstyret planlægning og indførelse af teknologien i virksomheder og institutioner.

Thomas Skousen har i denne sammenhæng deltaget i et udredningsarbejde under Undervisningsministeriet, Direktoratet for erhvervsuddannelserne, med henblik på at opstille krav til en fremtidig undervisningsarbejdsplads på Handelsskolerne.

Telematik og distancearbejde (v. Gitte Vedel)

Formålet med projektet er at analysere og evaluere positive og negative aspekter ved forskellige typer af distancearbejdspladser, dvs. hjemmearbejdspladser, fjernskrivningscentraler og naboskabscentraler, etableret ved brug af informations- og teleteknologi. Det er tesen, at først og fremmest kvinder med et rutinepræget kontorarbejde berøres af udviklingen.

Som led i denne analyse ser projektet såvel på arbejdsgiveres motiver for distancearbejde som på fysiske planlægges, fagforeningers og kvindelige kontoransattes holdninger til udbredelse af distancearbejde.

I sidste ende er det intentionen at stille følgende spørgsmål: Repræsenterer distancearbejde, evt. bestemte typer, et reelt alternativ for kvinder på kontorområdet i forhold til arbejdssituationen i dag? Eller bør vi stille helt andre krav, som kun har lidt at gøre med ny teknologi, for at bekæmpe kvinders underordnede placering i samfundet? – fx nedsat arbejdstid for alle, nye måder at organisere det ubetalte arbejde på

Analysen foretages på grundlag af empirisk materiale indhentet i Frankrig og Sverige. Disse udenlandske erfaringer skal danne udgangspunkt for en analyse af distancearbejde/mulighederne og planerne for distancearbejde i Danmark.

Projektet er finansieret af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd og Teknologirådet, og forløber i 2½ år fra og med den 15. oktober 1983.

Decentral anvendelse af informatik (v. Torben Lund og Jon Sundbo)

Projektet skal analysere anvendelsen af informatik (elektroniske informationsteknologier) til administrative formål, specielt planlægning og styring.

Projektet analyserer følgende problemstillinger:

- Hvilke tendenser findes der i offentlige institutioner og halvoffentlige virksomheder til en decentral anvendelse af informatik? Med decentral anvendelse menes forhold som inddragelse af frisat arbejdskraft til nye, innovative aktiviteter, bedre muligheder for borgere, politikere og andre for at udnytte databaser m.v.
- Vil tendenser til decentral anvendelse af informatik skabe en speciel niche for dansk indu-

stri og softwarevirksomheder, som kunne forbedre Danmarks internationale konkurrence-situation? Denne problemstilling skal ses i lyset af spørgsmålet, om Danmark har specielle kulturelle forudsætninger for en decentral anvendelse af informatik.

- En speciel analyse af spørgsmålet, om det offentlige specielt gennem sin efterspørgselspoli-tik kan fremme en udvikling i retning af decentral anvendelse af informatik.

Metoden i projektet er case-studier i nogle offentlige institutioner og halvoffentlige virksom-heder. Som cases er valgt dels JTAS, dels kommunesektoren, hvor der laves studier i to ud-valgte kommuner samt i Kommunedata og Kommunernes Landsforening. Projektet finansie-res af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

b. Publikationsvirksomhed

Niels Bjørn-Andersen og Michael Træsborg: Work Qualification and Education Require-ment en route to the Information Society. I CEDEFOP (ed.): Microelectronics and Informa-tics Technology and their Training Implications in Firms, 1984.

Niels Bjørn Andersen: The Manager as User of New Office Technology. I H. Ottway & M. Peltu (eds.): New Office Technology: The Managerial Challenge, December 1983.

Niels Bjørn-Andersen og Thomas Skousen: User Driven Systems Design, Joint International Symposium, Sydney, april 1984.

Bent Arnberg og Niels Bjørn-Andersen: Datorisering och Arbete, Frågar att diskutera inför systemutveckling. Rapport fra Datadelegationen, Ds C 1983: 17. Liber Förlag.

Niels Bjørn-Andersen: Public Participation in Technology Assessment. I N. Szyperski et al. (ed.): Assessing the Impacts of Information Technology, Vieweg Verlag, 1983.

Niels Bjørn-Andersen: Challenge to Certainty. I Th. M. A. Bemelmans (ed.): Beyond Pro-ductivity: Information Systems Development for Organizational Effectiveness, North-Holland, 1984.

Niels Bjørn-Andersen: Report on Meeting of Manufactures of New Information Technology in order to Assess Training Implications. CEDEFOP, feb. 1984.

Leif Bloch Rasmussen: Lederen og informationssamfundet. Indlæg på Bøgehøjs Sommer-konference, aug. 1983.

Leif Bloch Rasmussen (m. Lone Winther og Thomas Skousen): Sikkerhed, sundhedsarbejde, systemkonstruktion og politisk aktivitet. Indlæg på Nordisk Ergonomisk Selskabs konfe-rence, oktober 1983.

Leif Bloch Rasmussen (m. Thomas Skousen): EDB-styret Kommune - hvad er alternativet? Indlæg i debatbog fra Den Kommunale Højskole, 1983.

Leif Bloch Rasmussen: JUNO - Job, Utopi, Natur, Opbrud, rapport om teknologivurde-ringsmetoder, januar 1984.

Leif Bloch Rasmussen: Mennesket eller teknologien i centrum. Indlæg på konference for Teknisk og Administrative Tjenestemænd, nov. 1983.

Paul Lindgreen: Symbiosis in Systems Analysis. I Proceedings from the 6th Scandinavian Re-search Seminar on Systemeering. Universitet i Bergen 1984.

Paul Lindgreen: Entity Sets and Their Description. I Proceedings from Third International Conference on Entity Relationship Approach. North Holland Publ. Co. 1983.

Paul Lindgreen: Abstract Entities and Entity Existence. I Proceedings from Third Scandina-vian Research Seminar on Information Modelling and Database Management. Acta Univer-sitatis Tampereensis, Ser. B. Tampere 1984.

Thomas Skousen: Etb på arbejdspladsen, Kommunetryk, 1983.

Thomas Skousen: Kontorautomatisering – kontorudvikling, FDCs forlag, 1984.
Jon Sundbo: Mellem etat og marked. Jysk Telefons anvendelse af informatiksystemer. Rapport nr. 1 fra projektet: Decentral anvendelse af informatik.
Jannet Grønfeldt og Susanne Kandrup: Women, Work and Computerization, IFA 1984.
Gitte Vedel, Ewa Gunnarsson og Sanne Ipsen: Hjemme godt men ude bedst? Distancearbejde i Frankrig. Roskilde Universitetsforlag GeoRuc 1983.
Gitte Vedel: Genoplivning af lokalsamfundet – en mulighed via distancearbejde? Byplan nr. 5, nov, 1983.
Gitte Vedel: Kvinder & teknologi: Er hjemmearbejde løsningen på en presset hverdag? Højskolebladet nr. 4, 1984.
Gitte Vedel: Distancearbejde – flexibilitet, men for hvem? I »Ny Informations Teknologi – problem & løsning«, Chr. Ejlers' Forlag, Kbh. 1984.
Gitte Vedel: Naboskabscentraler – fremtidens arbejdspladser? I debatskrifter »Planlægning & Teknologi«, Dansk Byplanlaboratorium, Kbh. 1984.
Gitte Vedel og Ewa Gunnarsson: Flexibility in Women's Remote Office Work. Information Systems Research Group, Copenhagen & Centre for Working Life, Stockholm 1984.
Ewa Gunnarsson & Gitte Vedel: Remote Office Work in France. Centre for Working Life, Stockholm 1984.
Gitte Vedel: Slotsherren & sekretærerne. Dagbladet Information den 14.-15.7.1984.

5. Gæsteforelæsninger m.v.

Professor Wilhelm Steinmüller fra Bremens Universitet, Institut for Informatik, gæstede IFA i november 1983. Wilhelm Steinmüller gennemførte en række interne seminarer på IFA om (1) informationsteknologiens konsekvenser, (2) den personlige integritet i informations-samfundet, og (3) mulige internationale styringsmekanismer.

Q. HA-centeret

1. Oprettelse og formål

Centeret blev oprettet i 1977 som en tværinstituttlig samarbejdsramme omkring ændringer af HA-studiet. På baggrund af en udvidelse af de studieudviklende opgaver samt behovet for udbygning af uddannelses- og videnskabsforskning er centeret pr. 1. august 1984 omdannet til Center for Uddannelsesforskning.

2. Medarbejdere

Afdelingsleder: Cand.polit. Orla Brandt Jensen.

Lektor med forskningspligt: Mag.scient.soc. Heine Andersen.

Adjunktvikat: Cand.merc. Michael Møller Nielsen (1.8.1983-31.1.1984).

Eksterne lektorer: Cand.polyt. Oli B. G. Madsen; cand.scient. Mogens Esrom Larsen; mag.scient.soc. Vilmer Andersen (fra 1.4.1984)

Gæsteforsker: Seniorstipendiat, cand.polit. Christian Knudsen.

Undervisningsassistenter: Mag.scient.soc. Vilmer Andersen; cand.polit. Erik Gaden; cand.merc. Bent Marrild; cand.merc. Michael Møller Nielsen; cand.merc. Jesper Schmidt; cand.scient.pol. Søren Schmidt; cand.polit. Thomas Stenderup.

Sekretær: Assistent Annelise Klüwer.

Administrative medarbejdere: pr. 1.10.1983: Kristian Philipsen, HA-stud. (til 31.1.1984); Wilbert van der Meer, cand.merc.-stud.; Berit Döhl, HA-stud.; John Guldborg Hansen, HA-stud. (fra 1.2.1984).

Projektmedarbejdere: Cand.merc. Michael Møller Nielsen, 1.3.-1.9.1984; stud.merc. Gylfi Arnbjörnsson.

3. Ledelse

Centerleder, afdelingsleder, cand.polit. Orla Brandt Jensen.

Centerrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere, studerende og TAP'ere.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Studiestrukturarbejde

Orla Brandt Jensen har som formand for HA- og HD-fællesudvalgene medvirket ved behandlingen af forslagene til de nye uddannelses- og optagelsesbekendtgørelser og ved forberedelsen af det opfølgende arbejde på uddannelsesinstitutionerne. I foråret 1984 har han som formand for et af DVU etableret nyt fællesudvalg vedrørende en erhvervsjuridisk uddannelse medvirket ved udarbejdelse af betænkning om uddannelsen og forslag til uddannelsesbekendtgørelse. Betækningsarbejdet afsluttedes i juli 1984.

I det interne studiestrukturarbejde har han i beretningsperioden medvirket ved forberedelsen af de nye uddannelser, erhvervsøkonomi-datalogi, erhvervsøkonomi-jura og erhvervsøkonomi-sprog, samt ved revisionen af HD 1. del.

Forskning

Projektet »Erhvervsøkonomiens udvikling med hensyn til forskning, undervisning og de erhvervsfunktioner, erhvervsøkonomen udøver«, der er gennemført af en gruppe bestående af Heine Andersen, Jesper Schmidt, Christian Knudsen og Michael Møller Nielsen, er afsluttet med støtte fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Angående publikationen fra projektet henvises til det følgende samt de foregående årsberetninger. Der er - ligeledes med støtte fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd - igangsat et nyt projekt om »Forskningsudvikling og kundskabsanvendelse i forskerdominerede fag«. Formålet med projektet er at undersøge, hvordan ny, forskningsbaseret viden inden for fagene nationaløkonomi, erhvervsøkonomi, datalogi og sociologi spredes og tages i anvendelse i praksis. Endvidere er det hensigten at undersøge, hvorledes de organisatoriske rammer for forskningen virker ind på forskningsudviklingens anvendelsesorientering og vidensspredningen. Projektet er planlagt at skulle vare to år og udføres af en gruppe bestående af Heine Andersen, Gylfi Arnbjörnsson, Christian Knudsen og Michael Møller Nielsen.

Der henvises i øvrigt til de projekter, der er omtalt for de enkelte personer.

Heine Andersen har udover deltagelsen i de ovenfor nævnte projekter arbejdet med et komparativt studium af videnskabsteoretiske modeller i samfundsvidenskaberne.

Christian Knudsen har i perioden været knyttet til centeret som gæsteforsker. I beretningsperioden har han indleveret en afhandling på Handelshøjskolen i Århus med henblik på hver-

velse af den erhvervsøkonomiske licentiatgrad. Forsvaret ventes at finde sted i efteråret 1984. Forskningsmæssigt har Christian Knudsen deltaget i forskningsprojektet: Erhvervsøkonomiens udvikling og medvirker nu på FUKA-projektet. Desuden arbejder han med et projekt om nyere økonomiske virksomhedsteorier.

Michael Møller Nielsen har i beretningsperioden været tilknyttet centret som henholdsvis adjunkt og projektmedarbejder. Han har deltaget i forskningsprojektet: Forskningsudvikling og kundskabsanvendelse inden for forskerdominerede fag: nationaløkonomi, erhvervsøkonomi, datalogi og sociologi (FUKA) sammen med Heine Andersen, Christian Knudsen og Gylfi Arnbjörnsson og har tillige medvirket ved tilrettelæggelsen af 2 nye studier: Erhvervsøkonomi-sprog samt erhvervsøkonomi-datalogi og har deltaget i planlægningen og gennemførelsen af cand.merc.-intro.

Publikationer

Heine Andersen:

- Kundskabsmønstre og organisationsmønstre i erhvervsøkonomiske fag, sammenlignet med sociologi. Paper fremlagt på Nordisk Sociologkongres i Stavanger, august 1983. Endvidere publiceret i Heine Andersen og Christian Knudsen (red.): Videnskabsteoretiske grundlagsproblemer i økonomiske discipliner. Kbh. 1984.
- Privatiseringsdebat i teoretisk og samfundsfilosofisk belysning - en videnskabsteoretisk analyse af de økonomiske teories udvikling. I bogen: Privatisering II, Kbh. 1984.
- Forskningsudvikling og kundskabsanvendelse inden for forskerdominerede fag: Nationaløkonomi, erhvervsøkonomi, datalogi og sociologi. (Sammen med Gylfi Arnbjörnsson, Christian Knudsen og Michael Møller Nielsen). Kbh. 1984. (FUKA).
- Fortolkningsviden og kritisk teori. I Heine Andersen m.fl.: Videnskabsteori og metode-lære for erhvervsøkonome. Kbh. 1984.

Christian Knudsen og Heine Andersen:

- Forskningsudvikling og forskerorganisering inden for samfundsvidenskaberne, i Egil Fivelsdal (red.): »Nærbilleder af forskning-organisations-sociologiske studier«. Kbh., Nyt fra samfundsvidenskaberne, 1984.

Christian Knudsen:

- Erhvervsøkonomi som forskningsdisciplin: En sammenlignende videnskabssociologisk analyse, i »Organisatoriske Fragmenter« 1983, Århus.
- Metodologi kontra forskningspraksis: Nogle metateoretiske studier af de økonomiske discipliners udvikling. (Licentiatafhandling). Kbh., Forskningsrapport 84-2.
- Neoklassisk virksomhedsteori i videnskabsteoretisk og videnskabshistoriografisk belysning, i Heine Andersen og Christian Knudsen (red.): »Videnskabsteoretiske grundlagsproblemer i økonomiske discipliner«, Kbh. Akademisk Forlag, 1984.
- Rationalitetsbegreber og studiet af sociale ændringsprocesser i økonomisk teori (bidrag til konference om Rationalitetsbegreber i Samfundsvidenskaberne, publiceres i 1985).
- Empirisk analytisk videnskabsteori, i Heine Andersen, m.fl.: »Videnskabsteori og metode-lære for erhvervsøkonome«. Undervisningsmateriale 84-1.

En publikation fra en tidligere afholdt konference på Handelshøjskolen i København om emnet: Økonomi og Videnskabsteori er udkommet i 1984 under titlen: »Videnskabsteoretiske grundlagsproblemer i økonomiske discipliner«, Akademisk Forlag, og med Heine Andersen og Christian Knudsen som redaktører.

Michael Møller Nielsen:

- Erhvervsøkonomiens udvikling i forskning og praksis, i Heine Andersen m.fl.: »Videnskabsteori og metodelære for erhvervsøkonomer«. Undervisningsmateriale 84-1.
- Hvad laver civiløkonomer? Rapport 84-1.

Publikationer forfattet af Centrets medarbejdere udgives i diverse serier og kan rekvireres ved henvendelse til Centeret, Annelise Klüwer.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Bedømmelsesudvalg

Orla Brandt Jensen har deltaget i bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af en adjunkt/lektorstilling ved Handelshøjskoleafdelingen i Sønderborg og et eksternt lektorat ved det ny Center for Uddannelsesforskning.

Heine Andersen har deltaget i bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af et eksternt lektorat og en adjunkt/lektorstilling ved det ny Center for Uddannelsesforskning. Han har herudover medvirket i bedømmelsesudvalg ved Institut for Samfundsfag, Københavns Universitet.

Censorvirksomhed

Orla Brandt Jensen er censorformand for den samfundsvidenskabelige kandidatuddannelse ved Aalborg Universitetscenter og censor ved forvaltningsuddannelsen og uddannelsen i offentlig driftsøkonomi ved RUC.

Heine Andersen er censor ved Handelshøjskolen i Århus og ved Institut for Statskundskab ved Århus Universitet.

Konferencer

Orla Brandt Jensen har deltaget i forberedelsen og gennemførelsen af Handelshøjskolens konferencer vedrørende de nye uddannelser.

Heine Andersen har holdt gæsteforelæsning på RUC om »privatisering« samt sammen med Christian Knudsen på Lunds Universitet om forskningens organisering. Han har desuden deltaget i Nordisk Sociologkongres i Stavanger i august 1983, samt i Nordisk videnskabsteoretisk konference i Göteborg i marts 1984.

Christian Knudsen har i samarbejde med Erik Kloppenborg Madsen, Handelshøjskolen i Århus arrangeret en konference under Dansk Selskab for Videnskabsforskning om emnet: Rationalitetsbegreber i Samfundsvidenskaberne. Konferencen vil blive afholdt på Fuglsøcentret ved Ebeltoft den 22. til 24. august 1984 og der påregnes ca. 30 samfundsforskere fra Skandinavien som deltagere. En publikation med bidrag fra konferencen vil blive udgivet i 1985.

I beretningsperioden har Christian Knudsen afholdt 4 gæsteforelæsninger på Roskilde Universitetscenter om nyere forskningstraditioner på det virksomhedsøkonomiske område, ligesom han sammen med Heine Andersen har holdt en forelæsning på Lunds Universitet om forskningens organisering inden for samfundsvidenskaberne.

6. Gæsteforelæsninger m.v.

Der er i perioden afholdt to gæsteforelæsninger ved Centeret:

Katrin Fridjonsdottir: Forskerkulturer i forskellige videnskaber.

Ragnvald Kalleberg: Organisationsændringer og sociologisk forskning.

IV. Institutter og centre ved det erhvervsproglige fakultet

Handelshøjskolens forskningsvirksomhed drives normalt inden for institutter, som har til formål at drive forskning og meddele undervisning inden for det pågældende fagområde. Et institut ledes af et institutråd, en institutbestyrer og en eventuel institutbestyrelse. Opgaver og beføjelser er nærmere beskrevet i højskolens statut §§ 28-43.

Sproginstitutternes sekretariat:

Fuldmægtig Anita Pontoppidan (ansat 1.5.84); overassistent Elna Oberleitner; assistent Susanne Berg (ansat 28.5.84); assistent Anna Berg von Linde; assistent Christina Borella (fra-trådt 15.5.84); assistent Kirsten Elsborg; assistent Lise Eriksen; assistent Christina Hansen (ansat 1.8.83); kontorassistent Pia Osbæck Hansen (ansat 28.5.84); assistent Anna Lunding; assistent Vibeke Maaløe; assistent Lene Nielsen; assistent Lis Olsen; assistent Vivi Rønne; assistent Helle Tindbæk; assistent Elisabeth Voss (ansat 15.8.83).

A. Institut for Engelsk

1. Oprettelse og formål

Institut for Engelsk blev oprettet i februar 1970. Instituttet dækker alle fagområder inden for engelsk.

2. Medarbejdere

Lektorer med forskningspligt: Cand.ling.merc., translator Lena Flugler; cand.ling.merc., translator Inge Gorm Hansen; cand.phil. Lise-Lotte Hjulmand (fra 1.9.83); cand.phil. Arnt Lykke Jacobsen (overflyttet fra KU pr. 1.9.83); cand.phil. Per Anker Jensen; cand.ling.merc. Rita Lenstrup; John D. Murphy, Ph.D.; cand.mag. Viggo Hjornager Pedersen (overflyttet fra KU pr. 1.9.83); cand.mag. Helge Schwarz; cand.mag. Karen Stetting.

Lektorer uden forskningspligt: Translatør Jørgen Alsø; translator Edna Seear Christensen; cand.interpret., translator Helen Fogh, MA.; cand.ling.merc., translator Helle Pals Frandsen, cand.mag. Børge Larsen; cand.mag. Inge Livbjerg; cand.mag. Finn Messell; translator Paul Monrad; translator Vagn Sandberg; fagleder, cand.mag. Sven Sorgenfrey; cand.mag. Tyge Stavnstrup.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.ling.merc. Dorrit Faber; cand.phil. Lise-Lotte Hjulmand (til 31.8.83); cand.interpret, translator Jørgen Høedt; cand.interpret. Lise Mourier; translator Christian Quist; cand.ling.merc. Anne Zoëga.

Adjunktvikarer med forskningspligt: Cand.mag. Hanne Margrethe Søndergaard.

Adjunktvikarer uden forskningspligt: Cand.interpret. Ole Helmersen; cand.mag. Anne Marie Bülow Møller Ph.D.

Kandidatstipendiat: Cand.ling.merc. Charlotte Werther (fra 1.1.84).

Eksterne lektorer: Mag.art. Vera Böiken; cand.mag. Jennifer Draskau, BA; cand.mag. Malene Djursaa, BA, Ph.D.; Marlene Ruth Hansen, BA; cand.interpret. Karen Holst; cand.mag. Tove M. Lonning; phil.dr. Margaret Malone, BA; cand.mag. Flemming Olsen; cand.mag. Ole Strömngren; cand.ling.merc. Karen Thrysoe; Linda Thøgersen, BA; Robin Alan Turner, MA; translætør Svend Vesterli.

Undervisningsassistenter: Mag.art. Tove Grubb Basballe; cand.interpret. Bodil Benson; cand.interpret. Alice Bjørn-Andersen; cand.interpret., translætør Vivian Bondy; lic.phil. Gerda Christensen; translætør Annette Clark-Christensen; cand.interpret. Anne-Birte Damgård; cand.interpret. Lise Damsgård; cand.interpret. Jeanny Fabritius; cand.phil. Vibeke Fengers; cand.interpret. Vibeke Lykke Friis; cand.interpret. Anne Skou Gersel; cand.interpret. Inger Gregersen; cand.phil. Birgit Hansen; cand.interpret. Hanne Bitsch Hansen; cand.ling.merc. Mikke Vemming Hansen; cand.phil. Jan Heinemann; cand.mag. Ida Hjørland; cand.phil. Vibeke Hover; cand.interpret. Ingrid McNair Hüffeldt; cand.ling.merc. Robert Ibsen; cand.ling.merc. Lill Ingstav; cand.phil. Claus Jarløv; cand.interpret. Kirsten Kirkegaard; cand.phil. Susanne Leleur; cand.interpret. Dorte Lysgård; cand.mag. Marianne Madelung; cand.phil. Anne Marie Madsen; cand.interpret. Jytte Maegaard; cand.mag. Trine Mikkelsen; cand.interpret. Marianne Nerving; cand.mag. Vivian Paludan; translætør Benny Pedersen; cand.phil., cand. interpret. Bent Norup Pedersen; cand.mag. Nina Benzon Petersen; cand.mag. Christian Planck; cand.phil. Lis Paaske; Shivraj Ralhan, MA; cand.phil. Diana Rasmussen; cand.mag. Lars Bo Rasmussen; cand.ling.merc. Jytte Schou; cand.interpret. Hans Henrik Sorgenfrey; cand.phil. Ingrid Stage; translætør Aase Marie Strandgaard; cand.phil. Susanne Svejgaard; cand.interpret. Lisbeth Pals Svendsen; cand.ling.merc. Annette Lyng Svensson; cand.phil. Birgit Søndergård; cand.mag. Inge Kornerup Sørensen; cand.phil. Lisbeth Thomsen; Steen Tofte, MA; cand.phil. Lise Trock-Jansen; cand.interpret. Kirsten Vesterager; cand.interpret. Berit Trap Vinsand; cand.mag. Lillian Werdelin; cand.ling.merc. Charlotte Werther (til 31.12.83); cand.ling.merc. Hanne von Wowern; cand.interpret. Inger Østergaard.

Sekretærer: Assistent Helle Tindbæk; assistent Elisabeth Boertmann Voss.

3. Ledelse

Institutbestyrer: Lektor, cand.phil. Lise-Lotte Hjulmand (barselsorlov 5.10.83-11.1.84); under bestyrerens barselsorlov fungerede lektor, cand.mag. Helge Schwarz som institutbestyrer.

Formand for Institutrådet: Lektor, cand.mag. Tyge Stavnstrup.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af:

Ekstern lektor: Mag.art. Vera Böiken.

Undervisningsassistenter: Mag.art. Tove Grubb Basballe (til 31.12.83); cand.interpret. Alice Bjørn-Andersen (fra 1.1.84); lic.phil. Gerda Christensen (fra 1.1.84); cand.interpret. Kirsten Kirkegaard; cand.interpret. Dorte Lysgaard (til 31.12.83); cand.phil. Anne Marie Madsen (til 31.12.83); cand.phil. Lisbeth Thomsen (fra 1.1.84).

TAP-medarbejdere: Assistent Lise Eriksen; assistent Elsebeth Lange (til 31.8.83); assistent Helle Tindbæk; assistent Elisabeth Boertmann Voss (fra 1.9.84).

Studerende: Steen Andersen (til 31.12.83); Anne Mette Djørup (fra 1.1.84); Marie Lenstrup (fra 1.1.84); Ole Madsen (fra 1.1.84); Ingrid Mørkholm (til 31.12.83); Susanne Thorsen; Annette Vestergaard (til 31.12.83).

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Det må konstateres, at en række forskningsmedarbejdere ved instituttet p.g.a. store undervisningsmæssige og administrative byrder, herunder arbejdet med iværksættelsen af studiereformen, ikke har haft den normerede forskningstid til rådighed i beretningsperioden.

Dorrit Faber har i beretningsperioden

- haft barselsorlov fra 12.8.83-1.2.84
- i samarbejde med Lena Munck, Agnete Berg Nielsen og Anette Villemoes afsluttet arbejdet: En kaserollemodel specielt beregnet til kontrastive analyser. Vil blive publiceret i ARK.
- afsluttet projektet: Kollokative mønstre - specielt i forbindelse med dimensionsudtryk i engelsk økonomisk sprogbrug.

Arnt Lykke Jakobsen har i beretningsperioden

- til Gyldendals Leksikon: Supplementbind, København 1984, udarbejdet artikler om engelsk og amerikansk litteratur.
- (sammen med Dorrit Einersen, KU) skrevet: »Between Antinomies and Beyond: Fundamental Concepts in D.H. Lawrence«, Papers from the Second Nordic Conference for English Studies, pp. 543-557
- ved Forskningsseminaret på Kollo-Kolle i dagene 10.-11. maj holdt foredrag om »Oversættelse og lokalisering«.

Per Anker Jensen har i beretningsperioden

- gennemarbejdet manuskript om tolkningsteori (se ARK 20, 1983) m.h.p. offentliggørelse i efteråret 1984 i specialnummer af oversættelses- og tolkningstidsskriftet META: titel »A Note on Error Typologies and the Possibility of Gaining Insight in Mental Processes. Some Consequences of Formal Syntactic Theory for SI Research«.
- påbegyndt et større arbejde om 'oversættelighed'.

Rita Lenstrup har fortsat samarbejdet med Anne Zoëga på en undersøgelse af oversættelsesstrategier ved tolkning fra engelsk til dansk af visse infinitte sætninger med perfektum participium.

Lise Mourier arbejder fortsat med projekt vedr. international valutahandel og er i forbindelse hermed i øjeblikket ved at foretage en komparativ undersøgelse af nationalbanksystemet i USA, Storbritannien og Danmark. Udarbejder desuden et arbejdsrapport på basis af en forelæsningsrække afholdt i 1983/84 med emnet: En sammenlignende indføring i USA's og Storbritanniens Bank- og Børsforhold.

Lise Mourier har i SPRINT 3, 1983, publiceret fortsættelse af artiklen »Den decentraliserede Centralbank« med titlen »The Federal Reserve og USA's pengepolitik«.

John Murphy har i beretningsperioden

- udarbejdet artiklen »A Failure to Learn – the Lesson of English Secondary Education« publiceret i SELF, 3, 1984
- arbejdet med en undersøgelse af arbejdstiden i England og i den forbindelse i sommeren 1984 gjort indledende studier på British Museum, T.U.C. library og i House of Lords
- påbegyndt arbejdet på en bog, hvis arbejdstitel p.t. er »The Historical Perspectives to Contemporary Britain«.

Viggo Hjørnager Pedersen har i beretningsperioden

- udarbejdet en artikel om oversættelse af danske præpositioner til engelsk, som publiceres i SPRINT i efteråret 1984
- på fakultetets forskningsseminar på Kolloid-Kolloid holdt foredrag om reducerende oversættelse.

Christian Quist har i beretningsperioden arbejdet med afgrænsning og definition af de fagsprog, der udgør de tekniske fagsprog, og således tilvejebragt en ramme for tidligere udførte semantiske undersøgelser.

Christian Quist er i gang med at beskrive tekstparametre til karakterisering af tekster fra de tekniske fagsprog. Har endvidere påbegyndt undersøgelsen af et antal polysem/homonyme forhold i tekster fra ovennævnte fagsproglige gruppe.

En artikel om ovennævnte arbejde er offentliggjort i Unesco Alsed LSP Newsletter vol. 7, No. 1 (18) 1984: Characteristics of Special Subject Languages in the Technical Language Group.

Helge Schwarz har i beretningsperioden arbejdet på en kontrastiv undersøgelse af de strukturelle forskelle mellem dansk og engelsk, med særligt henblik på de områder, der er relevante ved oversættelse mellem disse to sprog.

Karen Stetting har til fakultetets forskningsseminar skrevet et papir med titlen: »Rollernes sprog og indbyrdes kommunikation«, samt til en leksikografikonference på KU et papir med titlen: »Bilingual Dictionaries of Synonyms – do we need them?« Begge til senere publikation. Hun har desuden arbejdet med oversættelsesteoretiske og tekstanalytiske problemer.

Margrethe Søndergaard har arbejdet med forskningsprojektet: En sammenligning mellem engelsk og dansk centraladministration, indeholdende en redegørelse for de vigtigste forskelle, sammenligninger af centraladministrationerne på forskellige tidspunkter af deres udvikling, en skematisk oversigt over ressort-områder samt en terminologiliste (dansk-engelsk og engelsk-dansk). Projektet forventes afsluttet i løbet af efteråret 1984.

Charlotte Werther har sammen med Anne-Mette Keogh Rasmussen udarbejdet »Generelle retningslinier for planlægning og gennemførelse af et terminologiprojekt«.

Anne Zoëga har i beretningsperioden

- i samarbejde med Hanne Aarup udarbejdet rapporten »Konferencetolkeuddannelsen 1982-83«
- bidraget til ARK 20 med artiklen »Om typologier inden for tolkning og deres anvendelse i tolkeuddannelser«
- fortsat samarbejdet med Rita Lenstrup om en undersøgelse af oversætteres og tolkes formidling fra engelsk til dansk af en nærmere defineret infinit verbalform

- fortsat arbejdet med en undersøgelse af genre- og temabestemte og tilbagevendende termer og strukturer inden for engelsk strafferet.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Dorrit Faber har i beretningsperioden

- skrevet en artikel om kollokationsbegrebet til SPRINT 2, 1983: »Kollo-hva?-for-noget«
- deltaget i udarbejdelsen af den foreløbige studievejledning for engelsk i forbindelse med det reviderede EG-studium
- deltaget i lærergruppemøder i forbindelse med forsøgsundervisningen
- sammen med Hanne Glasius til orienteringsmøde for lærerne den 7.6.84 udarbejdet indlæg om undervisningen i fagligt engelsk på forsøgsholdene
- i samarbejde med Stuart Burchell, Investment Executive, i dagene fra den 27.-29. februar 1984 arrangeret et seminar over engelske erhvervs- og samfundsøkonomiske forhold for studerende på EA/ED og EK.

Per Anker Jensen har fortsat arbejdet med revisionen af det erhvervsproglige grundstudium dels som medlem af styringsgruppen for sprogbeskrivelse og sprogproduktion dels som formand for koordineringsgruppen for disciplinen Tværsproglig Basisgrammatik. I sidstnævnte gruppe har han medvirket ved udarbejdelse af supplerende undervisningsmateriale til disciplinens grundbog. Har desuden afholdt »workshop« om TSB ved landsdækkende seminar og siden flere oplæg om disciplinens foreslåede indhold og tilrettelæggelse.

PAJ har i forlængelse af sine studier i formel syntaksteori afholdt heldagsseminar om de seneste udviklinger i transformationsgrammatikken. (Forelæsningsmanuskriptet herfra forventes gennemarbejdet m.h.p. offentliggørelse i ARK i løbet af efteråret 1984).

Lise Mourier har deltaget i planlægningen af den integrerede sprog/økonomiuddannelse vedr. faget engelsk fagligt. Har i den forbindelse deltaget i konferencen »Dialog med erhvervslivet« 14. november 1983 samt Sprog/økonomiarbejds-konferencen på Rungstedgård 29. maj 1984.

I forbindelse med reformen af de erhvervsproglige uddannelser har Lise Mourier deltaget i seminaret på SCANTICON 20.-22. januar 1984.

Har i 1983/84 under valgfri fag EA/ED og EK afholdt en forelæsningsrække med emnet: »En sammenlignende indføring i USAs og Storbritanniens Bank- og Børsforhold«.

I forbindelse med udviklingsarbejde inden for undervisningen på EK, arbejder Lise Mourier desuden med indlemmelse af amerikanske realia i pensum samt med omlægning af pensum i disciplinen fagligt engelsk på kandidatniveauet.

John Murphy har i samarbejde med Vera Böiken til brug for undervisningen i realia på det reformerede grundstudium skrevet lærebogen »Introduction to British and American Society and Institutions, vol. I«.

Viggo Hjørnager Pedersen har udarbejdet et kompendium til EA/ED-tekstlæsning.

Christian Quist var medarrangør af HHK's forskningsseminar VIII på Kollo-Kollo i maj måned. Har endvidere fungeret som censor ved HHÅ.

Se iøvrigt Terminologiafdelingen.

Karen Stetting har skrevet en lang række artikler og interviews til Højskolens arbejdsplads-

avis bla. om sprogstudierne. Hun har desuden været censor ved HHÅ og ved universiteterne.

Charlotte Werther har deltaget i det sproglige fakultets Eurotrastudiekreds om databehandling, programmering og datalingvistik, og har desuden deltaget i en seminarrække om leksikografi og terminologi. Hun har desuden været medlem af arbejdsgruppen for fagligt engelsk ved det integrerede sprog/økonomistudium.

Anne Zoëga har sammen med Hanne Aarup og efter bevilling fra HHK, F.L. Schmidts jubilæumsfond og Egmont-fonden foretaget en studierejse til to amerikanske tolkeskoler (Monterey Institute for International Studies, Californien og Georgetown University, Washington D.C.) Rejserapport foreligger.

Tove Basballe, Susanne Leleur, Lisbeth Thomsen, Lis Paaske, Margrethe Søndergaard har udarbejdet

- reviderede endelige udgaver af 'Views on Britain' 5 hæfter - The System of Government, The Aftermath of Colonialism, The Educational System, Social Welfare, Law and Order.
- foreløbige udgaver af 'Views on the USA' 5 hæfter The System of Government, Education, Social Welfare, Who are the Americans, Justice and Civil Rights

Begge serier er udkommet på Samfundslitteratur.

Bodil Benson, Alice Bjørn-Andersen, Vibeke Lykke Friis og Ingrid McNair Hüffeldt har udarbejdet en ny tekstsamling til brug ved undervisningen i fagligt engelsk.

Anne Marie Madsen, Nina Benzon Petersen og Birgit Søndergaard har udgivet en serie lærebøger, 'Fiction, Fact and Opinion', til undervisning i faget Almindeligt Engelsk på det reformerede EG-studium. Serien indeholder følgende titler: Government and Politics in Great Britain, Part 1 & 2 (red. af AMM, NBP og BS), Women (red. af AMM og BS) og Media (red. af BS).

Lis Paaske og Margrethe Søndergaard har udarbejdet en stilesamling til brug på det reformerede korrespondentstudium. Udkommer i løbet af efteråret 1984 fra HHK. Stilesamlingen omfatter dels oversættelser fra engelsk til dansk dels fra dansk til engelsk. Begge opgavetyper er forsynet med henholdsvis oversættelseskommentar-spørgsmål, tekstanalysespørgsmål og grammatiske spørgsmål.

6. Gæsteforelæsninger m.v.

Den 13.10.83 havde instituttet besøg af visekabaretsangerinden Deirdre Dee, som optrådte med stykket »Our Marie«.

Den 27.10.83 forelæste den engelske Commercial Counsellor David Small over »Trade between Britain and Denmark«.

Den 23.11.83 forelæste den engelske landbrugsattachè Mr. S. Sadowski over »British Agricultural Policies within the Common Market«.

Den 8.12.83 forelæste lektor Niels Thorsen, KU over »TV's evne til at skærpe/svække erkendelsesevnen«.

Den 13.12.83 forelæste den amerikanske councillor Mr Lorimer over »European Criticism of US Economic Policy«.

Den 7.2.84 forelæste den engelske Press Attaché Mr Mathers over »Embassy and Press Relations in Denmark«.

Den 27.-29.2.84 holdt den engelske Investment Executive Stuart Burchell en forelæsningsrække over merkantile/økonomiske emner for såvel EA/ED- som EK-studerende.

Den 23.3.84 forelæste Professor A. Neubert, Karl-Marx Universität, over oversættelsesteori.

Den 4.4.84 forelæste Professor D. Crystal, Reading University, over »Current Trends in English Usage«.

B. Institut for Fransk

1. Oprettelse og formål

Instituttet blev oprettet i februar 1970. Instituttet dækker alle fagområderne inden for fransk, italiensk og russisk.

2. Medarbejdere

Professor: Dr.phil. Jens Rasmussen

Lektorer med forskningspligt: Cand.phil. Mirella Cristofoli; cand.ling.merc. Gunhild Dyrberg; cand.mag. Hanne Korzen; cand.phil. Lita Lundquist; cand.phil. Hanne Martinet; cand.ling.merc. Lena Munck; cand.mag. Jacques Qvistgaard; cand.mag. Lilian Stage; cand.mag. Henrik Selsøe Sørensen.

Lektorer uden forskningspligt: Cand.mag. Aase Baillais; cand.mag. Anne Dueholm; cand.ling.merc. Ellen Fehr-Christensen; cand.art. Birgitte Friis; tranlatør Hélène Holm; cand.jur. Niels Krogh-Hansen; cand.art. Dorte Westrup.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.mag. Bente Lihn-Jensen; cand.phil. Birte Pass; cand.mag. Hanne Aarup.

Adjunkter uden forskningspligt: Cand.ling.merc. Joan Haff Tournay; cand.interpret. Helle Graun Herman

Kandidatstipendiat: Cand.phil. Kathrine Sørensen Ravn Jørgensen.

Eksterne lektorer (fransk): Licenciée Béatrice Clerc; diplômée d'études supérieures Nicole Guillois; cand.ling.merc. Nina Hamerik; cand.ling.merc. Susanne Hertz; civilingeniør, cand.phil. Else Kofoed; advokat, Docteur en droit Dorthe Laouedj Kryger; cand.mag. Ghani Mérad-Boudia; cand.mag., cand.jur. Jette Hasing Ronøe; cand.polyt. Jean Pierre Zafiriyadis.

Eksterne lektorer (italiensk): Civilingeniør Leonardo De Chiffre; cand.mag. Pina Zaccarin Lauritzen; tranlatør Giovanna Mengel.

Undervisningsassistenter (fransk): Cand.phil. Françoise Andersen; cand.phil. Inge Lise Andersen; cand.phil. Nicole Andersen; cand.phil. Anne Lis Bang-Pedersen; cand.interpret. Hanne Blaaberg; cand.mag. Charles Cespedes; cand.ling.merc. Benedikte Dilling-Hansen; diplômé d'études supérieures Jean-Jacques Etienne; diplômé d'études supérieures Martine

Fenger; cand.mag. Eva Hammerschaimb; cand.mag. Kirsten Kielland-Brandt; cand.mag. Birgitte Krag; cand.mag. Britta Kragh; cand.interpret. Birgitte Lauterbach; cand.mag. Else Marker-Larsen; translatør Inger Moe; cand.ling.merc. Hanne Maj Munksgaard; cand.interpret. Jette Schramm Nielsen; cand.mag. Anne Kümpel Nørgaard; Docteur en linguistique Karin Agerbech Petersen; cand.interpret. Jette Lund Pedersen; cand.ling.merc. Joan Haff Tournay; cand.interpret. Eva Veedfald; cand.mag. Jørn Westengaard-Holm.

Undervisningsassistenter (italiensk): Cand.mag. Lise Møller Andersen; translatør Zita Andersen; cand.mag. Henrik Breyen; cand.mag. Ane Vibeke Foss; translatør Merete Kock; cand.phil. Iørn Korzen; dott. Guissepina Panzeri; mag.art. Marianne Plum; dott. Vittorio Spadanuda; cand.phil. Lise Velschow.

Undervisningsassistenter (russisk): Cand.mag. Britta Bjørn; cand.mag. Gertrud Bohlbrog; cand.mag. Ole Larsen; cand.mag. Olga Pokrovskaja; cand.mag. Sonja Vesterholt.

Sekretærer: Anna Berg von Linde; Susanne Berg; Kirsten Elsborg.

3. Ledelse

Institutbestyrer: Lilian Stage

Institutrådet bestod den 1.12.83 af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af:

Ekstern lektor: Cand.ling.merc. Susanne Hertz.

Undervisningsassistenter: Cand.mag. Else Marker-Larsen; cand.phil. Britta Kragh.

TAP-medarbejdere: Anne Berg von Linde; Susanne Berg; Christina Hansen; Kirsten Elsborg.

Studerende: Karin Bech; Katja Krener Andersen; Anne Søndergaard Nielsen; Ida Willadsen.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Mirella Cristofoli har sammen med translatør Merete Kock afsluttet arbejdet med udvidelse af »Gloser i kommercielt sprog dansk-italiensk«. 2. udgave udkom jan. 1984.

Sammen med adjunkt Bente Lihn Jensen har hun udgivet artiklen »NE på italiensk: lille ord - lille problem?« (SPRINT 1983,3) som er et resultat af den fortsatte bearbejdning af registrede fejl i de EK-studerende økonomiske oversættelser.

Desuden har hun videreført igangværende kontrastive undersøgelser af dansk og italiensk merk.-økonomisk sprogbrug.

Gunhild Dyrberg har sammen med Jules Lund, København Universitet, Anne Plaschke, Bruxelles og Joan Tournay, HHK fortsat arbejdet på en fransk-dansk samfundsfaglig ordbog, hvor hun specielt beskæftiger sig med områderne crédit, banques, bourse, commerce. Hun har indsamlet materiale til et kompendium i fagligt sprog til brug på det reformerede korrespondentstudium. I samarbejde med Grete Duvá, HHÁ har hun revideret kompendium i merkantilt-økonomisk sprog for EK 2. år. Hun har fortsat indsamlingen af neologismer i fagligt sprog.

Bente Lihn Jensen har udarbejdet artiklen »Clitico di soggetto, il clitico 'ne' in italiano?« pp 1-14 til den 9. skandinaviske Romanistkongres, Helsinki 13.-17.8.1984.

Desuden har hun sammen med Mirella Christofoli udgivet »NE på italiensk – lille ord, lille problem?« pp. 38-45, SPRINT 1983,3 Kbh., som er et resultat af den fortsatte bearbejdning af registrerede fejl i de EK-studerendes oversættelser (da-it) inden for økonomisk sprog, en registrering, der påbegyndtes i 1982/83.

Hun har desuden fortsat undersøgelsen af modus, modalverber og værdiladede udtryk på italiensk og dansk med henblik på en kontrastiv analyse.

Hanne Korzen har skrevet en re-write artikel om gérondif. Desuden arbejder hun på en bog om årsagsadverbial og ledstilling og på en lærebog i oversættelse i samarbejde med Lilian Stage.

Lita Lundquist har i 1983/84 skrevet en artikel om »Structures and Processes«, et ARK om »Tekststrukturer, læseprocesser og læsestrategier«, samt en anmeldelse af Hatakeyama, Pe-töfi and Sözer: »Text, Connexity, Cohesion, Coherence«. Herudover udarbejdet en tekstsamling med øvelser til det nye grundstudium.

Lita Lundquist forsker i kohærens og kognitive processer, specielt med henblik på analyse af videnskabelige og fagsproglige tekster. Heruover arbejder hun fortsat med interaktions- og dialoganalyser, specielt med henblik på fagblokken Kommunikation i Språk-uddannelsen.

Hanne Martinet har udgivet:

- »Fachsprachen, Gemeinsprache und Übersetzung«, Kelz, H.P. (ed.), Fachsprache 1: Sprachanalyse und Vermittlungsmethoden, Bonn, Dümmler 1983.
- »Kan man vide hvad viden er?«, SPRINT 1983,3, HHK (23-29).
- »Bilingualism and Bicultural Behaviour«, La linguistique, vol. 20, 1984-1 (11-21).

I trykken:

- »The Magic of Words and Translation«, Festschrift für Professor Werner Wonter, Kiel.
- »Why do we know how to translate what?«, Semiotica.
- »Echanges transculturels – traduction et interprétation«, Akterne for Colloque D.I.S.C.O.S.S., Paris.

Lena Munck har fortsat sit arbejde med kasusrollemodeller og disses anvendelighed i forbindelse med tekniske tekster, og har sammen med Dorrit Faber, Agnete Berg Nielsen og Anette Villemoes udarbejdet manuskriptet »En kasusrollemodel specielt beregnet til konstative analyse«. Arbejdet vil blive publiceret i ARK.

- færdiggjort tre kompendier til fransk teknisk sprog på EA/ED.
- udarbejdet en introduktion til kemisk fagsprog (fransk og dansk).

Birte Pass har fortsat sit arbejde med indsamling af leksikografisk materiale i russisk merkantilt-økonomisk sprog og er i færd med at udarbejde en russisk handelskorrespondance til brug på det reviderede grundstudium.

Jacques Qvistgaard har fortsat igangværende arbejder og deltaget i arbejdet i tværproglige grupper. I øvrigt har han helliget sig Fagsprogligt Centers aktiviteter inden for forskningsområdet og som ansvarlig leder af den gruppe, der under terminologiafdelingen forestår udarbejdelsen af en ny dansk-fransk teknisk ordbog ved hjælp af ordbogsprogrammet Com-

pulexis, deltaget i udviklingen af format og inddateringsregler samt af et egnet system til emneområdeklassifikation.

Jens Rasmussen har fortsat sine stilstudier som led i en tekstlingvistisk teori. I forbindelse hermed har han for yngre forskningsmedarbejdere holdt en forelæsningsrække over »Tendenser og metoder i nutidig stilforskning«. Som medlem af et redaktionsudvalg har han deltaget i tilrettelægningen og revisionen af 2. udgave af Blinkenberg og Høybye: Fransk-dansk ordbog. I neologigruppen har han fortsat arbejdet med undersøgelser af nye ord i fransk merkantilt-økonomisk sprog.

Lilian Stage har arbejdet med en syntaktisk-semantisk analyse af ikke-hypotetiske sætninger samt en undersøgelse af danske oversættelsesækvivalenter.

Hun arbejder endvidere på en bog om oversættelse i teori og praksis (i samarbejde med Hanne Korzen).

Henrik Selsø Sørensen har i forbindelse med projektet fagsproglig tekstanalyse og oversættelse skrevet »Principper for oversættelsesorienteret tekstanalyse af fagsproglige tekster på pragmatisk-kommunikativt grundlag« (268 s.). Som udløber heraf har han i »Nordisk Tidsskrift for Fagsprog og Terminologi nr. 83/2 skrevet artiklen »Fagsprog – et forsøg på en pragmatisk-kommunikativ karakteristik«, der i let ændret form er genoptrykt i »Toldetaten« nr. 326 (februar 1984).

På forskningsseminaret i maj 1984 havde han et indlæg under titlen »oversættelse og kommunikation«.

Sammen med S. Tirkkonen-Condit fra Savonlinnan Kääntäjänkoulutuslaito har Henrik Selsø Sørensen forberedt et fællesnordisk forskningsprojekt under titlen »Textual and intertextual aspects in the translation of argumentative texts«.

Hanne Aarup:

- Rapport over tolkeuddannelse 1982-83.
- Artikel i SPRINT om tolkeuddannelse 82/83.
- Indlæg ved et symposium afholdt af Universitetets pæd. inst. om kombinationsuddannelser HHK-KU.
- Artikel i Kræmmerhuset om tolkeuddannelse i græsk.
- Professeur visiteur ved Universitetet i Mons, Belgien.
- Studierejse til Monterey og Washington samt rapport.

Under udarbejdelse:

- Undersøgelse af simultantolkning fransk-dansk.
- Kompendium til indlæring af simultantolkning fransk-dansk.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Mirella Christofoli har sammen med Bente Lihn Jensen på 2 møder med efterfølgende diskussion i marts 1984 forelagt resultaterne af fejlregistreringen i EK-stile (jvf. pkt. 3) for højskolens italiensklærere.

Gunhild Dyrberg har i dagene 27/8 - 2/9 1983 deltaget i IVème Symposium européen sur les langues de spécialité i Bordeaux. I foråret 1984 har hun deltaget i en studiekreds om programmering og datamatisk sprogbehandling. På terminologikurset har hun været projektleder på

et terminologisk projekt som afslutning på kurset.

Hun har været fagkoordinator i forbindelse med eksamensopgaver i fagligt sprog, medlem af redaktionskomiteen for SPRINT, bogudvalget og EK-studienævnet. Endvidere har hun deltaget i arbejdet med reformen af såvel korrespondentstudiet som de videregående studier.

Bente Lihn Jensen har i forbindelse med planlægningen af det reformerede EG-studium været

- medlem af styringsgruppe 3,
- formand for koordineringsgruppen i italiensk,
- medlem af arbejdsgruppen.

På to møder med efterfølgende diskussion i marts 1984 forelagde hun sammen med Mirella Christofoli resultaterne af den omtalte fejlregistrering for skolens italiensklærere.

Hun har endvidere her på Handelshøjskolen:

- i efteråret 1983 deltaget i Jens Rasmussens kursus om »Tendenser og metoder i nutidig stilforskning«;
- i foråret 1984 deltaget i Eurotra-studiekredsen ved Bodil Nistrup Madsen og Steffen Leo Hansen;
- i maj 1984 deltaget i et seminar ved Per Anker Jensen om »Kernegrammatik«.

Desuden har hun deltaget i Romanismødet i København 17.-18. november 1983.

Hanne Korzen er udlånt fra Romansk Institut, KU pr. 1/9-83 og udfører stadig noget af sit arbejde der (administration og Revue Romane, vejledning af specialer).

Lita Lundquist har i 1983/84 holdt følgende foredrag:

- »Sprogteori i vidensorienterede sprogstudier«, Romanismøde, København.
- »Procedural tekstanalyse« på Institut for Lingvistik, KU.
- »Coherence and Composition« i Åbo, Finland.
- »Fagsprog og forskning«, HHK's forskningsseminar.
- »Coherence in scientific texts«, Urbino, Italien.

Herudover har hun deltaget i 1 uges symposium i Bielefeld om tekstlingvistik, og har været med i grundlæggelsen af The Nordic Research Group for theoretical and applied Text Linguistics, Stockholm.

Lita Lundquist har ledet arbejdet i styringsgruppen »Sprogbeskrivelse og Sprogproduktion«, samt i arbejdsgruppen for Fransk alm. sprog, udarbejdet rapport fra styringsgrupperne (jan.-marts), og været medlem af »SPRØK«. Herudover har hun været medlem af Interimstudienævnet, og siden forår 1984 formand for Didaktikudvalget.

Hanne Martinet har

- deltaget i Romanismødet i København, 17.-18. november 1983.
- efter indbydelse fra de tyske myndigheder deltaget i Tagung »Kinder- und Jugendsprache«, Hamborg Universitet, 1.-2. december 1983, hvor hun holdt foredraget »Machines, Children and Behaviour«.
- deltaget i Informationskonference på HHK, 10.-11. november 1983.
- deltaget i seminaret »Myter og Modernitet«, Askov Højskole, 4.-5. februar 1984, arrangeret af Humanistisk Forum.
- deltaget i årsmødet for informationsmedarbejdere ved de højere læreanstalter 1984: Ud-

anvendt forskningsformidling, København 26. april.

- deltaget i konferencen Viden- og Informationsteknologi - monopolisering eller demokratisering«, arrangeret af Udvalget vedr. uddannelsesforskning under Statens Humanistiske Forskningsråd og Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd, Middelfart, 28.-30. maj.
- deltaget i EUROTRA-seminaret på HHK, april-juni.
- er sekretær for Lingvistkredsen i København (og for ADLA BULLETIN).
- er Vice-præsident for C.I.R.F.E. (Centre International de Recherche du français des Echanges), Strasbourg og præsident for samme organisation i Danmark.

Lena Munck har deltaget i »Ive symposium européen sur les langues de spécialité« i Bordeaux 29.8.-2.9.1983.

Birte Pass er fortsat formand for den af fakultetsstudienævnet nedsatte styringsgruppe for den videregående erhvervsproglige uddannelse i russisk.

Birte Pass er desuden medlem af arbejdsgruppen i russisk i forbindelse med reformarbejdet på grundstudiet.

Jacques Qvistgaard er næstformand for ADLA's bestyrelse og formand for AILA's videnskabelige kommission for fagsprog.

Har i dagene 28.8.-2.9.1983 som medarrangør deltaget i det 4e Europæiske symposium om Fagsprog i Bordeaux.

Har deltaget i ETTO-konferencen »EDB i praktisk ordbogsarbejde« 29. og 30. nov. 1983, og i den af HHK og KU organiserede EUROTRA-studiekreds i forårssemestret 1984.

Har efter særlig indbydelse deltaget i den Nordiske Sproglærerkongres i Bergen 25.-29. juni 1984 med bl.a. indlæg om fagsprogsundervisning i skolen.

Har endvidere deltaget i arbejdet med Fagsprogligt Centers igangværende behovsundersøgelse vedr. erhvervsprog.

Jens Rasmussen er valgt som formand for bestyrelsen for Blinkenberg-Høybye Fondet.

Desuden har Jens Rasmussen deltaget i ETTO-konferencen (Fredensborg, 29.-30. november 1983).

Lilian Stage har været institutbestyrer siden januar 1983. Har arrangeret en seminarrække om franske samfundsforhold i foråret 1984.

Har deltaget i arbejdet med den nye studiereform.

Har deltaget i romanistmødet på Danmarks Lærerhøjskole i nov. 1983.

Har deltaget i en Eurotra-studiekreds på HHK, april-juni 1984.

Henrik Selsø Sørensen har sammen med Jacques Qvistgaard og Bodil Nistrup Madsen forestået den redaktionelle planlægning af en fransk-dansk, dansk-fransk teknisk ordbog, der forventes at udkomme i 1985. Hertil anvendes ordsprogsprogrammet »Compulexis«.

Henrik Selsø Sørensen har sammen med Hanne Martinet og Jette Schramm Nielsen lavet et kursusforløb til fransk som valgfrit fag under HA-studienævnet.

Han har deltaget i et »Tutorial on Machine Translation« i Lugano og senere i en studiekreds om datalingvistik med særligt henblik på Fællesskabernes automatiske oversættelsessystem Eurotra, der er under udvikling. En rapport om Luganoseminaret fremkommer i »Nyt fra Terminologiafdelingen.

Henrik Selsøe Sørensen har deltaget i »4ème Symposium européen sur les langues de spécialité« i Bordeaux 28.8.-2.9.1983.

Han har desuden sammen med Ellen Fehrn-Christensen tilrettelagt og gennemført en studietur til Paris for de studerende. Han er endvidere censor ved Handelshøjskolen i Århus.

Henrik Selsøe Sørensen har sammen med Hanne Puggaard og Christian Quist tilrettelagt det årlige forskningsseminar for sprogafdelingen i maj 1984.

Han har fortsat arbejdet med indsamling af franske neologismer og har deltaget i Terminologiaafdelingens arbejde, se nærmere herom under afsnittet vedrørende Terminologiaafdelingen.

Hanne Aarup er medlem af bestyrelsen for DM's repræsentantskab samt af ULAB.

Deltagelse i romanismødet nov. 1983 samt HHK's efteruddannelsesprogram f.eks. Neubert, Enquist, JR, institut for fransks møderække.

6. Gæsteforelæsninger m.v.

Den 2. november 1983 forelæste Jacques Berg over emnet »Fransk indenrigs- og udenrigspolitik«.

Den 14. november 1983 forelæste Niels Erik Enkvist over emnet »Stylistics and Textlinguistics«.

Den 15. november 1983 forelæste Niels Erik Enkvist over emnet »Nogle tanker om teksttypologi«.

Den 20. februar 1984 forelæste Gunver Skytte Schmidt over emnet »Den substantiverede infinitiv på moderne italiensk«.

Den 24. februar forelæste Bertrand Poirot-Delpech over emnet »Présentation du journal Le Monde«.

Den 28. marts 1984 forelæste Dr. Wolfgang Buße over emnet »L'enseignement des langues par la TV«.

Den 14. maj 1984 forelæste Dr. Elisabeth Gülich over emnet »Procédés d'organisation discursive en français parlé«.

Den 27. april 1984 forelæste Lally Hoffmann over emnet »La démarche journalistique«.

Den 27. april 1984 forelæste den franske ambassadør, François Régis Bastide over emnet »Présentation de l'Association franco-danoise et débat autour du thème: »Le français: un investissement rentable?««.

CIUTI

Jens Rasmussen har som fakultetsrepræsentant deltaget i den årlige CIUTI-konference (Paris 24.-26. maj 1984).

ADLA

Det danske selskab for anvendt lingvistik har med deltagelse fra HHK og i samarbejde med KU og OU afholdt 3 møder: 23.11.83 (HHK) »Dansk som fremmedsprog« v. Berthe Hoeg Møller (DHL); 3.4.84 (OU) »Brug af intorspektive metoder til beskrivelse af intersproglige kommunikationsprocesser« v. Claus Færch (KU) og Gabriele Kasper (ÅU) og 10.5.84 (KU) »Uddannelser i dansk som fremmedsprog« v. bl.a. Anne Holmen (KU) og Inger Jacobsen (KU).

C. Institut for Spansk

1. Oprettelse og formål

Institut for Spansk blev oprettet i februar 1970. Institutet dækker alle fagområder inden for spansk.

2. Medarbejdere

Lektorer med forskningspligt: Cand.mag. Søren Kaas Andersen; afdelingsleder, translatør Jørgen Jensen; cand.ling.merc. Heribert Picht; cand.ling.merc., translatør Anette Villemoes (fra 1.3.1984).

Lektorer uden forskningspligt: Translatør Niels Henning Pedersen, HD; translatør Ellen Sundbo (orlov); translatør Erna Sølling.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.ling.merc., translatør Agnete Berg Nielsen; cand.ling.merc., translatør Hanne Puggaard.

Adjunktvikar med forskningspligt: Licenciada Maria del Pilar Lorenzo.

Adjunktvikar uden forskningspligt: Cand.ling.merc., translatør Louise Denver.

Kandidatstipendiat: Cand.interpret., translatør Anne-Mette Keogh Rasmussen.

Eksterne lektorer: Dr. María Berta Pallares-Garzón; translatør Vibeke Pentz-Møller; cand.mag. Helle Wegener.

Undervisningsassistenter: Cand.ling.merc., translatør Jørgen Aabye; cand.interpret., translatør Ellen Marie Bentsen; cand.mag. Jens Borello; cand.mag. Therese Bøgelund; cand.interpret., translatør Boyja Dam; licenciada María Díaz-Varela; cand.interpret., translatør Hans Peter Elmøe; cand.ling.merc., translatør Annette Grindsted; cand.interpret., translatør Ib Gustafsson; cand.phil. Inge Hammerich, Marisa Fabricius Hansen; cand.ling.merc., translatør Anders Hermansen; cand.ling.merc., translatør Doris Hornemann; cand.mag. Vibeke Kamp Jørgensen; cand.interpret., translatør Kirsten Larnæs; cand.ling.merc., translatør Pelle Løvgren; cand.ling.merc., translatør Lise Saxov; cand.mag. Ditte Skelboe; cand.mag. Charlotte Toubro.

Sekretærer: Lis Olsen; Elna Oberleitner; Vibeke Maaløe.

Studerende: Regitze Fejerskov (indtil 31.12.1983, fra 1.1.1984 suppleant); Annette Jørgensen (fra 1.1.1984), Ida Elisabeth Olsen (indtil 31.12.1983), Iben Ø. Petersen, Michael Skovgaard.

3. Ledelse

Institutbestyrer: Lektor, translatør Niels Henning Pedersen, HD (indtil 31.12.1983); lektor, cand.mag. Søren Kaas Andersen (fra 1.1.1984).

Formand for institutrådet: Lektor, translatør Erna Sølling (fra 1.1.1984).

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af:

Ekstern lektor: cand.mag. Helle Wegener.

Undervisningsassistenter: Cand.interpret. Boyja Dam; cand.ling.merc., translatør Anders Hermansen; cand.mag. Vibeke Kamp Jørgensen (suppleant); cand.phil. Inge Hammerich (suppleant).

TAP-medarbejdere: Lis Olsen; Elna Oberleitner; Vibeke Maaløe.

Studerende: Regitze Fejerskov; Annette Jørgensen (fra 1.1.1984); Ida-Elisabeth Olsen (til 31.12.1983); Iben Ø. Petersen; Michael Skovgaard.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Det må konstateres, at enkelte forskningsmedarbejdere ved instituttet på grund af store undervisningsmæssige og administrative byrder i beretningsperioden ikke har haft den normale forskningstid samt at alle fastansatte har deltaget i reformarbejdet.

Jørgen Jensen

- har i SPRINT, nr. 1, 1984, publiceret en artikel: »Om oversættelse og realiaviden«,
- fortsætter sine undersøgelser over aspekt og aktionsart,
- udgiver i vinteren 1984/85 tekster af José Ortega y Gasset vedrørende forholdet mellem Spanien og Europa, med indledning, kommentar, m.v.

María del Pilar Lorenzo har arbejdet med:

- Buenos Aires y Ciudad de Méjico en la literatura (ca. 70 s.) (afsluttet, endnu ikke publiceret)
- Den fantastiske fortælling i Spanien og Latinamerika (igangværende forskningsarbejde)
- América Latina, cultura y sociedad I og II, August, december 1983 (kompendier til brug ved undervisningen i latinamerikanske realia EK)
- España, cultura y sociedad, august 1984 (kompendium til brug ved undervisning i spansk realia EA/ED)

Agnete Berg Nielsen

- har sammen med Dorrit Faber, Lena Munck og Anette Villemoes afsluttet arbejdet: »En kasusrollemodel specielt beregnet til kontrastive analyser« (udkommer i ARK)
- har arbejdet videre med sin undersøgelse af neologismer i spanske økonomiske tekster.

H. Picht

- har på opfordring af Hispanoterm (prof. dr. M. Criado de Val, Madrid), sammen med professor H. Felber, leder af Infoterm i Wien, afholdt et »Cursillo-coloquio sobre terminología«. Kollokviet fandt sted i Madrid den 8., 9 og 10. november 1983 inden for Consejo Superior de Investigaciones Científicas' rammer. H. Picht holdt 6 foredrag; proceedings er under udgivelse.
- har skrevet en artikel om »De nordiske landes arbejde i ISO/TC 37 (principles and coordination), som publiceres i Terminogramme, Canada.
- har deltaget i 2 møder om klassifikation for termbanker inden for NORDTERM's rammer (AG 2) (marts 1984 - København, maj 1984 - Stockholm).
- har fortsat en større undersøgelse vedr. almensprogede verbers semantiske forhold i fagsproglig sammenhæng.
- har skrevet et kompendium om Spaniens Historie på dansk; det dækker tiden op til 1917; 251 sider. Projektet afsluttes i efteråret ved at tilføje kapitlerne om det resterende 20. århundrede.

Hanne Puggaard

- arbejder fortsat med en terminologisk-leksikografisk behandling af civilprocessen og grundlæggende procesretlige begreber i spansk ret.

- arbejder fortsat i den tværproglige juraordbogsgruppe, hvis DANTERM-pilotprojekt omhandler en fælles dansk del vedr. civilprocessen i Danmark.

Anne-Mette Keogh Rasmussen

- arbejder på et terminologisk projekt, som dels består af praktisk terminologiarbejde, dels af teoretisk terminologisk forskning med henblik på undersøgelse af begrebssystemers opbygning, termdannelse og fagsproglig fraseologi samt ækvivalensbestemmelse.
- har sammen med Charlotte Werther udarbejdet »Generelle retningslinier for planlægning og gennemførelse af et terminologiprojekt«.

Anette Villemoes

- har i samarbejde med Lena Munck, Dorrit Faber og Agnete Berg Nielsen afsluttet arbejdet: »En kasusrollemodel specielt beregnet til kontrastive analyser«. Vil blive publiceret i ARK.
- har publiceret »En oversættelsesstrategi dansk-spansk for verbalhelheder i teknisk sprog«. ARK 19.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Søren Kaas Andersen

- har deltaget i reformarbejdet, herunder udarbejdelse af lytteøvelser.

Marisa Fabricius Hansen

- samler nye gloser og gloser med ny betydning, som dukker op i det moderne skrevne spanske sprog, og som ikke findes i ordbøgerne. Der udarbejdes en liste hver måned, som uddeles til instituttets lærere. Gloserne arkiveres endvidere i alfabetisk orden spansk-dansk, dansk-spansk.
- samler og arkiverer artikler, ordlister etc., som måtte være af interesse med henblik på at opbygge tekstmateriale om Spanien. Lærerne modtager meddelelse om, hvad der bliver arkiveret.
- skriver og indtaler »nyheder« om Spanien, der kan benyttes i klasseundervisningen som en spansk »radioavis«.
- ajourfører et kartotek om grammatiske emner, specielt til brug for studerende, der skriver speciale.
- har udgivet 3. og 4. supplementsbind til bogen over spanske forkortelser.
- ajourfører det kompendium med tolkedialoger, som blev udgivet i 1979.
- har deltaget i reformarbejdet og udarbejdet materiale i forbindelse hermed.

Jørgen Jensen

- har været medlem af 3 bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af stillinger ved Institutet,
- har fortsat været medlem af Styringsgruppen for Fagsprogligt Center og af Fakultetets ankekommission.
- har som medlem af »Danskgruppen« deltaget i planlægningen af danskundervisningen på det reviderede Grundstudium samt i planlægningen af »2. fremmedsprog« på SPRØK-uddannelsen,
- er af DVU blevet genbeskikket som censor ved KU, ÅU og OU samt nybeskikket ved HHÅ.

María del Pilar Lorenzo

- har deltaget i XXIII Congreso del Instituto Internacional de Literatura Iberoamericana (Madrid, juni 1984) og præsenteret foredrag med titlen »Notas sobre literatura fantástica en castellano«.

Agnete Berg Nielsen

- har deltaget i den terminologiske komponent af Informations- og Dokumentationsstudiet ved Københavns Universitet afholdt af Terminologiafdelingen ved HHK,
- er i arbejdsgruppe i forbindelse med det reformerede grundstudium begyndt på udarbejdelse af materiale til undervisning i spansk erhvervs-korrespondance.
- har deltaget i den del af bifagsuddannelsen i Information og Dokumentation ved Københavns Universitet, som fandt sted på HHK.

H. Picht

- har som det danske medlem af ISO/TC 37/WG 5 varetaget de danske interesser i denne arbejdsgruppe.
- er terminologiafdelingens repræsentant i SPRINT-redaktionen.
- er formand for NORDTERM/AG 1 »terminologiuddannelse« samt formand for udvalget vedr. »Klassifikation for termbanker« under NORDTERM/AG 2 »termbanker«.
- er medlem af editorial board for TermNet News, som udgives af Infoterm.
- har bidraget til Nyt fra Terminologiafdelingen, SPRINT og LSP-Newsletter.
- har medvirket i tilrettelæggelsen og gennemførelsen af terminologikurset 1983/84 under valgfri fag. H. Pichts andel i kurset har gennemgået en grundlæggende opdatering.
- har deltaget i ETTO-konferencen »EDB i praktisk ordbogsarbejde« den 29. og 30. november 1983.
- har deltaget i »De nordiska datalingvistik dagarna 1983« i Uppsala (3.-4. oktober 1983).
- har deltaget i »Symposium om datamaskinstøttet leksikografi og terminologi« i Uppsala (4.-5. oktober 1983) og holdt et foredrag om »Klassifikation for termbanker«.
- har deltaget i møde om informationsteknologi afholdt i Risø den 30. januar 1984.
- har deltaget i NORDTERM AG 4's møde om harmonisering af de nordiske standardiseringsbestræbelser inden for TC 37's område.
- har deltaget i NORDTERM AG 1's seminar om »Finns det en terminologisk medvetenhet i samhället i dag? (Stockholm, 28.-29. maj 1984).
- har på opfordring af arrangørerne holdt et foredrag om terminologiuddannelse ved X. FIT-kongres i Wien den 20.-23. august 1984, samt afgivet en længere statement om TERM-INFORM; proceedings er under udgivelse.
- har deltaget i 8. nordiske lingvistmøde i København den 30.8.-1.9.1984.
- har sammen med Infoterm videreudviklet projektet BT 12 inden for TermNet's rammer. Den første bibliografi udkom i august 1984.
- er næstformand for terminologiafdelingens bestyrelse.
- har været medlem af arbejdsgrupper i forbindelse med det reformerede studium.
- har deltaget i EUROTRA-studiekreds.

Hanne Puggaard

- har været medarrangør af Forskningsseminar VIII på Kolle Kolle.
- har deltaget i EUROTRA studiekreds (35 timers introduktion til programmering, termbanker og EDB-behandling af sproglige data).

- har deltaget i pædagogiske kurser i forbindelse med reform og i reformseminarer.
- har deltaget i arbejdsgruppe med henblik på udarbejdelse af undervisningsmateriale til det reformerede EG-studium.
- har arrangeret gæsteforelæsninger om spanske juridiske forhold.

Anne-Mette Keogh Rasmussen

- har deltaget i terminologiafdelingens pilotprojekt.
- har deltaget i det sproglige fakultets EUROTRA-studiekreds om databehandling, programmering og datalingvistik.
- har deltaget i en seminarrække om leksikografi og terminologi.
- har deltaget i forskningsseminar maj 1984 samt seminarerne i forbindelse med revision af studierne.
- har deltaget i kursus om projektorienteret undervisning.
- har været medlem af arbejdsgruppen for materiale til undervisningen i spansk erhvervskorrespondance på det reformerede grundstudium.

Anette Villemoes

- har som medlem af en arbejdsgruppe påbegyndt udarbejdelse af materiale til brug for undervisningen i erhvervskorrespondance på det reformerede grundstudium.
- har repræsenteret Institut for Spansk i forbindelse med koordineringen og planlægningen på landsplan af det reformerede grundstudium; har herunder holdt orienteringsmøde, seminarer m.v. samt deltaget i udarbejdelse af den generelle studievejledning og studievejledningen for spansk.
- har deltaget i EUROTRA-studiekreds omfattende indføring i programmering, termbanker og EDB-behandling af tekst.

D. Institut for Tysk

1. Oprettelse og formål

Institut for Tysk blev oprettet i februar 1970. Instituttet dækker alle fagområder inden for tysk.

2. Medarbejdere

Professor: Mag.art. Hans-Peder Kromann.

Lektorer med forskningspligt: Cand.ling.merc., translator Inge Baaring; cand.phil. Peter Colliander; afdelingsleder, cand.mag. Gert Engel (orlov 1.7.84-30.6.87); cand.mag. Mogens Wied Jørgensen (fra 1.9.83); cand.jur., translator Bente Kristensen; translator Theis Riiber; cand.mag. Poul Rosbach; cand.mag. et interpret. Monika Wesemann (50% KU, fra 1.9.83).

Lektorer uden forskningspligt: Cand.mag. Frede Boje; cand.mag. Liselotte Brøndlund; cand.art. Hans Peter Jørgensen; translator Flemming Koue; cand.ling.merc. Birthe Vesterli.

Adjunkter med forskningspligt: cand.ling.merc. Bodil Nistrup Madsen.

Adjunkter uden forskningspligt: Cand.interpret. Doris Hansen; cand.mag. Gyde Hansen; cand.interpret. Annette Zimmermann.

Kandidatstipendiat: Cand.mag. Steffen Leo Hansen.

Eksterne lektorer: Rechtsanwalt Hilke Kovacs; cand.mag. Svend Wodtmann Pedersen; lic.phil. Peder Skyum-Nielsen (indtil 15.6.84); mag.art Svend Erik Rosenberg (lingvistik); cand.phil. Peter Sørensen.

Undervisningsassistenter: Klaus Peter Callesen, HA; cand.mag. Hans Erik Dam; cand.phil. Gitte Baunebjerg Hansen; translator Jytte Haussmann; cand.mag. Jytte Heine; cand.pæd. Grethe Hjorth; translator Henriette D. Holm; cand.ling.merc. Svend Kjems Hove (indtil 31.3.84); cand.mag. Lise Neersø Jaspersen; cand.phil. Roselies Kjeldsen; translator Inger C. Kragh; cand.interpret. Birgit Lindow; cand.ling.merc. Jeanette Mangaard (indtil 31.1.84); cand.phil. Helge Nielsen; translator Ulla I. Olsen; cand.interpret. Ulla H. Pedersen; cand.interpret. Benedikte S. Poulsen; cand.ling.merc. Kristian Bruun Rasmussen; cand.mag. Ursula Schmalbruch; cand.phil. Hilde Svendsen; cand.ling.merc. Flemming Vogdrup.

Sekretær: Vivi Rønne Hansen.

3. Ledelse

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Lektor, cand.art. Hans Peter Jørgensen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af følgende undervisningsassistenter: Cand.phil. Gitte Baunebjerg Hansen; translator Henriette D. Holm; cand.mag. Lise Neersø Jaspersen.

TAP-medarbejder: Vivi Rønne Hansen.

Studerende (indtil 31.12.83): Elisabeth Bitsch-Christensen; Per Christiansen; John Mogens. (Fra 1.1.84): Annemette Østergaard Hansen; Tove Sørensen.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Frede Boje: Se under TYKSAK.

Liselotte Brøndlund: Se under TYKSAK.

Inge Baaring har publiceret afhandlingen: Om omsætningsprocessen ved simultantolkning med tysk som udgangssprog, ARK 21, februar 1984. 100 s.

Peter Colliander har udarbejdet en oversigt over de tyske verbers morfologiske system (ca. 80 s.), samt fortsat arbejdet med grundlæggende lingvistisk teoridannelse. Desuden har han arbejdet på en artikel om genuskategorien, der er antaget til publikation i Deutsch als Fremdsprache i 1986 (se under punkt 5), og på en artikel om den nyeste forskning på korrelatområdet.

Gert Engel: Se Terminologiaafdelingen.

Steffen Leo Hansen: Se Terminologiaafdelingen.

Mogens Wied Jørgensen har i »Germanistische Linguistik« 1983, s. 199-206, offentliggjort en artikel om de grammatiske informationer, der tilføjes til de danske opslagsord i fremmedsprogordbøger og de måder, hvorpå det gøres specielt med henblik på projektet Dansk-Tysk Ordbog (København Universitet).

Han er endvidere ved at færdiggøre en artikel om grammatikkundskaberne hos de stude-

rende, der påbegynder et tyskstudium ved en af de højere læreanstalter. Grundlaget for undersøgelsen er en grammatisk test, der dels blev forelagt en ny årgang tyskstuderende ved Københavns Universitet i 1973, dels en ny årgang tyskstuderende ved Handelshøjskolen i København i 1983. Formålet med undersøgelsen er at konstatere, om der i de mellemliggende ti år er sket ændringer i de tyskstuderendes grammatikundskaber, og i bekræftende fald i hvilken retning.

I 1984 er han trådt ind i instituttets ordbogsgruppe, især med henblik på et samarbejde omkring corpus-problemer.

Bente Kristensen deltager som medlem af en forskningsgruppe i et pilotprojekt med emnet »Database til terminologisk information og generering af ordbøger«. Projektet har til formål at udvikle og afprøve en korpusbaseret og EDB-støttet generel arbejdsmetode, der forener terminologiske og leksikografiske principper.

Hans-Peder Kromann: Se under ordbogsgruppen og TYKSAK.

Bodil Nistrup Madsen: Se Terminologiaafdelingen.

Theis Riiber: Se ordbogsgruppen.

Poul Rosbach: Se ordbogsgruppen.

Peter Sørensen har følgende publikationer: Artikler: »Rentefradragsforliget og dets sammenbrud 1980«, *Historie*, XIV,4,1983, pp. 593-632. »Samtidsforskningens gevinst ved arkivåbninger«, *Arkiv*, 9. bd., nr. 4, 1983, pp. 207-219. Anmeldelser: Else Spittmann & Karl Wilhelm Fricke (Hrsg.): 17. Juni 1953. Arbeiteraufstand in der DDR, Verlag Wissenschaft und Politik, 1982, *Nyt Fra Historien*, 33. årg., 1. hæfte, forår 1984, p. 59. Karl Wilhelm Fricke: Die DDR-Staatssicherheit. Entwicklung, Strukturen, Aktionsfelder, Verlag Wissenschaft und Politik, 1982, *Nyt Fra Historien*, 33. årg., 1. hæfte, forår 1984, pp. 59-60. Herbert Wilkens: The Two German Economies. A Comparison between the National Product of the German Democratic Republic and the Federal Republic of Germany, Gower Publishing Company Limited, 1981, *Nyt Fra Historien*, 33. årg., 1. hæfte, forår 1984, p. 60.

Monika Wesemann beskæftiger sig med sproglig modalitet, herunder især modaludtryk i dansk og tysk. Igangværende forskningsarbejde: Partikelordbog dansk-tysk (i samarbejde med Gitte Baunebjerg Hansen), en kommenteret bibliografi om emnet modaludtryk.

Annette Zimmermann har færdiggjort artiklen »Zur Syntax und Semantik des dativus comodi« (ca. 30 manuskriptsider) til publicering i *Deutsch als Fremdsprache*, Leipzig 1985 (formentlig hæfte 1).

Hun har foretaget studier inden for leksikalsk semantik og har påbegyndt undersøgelser af et centralt ordforråd inden for dansk og tysk økonomisk sprog med henblik på en leksikografisk behandling.

Ordbogsgruppen (H.-P. Kromann, Th. Riiber og P. Rosbach). Med udgivelsen af afhandlingerne: »Überlegungen zu Grundfragen der zweisprachigen Lexikographie«. I: *Studien zur neuhochdeutschen Lexikographie*, V, s. 159-238, (udkommer december 1984) og »Active' and 'Passive' Bilingual Dictionaries: The Ščerba Concept Reconsidered«. I: *LEXeter'83 Proceedings*. Papers from the International Conference on Lexicography at Exeter, 9.-12. september

1983, edited R. R. K. Hartmann. LEXICOGRAPHICA. Series Maior 1, 207-15. Max Niemeyer Verlag, Tübingen 1984 har ordbogsgruppen foreløbigt afsluttet sine generelle teoretiske overvejelser om tosprogsleksikografien og har med henblik på en mere detaljeret behandling af makro- og mikrostrukturelle problemstillinger indledt et studie af lemmatisering. I tilknytning hertil har ordbogsgruppen påbegyndt en foreløbig leksikografisk bearbejdning af excerperede erhvervsproglige inventarer, beregnet for indlæsning på edb samt for en senere datamatstøttet færdigbehandling.

Det erhvervsproglige forsøgskorpus, der bl.a. skal danne baggrund for et nærmere studie af excerperingsmetoder, er under fortsat opbygning. Studier vedr. korpus videreføres i samarbejde med Mogens Wied Jørgensen.

I samarbejde med Bodil Nistrup Madsen og Steffen Leo Hansen har Th. Riiber færdigudviklet og testet en leksikografisk record, beregnet for akkumulering af excerperede leksikalske enheder.

TYKSAK (TYsk eKSAmensopgave Korpus) er et korpus bestående af 5 års eksamensopgaver i alle faget tysks discipliner. Til hver tekst er knyttet en detaljeret beskrivelse af grammatiske, leksikalske og stilistiske fænomener i teksten. Beskrivelsesmodellen er udarbejdet af Frede Boje, Liselotte Brøndlund og Hans-Peder Kromann, mens Steffen Leo Hansen har leveret den datalingsvistiske ramme for lagringen af beskrivelserne i en database med henblik på datamatisk behandling af materialet. Arbejdet med at evaluere opgavernes krav til grammatik, leksikalsk og stilistisk viden vil blive påbegyndt i løbet af 1985.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Inge Baaring: Se Center for Konferencetolkning.

Peter Colliander har deltaget i Internationaler Deutschlehrerverband's kongres i Budapest, hvor han holdt et foredrag om teoretiske og didaktiske aspekter ved genuskategorien ved de tyske substantiver.

Desuden har han deltaget i arbejdet i koordineringsgruppen og arbejdsgruppen i forbindelse med reformen af korrespondentstudiet. Han har været medlem af SPRINT-redaktionen og sammen med Doris Hansen været rejseleder på studierejse til Wien.

Mogens Wied Jørgensen er medlem af det erhvervsproglig fakultets didaktikudvalg. Han har været medlem af et udvalg til ansættelse af undervisningsassistenter i dansk, og er medlem af et udvalg til ansættelse af ekstern lektor i dansk.

Bente Kristensen har efter indbydelse fra »University of Turku, School of Translation Studies«, Turku, Finland den 27. og 28.4.84 holdt 2 forelæsninger over emnerne: »Die Anwendbarkeit der terminologischen Analyse beim Übersetzen von rechtssprachlichen Fachtexten« og »Terminologie und Kognition«.

Hun har i beretningsperioden fortsat været leder af fakultets reformarbejde. Hun er ligeledes fortsat formand for interimstudienævnet vedrørende forsøgsundervisningen samt formand for interimstudienævnet vedrørende den integrerede sprog-økonomiuddannelse, som de to fakulteter har iværksat pr. 1.9.1984. Hun har fortsat været formand for det af de erhvervsproglige institutioner nedsatte fællesudvalg og har i den forbindelse været med til at tilvejebringe det formelle og reelle grundlag for reformens start pr. 1.9.1984.

Bente Kristensen er pr. 1.9.84 indtrådt som medlem af Det faglige Landsudvalg for de huma-

nistiske uddannelser. Hun har i beretningsperioden fortsat været daglig leder af Terminologi-afdelingen.

Hans-Peder Kromann har været indbudt til at deltage i Nordisk Språksekretariats Symposium om De nordiska Språkens utveckling efter 1945, Mariehamn 7.-10.5.1984 og holdt foredrag om fagsprogenes fremmarch og leksikografiens og leksikografernes øgede betydning. Endvidere har han holdt foredrag ved et symposium i Essen den 28.-30.6.1984 om grammatik og leksikografi.

Han har deltaget i den leksikografiske kongres i Exeter, 9.-12. september 1983. Han udgiver ARK og er medudgiver af LEXICOGRAFICA. Series Maior. Max Niemeyer Verlag, Tübingen. Han er formand for Forskningskollegiet (se under Tværproglige aktiviteter) og Forskningsplanlægningsudvalget. Medlem af bogudvalget. Han arrangerer instituttets gæsteforelæsninger. Han er formand for udvalget, der skal fremkomme med forslag til studieordning for 2. dels-studiet, ED-studiet m.v. inden for den ny rammebekendtgørelse.

Theis Riiber har været medlem af 2 bedømmelsesudvalg og deltaget i et af HHK arrangeret edb-kursus.

Poul Rosbach har været medlem af 2 bedømmelsesudvalg og deltaget i International Conference on Lexicography 9.-12 september 1983.

Peter Sørensen har afholdt følgende seminarer: Det tyske spørgsmål som international problem, Akademie Sankelmark, 4.-8.6.1984. Østrig efter 1945, Københavns Universitet, 15.-17.10.1984.

Monika Wesemann har holdt foredrag på VII Internationale Deutschlehrertagung i Budapest, august 1983 om »Die Arbeit mit Abtönungspartikeln im Unterricht mit dänischen Germanistikstudentern« og et foredrag på HHK's forskningsseminar, maj 1984 om »Indirekte talehandlinger som problem i intersproglig kommunikation«.

Annette Zimmermann har deltaget i et seminar vedr. transformationsgrammatik på Handelshøjskolen ved Per Anker Jensen.

6. Gæsteforelæsninger m.v.

Prof. Dr. Hans J. Vermeer, Mainz; prof. dr.phil. Per Øhrgaard, København; Ingeborg Drezwitz, Berlin; Prof. Dr. Albrecht Neubert, Leipzig; Prof. Elisabeth Gülich, Bielefeld.

E. Institut for Erhvervspraksis

1. Oprettelse og formål

Instituttet for Erhvervspraksis blev oprettet i februar 1970. Instituttet dækker fagområderne erhvervslære (herunder regnskabslære) og samfundsøkonomi, maskinskrivning samt dansk, engelsk, fransk og tysk stenografi under sprogstudierne.

2. Medarbejdere

Handelsfaglærere: Anne Harries, EA; Jette Krog, ED; Erna Larsen; Jytte Halfdan Madsen,

ED; Hanne Nielsen, ED; Jette Nørgaard; cand.ling.merc., translatør Lise Saxov; Marie-Louise Westergaard.

Lektorer uden forskningspligt: Finn Hagen Jespersen, HA; Erik Otto, HA.

Undervisningsassistenter: Handelsfaglærer Lisbeth Christensen; konsulent, cand.merc. Chr. Christiani; underdirektør, cand.merc. Flemming Hansen; fuldmægtig, cand.merc. Jens Otto Hansen; konsulent, cand.merc. Torben Sværke Hansen; fuldmægtig Per Boje Jensen, HD; cand.phil. Lis Kreiberg; korrespondent Asta Lauritzen; fuldmægtig, cand.polit. Kjeld K. Lykke; ex. stenografi- og maskinskrivningslærer Bente Møller-Nielsen; translatør, cand.interpret. Marianne Nerving; konsulent, cand.merc. Preben Krogh Nielsen; adjunkt, cand.merc. Anders Pedersen; cand.oecon. Søren Pedersen; fuldmægtig, cand.polit. Henrik Pinholt; handelsfaglærer Inge Lise Plejl; handelsfaglærer Mona Schjødt-Hansen; korrespondent Jane Storm; adjunkt, cand.merc. Niels Tranum.

Sekretærer: Anne Lunding; Christina Hansen.

3. Ledelse

Institutbestyrer og formand: Handelsfaglærer Anne Harries, EA (fra december 1983).

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af undervisningsassistenter:

Handelsfaglærer Lisbeth Christensen og handelsfaglærer Mona Schjødt-Hansen (til december 1983).

TAP-medarbejder: Anne Lunding.

Studerende: (fra december 1983) Marie Lenstrup; Katja Krener-Andersen; Anne Marie Appelberg.

Instituttet er opdelt i 2 faggrupper:

1. Faggruppen for regnskabslære, erhvervslære og samfundsøkonomi.

Faggruppeleder: Erik Otto.

2. Faggruppen for maskinskrivning og stenografi.

Faggruppeleder: Anne Harries.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Erna Larsen har udarbejdet en revideret udgave af »Maskinskrivning for Viderekomne« samt opgaveløsninger til samme.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Med henblik på maskinskrivningsundervisningen på det reformerede grundstudium har faggruppen deltaget i en række kurser om elektronisk tekstbehandling.

F. Fagsprogligt Center

1. Medarbejdere

Styringsgruppe: Jacques Qvistgaard (formand); Jørgen Jensen; Theis Riiber; Jørgen Høedt (indtil 31.8.84); studenterplads (ubesat); Lise Eriksen (TAP) (indtil 15.8.84).

Medarbejdere: Jørgen Høedt (daglig leder) (indtil 31.8.84); Jennifer Draskau; Lise Eriksen (indtil 15.8.84).

2. Publikationsvirksomhed

Jennifer Draskau og Jørgen Høedt: *The World of LSP II*, (juni 84).

Unesco Alsed LSP Newsletter Vol. 6 No 2 (17), Vol. 7 No. 1 (18).

3. Sprogbehov

Fagsprogligt Centers aktiviteter inden for analyse af sprogbehov har i perioden koncentreret sig om videreførelsen af den påbegyndte undersøgelse af de erhvervsproglige dimittenders beskæftigelsesmønster. Arbejdet er foregået bl.a. i samarbejde med analyseinstituttet AIM. Den første rapport (Tabelrapporten) forelå i februar 1984.

4. Faglig virksomhed i øvrigt

Fagsprogligt Center har:

- haft besøg af en række udenlandske gæster.
- som medarrangør været repræsenteret ved 4th European Symposium on LSP, Université de Bordeaux sept. 1983, hvor bl.a. Jennifer Draskau har holdt et indlæg i plenum med titlen »Is there a scientific-technical register?«.

Jennifer Draskau har endvidere:

- deltaget i nordisk datalingvistiske dage (3.-4.10.1983) og ligeledes i EDB-støttet leksikografi og terminologi, 4.-6.10., Uppsala Universitet. Konferencerapport i LSP Newsletter, Vol. 6. No. 2 (17), Nov. 1983.
- deltaget i ASLIB-Conference, (10.-11.11.1983), London.
- deltaget i ASCLA-symposiet: »Nordens Språk som Målspråk«, (3.-4.12.), på Stockholms Universitet, og har holdt et indlæg med titel »The Problem of Divergence in Translation - a model for disambiguation«. Resumé er publiceret i Proceedings, men artiklen i sin helhed er publiceret i »Scandinavian Working Papers on Bilingualism«, 1984.
- skrevet et bidrag med titel »A 'romantique impénitent' as translator of French Romantic poetry, publiceret i »The Romantic Heritage«, Publications of the Department of English, KU, marts 1984.
- arrangeret og deltaget i EUROPEAN PRIME USERS ASSOCIATION-Konferencen (EDB) (28.5.-1.6.1984) i Windsor, England, samt holdt et foredrag om et EDB-støttet stilistisk projekt. Proceedings forventes udgivet snarest.
- deltaget i 10. FIT (Fédération internationale des traducteurs) - jubilæums verdenskongres afholdt i Wien i dagene 20.-24.8.1984. Kongresrapport: LSP Newsletter Vol. 7, No 2 (19) 1984.
- skrevet en artikel med titel »Linguistic Fusion and Confusion in Henry James«, manus, 14 sider; 1984.
- skrevet »Reflections on the theory and evaluation of translation quality«; udkommer som ARK, ca. 180 sider.

G. Center for Konferencetolkning

1. Oprettelse og formål

Centeret er oprettet pr. 1.4.1981 og har til opgave at varetage alle administrative og undervisningsmæssige funktioner i forbindelse med den nyoprettede konferencetolkeuddannelse ved højskolen. Disse funktioner omfatter annoncekampagne, udarbejdelse af informationsmateriale samt afholdelse af informationsmøder og optagelsesprøve. Centeret varetager i øvrigt udarbejdelse af lærerdækningsplan samt skemalægning, planlægning og gennemførelse af undervisningsaktiviteterne og afholdelse af eksamen. Uddannelsen har til formål at bibringe dimittenderne sådanne kundskaber i konsekutiv tolkning og simultan tolkning, at de er i stand til at fungere som konferencetolke ved overnationale organisationer samt på det frie marked i Danmark og i udlandet. Centeret har i 1981-83 gennemført to uddannelsesforløb på 6 mdr. 9 kandidater har bestået eksamen og har alle fundet beskæftigelse ved EF i Bruxelles.

Centeret har af EF fået tildelt en bevilling til gennemførelse af dels et danskursus for udenlandske tolke, der ønsker at supplere deres passive arbejdssprog med dansk og dels en udvidet tolkeuddannelse, hvor der skal kunne optages studerende med engelsk, tysk og fransk som modersmål. Kurserne gennemføres i studieåret 1984-85.

2. Medarbejdere og ledelse

Daglig leder: Lektor, cand.ling.merc., translatør Inge Baaring (tysk).

Medarbejdere: Adjunkt, cand.ling.merc., translatør Anne Zoëga (engelsk); adjunkt, cand.mag. Hanne Aarup (fransk).

H. Terminologiafdelingen

1. Oprettelse og formål

Terminologiafdelingen blev oprettet i 1974 som et tvær sprogligt center og har til opgave at drive undervisning og forskning i fagsproglig leksikografi og terminologi samt at udføre informations-, dokumentation- og konsulentarbejde inden for de nævnte områder.

2. Medarbejdere

Bestyrelse: Afdelingsleder, cand.mag. Gert Engel (formand til 8.5.1984); afdelingsleder, cand.mag. J. Qvistgaard (næstformand til 8.5.1984, herefter formand); lektor, cand.ling.merc. H. Picht (næstformand fra 8.5.84); lektor, cand.ling.merc., translatør Inge Gorm Hansen; TAP-repræsentant: Elna Oberleitner; lektor, translatør, cand.jur. Bente Kristensen (daglig leder).

Medarbejdere: Adjunkt, translatør, cand.phil. Mirella Cristofoli; lektor, cand.ling.merc. Gunhild Dyrberg; afdelingsleder, cand.mag. Gert Engel; lektor, cand.ling.merc., translatør Inge Gorm Hansen; kandidatstipendiat, cand.mag. Steffen Leo Hansen (fra 1.9.83); cand.ling.merc. Sonja Hvalkof (til 31.12.83); lektor, translatør, cand.jur. Bente Kristensen; lektor, cand.ling.merc. Rita Lenstrup; adjunkt, cand.ling.merc. Bodil Nistrup Madsen; adjunkt, cand.ling.merc., translatør Agnete Berg Nielsen (fra 1.8.83); lektor, cand.ling.merc. H.

Picht; adjunkt, cand.ling.merc. Hanne Puggaard (fra 1.9.83); adjunkt, translatør, Chr. Quist; afdelingsleder, cand.mag. J. Qvistgaard; kandidatstipendiat, cand.interpret. Anne-Mette Keogh Rasmussen; lektor, cand.mag. Henrik Selsøe Sørensen.

3. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

H. Picht: se Institut for spansk.

DANTERM-system projekt

Gert Engel og Bodil Nistrup Madsen har fortsat arbejdet med DANTERM systemet. På basis af erfaringer indhøstet ved udarbejdelse og indlæsning af data, er der i efteråret 1983 gennemført en væsentlig ændring af DANTERM recorden. Et større antal records er inddateret i overensstemmelse med den ændrede record.

Terminologisk hovedprojekt landbrug

Projektledelse: Gert Engel i samråd med overbibliotekar Inge Berg Hansen, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles bibliotek.

Delprojekt: »Landbrugsmaskiner«

Projektet fortsættes af Anne-Mette Keogh Rasmussen, Charlotte Werther og Bodil Nistrup Madsen.

Delprojekt: »Skovbrug«

Projektet fortsættes af Henrik Selsøe Sørensen.

Database til terminologisk information og generering af ordbøger

Inge Gorm Hansen, Steffen Leo Hansen, Bente Kristensen, Bodil Nistrup Madsen og Hanne Puggaard deltager som medlemmer af en forskningsgruppe i et pilotprojekt med emnet »Database til terminologisk information og generering af ordbøger«. Projektet har til formål at udvikle og afprøve en korpusbaseret og EDB-støttet generel arbejdsmetode, der forener terminologiske og leksikografiske principper.

Dansk-fransk teknisk ordbog

Fonden for fagsproglig leksikografi ved HHK og Aschehougs Forlag indledte i efteråret 1983 et samarbejde med henblik på udgivelse af en dansk-fransk og senere en fransk-dansk teknisk ordbog af samme type som forlagets tyske og engelske, tekniske ordbøger (»Warrern's tekniske ordbøger«). Til lagring, sortering og redaktion af data anvendes ordbogsprogrammet Compulexis. Redaktionskomiteen består af Jacques Qvistgaard, Henrik Selsøe Sørensen og Bodil Nistrup Madsen.

Projekt TYKSAK

TYKSAK (TYsk eKSAmensopgave Korpus) er et korpus bestående af 5 års eksamensopgaver i alle faget tysks discipliner. Til hver tekst er knyttet en detaljeret beskrivelse af grammatiske, leksikalske og stilistiske fænomener i teksten. Beskrivelsesmodellen er udarbejdet af Frede Boje, Liselotte Brøndlund og Hans-Peder Kromann, mens Steffen Leo Hansen har leveret den datalingvistiske ramme for lagringen af beskrivelserne i en database.

Arbejdet med at evaluere opgavernes krav til grammatik, leksikalisk og stilistisk viden vil blive påbegyndt i løbet af 1985.

Projekt »Vej og Trafik«

Et fælles nordisk projekt under NORDTERM i samarbejde med de nordiske vejdirektoratet. Målet er udarbejdelsen af en nordisk terminologi med engelske, tyske og franske termer og definitioner. Et pilotprojekt (ansvarlig: Steffen Leo Hansen) er i gang og forventes afsluttet i januar 1985.

4. Faglig virksomhed i øvrigt

Dokumentation

I forbindelse med Terminologiafdelingens dokumentationsvirksomhed har H. Picht ajourført »Bibliografi over terminologiske artikler og afhandlinger i videste forstand«. I samarbejde med Infoterm, Wien har H. Picht videreudviklet BT12 (International Bibliography of Terminological Theses and Dissertations). En foreløbig udgave udkom i august 1984.

Afholdte kurser m.m.

Terminologikursus

Terminologiafdelingen har igen i år afholdt et kursus i terminologi under valgfri fag. Kurset henvendte sig til EA/ED- og EK-studerende samt interesserede lærere. Kurset omfatter 13 dobbelttimer, ca. 70 deltagere.

Udover de mere teoretisk prægede forelæsninger blev der afholdt mindre øvelser, og kurset sluttede med to terminologiske miniprojekter.

Følgende medarbejdere deltog som arrangør, foredragsholder hhv. projektleder: Gunhild Dyrberg; Bente Kristensen; Bodil Nistrup Madsen; Heribert Picht; Chr. Quist; Henrik Selsø Sørensen.

H. Picht har tilrettelagt og i betydeligt omfang gennemført den terminologiske undervisningskomponent som terminologiafdelingen forpligtede sig til at levere til et undervisningsforløb i I & D (bifagsniveau), som blev udbudt og gennemført af Institut for anvendt og matematisk lingvistik ved Københavns Universitet.

De øvrige undervisere var: Gert Engel; Sonja Hvalkof; Bente Kristensen; Bodil Nistrup Madsen; Christian Quist; Henrik Selsø Sørensen.

H. Picht i øvrigt: se Institut for spansk.

Gert Engel og Bodil Nistrup Madsen har fra 9.-15. september deltaget i »Lexeter'83 - International Conference on Lexicography«, University of Exeter. I et fælles indlæg: »From Dictionary to Data-Base« redegjordes for projektet »Fransk-Dansk ordbase«. I tilslutning til konferencen aflagde Gert Engel og Bodil Nistrup Madsen besøg hos Centre for Computational Linguistics, UMIST, Manchester (15.-17. september).

Gert Engel har fortsat været medlem af styringsgruppen for det af Statens humanistiske Forskningsråd oprettede initiativområde »EDB i tekst, tale og ordbøger (ETTO)«. Gert Engel og Bodil Nistrup Madsen har som medlemmer af ETTO-ordboggruppen deltaget i planlægning og gennemførelse af ETTO-konferencen »EDB i praktisk ordbogsarbejde«, Fredensborg 29.-30. november 1983 og deltager fortsat i udviklingen af en taksonomi for danske ordbøger.

Gert Engel, Bodil Nistrup Madsen og Heribert Picht har i februar 1984 gennemført et seminar for kolleger: »DANTERM recorden som udtryk for en terminologisk arbejdsmetode«.

Steffen Leo Hansen og Bodil Nistrup Madsen har i samarbejde med Bente Maegaard og Hanne Ruus, KU gennemført en studiekreds »Programmering og datamatisk sprogbehandling« for kolleger ved det erhvervsproglige fakultet.

Steffen Leo Hansen og Bodil Nistrup Madsen har afholdt et kursus under valgfri fag: EDB og sprog, foråret 1984 (5 × 3 timer).

Steffen Leo Hansen og Bodil Nistrup Madsen har deltaget i følgende seminarer/møder:

- »De nordiska datalingvlistiske dagarna 1983«, Uppsala, 3.-4.10.1983.
- »Seminar om datamaskinstötta leksikografi og terminologi«, Uppsala, 5.-6.10.1983. Bodil Nistrup Madsens Indlæg: »Rammeformat for nordiske termbanker«.
- ETTO-konferencen »EDB i praktisk ordbogsarbejde«, Fredensborg 29.-30.11.1983. Steffen Leo Hansens indlæg: »Introduktion til Wordplex 80-3«. Bodil Nistrup Madsens indlæg: »Introduktion til STATUS II« samt tilrettelæggelse af praktiske øvelser for deltagerne.
- HHK's forskningsseminar, Kollekolle 10.-11.5.1984. Steffen Leo Hansens indlæg: »Præsentation og demonstration af programmet til leksikografiske og pædagogiske formål«. Bodil Nistrup Madsen: Demonstration af programmet til lingvistiske data.
- Studietur til Bundessprachenamt, Hürth, Universitetet i Bonn, Institut für Kommunikationsforschung und Phonetik, 2.-4.5.1984.
- NORDTERM-seminar, Stockholm 28.-29.5.1984. Tema »Finns det en terminologisk medvetenhet i samhället i dag?«, Bodil Nistrup Madsens indlæg: »Det danske terminologiarbejdes historie« og »Medgang og modgang i terminologiarbejdet i Danmark«.
- NORDTERM-møde, 30.5.1984. Steffen Leo Hansen: Fremlæggelse af arbejdsplan for pilotprojektet »Vej og trafik«. Bodil Nistrup Madsen: Fremlæggelse af termbanktaksonomi, deltagelse i møde vedr. klassifikation.

Bente Kristensen har efter indbydelse fra »University of Turku, School of Translation Studies«, Turku, Finland, den 27. og 28.4.1984 holdt 2 forelæsninger over emnerne: »Die Anwendbarkeit der terminologischen Analyse beim Übersetzen von rechtssprachlichen Fachtexten« og »Terminologie und Kognition«.

Henrik Selsø Sørensen er indtrådt som terminologiafdelingens repræsentant i styringsgruppen for Terminform.

Henrik Selsø Sørensen, Chr. Quist, Bodil Nistrup Madsen og H. Picht har deltaget i et NORDTERM-møde i Stockholm i maj 1984 og vil fremover fungere som Danmarks repræsentanter i AG4 (Harmonisering af de nordiske standardiseringsbestrebelselser på ISO/TC 37's område), Fordeling: Henrik Selsø Sørensen SC1 (principper for terminologi), Chr. Quist SC2 (terminologifraf), Bodil Nistrup Madsen, WG4 (termbanker), H. Picht, WG5 (terminologiens terminologi).

I. Tværsproglige aktiviteter

1. Forskningskollegiet

omfatter de videnskabelige medarbejdere ved sproginstitutionerne og repræsentanter for ansatte uden forskningspligt.

Formand: Hans-Peder Kromann. Næstformand: Lita Lundquist.

Beretningsåret omfatter følgende aktiviteter:

1. Tvær sproglige seminarer og forelæsninger i efterårssemestret ved Jens Rasmussen om tendenser og metoder i nutidig stilforskning, Lita Lundquist m.fl. om tekstlingvistik, H.-P. Kromann/Th. Riiber/P. Rosbach om tosprogsleksikografi; i forårssemestret ved G. Engel/H. Picht/B. Nistrup Madsen om DANTERM som udtryk for terminologisk arbejds metode, H.-P. Kromann om ordbogstypologi, betydnings- og oversættelsesordbøger, Per Anker Jensen om transformationsgrammatikkens seneste udvikling. Endvidere gæsteforelæsninger ved professor Elisabeth Gülich om: Procédés d'organisation discursive en français parlé og Linguistische Analyse von Beratungsgesprächen.
2. Formandsskabet har udarbejdet: »Informationshæfte for adjunkter og kandidatstipendiater ved Det erhvervsproglige fakultet«.
3. Formandsskabet er begyndt at udgive Forskningstidende, som skal dække behovet for orientering om anliggender, der vedrører forskningsmedarbejderne ved Det erhvervsproglige fakultet. Der er udkommet 4 numre.
4. Der har været afholdt Forskningsseminar VII på Kollekolle den 10. og 11. maj 1984 med følgende indlæg:
 - Bodil Nistrup Madsen og Steffen Leo Hansen: Demonstration og anvendelse af programmel til lingvistiske data.
 - Gert Bechlund, edb-centret, HHK: Fundamentale problemstillinger og praktiske løsninger i edb-arbejdet med fremmede tegnsæt.
 - Bodil Nistrup Madsen og Steffen Leo Hansen: Præsentation og demonstration af programmel til leksikografiske og pædagogiske formål.
 - Jens Rasmussen: Initiativområder for erhvervsproglig forskning.
 - Karen Stetting: Rollernes sprog og indbyrdes kommunikation.
 - Monika Wesemann: Indirekte talehandlinger som problem i intersproglig kommunikation.
 - Henrik Selsø Sørensen: Oversættelse og kommunikation.
 - Arnt Lykke Jakobsen: Oversættelse og »localisering«.
 - Viggo Hjørnager: Resumerende oversættelse.

Seminaret var tilrettelagt af Henrik Selsø Sørensen, Christian Quist og Hanne Puggaard.

2. ARK

Sproginstitutionernes Arbejdsrapporter er oprettet 1979 og af Forskningskollegiet tænkt som en ramme for foreløbige arbejdsresultater fra medarbejdere under Det erhvervsproglige fakultet. Der optages artikler om fagligt og almindeligt sprog.

ARK 19 Anette Villemoes: En oversættelsesstrategi i dansk-spansk for verbalhelheder i teknisk sprog. Oktober 1983.

ARK 20 Lena Flugler, Per Anker Jensen, Anne Zoëga: 3 studier i tolkning. December 1983.

ARK 21 Inge Baaring: Om omsætningsprocessen ved simultan tolkning med tysk som udgangssprog. Februar 1984.

ARK 22 Dorrit Faber, Lena Munck, Agnete Berg Nielsen, Anette Villemoes: En kassusrollemodel specielt beregnet til kontrastive analyser. Juni 1984.

ARK 23 Lita Lundquist: Tekststrukturer, læseprocesser og læsestrategier, En introduktion til tekstlæsning. Juli 1984.

V. Lærerstab og administration

A. Lærerstabens sammensætning

Ved udgangen af undervisningsåret 1983/84 var der, jfr. nedennævnte oversigt, ved højskolen ansat 19 professorer, heraf 1 som rektor, 9 docenter, afdelingsleder og fagledere, 26 lektorer uden forskningspligt i sprog, erhvervslære og samfundsøkonomi, 9 adjunkter uden forskningspligt i sprog, 8 fastansatte lærere i maskinskrivning og stenografi, 101 lektorer, 28 adjunkter, 18 stipendiater, 87 eksterne lektorer samt 672 undervisningsassistenter.

B. Antal lærere ved højskolen pr. ultimo juli 1984

	1925	1940	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980	1984
Professorer i økonomi m.v.	0	2	3	4	7	11	11	12	15	15
Professorer i jura	0	0	1	1	1	2	2	2	1	2
Professorer i sprog	0	0	0	1	1	1	3	3	3	3
Professorer i kulturhistorie	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
Docenter, afdelingsledere og fagledere:										
i økonomi m.v.	3	2	4	4	3	1	7	6	6	5
i sprog	0	0	1	0	1	0	3	4	4	4
Adjunkter og lektorer uden forskningspligt:										
i erhvervslære og samfundsøkonomi	0	0	0	1	1	1	2	2	2	2
i sprog	0	3	0	0	12	22	33	30	37	33
Fastansatte lærere:										
i maskinskrivning og stenografi	0	0	0	0	0	1	3	4	7	8
Eksterne lektorer:										
i økonomi	0	13	15	10	7	8	8	3	28	55
i sprog	0	2	2	2	0	0	3	4	29	32
Amanuensisgruppen:										
i økonomi m.v.	0	4	4	6	11	26	53	70	76	95
i sprog	0	0	0	1	1	1	9	11	19	34
Stipendiater	0	0	0	0	0	3	14	20	20	18
Undervisningsassistenter:										
erhvervsøkon. studier	18	36	51	44	59	123	237	261	405	482
erhvervsprog. studier	10	21	38	44	43	28	36	89	225	190
Antal lærere m.v. ialt¹	31	86	128	127	147	230	425	523	878	1008
(heraf heltidsansatte)	3	11	24	29	39	74	154	169	191	233

1. En sammentælling af antal lærere inden for de enkelte kategorier svarer ikke nødvendigvis til totaltallet, idet nogle lærere kan være medregnet under begge grupper.

C. Antal ansatte ved højskolen pr. ultimo juli 1984

1. Professorer	19
2. Docenter, afdelingsledere og fagledere	9
3. Adjunkter/lektorer uden forskningspligt i sprog, erhvervslære og samfundsøkonomi	35
4. Fastansatte lærere i maskinskrivning og stenografi	8
5. Amanuensisgruppen	129
6. Kandidatstipendiater	14
7. Seniorstipendiater	4
8. Eksterne lektorer	87
9. Undervisningsassistenter	672
10. Administrative medarbejdere i administrationen	116
11. Administrative medarbejdere ved biblioteket	35
12. Administrative medarbejdere ved EDB-Centret	6
13. Administrative medarbejdere ved institutterne	65
I alt	1.199

Fortegnelsen over højskolens lærere og forskningsmedarbejdere ved udgangen af undervisningsåret 1983/84 samt over administrationen findes i bilag 1.

VI. Censorer

Det formelle grundlag for censorvirksomheden var til og med sommereksamen 1983 undervisningsministeriets bekendtgørelse af 13. december 1973 om visse forhold i forbindelse med censorers medvirken ved eksaminer på de højere uddannelsesinstitutioner. Den 18. juli 1983 – altså efter afslutningen af sommereksamen – udsendte undervisningsministeriet en ny bekendtgørelse om de censorer ved de højere uddannelsesinstitutioner, der beskikkes af undervisningsministeriet. Reglerne i denne bekendtgørelse får således virkning fra vintereksamen 1983/84 og skal anvendes ved udpegningen af det ny censorkorps i sommeren 1984.

Se Bilag 2.

VII. Handelshøjskolens bibliotek

A. Oprettelse

Biblioteket er oprettet i første halvdel af 1922. Det havde til huse i Købmandsskolens bygning på Nørrevold. I 1927 flyttede biblioteket til Julius Thomsens Plads. Samme år blev samlingen systematiseret og en del af bestanden, der da talte 1.550 bind, kom på »åbne« hylder. 1930 modtog biblioteket en betydelig boggave, således at bestanden nu nåede op på ca. 5.500 bind.

I 1929 skete der en større udgivelse af biblioteket, idet Reklamebiblioteket blev etableret som en specialafdeling inden for biblioteket.

Bestanden er pr. 1.1.1983 på 194.613 bind og tæller 3.565 løbende periodica.

Hovedbiblioteket (økonomi) er fortsat beliggende på Julius Thomsens Plads, medens Sprog-biblioteket har til huse på Fabrikvej.

B. Personale

1 fg. overbibliotekar; 2 biblioteksbetjente; 12 bibliotekarer; 1 overassistent; 10 assistenter; 3 assistenter på deltid; 1 bibliotekarpraktikant; 4 forskningsbibliotekarer plus timelønnet med-hjælp.

C. Organisation

Bibliotekets øverste organ er Biblioteksudvalget (se også afsnittet med kollegiale ledelsesorganer), der har overbibliotekaren som formand. Biblioteket er organiseret ved selvstyrende arbejdsgrupper. BIS (Bibliotekets Interne Styringsgruppe) er koordinerende organ for disse grupper. BIS-medlemmerne vælges for et år ad gangen af de respektive arbejdsgrupper, der er sammensat således:

Administrationsgruppe: Henning Bøge, Lone Falther, Inge Halling.

Ekstern gruppe: Karen Bache, John Hedegaard, Bente Høst-Madsen, Birgitte Lauritsen, Sanne Poulsen, Preben Rasmussen, Helle Skouv, Birgit Støvring, Doris Thaarup, Kim Ryder Tønnesen, Erik Westengaard (fra 1.9.1983).

Intern gruppe: Steen Bichel (orlov), Liselotte Faurhold, Elizabeth Knudsen, Ulla Kvist, Ellen Mogensen, Erik Rasmussen, Tine Timm, Andreas Aamand.

Fagreferentgruppen: Hanne Abrahams, Finn Skriver Frandsen, Margrethe Stig Hansen, Finn Hansson, Helge Pedersen.

Sprogbiblioteket: Verner Asholt, Inge Gotthardt, Elsebeth Kjærstrup, Henning Rothe, Susanne Seemand.

Terminform: Sonja Hvalkof (indtil 31.12.1983), Mikke Weining Hansen (fra 1.1.1984), Anne-Marie Langsig (indtil 29.2.1984), Mette Konner (fra 1.1.1984).

Herudover fungerer 3 tværgående arbejdsudvalg, nedsat af BIS: Edb-udvalg, pr-udvalg og efteruddannelsesudvalg.

Biblioteksudvalget har for at kunne indhente rådgivning med hensyn til gennemførelse af den mest hensigtsmæssige anskaffelsespolitik nedsat to underudvalg, nemlig:

Det økonomiske bogudvalg:

Forskningsbibliotekar Hanne Abrahams; lektor Peder Aderhold; lektor Heine Andersen; lektor Niels Bjørn-Andersen; lektor Jens Bjerregaard Christensen; professor Egil Fivelsdal; fg. overbibliotekar Finn Skriver Frandsen (formand); lektor Lars Grønholdt; kandidatstipendiat Carsten K. Hansen; lektor Knud Hansen; forskningsbibliotekar Finn Hansson; lektor Tage Henriksen (fra 1.6.1984); kandidatstipendiat Tore Kristensen; lektor Johannes Mouritsen; lektor Mogens Eggert Møller; forskningsbibliotekar Helge Pedersen; lektor Flemming Poulfelt; adjunkt Jesper Strandkov; forskningsstipendiat Henning Sørensen; lektor Elisabeth Thuesen.

Det sproglige bogudvalg:

Forskningsbibliotekar Margrethe Stig Hansen (formand); lektor Søren Kaas Andersen (indtil 31.12.1983); lektor Gunhild Dyrberg; afdelingsleder Jørgen Jensen (fra 1.1.1984); lektor Flemming Koue; professor Hans-Peder Kromann; lektor Hanne Martinet; lektor Paul Monrad; lektor Heribert Picht; lektor Helge Schwarz.

D. Fagområder

Handelshøjskolens Bibliotek er hovedfagbibliotek inden for de erhvervsøkonomiske områder, herunder afsætningsøkonomi, bankvæsen, forsikring, beskrivende økonomi, udenrigsøkonomi, almen driftsøkonomi og trafikøkonomi.

Desuden findes litteratur omhandlende jura, speciel dansk og international erhvervsret, nationaløkonomi, anvendt og teoretisk statistik, regnskabsvæsen, finansiering, kreditvæsen, organisation, psykologi, sociologi og elektronisk databehandling.

Gennem sprogbiblioteket på Fabrikvej dækkes for de sproglige studier relevante områder: moderne sprogvidenskab og -pædagogik, alment og fagsprog samt realia.

Hovedbiblioteket (økonomi)

Julius Thomsens Plads 10, 5. sal, 1925 København V. Tlf: (01) 35 13 36.

Mandag til torsdag kl. 11-20, fredag kl. 11-17. I juni, juli og august dog: Mandag og torsdag kl. 13-20. Tirsdag, onsdag og fredag kl. 11-17.

Sprogbiblioteket

Fabriksvej 7, 6. sal, 2000 København F. Tlf.: (01) 19 19 19 lokal 335.

Mandag-torsdag kl. 9-20 og fredag kl. 9-16.

I juni, juli og august dog: Mandag til fredag kl. 9-16.

E. Løbende publikationer

Accessionslister

Der udarbejdes lister over ny indkøbt litteratur, dels for Hovedbiblioteket, dels for Sprog-biblioteket. Listerne sendes gratis til alle interesserede.

»Aktuelle tidsskriftsartikler«

Der udgives hver 14. dag »aktuelle tidsskriftsartikler«, en liste over aktuelle emner, behandlet i bibliotekets løbende tidsskrifter. »Aktuelle tidsskrifter« tilsendes ligeledes gratis ved hen-vendelse til udlånspersonalet. Alle er velkomne til at foreslå emner.

I beretningsåret blev følgende emner behandlet:

14	1. 8.83	Strategisk planlægning.
15	15. 8.83	Arbejde og teknologi.
16	1. 9.83	Japansk management. Kvalitetscirkler.
17	15. 9.83	Management by objectives (MBO).
18	1.10.83	Markedsanalyse.
19	15.10.83	Eksempler på tidsskrifter, håndbøger og bibliografier, der bringer oplysninger om enkelte firmaer og brancher.
20	1.11.83	Schweiz.
21	15.11.83	Gerard Debreu. Artikler af årets Nobelpristager i økonomi 1983.
22	1.12.83	Naturgas.
23	15.12.83	Religion og samfund.
1	15.01.84	Forskningsstyring.
2	1.02.84	Service Management.
3	15.02.84	Grønland.
4	1.03.84	Edb-anskaffelser.
5	15.03.84	»Robotter«
6	1.04.84	Nye sociale bevægelser
7	15.04.84	Time Management
8	1.05.84	TV og reklame. Debat og forskning.
9	15.05.84	Stress. Burnout.
10	1.06.84	Organisationskultur.
11	15.06.84	Transportøkonomi og politik.
12	1.07.84	Fagbevægelsen i krise? Del I
13	15.07.84	Fagbevægelsen i krise? Del II.

F. Afsluttede faglige arbejder

Finn Hansson og Peder Lærke Nielsen: Om velfærd. Bidrag til analysen af arbejderbevægelsens faglige og politiske kamp. Oplæg til 5. nordiske konference om forskning i arbejderbevægelsens historie, 1983, Murikka. København 1983. 28 s.

G. Anden virksomhed

1. Det økonomiske Bibliotek

Flytning

Konsistorium besluttede den 23. juni 1983, at det økonomiske bibliotek skulle flytte til bygningen i Rosenørns Alle 31 med forventet indflytning december 1984. I bygningens stueetage bliver der udlånslokale (ca. 750 m²) forbundet med udlånslokaler i kælderens (ca. 550 m² + ca. 200 m²). På 1. sal indrettes kontorer m.v. til personalet. Samtidig med den fysiske planlægning af det nye bibliotek er igangsat omfattende revisioner af samlingerne.

Tidsskrifter og årsberetninger

Samlingen af årsberetninger og årsskrifter har ikke tidligere været umiddelbart tilgængelige for publikum. Samlingerne bliver nu omregistreret og placeret sammen med tidsskrifterne. Et særligt katalog over samlingen af løbende publikationer (tidsskrifter og årsberetninger) er under udarbejdelse.

Håndbøger

I 1982 overgik biblioteket til et nyt klassifikationssystem, UDK (Universelt Decimal Klassifikationssystem). Dermed var håndbogssamlingen blevet splittet i to dele: Den gamle samling klassificeret efter bibliotekets gamle klassifikationssystem og nyindkøbte håndbøger efter UDK. Den gamle samling er blevet revideret samt omklassificeret til UDK. Således vil hele håndbogssamlingen ved indflytningen i Rosenørns Alle være samlet samme sted.

Kataloger

Katalogerne er nøglen til bibliotekets bogsamling. Ud fra et ønske om at forbedre dette produkt, især for brugerne er der blevet produceret et sammenflettet alfabetisk katalog 1965-1983. Det vil sige, at bøger klassificeret efter gammelt og nyt klassifikationssystem står sammen i ét alfabet. Samtidigt er lay-out forbedret væsentligt. Dette katalog er i første omgang blevet produceret på micro-fiche og er udsendt til 200 biblioteker, som biblioteket samarbejder med. Desuden er der blevet produceret et systematisk katalog, som omfatter bøger klassificeret efter UDK samt en UDK-emneordliste. Disse vil blive udsendt på micro-fiche. I efteråret 1983 har biblioteket gennemført et on-line katalog-databaseforsøg i samarbejde med Datacentralen. Bogposter for perioden 1965-82 (og i sidste fase 1983) var lagt ind i basen. I forsøgsperioden var opstillet 2 terminaler i udlånslokalet til brug for lånerne og personalet. Forsøget viste stor interesse fra brugernes side, der var motiverede for anvendelsen af databasekatalogen. Forsøgsresultaterne vil indgå i overvejelserne om bibliotekets fremtidige katalogproduktion.

Udlån

Biblioteket har i det forløbne år haft et stærkt øget udlån, således er det samlede udlån steget fra 63.000 i 1982 til 77.000 i 1983 - ikke mindre end 22%.

Der er flere årsager til denne voldsomme stigning. Handelshøjskolen har en stor vækst i antallet af studerende, således fra 9.762 i 1981/82 til 10.072 i 1982/83. Samtidigt udbygges handelshøjskoleuddannelserne på en række provinsafdelinger, hvor der ikke etableres biblioteksfunktioner. Biblioteket mærker også et stærkt stigende udlån til private virksomheder. Endelig betyder de store folkebibliotekers stærkt faldende indkøb af udenlandsk faglitteratur inden for bibliotekets fagområder, at der er en stor vækst i udlånet til folkebibliotekerne.

Udstillinger

I forbindelse med de nordiske handelshøjskolars erhvervsøkonomiske konference i København, august 1983, arrangeredes en større udstilling af HHK's institutters forsknings- og lærebogsmateriale.

International samarbejde

Biblioteket deltager aktivt i de nordiske handelshøjskole bibliotekers samarbejde og indexer tidsskrifter til den nordiske økonomiske database SCANP.

Biblioteket er blevet optaget i de europæiske handelshøjskolars samarbejde, EBSLG (European Business School Librarians Group).

2. Sprogbiblioteket

Udstillinger

Transformationsgrammatik (april/maj 1984).

Samarbejde og miljø (maj 1984).

Bibler og bibelkonkordanser (juni 1984).

Vand gi'r liv. Plakatserie (juli 1984).

Hages samling

Biblioteket modtog for ca. 50 år siden en bogsamling fra grosserereren, finansminister m.v. Christoffer Hage. Bogsamlingen har i de forløbne år været deponeret på loftet på Julius Thomsens Plads. Nu er hele bogsamlingen taget frem, registreret og grovklassificeret med henblik på opstilling som særsamling. Samlingen skal holdes samlet og er overflyttet til Sprogbiblioteket, fordi den har hovedvægt af litterære/almendannende bøger skønt mange økonomiske perler.

Terminform

Den egentlige service over for offentligheden startede i oktober 1983, og i den forbindelse blev der bl.a. arrangeret en udstilling af specielle fagbøger på sprogbiblioteket. Medarbejderne på Terminform har oprettet tre databaser.

1. En spørgsmål/svar-base. Registrering af forespørgsler til Terminform vedr. oversættelser af fagudtryk (termer). Basen indeholder oplysninger fra det spørgsmål/svar-skema, som udfyldes ved hver henvendelse. Basen kan anvendes til on-line søgninger ved fremtidige forespørgsler samt til statistiske undersøgelser, som kan danne grundlag for tilrettelæggelse af centrets arbejde og planlægning af projektet i forbindelse med Dansk Termbank, DANTERM.
2. Bibliografisk database indeholdende registrering af alle specialer, udarbejdet af sprogstuderende ved HHK.
3. Bibliografisk database over Sprogbibliotekets ordbøger, klassificeret efter UDK.

H. Handelshøjskolens bibliotek i tal

	1979	1980	1981	1982	1983
A. Tilvækst					
Julius Thomsens Plads 10					
Nettotilvækst, antal bind	3.736	5.271	4.733	7.042	5.309
Nettotilvækst, i m	94	69	73	196	242
Bogbestand, antal bind	134.969	140.240	147.636	163.606	168.915
Bogbestand i m	2.976	3.045	3.000	3.738	3.806
Antal løbende periodica	2.826	3.168	2.705	2.778	2.888
Fabriksvej 7 (sprogbibl.)					
Nettotilvækst, antal bind	1.607	1.569	1.624	3.980	3.353
Nettotilvækst, i m	24	34	36	70	67
Bogbestand, antal bind	15.931	17.500	19.106	22.345	25.698
Bogbestand i m	381	415	453	523	764
Antal løbende periodica	410	507	559	741	677
Totalt					
Nettotilvækst, antal bind	5.343	6.830	6.357	11.022	8.662
Nettotilvækst, i m	118	113	109	266	309
Bogbestand, antal bind	150.900	157.740	166.742	185.951	194.613
Bogbestand i m	3.357	3.460	3.453	4.261	4.570
Antal løbende periodica	3.236	3.675	3.264	3.519	3.565
B. Udlån					
Antal hjemlån, ialt	56.020	59.813	59.659	61.526	75.908
heraf studerende	27.187	29.187	30.798	31.299	32.583
lærere og institutter	14.136	18.574	16.564	19.530	29.542
udenforstående	14.697	12.052	12.297	10.697	13.783
heraf danske biblioteker	2.834	2.955	3.347	3.437	4.660
Antal Xerox-kopier, der erstatte hjemlån	1.150	1.028	898	2.164	1.839
Udlån, inkl. Xerox	57.170	60.841	60.557	63.690	77.747
Læsesalslån	559	224	173	683	1.179

VIII. Studerende og eksaminer

A. Oversigter

1. Studenterbestanden

I undervisningsårene 1982/83 og 1983/84 var der på højskolen indmeldt følgende antal studerende, der fordeler sig således:

	1982/83	1983/84
Det almene erhvervsøkonomiske studium (HA)	1.667	1.854
Det erhvervsøkonomiske kandidatstudium (cand.merc.)	1.181	1.126
Det erhvervsøkonomiske revisorkandidatstudium (cand.aud.)	116	230
Det erhvervsøkonomiske licentiatstudium (lic.merc.)	53	28
De erhvervsøkonomiske specialstudier (HD)		
1. del	2.273	2.692
2. del: afsætningsøkonomi	334	432
finansiering og kreditvæsen	258	276
forsikring	16	16
organisation	382	373
regnskabsvæsen	682	736
udenrigshandel	223	241
Det erhvervsproglige grundstudium, dag (EG)	1.344	1.323
Det erhvervsproglige grundstudium, aften (EG)	1.117	1.099
Den erhvervsproglige afgangseksamen (EA)	153	143
Den erhvervsproglige diplomprøve (ED)	537	506
Den erhvervsproglige kandidateksamen (EK)	292	286
Prøven i italiensk	34	36
Prøven i russisk	-	-
Prøven i spansk	78	83
	<hr/>	<hr/>
	10.740	11.480

2. Tilgang og afgang på de erhvervsøkonomiske studier

a. Det almene erhvervsøkonomiske studium

I efterårssemestret blev der optaget 725 nye studerende.

Til 1. årsprøve af den almene erhvervsøkonomiske eksamen i april/juni 1984 indstillede sig 573 studerende, hvoraf 500 bestod eksamen.

Til den almene erhvervsøkonomiske eksamen (HA) i april/juni 1984 indstillede sig 502 studerende, hvoraf 414 bestod eksamen.

b. Det erhvervsøkonomiske kandidatstudium

I 1983 var der en tilgang af 290 studerende, og til den afsluttende eksamen i december 1983/januar 1984 bestod 104 eksamen, og i april/juni 1984 bestod 53 eksamen.

c. Revisorkandidatuddannelsen

I 1983 var der en tilgang af 116 studerende og til den afsluttende eksamen i april/juni 1984 bestod 2 eksamen.

d. De erhvervsøkonomiske specialstudier

Til de erhvervsøkonomiske specialstudiers 1. del var i 1983 en tilgang af 1.501 nye studerende.

Til de erhvervsøkonomiske specialstudiers 1. del, som er fælles for alle studerende, deltog i april/juni 1984 1.038 studerende, hvoraf 721 bestod eksamen.

Til de erhvervsøkonomiske specialstudiers 2. del, hvor de studerende er fordelt på specialer, indstillede sig i april/juni 1984 580 studerende, hvoraf 462 bestod eksamen.

Fordelingen var:

	1984	
	indstillet	bestået
Afsætningsøkonomi	100	69
Finansiering og kreditvæsen	77	58
Forsikring	2	2
Organisation:		
Almen linie (strategi og planlægning)	50	50
Offentlig forvaltning	4	4
Videregående personaleadministration	7	7
Datamatik	36	34
Tillægsprøve i offentlig forvaltning	0	0
(aflagt af personer, der tidl. har bestået diplomprøven)		
Tillægsprøve i datamatik	0	0
Tillægsprøve i videregående personaleadministration	3	3
Tillægsprøve i strategi og planlægning	4	4
Regnskabsvæsen	214	160
Udenrigshandel	83	71

3. Tilgang og afgang på de erhvervsproglige studier

a. Det erhvervsproglige grundstudium

I efterårsemestret 1983 blev der optaget 1.106 nye studerende.

På det erhvervsproglige grundstudium indstillede i april/juni 1984 913 studerende sig til eksamen, hvoraf 321 bestod den erhvervsproglige korrespondenteksamen, 180 i to sprog og 141 i ét sprog, og 482 bestod den erhvervsproglige prøve, heraf 145 i to sprog og 337 i ét sprog.

Fordelingen på de forskellige discipliner var:

	1984	
	indstillet	bestået
Engelsk	434	391
Fransk	204	173
Italiensk	35	28
Russisk	6	6
Spansk	81	68
Tysk	153	137
Obligatorisk bifag	700	649
Korrespondentfag	205	188

b. Den erhvervsproglige afgangseksamen

I 1983 blev der optaget 56 nye studerende.

Til den erhvervsproglige afgangseksamen (EA) i 1984 indstillede sig 51 studerende, hvoraf 39 bestod eksamen.

c. Den erhvervsproglige diplomprøve

I 1983 blev der optaget 199 nye studerende.

Til den erhvervsproglige diplomprøve (ED) i 1984 indstillede sig 199 studerende, hvoraf 118 bestod eksamen.

Fordelingen var:

	1984	
	indstillet	bestået
Engelsk	76	43
Fransk	45	37
Italiensk	3	3
Spansk	38	12
Tysk	37	23

19 dimittender fra den erhvervsproglige diplomprøve, der tidligere har bestået denne prøve i et andet, har opnået ret til at anvende EA.

1 handelsfaglærer har ved aflæggelse af prøven i fagene juridisk sprog og teknisk sprog samt ved aflevering af specialopgaver erhvervet den erhvervsproglige diplomprøve.

d. De erhvervsproglige kandidatstudier

Til den erhvervsproglige kandidateksamen i december 1983/januar 1984 indstillede sig 9 studerende, hvoraf 5 bestod eksamen.

Fordelingen var

	1983/84	
	indstillet	bestået
Engelsk	2	1
Fransk	6	4
Spansk	1	0
Tysk	0	0

Til den erhvervsproglige kandidateksamen i april/juni 1984 indstillede sig 20 studerende, hvoraf 12 bestod eksamen.

Fordelingen var:	1984	
	indstillet	bestået
Engelsk	8	4
Fransk	7	6
Italiensk	1	1
Spansk	2	1
Tysk	2	0

Til den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen i december 1983/januar 1984 indstillede sig 29 studerende, hvoraf 14 bestod eksamen.

Fordelingen var:	1984	
	indstillet	bestået
Engelsk	9	5
Fransk	13	8
Spansk	3	1
Tysk	4	0

Til den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen i april/juni 1984 indstillede sig 35 studerende, hvor 13 bestod eksamen.

Fordelingen var:	1984	
	indstillet	bestået
Engelsk	11	7
Fransk	8	2
Italiensk	6	3
Spansk	4	0
Tysk	6	1

Translatøreksamen blev ved undervisningsministeriets bekendtgørelse af 14. maj 1973 henlagt til handelshøjskolerne. Eksamen blev første gang afholdt i maj/juni 1973. Til eksamen i 1983/84 indstillede sig 13 studerende, hvor 7 bestod eksamen.

Fordelingen var:	1984	
	indstillet	bestået
Arabisk	0	0
Engelsk	4	1
Finsk	0	0
Fransk	0	0
Færøsk	0	0
Grønlandsk	2	1
Islandsk	0	0
Norsk	0	0
Polsk	0	0
Portugisisk	2	2
Russisk	0	0
Serbokroatisk	0	0
Spansk	2	2

Svensk	2	1
Tjekkisk	0	0
Tyrkisk	0	0
Tysk	1	0
Ungarsk	0	0

B. Klager over eksamen

1. Klageordningen

Det er i Styrelsesloven fastsat, at der skal nedsættes ankekommissioner til behandling af klager over eksamen. Kommissionernes arbejdsgrundlag er undervisningsministeriets bekendtgørelser af 13. december 1973 og 12. februar 1980. Ankekommissionerne nedsættes under forsæde af censorformanden eller censornæstformanden.

På det erhvervsøkonomiske fakultet har ankekommissionerne således været nedsat under forsæde af censorformanden, direktør, cand.polit. Sten Buhl eller censornæstformanden, direktør, cand.oecon. Søren Aggebo.

På det erhvervsproglige fakultet har ankekommissionen været nedsat under ledelse af censorformanden, professor Ove K. Clausen eller censornæstformanden, professor, dr.phil. Knud Sørensen.

Fuldmægtig Per Boje Jensen, HD, er ankekommissionernes faste sekretær, og han varetager iøvrigt den indledende sagsbehandling af samtlige klager.

Klageproceduren er i realiteten tredelt. Den studerende, der står uforstående over for en karakter, henvises til at kontakte eksaminator og fra denne få en begrundelse for den foretagne evaluering. Langt de fleste klager stopper efter dette første – uformelle – led. I de øvrige tilfælde skal eksaminanden indgive en skriftlig klage, der herefter forelægges lærer og censor til udtalelse. Dette er første led i den egentlige klageprocedure. Bedømmerne har mulighed for at hæve en karakter, hvilket er sket i enkelte tilfælde. Der er desuden hjemmel til at tilbyde eksaminanden en omeksamination, og endelig kan klagen afvises.

Eksaminanden har herefter mulighed for at indbringe sagen for en ankekommission, der kan

- 1) hæve den givne karakter
- 2) henvise de skriftlige opgaver til ombedømmelse ved nye bedømmere
- 3) tilbyde eksaminanden en omeksamen og
- 4) afvise klagen.

Ved omeksamen, der typisk tilbydes ved klager over mundtlig eksamen, er det den sidst opnåede karakter, der er den gældende, medens man ved ombedømmelse alene kan hæve karakteren.

De efterfølgende oplysninger om ankekommissionernes arbejde skal ses i lyset af, at der i et studieår gennemføres ca. 60.000 evalueringer på Handelshøjskolen.

2. Klager på de erhvervsøkonomiske studier

a. HA-studiet

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Direktør, cand.oecon. Søren Aggebo og direktør, lic.merc. Børge G-

Christensen. Rektor, civilingeniør og civiløkonom Leif Monies har medvirket som suppleant. Lærerrepræsentant: lektor, lic.merc. Flemming Poulfelt. Lektor, civilingeniør Leif Bloch Rasmussen har medvirket som suppleant. Studenterrepræsentant: HA-studerende Per Hannover, der er efterfulgt af Peter Lintrup.

Der er behandlet følgende sager:

- 1) 9 klager over bedømmelsen af diverse opgaver i statistik. Heraf afvistes de 6 klager, medens man i 3 tilfælde henviste sagen til ombedømmelse. I ét tilfælde fastholdtes evalueringen 03. I ét tilfælde blev karakteren 03 hævet til 5 og i ét tilfælde blev karakteren 7 hævet til 9.
- 2) 2 klager i faget Erhvervs- og samfundsbeskrivelse. Den ene af klagerne afvistes, medens man i det andet tilfælde forhøjede karakteren 8 til karakteren 9.
- 3) 2 klager over 8-timers opgave i erhvervsøkonomi. Begge klager afvistes.
- 4) 1 klage over skriftlig opgave i nationaløkonomi. Klagen afvistes.
- 5) 1 klage over mundtlig eksamen i nationaløkonomi. Klagen afvistes.
- 6) 1 klage over mundtlig eksamen i erhvervsøkonomi. Klagen blev imødekommet, og den studerende tilbudt en omeksamen. Ved den oprindelige eksamination var karakteren 03 tildelt. Ved omeksamen tildeltes karakteren 7.
- 7) 2 klager over evalueringen af gruppeafsløsningsopgaver i datamatik. Begge klager afvistes.

b. Cand.merc.-studiet

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Direktør, cand.oecon. Søren Aggebo og direktør, lic.merc. Børge G-Christensen. Ved et antal sager har rektor, civilingeniør og civiløkonom Leif Monies, direktør, statsaut. revisor A. P. Nicolaisen, statsaut. revisor Arne From Petersen og direktør, cand.merc. Peter H. Krag medvirket som suppleanter. Lærerrepræsentant: Lektor Michael Møller, som blev afløst af professor Egil Fivelsdal. I et antal sager har lektor Johannes Mouritsen og lektor Kjeld Hemmingsen medvirket som suppleanter. Studenterrepræsentant: Stud.merc. Karin Andersen, HA. Stud.merc. Jørgen Damsbo Andersen og stud.merc. Flemming Sørensen har i et antal sager medvirket som suppleanter.

Der er behandlet følgende sager:

- 1) Klage over hovedopgave i afsætningsøkonomi. Klagen afvistes.
- 2) Klage over hovedopgave i revision. Klagen afvistes.
- 3) Klage over afløsningsopgave i R 4. Klagen afvistes.
- 4) Klage over hovedopgave i E 1. Klagen afvistes.
- 5) Klage over almen økonomi. Karakteren 10 hævedes til karakteren 11.
- 6) Klage over skriftlig eksamen i U 3. Opgavebesvarelsen henvist til ombedømmelse. Den oprindelige karakter var 7. Ved ombedømmelsen hævedes karakteren til 8.
- 7) Klage over afløsningsopgave i D 1. Den oprindelige karakter er karakteren 8. Ankekommissionen besluttede at henvise opgavebesvarelsen til ombedømmelse. Resultatet af denne foreligger endnu ikke.

c. Cand.aud.-studiet

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanterne: Statsaut. revisor Willy Madsen og statsaut. revisor Arne From Pe-

tersen, senere afløst af direktør, advokat Ernst Polack. Lærerrepræsentant: Lektor, cand.jur. Kjeld Hemmingsen. Studenterrepræsentant: Stud.merc. Flemming Sørensen.

Der er behandlet følgende sager:

- 1) Klage over mundtlig eksamen. Klagen afvistes.
- 2) Klage over bedømmelsen af delopgave i regnskabsvæsen. Klagen afvistes.
- 3) Klage over bedømmelse af optagelsesprøve til cand.aud.-studiet - bredt driftsøkonomisk fag - A 4, virksomhedens handlingsparametre: Klagen afvistes.

d. HD-studiet, 1. del

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Direktør, cand.oecon. Søren Aggebo og overregistrator, cand.jur. Jens Selmer. Lærerrepræsentant: Lektor, cand.oecon. Helmer Duelund Nielsen. Studenterrepræsentant: HD-studerende Jacob Gammeltoft.

Der er behandlet følgende sager:

- 1) 2 klager over 4-timers skriftlig opgave i erhvervsøkonomi. Begge klager afvistes.
- 2) 2 klager over skriftlig opgave i erhvervs- og samfundsbeskrivelse. Den ene klage afvistes. Den anden sag blev henvist til ombedømmelse. Den oprindelige karakter var 6. Ved ombedømmelsen blev karakteren 5 givet. Da ombedømmelse, jvf. gældende regler, ikke kan medføre, at karakteren nedsættes, blev det endelige udfald af sagen, at karakteren 6 fortsat er gældende.
- 3) 2 klager over skriftlig opgave i nationaløkonomi. Begge klager afvistes.
- 4) 1 klage over skriftlig prøve i statistik. Klagen afvistes.
- 5) 2 klager over mundtlig eksamen i statistik. Begge klager afvistes.

e. HD-studiet i finansiering

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Direktør, cand.polit. Tyge Korsgaard og direktør, cand.polit. Hans Ejvind Hansen. Lærerrepræsentant: Professor Carl E. Sørensen. Studenterrepræsentant: Janne T. Thomsen.

Der er behandlet følgende sager:

- 1) 2 klager over skriftlig biopgave. Begge klager afvistes.
- 2) 1 klage over hovedopgave. Den oprindelige karakter var 5, men ankekommissionens flertal fandt, at opgavebesvarelsen opfyldte de mindstekrav, der stilles til beståelse, og hævede karakteren til 6.

f. HD-studiet i organisation

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Oberstløjtnant, cand.psych. Fin Agersted og rektor, civilingeniør og civiløkonom Leif Monies. Lærerrepræsentant: Professor Egil Fivelsdal. Studenterrepræsentant: John Olsen.

Der er 5 klager over bedømmelse af hovedopgaver. De 4 klager afvistes, medens man i det 5. tilfælde hævede karakteren fra 8 til 9.

g. HD-studiet i regnskabsvæsen

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Direktør, statsaut. revisor Erik Steiner og finansdirektør, cand.polit. Bent Lilholt. Lærerrepræsentant: Lektor, cand.merc. Henning Kirkegaard. Adjunkt, cand.merc. Ulrik Gorm Møller har i enkelte sager medvirket som suppleant. Studenterrepræsentant: Christian Birk Sørensen, der senere er afløst af Peter Lauring.

Der er behandlet følgende sager:

- 1) 2 klager over 7. semester seminaropgaver. Den ene klage afvistes, medens den anden sag sendtes til ombedømmelse. Den oprindelige karakter var 6. Ved ombedømmelsen blev karakteren 5 tildelt. Da karakteren ikke kan nedsættes som følge af en ombedømmelse, er karakteren 6 fortsat gældende.
- 2) 2 klager over 8-timers skriftlig opgave ved endelig eksamen. Begge klager afvistes.
- 3) 1 klage over biopgave I. Klagen afvistes.
- 4) Klage over mundtlig eksamen. Ved den mundtlige eksamen blev karakteren 03 givet. Ankekommissionen afgjorde, at den studerende burde tilbydes en omeksamination. Denne omeksamination har endnu ikke fundet sted.
- 5) 4 klager over bedømmelsen af 6. semester-prøven. Samtlige 4 klager afvistes.

h. HD-studiet i udenrigshandel

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Direktør, civilingeniør H. J. Koktvedgaard og departementschef, cand.polit. Otto Müller. Otto Müller er senere blevet afløst af direktør Jan. O. Frøshaug, HA og HD. Lærerrepræsentant: Lektor, cand.merc. Ole Wiberg. Studenterrepræsentant: Hans Vengberg, som senere er afløst af Kirsten Poulsen.

I henhold til årsberetningen for 1982/83 verserer en sag om bedømmelse af en hovedopgave. Den oprindelige karakter var 5, og ankekommissionen besluttede at hæve denne karakter til 6.

Der er iøvrigt behandlet følgende nye sager:

- 1) Klage over bedømmelse af § 5, stk. 2 - øvelse i økonomisk geografi. Klagen afvistes.
- 2) Klage over bedømmelse af hovedopgave. Den oprindelige karakter var 5, men ankekommissionens flertal fandt, at opgavebesvarelsen netop opfyldte det minimumskrav, der må stilles til beståelse, og besluttede at hæve karakteren til 6.

3. Klager på de erhvervsproglige studier

Der er på det erhvervsproglige fakultet nedsat en ankekommission, der er fælles for de tre studietrin.

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Professor dr.phil. Morten Nøjgaard og translator Birthe Marie Andersen. Lektor, cand.mag. Oleg Koefoed har i et antal sager medvirket som suppleant. Lærerrepræsentant: Afdelingsleder, translator Jørgen Jensen. Studenterrepræsentant: Tove Sørensen.

Der er behandlet følgende sager:

- 1) Klager over speciale-opgave på EA/ED-studiet i engelsk. Den oprindelige karakter var 6. Ankekommissionen besluttede, at opgavebesvarelsen burde ombedømmes. Udfaldet af ombedømmelsen blev, at karakteren 5 tildeltes. Da de gældende bestemmelser foreskriver, at en eksamenskarakter ikke kan nedsættes som følge af en ombedømmelse, er karakteren 6 fortsat gældende.
- 2) 1 klage over mundtlig eksamen i fransk, almindeligt sprog. Klagen afvistes.
- 3) klage over skriftlig opgave i engelsk, fagligt sprog. Klagen afvistes.
- 4) klage over bedømmelsen af skriftlig opgave i almindeligt sprog. Opgavebesvarelsen henvises til ombedømmelse. Udfaldet af ombedømmelsen blev, at karakteren 7 blev tildelt. Den oprindelige karakter var 8, og da en ombedømmelse ifølge de gældende regler ikke kan medføre en nedsættelse af karakteren, er karakteren 8 fortsat den gældende karakter.
- 5) klage over bedømmelsen af seminaropgave i realia på EK/EOT-studiet i engelsk. Ankekommissionen besluttede at henvise opgavebesvarelsen til ombedømmelse. Udfaldet foreligger endnu ikke.
- 6) klage over bedømmelsen af afløsningsopgave i selvlæsning på EG-studiet i tysk. Klagen afvistes.
- 7) klage indgivet af et antal studerende over bedømmelsen af de skriftlige opgaver i tysk, fagligt sprog. Klagen afvistes.
- 8) klage indgivet af et antal studerende over bedømmelsen af skriftlige opgaver i fransk, almindeligt sprog, version, på EG-studiet. Samtlige opgavebesvarelser henvistes til ombedømmelse. Udfaldet kendes endnu ikke.
- 9) klage over bedømmelsen af skriftlig opgave i fransk, fagligt sprog på EA/ED-studiet. Klagen afvistes.
- 10) klage indgivet af gruppe 1 på forsøgsstudiet til korrespondenteksamen over bedømmelsen af projektarbejde. Ankekommissionen tilbød de studerende en omeksamination. De studerende har accepteret tilbudet, men omeksaminationen er på indeværende tidspunkt ikke afholdt.

IX. Tildeling af videnskabelige grader, besvarelse af prisopgaver m.v.

A. Professorbedømmelser

Handelshøjskolen i København op slog i januar 1982 et professorat i generel afsætningsøkonomi.

Opslaget havde følgende ordlyd:

»Ved det erhvervsøkonomiske fakultet på Handelshøjskolen i København opslås hermed et professorat i generel afsætningsøkonomi.

Ansættelse sker på tjenestemandslignende vilkår i lønramme 37 med særligt tillæg på kr. 2.400 i årlig grundbeløb.

Bedømmelsesudvalgets indstilling vil i sin helhed blive tilsendt samtlige ansøgere.

Ansøgninger indeholdende 1) oplysninger om videnskabelige kvalifikationer, herunder fortegnelse over de skriftlige arbejder, der ønskes fremlagt til bedømmelse, 2) oplysninger, der gør det muligt for studienævnene at udtale sig om ansøgenes studieadministrative kvalifikationer, stiles til rektor og indsendes til dekanen for det økonomiske fakultet ved Handelshøjskolen i København, Nansensgade 19,1., 1366 København K. Ansøgninger skal være dekanen i hænde senest den 15. april 1982 kl. 12.00.

Ansøgninger bedes så vidt muligt bilagt 5 eksemplarer af de arbejder, der ønskes inddraget i bedømmelsen. Antallet af indsendte eksemplarer bedes anført på en særlig fortegnelse over materialet.«

Ved ansøgningsfristens udløb var der indkommet 4 ansøgninger.

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd nedsatte følgende bedømmelsesudvalg: Lars Gunnar Mattsson, Handelshögskolan i Stockholm, Niels Chr. Nielsen, Institut for Finansiering, Otto Ottesen, Institut for Afsætningsøkonomi.

I overensstemmelse med bedømmelsesudvalgets indstilling anbefalede det erhvervsøkonomiske fakultetsråd Flemming Hansen til ansættelse i professoratet.

Bedømmelsesudvalgets udtalelser vedr. Flemming Hansen samt indstilling havde følgende ordlyd:

»**Flemming Hansen** (f. 1938) avla cand.merc. – eksamen (HA + HD i afsætningsøkonomi) ved Handelshøjskolen i København (HHK) i 1962. Deretter studerte han marketing-fag ved Columbia University i New York i perioden 1962–63. I 1967 ble han tildelt lic.merc.-graden ved HHK og i 1972 ekon. dr.-graden ved Lunds Universitet.

I årene 1964–67 var Flemming Hansen ansatt som amanuensis ved Institut for Afsætningsøkonomi ved Handelshøjskolen i København. Deretter fulgte et opphold som associate professor of marketing ved University of New Hampshire fra 1967 til 1970. I 1974 ble han utnevnt

til professor i økonomi ved Aalborg Universitetscenter (AUC). Der arbeidet han inntil han i 1977 tiltrådte en lektorstilling ved Institut for Afsætningsøkonomi ved Handelshøjskolen i København. I perioden 1970–74 virket Flemming Hansen som direktør for T. Bak Jensen AIM A/S i København.

Flemming Hansen har knapt 20 års erfaring som underviser i avsetningsøkonomi på høyskole-/universitetsnivå. Han har undervist i en rekke forskjellige delfag innenfor avsetningsøkonomien. På AUC var han ansvarlig for oppbyggingen av lic.merc.-studiet. Flemming Hansen har også en bred studie-administrativ erfaring.

Videre har han deltatt i blant annet 3 professorbedømmelser og hatt en lisensiat – og en doktoropposisjon. Han er medlem av redaksjonskomitéen for »Journal of Economic Psychology« og »Journal of Academy for Marketing Science« og reviewer for »Journal of Business Research« og »Journal of Marketing«.

Flemming Hansen har fra tidligere 3 professorkompetanseerklæringer:

1. I 1973 ble Flemming Hansen erklært professorkompetent i »økonomisk psykologi« ved Handelshøjskolen i Aarhus. I innstillingen fra bedømmelsesutvalget (følger vedlagt som bilag 1) heter det (side 1) at professoratets område »først og fremmest omfatter den adfærd, som bestemmer konsumenters og andre køberes beslutninger, ud fra såvel økonomiske variable som sociologiske og psykologiske. Endvidere knyttes lederadfærdens og markedsførings psykologiske aspekter til området. Udvalget har gennem sine drøftelser af områdets afgrænsning været enige om, at der må lægges vægt på bredden i den adfærdsvidenskabelige orientering hos ansøgerne, og at metodekundskab, metodediskussion og metodekritik, såvel som den feltmæssige erfaring i forskningsmetodernes anvendelse, må tillægges stor vægt«.
2. Likeledes i 1973 ble Flemming Hansen erklært kompetent og innstillet til et professorat i »økonomi« ved AUC, blant annet under henvisning til kompetanseerklæringen i »økonomisk psykologi« (vedlagt som bilag 2).
3. Året etter, i 1974, ble Flemming Hansen erklært professorkompetent i »afsætningsøkonomi med særligt henblik på driftsøkonomisk kommunikationsteori«. I innstillingen skriver bedømmelsesutvalget følgende om de krav som må stilles til en kompetent søker (side 1):

»Den pågældende bør have det grundfæstede kundskab i generel afsætningsøkonomisk teori, det er nødvendig for kommunikationsteoriens udvikling. Vægten må lægges på kompetencen inden for kommunikationsteorien, såvel den deduktive som den empiriske. Den fremtidige professor bør udbygge forskningen på baggrunn af udviklingen i afsætningsøkonomisk teori, i adfærdsvidenskabelig teori og ved at inddrage nye udviklinger i økonomiens hjelpevidenskaber.« (Vedlagt som bilag 3).

Utvalget finner samtlige 3 »oppslagsområder« relevante i relasjon til det foreliggende stilingsoppslag i »generel afsætningsøkonomi«.

Især legger utvalget vekt på, at »økonomisk psykologi« utgjør et særdeles viktig delområde av avsetningsøkonomien, og at »afsætningsøkonomi med særligt henblik på driftsøkonomisk kommunikationsteori« må tolkes som generell avsetningsøkonomi med krav om særlig kompetanse innen et vesentlig delområde. På denne bakgrunn finner utvalget det rimelig å fokusere på søkerens faglige aktiviteter etter den siste kompetanseerklæring i 1974. Bilag 6 til søknaden (vedlagt her som bilag 4), »Kronologisk oversigt over videnskabelige arbej-

der«, omfatter i alt 118 skrifter av blandet karakter (vitenskapelig skrifter, diskusjonsinnlegg i aviser og fagblader, håndbøker m.v.). Av 62 skrifter fra tiden etter 1974 finnes følgende forskningsmessig meste relevante:

1. (85) »Optimizing Research Budgets: A Theoretical Approach«, i J. Sheth (ed): *Research in Marketing, A Research Annual*, Vol. 1, 1978, Jay Press, London.
2. (108) »Brain Lateralization and Individual Differences in People's Reaction to Mass Communication« i »From Advertising to Communication Research«, ESOMAR, Paris, 1981 (Revideret udgave af No. 105). (sammen med Lundsgaard).
3. (105) »Developing an Instrument to Identify Individual Differences«, i *The Processing of Pictorial and Other Non-Verbal Information*«, i Kent B. Monroe (ed.): *Advances in Consumer Research*, Vol. VIII, Ann Arbor, 1980. (sammen med Lundsgaard).
4. (64) »A Synthesis of Psychological Theories of Consumer Choice« i Robert Ferber (ed.): *A Synthesis of Selected Aspects of Consumer Behavior*. U.S. Government Printing Office for the National Science Foundation, 1976. Findes også i redigeret form i *Journal of Consumer Research*. December 1976, Vol. 3, No. 3.
(84) »Consumer Choice Behavior and Information Acquisition«. 1977.
5. (72/
72A) »A Model of Consumer Behavior« (på fransk) i C. Pinson (ed.): »Encyclopédie du Marketing, Editions Technique«, Paris 1977-78. Findes også på polsk i (72A): *Acta Universitatis Lodzensis Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Lodzkiego Nauki Ekonomiczne i Socjologiczne, Seria III, Zeszyt 40*, 1979, s. 109-120.
6. (67) »Satisfaction as an Intervening Variable between Market Factors and Consumer Action«. I *Proceedings from the European Academy for Advanced Studies in Marketing Annual Conference in Saarbrücken*, April 1977.
(68) »Tilfredshed som en indskudt variabel mellem markedsfaktorer og forbrugeradfærd« i Fole Ölander & Hans Rask Jensen (eds.): »Forbrugerproblemer og Forbrugerpolitik«, Det danske Forlag, 1977 (revideret udgave af No. 67).
(115) Tilfredsställelsens betydelse för konsumenternas beteende«, i *Marknadsföring, Nordiska Perspektiv, Johan Arndt, m.fl. (eds.): Studentlitteratur, Lund 1981* (oversættelse af No. 67).
7. 87 »The Acquisition of Information Handling Abilities in Children and Teenagers – and Derived Hypotheses«. Forelagt på »The Conference on Social Problems and Social Responsibilities«, Bergen 1978. Publiceret i Kangun N. et. al (ed.): *Strategies for the Emerging Society*, New York, 1979.
- 8 90. »Børns Medavaner«, Berlingske Tidende's Forlag, 1979.
- 9 98. »Hemispherical Lateralization: Implications for Understanding Consumer Behavior« i *Journal of Consumer Research*, Vol. 8, Juni 1981, pp. 23-26.
10. 53. »Newspaper Segmentation based upon Content and Treatment Factors«, i *Editorial Research in the Publishing Industry*, ESOMAR, Amsterdam, 1974.
54. »Perceived Instrumentality and Value Importance of Newspaper Information« i *Advance in Consumer Research*, Vol. 2, Association for Consumer Research, Chicago, 111., November 1974, (revideret udgave af No. 53).
11. 60. »A Pretest Procedure which Works – Pretesting and Posttesting of an Informational Campaign«, i *Proceedings from ESOMAR's XXVIII Annual Conference, Amsterdam 1975*. (Sammen med Bache).

12. 63. »The Perception of Media Contents by Producers and Audience«, i Research that Works fra ESOMAR's XXIX Annual Conference, 1976.
13. 76. »Forbrugerpolitiske holdninger i Danmark« i Folke Ölander & Hans Rask Jensen (eds.): »Forbrugerproblemer og Forbrugerpolitikk«, Det danske Forlag, September, 1977 (med Folke Ölander).
83. »Research on Policy-Making in the Consumer Union Sphere«, i »Social Research« ESOMAR Proceedings, London 1977 (med Folke Ölander) (engelsk udgave af No. 76).
14. 102. »Sociale indikatorer i Danmark«, i Økonomi og Politik, No. 1, 1980.
116. No. 102 oversat til japansk i Bulletin of Nekkei Advertising Research Institute, Tokyo, 1981.

I skrifterne nr. 1-3 arbejder Flemming Hansen med empirisk-analytiske metodeproblemer. I (85) kombineres kjente teoretiske forskningsresultater vedrørende verdien av informasjon, informasjonskostnader og optimering av analyseinnsatsen med innsikt i »praktiske« analyseformer til en normativ fremgangsmåte ved beslutninger om kjøp av markedsanalyse. Selv om det opereres med en rekke meget forenkende forutsetninger, oppnås innsikt i denne problematikken. I (108/105) avrapporteres et forsøk på å utvikle en rasjonell prosedyre med henblikk på å måle forskjeller mellom individer med hensyn til bruk av venstre, respektiv høyre hjernehalvdel (split brain) ved »mottaking« av »informasjon«/kommunikasjon fra omgivelsene. Selv om forventningene om korrelasjon mellom 3 forskjellige målemetoder (klinisk/psykologiske tests, diktisk lytting, utspørring vedrørende 80 attityde-items) ikke slår helt til, representere arbeidet verdifulle erfaringer og et relevant bidrag til en etter hånden ganske omfattende split - brain forskning.

Skriftene 4-6 representerer en teoretisk innsats innenfor forbrukeradferdsforskningen. I (64), (72/72A) og (84), mellom hvilke det forøvrigt er en betydelig overlapping i innhold, arbeider Flemming Hansen videre med en bred forbrukeradferdsmodell med en sterk forankring i doktoravhandlingen fra 1972 (»Consumer choice behavior« (42).) Det er ikke her tale om en reviderende innsats, men om supplering og sammenfatning av tidligere resultat. I det seneste skrift fra 1977, (84), er således bare 6 av 26 referanser fra tiden etter 1972. Især skal fremheves det forsøk på sammenfatning, integrering og utvikling av hypoteser for den fremtidige forskning som Flemming Hansen gjør i (64). I (68/67/115) behandles tilfredshetens betydning for forbrukeradferden. På basis av en begrepsavklarende diskusjon utvikles en interessant »modell« (referenseramme). På grunnlag av denne analyseres 6 forskjellige typer av »ulikevekt« med hensyn til tilfredshet.

I (87), (90) og (98) arbeider Flemming Hansen med massekommunikasjonsteori. Problemstillinger er her ikke direkte avsetningsøkonomiske, men begreber og modeller har klar relevans i forbindelse med markeds kommunikasjon. (87) og (90) inneholder oversikter over forskning/hypoteser vedrørende barns og ungdoms »mottaking« av informasjon/kommunikasjon samt (især i (90)) foreliggende danske data som belyser disse aldersgruppers tidsforbruk/konsumpsjon når det gjelder massemedia. Forfatterens innsats består her i å gi en samlet oversikt over problematikken og relevant forskning (vedrørende kognitiv utvikling, split-brain, intelligens, kreativitet, engasjement (involvement) og oppmerksomhet (attention)) samt å fremsette hypoteser og drøfte implikasjoner for den fremtidige forskning på området.

(98) er en oversikt over hypoteser i split-brain-forskningen og en interessant, problematiserende diskusjon vedrørende måleproblemer, implikasjoner for forbrukeradferds- og reklameforskningen, samt av fremtidig forskningsstrategi.

Skriftene (53/54), (60), (63), (76/83) og (102/116) har det tilfelles, at de alle inneholder avrapporteringer av empirisk materiale, som søkeren har hatt tilgang til gjennom sin tilknytning til analyseinstituttet AIM. Denne produksjon demonstrerer Flemming Hansen's kvalifikasjoner med hensyn til behandling av empiriske data, – især anvendelse av faktoranalyse til belysning av forskjellige problemstillinger.

Hansen har herutover også en stor produksjon som ytterligere demonstrerer hans faglige innsikt på relevante områder. Her skal især nevnes boken »Måleproblemer i samfunnsvidenskabene« (82).

Utvalgets konklusjon blir at Flemming Hansen er klart kompetent til det oppslåtte professorat. Han har fra tidligere 3 relevante professorkompetanseerklæringer. Hans vitenskapelige produksjon er av betydelig omfang. Også etter siste professorkompetanseerklæring i 1974 har Flemming Hansen utfoldet en betydelig forskningsaktivitet. Hovedparten av hans forskning er klart bedriftsøkonomisk orientert og vel forankret i det sentrale avsetningsøkonomiske problemområdet. Forskningen har en stor bredde. Den går i dybden især på områdene konsumentadferdsteori, kommunikasjonsteori og markedsanalyse. Flemming Hansen har arbeidet såvel teoretisk som empirisk. Han har stort sett arbeidet alene, og har bare i mindre grad vært beskjeftiget med planlegging og ledelse av forskningprogrammer og med forskerveiledning.

Flemming Hansen har solide pedagogiske og studieadministrative kvalifikasjoner og har i betydelig utstrekning utfoldet annen relevant faglig aktivitet, blant annet som bedømmer og opponert.

Konklusjon:

På bakgrunn av ovenstående innstillet utvalget

Flemming Hansen

til det oppslåtte professorat i »generel afsætningsøkonomi«.

København, den 3. mai 1983

Lars-Gunnar Mattsson

Niels Chr. Nielsen

Otto Ottesen
(formann)

B. Det erhvervsøkonomiske licentiatstudium

1. Studieordningen

Studiet er tilrettelagt i overensstemmelse med reglene i bekendtgørelse af 18. februar 1981 om erhvervelse af licentiatgraden.

Studiet har til formål at opøve de studerendes evne til selvstændigt videnskabeligt arbejde og tildelingen af licentiatgraden er udtryk for højskolens anerkendelse af, at licentianden har vist egnethed for sådant arbejde.

»Bedømmelsen er opdelt i følgende afsnit:

- 1) Kort gennemgang af afhandlingens indhold med en generel bedømmelse af problemstilling, videnskabelig angrebsvinkel og metode.
- 2) Vurdering og kommentering af indholdet af de enkelte kapitler.
- 3) Sammenfattende vurdering af forskningsresultater og af afhandlingens forskningsmæssige kvalitet.

1. Generel bedømmelse

Afhandlingen omfatter 337 tekstsider, 13 sider litteraturreferencer, samt et resume på engelsk på 8 sider.

Afhandlingens hovedsigte er at undersøge, hvorledes virksomheder reagerer på en krise samt diskutere, om det er muligt at identificere de faktorer, som bestemmer virksomhedens kriseløsningsstrategi.

Afhandlingen falder i to hoveddele:

- en teoretisk del, som behandler en række generelle problemstillinger i den makro- og mikroøkonomiske litteratur om virksomheders beslutningsadfærd og strategi i krisesituationer. I denne del opbygges den referenceramme, der senere danner grundlag for den empiriske del af studiet,
- en empirisk del, som beskriver hændelsesforløbet i 7 udvalgte virksomheder, og som derefter analyserer de valgte strategier ud fra den opstillede referenceramme. I denne analyse fremdrages og diskuteres desuden en række enkeltfaktorer, der i de undersøgte virksomheder synes at have haft en væsentlig indflydelse på hændelsesforløbet.

Ud fra de teoretiske studier udvikles således dels en klassifikation af virksomhedens krisestrategier og dels en række spørgsmål i forbindelse med virksomhedernes kriseeerkendelse og reaktionsmåder.

Der opstilles således 4 generelle krisestrategier:

- 1) Pass-the Winther, dvs. en passiv afventen uden egentlige indgreb eller reaktioner. Krisen er opfattet blot som et midlertidigt og upåvirkeligt fænomen
- 2) Back-to-Growth, dvs. et forsøg på at reagere aktivt, men dog blot i form af en øget indsats af de hidtidigt kendte løsningsmidler
- 3) Cut-to-Size, dvs. et forsøg på at forudse og aktivt tilpasse sig til en fremtidig situation med et lavere aktivitetsniveau
- 4) Opportunity-Creation, dvs. et forsøg på at udvikle nye muligheder for dermed at kontrollere og om muligt at undgå de faktorer, der er årsag til krisen.

Disse 4 strategier er i høj grad inspireret af R. Ackoff's ledertypeinddeling.

I den efterfølgende empiriske undersøgelse af de 7 virksomheder gives en karakteristik af ledelsens kriseeerkendelse og af dens reaktionsmønster. Disse forløb søges sammenfattet med henvisning til de 4 strategier. Disse forløb omfatter ofte i den samme virksomhed en successiv anvendelse af flere af disse strategier.

Kriseforløbet beskrives bl.a. ved hjælp af regnskabsdata og lign., samt ud fra personlige interviews med nogle få hovedaktører i ledelsen. Desuden anvendes rapporter, korrespondance og anden dokumentation i den udstrækning, de har foreligget. De enkelte strategier ses som afsluttet i form af de ydre »officielle« begivenheder, de udløser, såsom vedtagelse af større beslutninger (nedlæggelser, nye produkter, lederskift, organisationsændringer m.v.).

De 7 virksomheder er blevet udvalgt på et vist tidspunkt, hvor krisetilstanden var åbenbar for alle. Dette giver en vis skævhed i materialet, idet bedømmelsen af de »mildere« krisestrategier p.g.a. udvalget må falde negativt ud. De kunne ikke afværge krisen i denne virksomhed. Selvom materialet således har en begrænset repræsentativitet, giver studiet et væsentligt tilskud til et ellers meget sparsomt udforsket felt. Det er yderst komplekst og meget vanskeligt tilgængeligt område, bl.a. fordi dataindsamlingen er vanskelig at gennemføre, når virksomheden er i opbrud, og alle nøglepersoner er under pres.

Jens Aaris Thisted vælger efter en længere diskussion af forskellige muligheder at definere en krise som knyttet til ledelsens oplevelse af situationen, dvs. i hvilken udstrækning ledelsen oplever situationen som præget af trussel mod centrale værdier, overraskelse samt af kort tid til en reaktion. Selvom denne definition indbærer, at man skal kunne bestemme graden af krise i en situation, er denne bestemmelse ikke forsøgt i de 7 virksomheder. Udgangspunktet i undersøgelsen er, at ledelsen på undersøgelsestidspunktet har erkendt, at virksomheden er i krise. Undersøgelsen koncentrerer dernæst om ex post at undersøge, hvorledes krisen er blevet erkendt, og hvorledes ledelsen hidtil har reageret. Ved en sådan retrospektiv kriseanalyse indfanger man imidlertid ikke det tvetydige i de første faser af en mulig krise. Det er denne bagklogskab, som fører til råd som: En tidlig kriseerkendelse er en fordel. Dette råd er kun rigtigt, hvis der er en krise, men det kan man først vide sikkert bagefter.

En mere realistisk kriseanalyse måtte basere sig på mere dynamiske analyser end i det foreliggende studie, men et sådant studie vil også stille krav om en større, mere »tidstro« dataindsamling. Det er fortsat en fortjenstfuld analyse af virksomhedernes krisestrategier, men de ovennævnte forhold gør, at der er et misforhold mellem de teoribaserede krisebegrebsdiskussioner og den empiriske analyse.

Selvom Jens Aaris Thisted selv opfatter sin afhandling som et eksplorativt studie, består hovedparten af den empiriske analyse dog i at undersøge, om virksomhedens reaktioner svarer til de forventninger, han har udledt af sit litteraturstudie. Denne analyse rummer dog også en væsentlig udvidelse og nuancering af de foreliggende teorier. Det indsamlede materiale uddyber vor forståelse af virksomheders reaktionsmønstre. Det er et værdifuldt materiale – også selv om det kun repræsenterer de situationer, hvor alvorlige kriseelementer sætter sig igennem, og hvor de første spæde kriseindgreb ikke afværger krisen.

2. Kommentarer til de enkelte kapitler

I kapitel 1 gives en kort redegørelse for projektets baggrund og det af Jens Aaris Thisted direkte oplevede kriseproblem, nemlig virksomhedernes begrænsning af udviklings- og uddannelsesindsatsen netop, hvor behovet herfor synes at være øget.

I kapitel 2 foretages en diskussion af sammenhængen mellem samfundets konjunkturudvikling og virksomhedernes økonomiske tilpasning hertil. Her påpeges som et interessant fænomen og som et særligt kriseelement den udprægede væksttankegang, som har præget efterkrigstidens styringsmodeller og lederadfærd. Endvidere diskuteres kravene om effektivitet og fleksibilitet, som to modsatrettede, men begge nødvendige faktorer i virksomhedens kriseløsningspotential.

I kapitel 3 diskuteres krisebegrebet. Som nævnt foran ender den i valget af en ret snæver krise-definition. Konsekvenserne af den snævre definition diskuteres dog ikke i større omfang.

I kapitel 4 gives en omfattende beskrivelse af den foreliggende litteratur, hvor beslutningsad-

færd under krise er beskrevet. Gennemgangen starter med den driftsøkonomiske litteratur, går videre med den organisations- og systemteoretiske litteratur og slutter med den strategiske ledelseslitteratur. Gennemgangen lægger hovedvægten på at fremdrage aspekter, der kan udvide og berige virksomhedsanalyserne, mens en mere kritisk stillingtagen til modellerne som sådan kun er antydning.

I kapitel 5 opbygges studiets referenceramme primært ud fra den teoretiske litteratur. Referencerammen præges i overvejende grad af de beslutningsteoretiske aspekter, f.eks. stimulus-response-modellen. Krisesituationen er stimulus, og reaktionen herpå er response. Jens Aaris Thisted påpeger dog, at en empirisk anvendelse af modellen er vanskelig, fordi det kan være svært at isolere de dele af adfærden, der er bestemt netop af de stimuli, som vedrører krisesituationen.

Desuden gennemgås ud fra R. Ackoff's ledertyper de fire krisestrategier omtalt ovenfor. Formålet med denne del af referencerammen er ifølge forfatteren at kunne afspejle et mønster for beslutningsadfærden. Der savnes dog i dette kapitel en eksplicit vurdering af referencerammens muligheder og begrænsninger.

Det er således ikke umiddelbart klart, hvorfor de tre strategier »Pass-the Winther«, »Back-to-Growth« og »Opportunity-Creation« skal regnes som krisestrategier, idet de i deres udgangspunkt ikke nødvendigvis rummer nogen aspekter af trussel mod centrale værdier eller overraskelselementer. Det er da også karakteristisk, at alle 7 virksomheder rummer elementer af en »Cut-to-Size«-strategi. Om ikke andet tjener de 3 andre strategier som modstykke til den mere udprægede krisestrategi.

I kapitel 6 redegøres for studiets metodeanvendelse. Der er her tale om en bred gennemgang af de forskellige metodemuligheder mere end en diskussion af det konkrete metodevalg. Kapitel 6 demonstrerer en stor indsigt i den foreliggende metodelitteratur.

Endvidere påpeges en række fejlkilder i forbindelse med den valgte metode. Særligt markant er her forfatterens valg af casevirksomheder, som mere er bestemt af mulighederne for uformel kontakt og in-side information end af variationer i f.eks. krisesituationens styrke og i virksomhedernes handlemuligheder. Det trufne valg har dog formentlig været nødvendigt for at opnå tilstrækkeligt nuancerede informationer.

Endelig påpeges ulemperne ved den anvendte ex post-metode. Der savnes i dette kapitel en egentlig gennemgang og diskussion af den anvendte spørgeramme.

I kapitel 7 beskrives de 7 virksomheder i form af korte virksomhedsbeskrivelser samt gennemgang af forløbet af væsentlige hændelser i beskrivelsesperioden. For hver virksomhed gives en karakteristik af den (de) valgte krisestrategi(er). Bag denne sammenfatning af mange informationer omkring meget komplekse adfærdsforløb ligger et stort og velgennemført analysearbejde.

Det skal dog bemærkes, at det er vanskeligt for læseren at følge analyseprocessens stadier fra grunddata via fortolkninger til opsummeringen i form af de meget generelle strategiklassifikationer. Dette kan dog delvis skyldes diskretionshensynet.

I kapitel 8 gennemføres en opsummering og sammenligning af de 7 virksomheders kriseadfærd. Denne diskussion fører frem til en uddybning og nuancering af de anvendte strategityper, idet strategivalget f.eks. relateres til aktørernes bevidsthed om situationen, de økonomiske handlingsmuligheder m.v.

Desuden diskuteres forskellige enkeltfaktorer i kriseforløbet. En bemærkelsesværdig observation er her den forsinkelse af kriseerkendelsen, som bl.a. skyldes virksomhedernes almindelige regnskabssystemer og den anvendte langtidspanlægning. Der rejses her nogle vigtige perspektiver for den fremtidige undervisning på disse felter. De foretagne observationer og deraf følgende efterrationaliseringer er dog i høj grad biased af den valgte krisedefinition og de dermed valgte undersøgelsesobjekter, jvf. iøvrigt hvad der er nævnt under den generelle bedømmelse.

Alt i alt vidner dette analysekapitel om en åben, kritisk og dybtgående indlevelse i de 7 virksomheders kriseforløb. De beskrevne kriseforløb og de anførte skitser til adfærdsmønstre har forskningsmæssigt en betydelig nyhedsværdi.

Jens Aaris Thisted gør her også forsøg på at sætte de foretagne observationer i forbindelse med kriselitteraturen i kapitel 4. Litteraturstudiernes bredde og referencerammens snævrhed gør sammenknytningen relativt spinkel.

I kapitel 9, som rummer afhandlingens væsentligste bidrag, søges undersøgelsesarbejdet konkluderet. De dragne konklusioner vurderes på baggrund af det gjorte metodevalg og den valgte referenceramme. Den generelle konklusion er bl.a., at virksomheder under visse konditioner kan anvende krisestrategityper til at vurdere kriseløsningsmuligheder.

Jens Aaris Thisted diskuterer desuden studiets resultater og påpeger her bl.a., at de traditionelle driftsøkonomiske begreber og forudsætninger ikke passer på virksomheder i krise. Endvidere betragtes det anvendte krisebegreb som foreløbigt. Endelig sættes der spørgsmål ved, om man ved studier af enkelttilfælde og deres årsager overhovedet kan opstille generelle kriseløsningsstrategier. Jens Aaris Thisted mener dog, at dette er muligt med stor forsigtighed. Her nævnes bl.a. fordelene ved at iværksætte tilpasningsaktiviteter så tidligt som muligt. Dette er dog et råd, som ikke fuldt ud kan begrundes i undersøgelsesmaterialet, da det kun rummer virksomheder, som er havnet i alvorlige krisesituationer.

Studiet er afsluttet med en sobert gennemført konklusion, der dog måske mere påpeger svagheder i den eksisterende kriseteori end anviser nye veje for empiri og teoriudvikling. Dette skal naturligvis vurderes på baggrund af problemområdets kompleksitet, teorimangel og uoverskuelighed.

3. Sammenfattende vurdering

Jens Aaris Thisted har valgt at arbejde med et meget komplekst, utilgængeligt og lidet udforsket problemområde. Den valgte problemstilling repræsenterer derfor også et omfattende og ambitiøst projekt.

Forfatteren har formået at sætte sig grundigt ind i litteraturen på området og har præsteret selvstændigt at indsamle og analysere et omfattende empirisk materiale om 7 virksomheder. Hele materialet er indsat i en teoretisk referenceramme, samtidig med at forfatteren har erkendt de store vanskeligheder ved at lave empiri på dette område.

Forfatteren har efter indsamlingen af det omfattende datamateriale været igennem en lang analyseproces, som har skabt ny og værdifuld erkendelse på området.

På trods af de i de foranstående sider anførte kritiske kommentarer vidner afhandlingen som helhed om et udmærket og indsigtfuldt forskningsarbejde, som dokumenterer et dybtgående kendskab til de anvendte teoriområder. Dertil kommer, at forfatteren demonstrerer ev-

tildeles lektor, cand.merc. Ole Stenvinkel Nilsson som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiat i mercatura (lic.merc.)« Det økonomiske fakultetsråd godkendte indstillingen på sit møde den 5. september 1983. Bedømmelsen af ovennævnte afhandling er optrykt i årsberetningen 1982/83, afsnit X.B.

Åge Erhardtson indleverede i november 1983 en afhandling med titlen: »Reparationsprocessen for udvalgte varige forbrugsgoder – En empirisk analyse« til bedømmelse og forsvar for højskolens erhvervsøkonomiske licentiatgrad.

Et bedømmelsesudvalg nedsat af det økonomiske fakultetsråd og bestående af professor Flemming Hansen, lektor Orla Nielsen samt dr.merc. Helge Munksgaard indstillede i marts 1984 til det økonomiske fakultetsråd, at afhandlingen godkendtes.

Indstillingen havde følgende ordlyd:

»Afhandlingens første del, der er på 117 sider, udgør en på litteraturen baseret modelformulering omkring forbrugeradfærd ved reparation og vedligeholdelse af langvarige goder. Arbejdet er blevet til med støtte fra Nordisk Råd og er publiceret fra Erhvervsøkonomisk Institut ved Odense Universitet i 1981.

Litteraturgennemgangen tager udgangspunkt i struktureringen af problemerne omkring reparation og/eller vedligeholdelse. Det bliver påpeget, hvorledes de kan ses fra en virksomheds- såvel som en husholdningssynsvinkel, lige såvel som problemernes forskellige karakter vurderes i relation til en mikro-økonomisk såvel som en makro-økonomisk indfaldsvinkel. Kombinationen af de to synsvinkler giver fire hovedproblemområder. På hver af disse formuleres en række konkrete hypoteser, som forsøges be- eller afkræftet gennem den eksisterende litteratur.

I kapitel 2 behandles produktets levetid. Med udgangspunkt i traditionel konkurrence- og investeringsteori behandles levetidsproblemet vurderes konkrete målinger af produkters levetid, og faktorer af betydning for forklaring heraf indkredses.

I kapitel 3 belyses forskellige forhold omkring garanti, service og andre aktiviteter efter salget og deres betydning for forbrugernes anvendelse af produktet.

De to kapitler giver tilsammen en grundig dækning af litteraturen på et område, der ikke tidligere er systematiseret med henblik på vurdering af reparations- versus udskiftningsbeslutninger.

På trods af den betydelige litteratur, der er gennemgået, fremstår det imidlertid klart, at der er mange og store huller i den empiriske viden om udskiftnings- og reparationsadfærd.

I kapitel 4 integreres resultaterne af den gennemførte litteraturgennemgang i en model for beslutningsprocessen omkring udskiftning/reparation/genkøb af langvarige goder. Modellen er overskuelig og danner et hensigtsmæssigt udgangspunkt for afhandlingens 2. del.

Sammenfattende gælder, at behandlingen repræsenterer et solidt, selvstændigt bidrag på et område, hvor der hidtil kun har foreligget sporadiske tilløb. Man kan dog beklage, at forfatteren ikke selv explicit påpeger dette i sin motivation for at tage problemstillingen op.

Litteraturgennemgangen og bearbejdningen af materialet er et værdifuldt forskningsar-

bejde, som giver overblik over området. Man kan dog beklage, at den styringsmodel, der introduceres i indledningen, ikke i større udstrækning benyttes ved gennemgangen. Behandlingen af levetidsproblemet kunne endvidere have vundet ved, at også ældre studier af langvarige goder, indtrængning og levetid var inddraget i undersøgelsen, ligesom behandlingen af service og reparation efter køb kun i ringe omfang trækker detailhandelens rolle ind i billedet. En mere explicit fokusering herpå ville også have udvidet den tilgængelige litteratur.

Skønhedsfejl i form af manglende indre sproglig konsistens skinner her og der igennem. F.eks. påpeges i levetidskapitlet dels, at levetiden bevidst (?) gøres kortere for langvarige goder, dels at lønudviklingen gør reparationsprocessen problematisk, og dels at producenterne gennem modulproduktion imødegår de højere lønomkostninger. En samlet stillingtagen til de tre berørte problemkomplekser savnes derimod.

Behandlingen af tilfredshed og utilfredshed er kritisk og inkorporeres fornuftigt i den skitserede model. Dog kunne man måske have ønsket, at i hvert fald stilladset til modellen havde været introduceret tidligere og dermed været styrende for litteraturgennemgangen.

Afhandlingens 2. del »Reparationsprocesser for udvalgte varige forbrugsgoder. En empirisk analyse«, der er publiceret på Institut for Virksomhedsledelse ved Århus Universitet, er på 204 sider. Også denne del af afhandlingen er gennemført med støtte fra Nordisk Råd. Afhandlingen bygger dels på en serie kvalitative undersøgelser omkring købsadfærd og forhold af betydning for denne, dels på en større kvalitativ undersøgelse af den konkrete adfærd omkring TV, vaskemaskiner, køleskabe og kaffemaskiner, der er udvalgt som konkrete analyseobjekter. Datasamlingen er med støtte fra Nordisk Råd delvis gennemført af et privat analyseinstitut. Problemformulering, design og spørgeskemaudarbejdelse er Åge Erhardtsens selvstændige arbejde ligesom dataanalysen, der er gennemført på Odense Universitets Datacenter, og rapporteringen.

Undersøgelsen tager udgangspunkt dels i den i »Reparation og vedligeholdelse« skitserede adfærdsmodel såvel som i de ubesvarede spørgsmål identificerede i litteraturgennemgangen. I tillæg til at behandle den egentlig reparations- og udskiftningsadfærd på de udvalgte områder forsøger Åge Erhardtsen at identificere en attitude som en personlig determinant, der til sammen med produkttype, alder, reparationsomkostninger, udskiftningsomkostninger m.v. bestemmer reparations-/udskiftningsadfærden.

I undersøgelsen hænger den faktiske reparationsadfærd fornuftigt sammen med sådanne forhold som produktets levetid, genanskaffelsespris m.v. Det er imidlertid også åbenbart, at mangelfuld viden om reparationsmuligheder, reparationsomkostninger m.v. spiller en rolle for, hvilken beslutning forbrugeren træffer.

I kapitel 2 og 3 beskrives den valgte metode, ligesom der gøres rede for datasamling og databearbejdningens forløb.

I kapitel 4 kvantificeres og analyseres reparationsvilligheden.

I kapitel 5 behandles faktorer, der påvirker reparationsadfærden, og specielt i kapitel 6 behandles information og dennes betydning.

Som helhed repræsenterer undersøgelsen en grundig kortlægning af et hidtil lidet behandlet område inden for forbrugeradfærd. Der kan ikke herske tvivl om, at undersøgelsesresultaterne kan have stor praktisk betydning for såvel mere generelle politiske tiltag foranlediget af opdragsgiveren eller andre som for virksomheder og for personer involveret i forbrugerpolitik.

C. Tietgen-prisopgaver

1. Tietgen-prisopgaver 1984

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse udsætter hvert år på C. F. Tietgens fødselsdag den 19. marts en prisopgave ved Handelshøjskolen i København. Der kan i år vælges mellem følgende opgaver:

a. Økonomi

- 1) Med udgangspunkt i en gennemgang af forskellige hovedsystemer hvormed reklame-TV kan tænkes at blive transmitteret i og til Danmark, samt de forskellige former, hvorunder indplaceringen i den løbende sendetid kan finde sted, ønskes en vurdering af, hvorledes disse forskellige systemer og former vil øve indflydelse på det strategiske konkurrenceforhold i et antal udvalgte brancher, dækkende et bredt spektrum af Danmarks erhvervsliv.
- 2) Der ønskes en analyse af ændringer i de krav om viden og kvalifikationer, der stilles i administrative og merkantile ledelses- og specialistfunktioner i danske fremstillingsvirksomheder, set på baggrund af ændringer i virksomhedernes organisatoriske strukturer, arbejdsdeling og teknologianvendelse (eksempelvis øget anvendelse af EDB i administrative processer). Analysen skal underbygges såvel teoretisk som empirisk.
- 3) Der ønskes en analyse af forskellige påvirknings- og styringsmekanismers anvendelighed over for forskningsorganisationer/forskningsenheder. Analysen ønskes belyst ved empiriske undersøgelser.
- 4) En analyse af udviklingen i og anvendelsen af forskning i den offentlige sektor med henblik på en vurdering af forskningens betydning for relation til den private sektor inden for et konkret policy område. Analysen belyses med empiriske eksempler.
- 5) En teoretisk og empirisk undersøgelse af danske virksomheders internationaliseringsproces.
- 6) En teoretisk og empirisk analyse af forholdet mellem på den ene side danske virksomheders forskning og produktudvikling og på den anden side Danmarks udenrigshandelsmønster samt forslag til forbedringer af dette forhold.
- 7) Personaleudvikling og efteruddannelse. Med udgangspunkt i eksisterende teoridannelser på området ønskes en vurdering af mulighederne for at forbedre efteruddannelsernes effekt på personaleudviklingen i virksomhederne.
- 8) Beskriv den professionelle rådgivningsvirksomhed som formidler af samarbejdet mellem den offentlige og den private sektor. Der ønskes en teoritisering over dette samarbejdes karakter med udgangspunkt i empiriske studier.

b. Sprog

For alle nedenstående opgaver gælder, at dokumentation og eksempel materiale i det væsentlige skal være fra et eller flere af følgende sprog: dansk, engelsk, fransk, italiensk, russisk, spansk, tysk.

1. Principper for opstilling af en teksttypologi.
- 2) En kritisk vurdering af nyere litteratur vedrørende principper for erhvervsprogligt, terminologisk-leksikografisk arbejde samt en diskussion af disse princippers anvendelighed i forhold til et konkret materiale.
- 3) Gengivelse af komplekse verbale enheder, som er karakteristiske for et eller flere fagsprog. Undersøgelsen skal redegøre for det teoretiske og metodiske grundlag for sammenlignin-

gen samt på en systematisk måde inddrage et fyldigt materiale inden for oversættelse fra dansk til fremmedsprog eller omvendt.

Besvarelser skal være indleveret til Handelshøjskolens rektor inden udgangen af august 1985.

Adgang til at besvare prisopgaverne har dimittender fra og studerende ved handelshøjskolerne og handelshøjskoleafdelingerne samt andre danske højere uddannelsesinstitutioner, idet de dog ved afleveringen enten skal være under 35 år eller have bestået afgangseksamen inden for de sidste 10 år. Personer, der ikke opfylder de nævnte krav, kan søge dispensation.

Prisen består af en guldmedalje samt 10.000 kr. En besvarelse, der ikke skønnes at opfylde kravene for tildeling af guldmedalje, men som viser, at der er gjort et påskønnelsesværdigt arbejde, kan belønnes med indtil 5.000 kr.

Alle nærmere oplysninger om besvarelsen fås ved henvendelse til Handelshøjskolens administration.

2. Besvarelse og bedømmelse af Tietgen-prisopgaven 1982

Til prisopgaven »Dynamiske modeller for reklamens virkning« indkom 1 besvarelse.

Til bedømmelse af afhandlingen nedsattes følgende bedømmelsesudvalg: Professor, dr.phil. Erling B. Andersen, professor, econ.dr. Flemming Hansen, direktør, lic.merc. Børge O. Madsen og lektor, cand.merc. Jørgen Kai Olsen.

Afhandlingen, der er på 217 sider + appendix, omfatter i alt 7 kapitler.

Udvalget afgav følgende indstilling:

»Den indsendte afhandling er rettet mod udvikling af dynamiske mediavalgsmodeller. Eksisterende mediavalgsmodeller er karakteriseret ved, at de optimerer (eller vurderer mediavalg) inden for en given tidsperiode uden hensyn til eksponeringernes placering inden for denne periode, såvel som uden hensyn til effekten af eksponeringer i tidligere perioder. Dette er én i den internationale forskning erkendt svaghed ved disse modeller.

I sit forsøg på at fremkomme med løsning af dette problem tager forfatteren udgangspunkt i den litteratur om eksisterende mediavalgsmodeller og reklameeffektmodeller. Meget rigtigt fokuserer han på de bagved liggende antagelser omkring sammenhængen mellem effekt og eksponering (responsfunktionen). Forfatteren gennemgår således i kapitel 2 såvel aggregerede som disaggregerede modeller i statistiske som dynamiske udformninger. Denne gennemgang på ca. 80 sider er enestående stringent. Sammenhængen mellem de forskellige modeltyper fremstår klart, ligesom styrker og svagheder ved de antagelser, hvorpå de i forskningen hidtil anvendte modeller bygger, klart præciseres. Afsnittet repræsenterer efter bedømmelsesudvalgets opfattelse en fremstilling, som er på højde med de bedste internationale arbejder. Afsnittet viser samtidig forfatterens indgående kendskab til den eksisterende forskning inden for området.

I kapitel 3 opstiller forfatteren en dynamisk individmodel for reklamens virkninger. Han tager her udgangspunkt i den gennemgang af den foreliggende forskning, som er repræsenteret i kapitel 2. Modellen bygger på 2 delmodeller. Den ene vedrører effekten af én eksponering på individniveau. Den er en videreførelse af de hidtil anvendte konkave responsfunktioner og lineære indlæringsmodeller. Den anden delmodel bygger på en antagelse om, hvorledes ef-

fekten aftager i perioden efter eksponeringen. I den samlede model bliver afsætningens størrelse en funktion af såvel antallet af eksponeringer som af disses placeringer i perioden.

I kapitel 4 behandles problemet om den optimale placering af henholdsvis eksponeringerne og indrykningerne inden for en given annonceringsperiode. I afsnit 4.2 antages det, at enhver anvendelse af mediaparameteren med sikkerhed vil føre til eksponering af konsumentenheten. Under denne antagelse viser forfatteren, dels hvorledes den optimale placering af første og anden eksponering kan bestemmes ud fra et opstillet ligningssystem, dels hvorledes placeringen af de efterfølgende eksponeringer kan bestemmes ved analyse af kriteriefunktionen. Dog undrer det lidt, at der ikke gøres forsøg på at løse ligningssystemet (4.32) – (4.33). Ved simple variabeltransformationer er systemet håndterbart og kan omformes til enkle ligninger, hvori løsningerne kan studeres. Funktionen optimeres i øvrigt eksplicit for forskellige specielle værdier af modellens parametre, men kan som sagt udmærket studeres nøjere i det generelle tilfælde. I afsnit 4.3 erstattes forudsætningen om, at konsumentenheten med sikkerhed bliver eksponeret ved enhver anvendelse af mediaparameteren med en antagelse om, at konsumentenheten kun med en vis sandsynlighed vil blive eksponeret ved en given anvendelse af mediaparameteren. Under den nye forudsætning bestemmer forfatteren herefter de optimale indrykningstidspunkter for annoncen, idet det antages, at virksomheden ønsker at maksimere det forventede salg inden for interessehorisonten. I hele kapitel 4 lægger forfatteren vægt på at demonstrere, hvorledes de optimale eksponerings- og indrykningstidspunkter afhænger af modellens parametre på en økonomisk velbegrundet måde. Kapitlet repræsenterer et originalt stykke videnskabeligt arbejde, der er grundigt og samvittighedsfuldt gennemført.

I kapitel 5 forlader forfatteren igen individniveauet og tager fat på formulering af en dynamisk markedsmodel på reklamens virkning med udgangspunkt i dels den behandlede litteratur og dels de i kapitel 4 formulerede modeller og konklusioner. Modellen antager formlen

$$S_i = \beta_2 - (\beta_2 - \beta_1 - \gamma (S_{i-1} - \beta_1))e^{\alpha A_i},$$

hvor $\beta_2 > \beta_1 \geq 0$, $\alpha > 0$ og $0 < \gamma < 1$.

hvor S_i er salget i periode i .

S_{i-1} er salget i den foregående periode.

β_2 det maksimale salg, der kan opnås ved reklameindsats.

β_1 det minimale salg, der kan opnås selv efter uendelig mange perioder uden reklameindsats.

γ der angiver, hvor mange procent af den tilvækst i afsætningen, der er opnået i den foregående periode (udover β_1), der vil blive bevaret i den efterfølgende periode selv uden yderligere annoncering, og endelig

α der angiver markedets sensitivitet for den anvendte annonceindsats.

Disse parametre er kritiske for forståelsen af modellen såvel som for anvendelsen af samme. Forfatteren diskutere dog ikke de estimationsproblemer, der knytter sig til parametrene, men en betragtning af den gennemgåede litteratur såvel som validiteten af de konklusioner, der umiddelbart kan udledes af modellen, er sådan, at man må anse modellen for en realistisk type i relation til den formulerede problemstilling.

Det er dog en svaghed i kapitlet, at de indførte parametre og begrænsninger ikke altid diskuteres i relation til den bagved liggende problemstilling.

I kapitel 6 præsenteres forskellige edb-programmer, der er beregnet til praktisk anvendelse af modellen. I det første beregnes afsætningen periode for periode som funktion af reklameindsatsen og de valgte parametre i modellen. I det andet opstilles en rutine for beregning af den ligevægtsafsætning, som salget vil nærme sig, såfremt reklamebudgettet holdes konstant over en længere periode. Begge programmer anvendes i en række efterfølgende beslutnings-eksempler. Der ses først på bestemmelsen af den optimale fordeling af et givent reklamebudget over en planlægningsperiode. Den overordnede konklusion er her, at der i indledningen af perioden skal annonceres på en sådan måde, at ligevægtsafsætningen hurtigst muligt nås, medens der i slutningen af perioden skal annonceres mindre. Når forudsætningerne ændres til en uendelig interessehorisont, ændres konklusionen derhen, at der hurtigst muligt kan annonceres, så den optimale ligevægtssituation opnås, hvorefter annonceringen skal fastholdes på dette niveau. Edb-programmerne tillader en vurdering af visse tænkte situationer, men repræsenterer ikke i sig selv en særlig datalogisk indsats.

I det andet eksempel belyses bestemmelse af den reklameindsats, der er nødvendig for, at en given afsætning nås. Også her ses på tilfældet med en endelig såvel som med en uendelig interessehorisont. Endelig bestemmes i det 3. beslutningsproblem den optimale reklameindsats pr. periode.

Det må stærkt beklages, at forfatteren ikke på dette sted har følt tilskyndelse til at diskutere mulighederne for at skaffe konkrete data for at afprøve sine ideer. Det er først i mødet med empirien, man får overblik over, om det er de relevante problemer, man har sat sig for at løse, og om ens metoder virker på sådanne problemer.

Optimeringsproblemets formulering (specielt kapitel 4) afslører en forskningsmæssig svaghed, der hænger sammen med forfatterens meget abstrakt-teoretiske orientering. Det må derfor meget anbefales, at videre arbejde i langt større udstrækning inddrager realistiske forhold såsom: Mediapriser, mediaegenskaber, sæson, konkurrence, indtrængningsforløb, reklametærskelværdier m.v.

Afhandlingens teoretiske abstrakte karakter fremstår også på baggrund af den manglende empiriske konfrontation af den formulerede model med virkelighedens verden. En praktisk anvendelse af det udviklede modelapparat må kræve en udbygget forståelse af de for modellen kritiske parametre. En forståelse der kun erhverves gennem empirisk arbejde.

Alt i alt finder udvalget dog, at de diskuterede svagheder ikke tæller tungere end, at man kan indtille den indleverede afhandling til Tietgenprisens guldmedalje.

Erling B. Andersen Børge O. Madsen Jørgen Kai Olsen Flemming Hansen«

Ved navnekuvertens åbning viste det sig, at besvarelsen var indsendt af lektor, cand.merc. Lars Grønholdt.

X. Højskolens økonomi

Højskolens regnskab for 1983 (1.1. – 31.12)

Lønninger (alle former for løn)	kr.	121.088.362
Særlige ydelser	kr.	63.683
Tjenesterejser og befordring	kr.	647.395
Kontorhold	kr.	5.833.355
Fremmede tjenesteydelser, herunder EDB-lønkørsel, rengøring, tilskud til kantine, konsulenthonorar, transport af materiel	kr.	5.440.147
Køb af undervisnings- og eksamensmateriale	kr.	603.083
Anskaffelse af materiel, maskiner, undervisningsinventar, kontorinventar m.v.	kr.	4.511.292
Anskaffelse af bøger og tidsskrifter til biblioteket	kr.	2.742.415
Driftsmidler, herunder el, vand, varme	kr.	5.172.736
Reparations- og vedligeholdelsesarbejde	kr.	4.007.151
Husleje	kr.	17.584.301
Kommunale skatter og afgifter	kr.	30.985
Renter	kr.	295.941
Betaling til de regionale EDB-centre	kr.	25.707
Diverse	kr.	214.279
Samlede udgifter	kr.	168.260.832
<hr/>		
Lejeindtægter	kr.	7.560
Salg af undervisningsmateriale m.v.	kr.	671.264
Kommunale refusioner	kr.	2.551.081
Diverse indtægter	kr.	560.007
Samlede indtægter	kr.	3.789.912

Over særlige tilskudskonti har der yderligere været afholdt følgende udgifter:

Løn til seniorstipendiater	kr.	783.488
Løn til kandidatstipendiater	kr.	2.150.099
Ekskursioner – studerende	kr.	284.557
Kantinetilskud	kr.	148.900
		<hr/>
		3.367.044

Handelshøjskolen har i finansåret 1983 modtaget følgende tilskud:

Dansk Erhvervslivs Pris/Afsætningsøkonomi		
Dansk Erhvervslivs Pris	kr.	13.000
Hjerneprojektet/Afsætningsøkonomi		
Otto Mønstedts Fond	kr.	7.500
Planlægningsaktiviteter/Erhvervsøkonomi		
F.U.H.U.	kr.	50.000
Legatmidler: Forskning/Finansiering		
Forstædernes Bank	kr.	100.000
Forskningsfond/Finansiering		
Bikuben	kr.	10.000
Døves udslusning til arbejdsmarkedet/Organisation		
Døvefonden	kr.	50.000
Den studentersociale undersøgelse/Organisation		
Egmont H. Petersens Fond	kr.	400.000
Forskningspublikationen/Organisation		
F.U.H.U.	kr.	50.000
Udviklingsbetingelser i Norden/Organisation		
Nordisk Samarbejdsnævn	kr.	24.104
Butiksstruktur og Distribution/Trafik-, turist- og regionaløk.		
Ministeriet for offentlige arbejder	kr.	20.000
Storbyprojekt/Trafik-, turist- og regionaløk.		
Esso Forskningspris	kr.	40.000
Danmarks internationale konkurrenceevne/Udenrigshandel		
Selskabet til fremme af Dansk Eksportforskning	kr.	16.411
Undervisningsministeriet	kr.	6.939
Forskningssekretariatet	kr.	5.332
Rislumfonden/Udenrigshandel		
Rislumfonden	kr.	25.000
Forskningsassistance/Udenrigshandel		
Selskabet til fremme af Dansk Eksportforskning	kr.	15.000
BSS-Konference/Regnskabsvæsen B		
BSS-Konference F.U.H.U.	kr.	3.000
Erhvervskonference/Ledelsesforskning		
F.U.H.U.	kr.	25.000
Fl. Smidth & Co's gavefond/spansk		
Fl. Smidth	kr.	10.000
Informationsbearbejdning af reklamebudskaber/Afsætningsøk.		
Forskningsrådet	kr.	43.000
En analyse af medarbejderejede virksomheder i Danmark/ Organisation		
Forskningsrådet	kr.	13.923
Forskningsstyring/Organisation		
Forskningsrådet	kr.	210.289

Pædagogisk praksis/Organisation		
Forskningsrådet	kr.	160.000
Sociale klasser og faglig organisering/Organisation		
Forskningsrådet	kr.	293.815
Europæisk industri og teknologipolitik/Organisation		
Forskningsrådet	kr.	26.600
Små virksomheder/Organisation		
Forskningsrådet	kr.	70.443
TV-film/Organisation		
Forskningsrådet	kr.	82.000
Samtid/Organisation		
Forskningsrådet	kr.	148.000
Organisationsudvikling/Organisation		
Forskningsrådet	kr.	12.866
International Workshop on Population Issues in Arctic Societies/Organisation		
Forskningsrådet	kr.	20.000
Tjenesteydelser SSF/Udenrigshandel		
Forskningsrådet	kr.	40.000
Politisk-økonomisk analyse vedr. fagbevægelsens og socialdemokratiets forslag om økonomisk demokrati/Ledelsesforskning		
Forskningsrådet	kr.	248.214
Militær profession/Ledelsesforskning		
Forskningsrådet	kr.	300.730
EDB i praktisk ordbogsarbejde/Terminologiafdelingen		
Forskningsrådet	kr.	60.000

XI. Stipendier og studielån

I 1983/84 er der til højskolens studerende uddelt stipendier, bevilget af følgende private legat- og fondsbestyrelser:

Firmaet Evers & Co.'s Studiefond	kr.	18.000
Garvermester C. W. Gerickes Legat	kr.	22.000
Reinholdt W. Jorck og Hustrus Fond	kr.	202.020
H. O. Langes Fond	kr.	200.000
Frederik Larsens Fond	kr.	30.500
Grosserer Holger Laage-Petersen og Hustrus Fond	kr.	88.000
Otto Mønstedts Fond	kr.	65.000
Julius Skrikes Stiftelse	kr.	3.000
Foreningen »Studenternes Venner«	kr.	8.000
Grosserer Laurits Svendsens Legat	kr.	20.000
Direktør Andreas Sørensen og Hustrus Fond	kr.	45.000

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse

Legater til studiehjælp	kr.	38.300
Legater til uddannelse i udlandet	kr.	38.025

Der er desuden ydet støtte til højskolens studerende fra Statens Uddannelsesstøtte efter de gældende regler i lovgivningen om uddannelsesstøtte.

XII. Studenterorganisationer

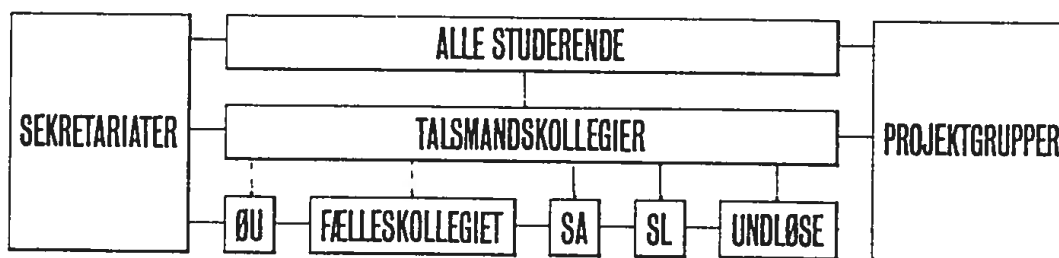
A. De Studerendes Råd (DSR)

1. DSR's opgaver og struktur

De Studerendes Råd, DSR, er den officielle repræsentant for de immatrikulerede studerende ved Handelshøjskolen. DSR's opgave er at varetage de studerendes interesser og repræsentere disse såvel overfor højskolen som udadtil.

DSR's struktur:

I 1982 ændrede DSR sin struktur. Begrundelsen for dette var et ønske om at styrke autonomien i de enkelte talsmandskollegier samt at styrke den direkte kommunikation mellem de enkelte talsmandskollegier. Talsmandskollegierne danner nemlig grundstammen for alt arbejde i DSR, fordi de består af repræsentanter fra hvert enkelt hold inden for hver studieretning.

Talsmandsordningen er som hidtil bygget op omkring princippet om, at hvert hold på en studieretning vælger en repræsentant (= talsmand). Talsmændene samles studieretningsvist i deres respektive talsmandskollegier (HA-TMK, EG-TMK osv.). En af de første vigtige opgaver for TMK'erne er at opstille kandidater til de kollegiale organer på Handelshøjskolen. Derudover vælger hvert TMK 2 repræsentanter til det såkaldte Fælleskollegium, hvor der desuden sidder en repræsentant for medarbejderne. Ved denne struktur sikres en mere direkte forbindelse mellem TMK'erne og det fælles organ.

Pr. 1. august 1983 bestod Fælleskollegiet af følgende:

EG-TMK: Katja Krener og Merete Bedstrup

EA/ED-TMK: Annemarie Zink

EK-TMK: Ole Madsen

HA-TMK: Annie Løkke og Berit Döhl

CM-TMK: Paul-Erik Larsen

HD-TMK: Roger Dornan

Medarbejderrepræsentant: Helle Lass

Ved nyvalget den 1.12. afløstes Merete Bedstrup af Ritta Svendsen, Annemarie Zink af Merete Bedstrup, Berit Döhl af Jack Westphal og Helle Lass af Frank Ebsen. Endvidere tiltrådte Tina Kreipke som repræsentant for CM-TMK.

Ved nyvalget den 15.4. afløstes Roger Dornan af John Olsen og Peter Lauring, Frank Ebsen afløstes af Ann Nørland og Lars Frederiksen indtrådte på en delpost med Tina Kreipke.

2. De sproglige talsmandskollegier

Med strukturen er initiativerne og beslutningerne i høj grad op til de enkelte TMK'er. Det har den fine aktivitet på sprog også båret præg af.

EG-TMK har som sædvanlig prioriteret introkurserne meget højt, men har i år haft nogle problemer med at bevare introkurserne som den faglige, sociale og organisatoriske introduktion, som hidtil har været en succes. Nedsæringsdiskussionerne har haft en anden væsentlig plads i arbejdet. Bl.a. da 7 hold skulle nedlægges efter 1. semester, uden at de studerende fik besked i forvejen, ved at sprede de 7 hold ud over de øvrige hold. Nedlæggelsen af holdene var nødvendig af besparelshensyn, også selvom holdenes faglige niveau var forskellig på det tidspunkt. Et andet vigtigt område har været diskussionerne om det reformerede EG-studium, som skulle starte for hele årgangen af nyoptagne studerende pr. 1. september 1984. EA/ED har ligeledes beskæftiget sig med introduktionen for de nye EA/ED-studerende. Derudover har et problem som holdstørrelser været diskuteret, da de studerende er meget ujævnt fordelt på holdene, da det p.g.a. lokaleproblemer har været nødvendigt at oprette både formiddags- og eftermiddagshold.

EK-TMK har arbejdet meget med at forbedre eksamen. Bl.a. har EK-TMK været involveret i, at lærerne skulle udlevere en liste over hvilke emner, der var blevet gennemgået i undervisningen, og der har været arbejdet med at forbedre eksamensformen, således at eksamen blev mindre tilfældig og mere interessant for den enkelte studerende. EK-TMK har endvidere forsøgt at få indført, at eksamensbeviserne skulle oversættes til de relevante fremmedsprog. Repræsentanter fra alle tre TMK'ere har også deltaget i reformarbejdet for de sproglige studier, samt indgået aktivt i udformningen af den nye integrerede uddannelse i sprog og økonomi.

3. De økonomiske talsmandskollegier

HA-TMK har i den forløbne tid beskæftiget sig meget med tiltrængte forbedringer af HA-studiet. Specielt omkring studiestartstidspunktet var aktivitetsniveauet meget højt. Årsagen var, at studienævnet skulle behandle et forslag om at indføre stopprøver efter 3. mdrs undervisning. HA-TMK producerede selv forslag til evalueringsformer, og et af dem blev efter mange og seje forhandlinger til højre og venstre vedtaget. Forslaget var ikke optimalt. Udprøvningsne virker stadig hindrende for den egentlige indlæring. I det hele taget har arbejdet stået i »evalueringsforslagernes« tegn. Derudover har HA-TMK beskæftiget sig med det nye tværbloklige undervisningsforløb, som muligvis kan blive det første skridt mod at integrere undervisningen.

CM-TMK har efter afskaffelsen af 8-timers prøven, arbejdet en del med hvordan de frigjorte ressourcer kunne anvendes. I CM-TMK har man også diskuteret, hvordan fagudviklingen kunne foregå, da mange fag ikke ændrer sig synderligt. Derudover har CM-TMK lagt en del kræfter i at få gennemført en introduktion til studiet, der adskiller sig en del fra det kendte HA-studium. Et andet vigtigt arbejdsområde har været bevarelsen af den minimale vejledning til Almen Økonomi-projektet, i starten af studiet.

HD-TMK har ligeledes arbejdet med en rimelig introduktion af de nye studerende, og har

derudover beskæftiget sig med studieændringerne, da 1. dels studiet har fået både ny uddannelsesbekendtgørelse og ny studieordning.

Repræsentanter for de økonomiske TMK'er har endvidere været involveret i udformningen af de nye studier. Dvs. kun de to af de tre mulige, eftersom den nye uddannelse i erhvervsjura er blevet udarbejdet i løbet af tre måneder, hvilket vi mente var uforsvarlig kort tid.

4. Projektgrupper

Udover aktiviteterne i talsmandskollegierne foregår der en masse i DSR's forskellige projektgrupper.

a. Bladprojektet

Bladprojektet står for udgivelsen af forskellige informationspublikationer. Projektets vigtigste opgave er »Fabrikken«, der udkommer 8 gange årligt (+ specielle ekstranumre). »Fabrikken« har udviklet sig til at være en af de væsentligste informationskanaler på højskolen, samtidig med at det er et benyttet debatorgan.

b. Politisk økonomi

Traditionelt har der blandt de studerende på højskolen altid eksisteret et behov og en interesse for at diskutere faglige spørgsmål med andre. Der har desuden været rejst en kritik af det ret ensidige indhold i undervisningen.

DSR har for at imødekomme dette behov arrangeret kurser, hvor man kan få mulighed for at diskutere og kritisere den gældende faglighed på højskolen og opstille alternative teorier.

c. Klubprojektet

Klubprojektet er ansvarlig for festerne og værtshuset Slyngelstuen. Der bliver årligt arrangeret 8 fester, hvortil der er stor søgning.

d. Kvindeprojektet

Det kan være vanskeligt at være kvinde på Handelshøjskolen, bl.a. p.g.a. den meget skæve kønsfordeling. Dette har medført behov for et forum, hvor kvinder på højskolen kan mødes og diskutere. I år har en del basisgrupper fungeret. Der har været afholdt et kvindeseminar, filmarrangementer m.m.

e. Revyprojektet

Efter en kortere pause blev der igen arrangeret revy på HHK i 1982 og 83. Projektgruppen er allerede nu i gang med planlægningen af 1984-revyen, som påtænkes afholdt i efteråret 1984.

f. Ad hoc-grupper

Udover de faste projektgrupper bliver der nedsat forskellige ad hoc-grupper til varetagelse af mere konkrete arbejdsopgaver. F.eks. bliver der hvert år nedsat en Rusbogs-redaktion til udformning af årets rusbog.

5. Andre servicefunktioner

a. Samfundslitteratur

Igen i år har vores boghandel og forlag haft et gunstigt resultat, og man har derfor udvidet varesortimentet samt studenterrabatorordningen. Derudover har man også i år opstillet en boglade i Nansensgade i hele september måned; dette for at forbedre servicen for de nye HA-studerende.

b. Studenterassistance

Studenterassistance – vikarbureauet for sprog- og økonomistuderende – er inde i en ekspansiv periode. Med en intensiv PR-aktivitet håber man, at denne udvikling vil fortsætte.

c. DSR-Tryk

Trykkeriet i Nansensgade står, som tidligere, dagligt til rådighed for studerende, der har behov for at få trykt opgaver, seminar, speciale m.m. til en p.t.-pris på 0.25 kr. pr. kopi.

d. Kursusejendommen Undløse Kro

I 1982 købte DSR sammen med 2 andre studenterorganisationer Undløse Kro, som siden er blevet indrettet til seminar- og kursusejendom. Takket være Undløse Kro er DSR's seminaraktivitet steget væsentligt.

e. Eksterne aktiviteter

DSR's virke har ikke kun drejet sig om forholdene på HHK. Vi har tillige beskæftiget os med uddannelsespolitiske områder, der også berører studerende på andre uddannelsessteder. Af vores arbejde på landsplan kan nævnes, at vi er en af Danske Studerendes Fællesråds medlemsorganisationer. Gennem dette fællesråd kan politikken på forskellige studenterpolitiske områder koordineres, og der kan foretages en erfaringsudveksling medlemsorganisationerne indbyrdes om udviklingen inden for forskellige uddannelser.

B. Moderate Studenter

Under målsætningen »at virke som interesseorganisation på Handelshøjskolen i København på et tværpolitisk, demokratisk grundlag«, har Moderate Studenter udøvet sit virke internt på Handelshøjskolen i København, men også i stigende grad udadtil, ved at markere organisationens holdninger i offentligheden. I perioden 1983/84 har Moderate Studenter særligt fokuseret på følgende tre områder:

- At erhvervsrelatere Handelshøjskolen i København's uddannelser.
- At øge internationaliseringen af skolens uddannelsesudbud.
- At fremme dialogen mellem erhvervsliv og højskole.

Dette arbejdsprogram har vundet stadigt større opbakning, hvilket bl.a. kan læses i den massive medlemstilgang, organisationen har oplevet i perioden. Også højskolens omverden, det danske erhvervsliv, står bag disse bestræbelser, hvilket tydeligst kan læses i interessen for Moderate Studenter's Erhvervsmøder, hvor direktør for Magasin Stig Bøgh Karlsen, formand for Danske Reklamebureauers Sammenslutning O. Nørgaard Mikkelsen, koncerndirektør Ib Kunø fra Merkuri Urval og senest skatteminister Isi Foigel har deltaget. Erhvervsmøderne

er afholdt under aktuelle temaer, hvor studerende på Handelshøjskolen har haft lejlighed til at udveksle synspunkter med ledende erhvervsfolk og politikere.

Moderate Studenter har i det forløbne år arbejdet særdeles målrettet på at etablere en række kontakter til udenlandske universiteter og business schools. Således har repræsentanter fra Moderate Studenter besøgt studenterorganisationer i London, Paris, Helsinki, Wasa, Göteborg og Krakow, ligesom organisationen har været værter for udenlandske studerende, senest ti datalogistuderende fra Polen. Endelig er der en større rejse i støbeskeen, hvor en række universiteter på USA's østkyst skal besøges.

Gennem denne periode har Moderate Studenter på linie med tidligere år haft et nært samarbejde med paraplyorganisationen »Sammenslutningen af Tværpolitiske Studenterorganisationer«, STS, hvor sager af særlig omfattende karakter eller sager, der skal ses i en større sammenhæng, har været behandlet. STS har i indeværende år bl.a. rejst sager over for undervisningsministeren på vegne af Moderate Studenter på HHK.

Igen i år har organisationen udgivet en Rusbog med det formål at lette studiestarten for nye studerende. Dette år er Rusbogen trykt i det største oplag nogensinde – 5.500 – og udsendt til samtlige nyimatrikulerede.

For ganske nyligt har Moderate Studenter foretaget investeringer i et edb-anlæg med det formål at effektivisere informationsformidlingen til medlemmerne, styrke den interne økonomistyring og iøvrigt sætte Moderate Studenter i stand til at tilbyde de studerende en række serviceordninger. Denne investering forventes opfulgt med indkøb af forskelligt programmel, der vil sætte organisationen i stand til at udføre en række nye opgaver for studerende. Endelig er der traditionen tro afholdt en rus-fest for nye studerende, der – ikke overraskende – formåede at tiltrække sig særdeles stor opmærksomhed.

Organisationens daglige drift varetages af det ni mand store forretningsudvalg, der i denne periode udgøres af:

Oluf Steen Carstensen, HD-studerende
Kristian Heldt-Hansen, HA- og HD-studerende
Tim Justesen, HA
John Mogensen, EG-studerende
Hans-Henrik T. Ohlsen, HA-studerende
Leonhardt Phil, cand.merc. studerende
Ulrik Philipson, cand.merc. studerende
Rolf Thrane, cand.merc.

Slutteligt vil Moderate Studenter gerne rette en tak til Handelshøjskolens administration og medarbejdere for et godt og konstruktivt år og udtrykke håb om, at dette vil fortsætte i det kommende år.

Ønskes yderligere oplysninger om Moderate Studenter kan dette ske ved henvendelse til et af Moderate Studenters sekretariater:

Julius Thomsens Plads 10, lokal 103, 1925 København V
tlf. 01 37 35 10, åbent dagligt mellem kl. 9.00 – 13.00

Fabrikvej 7, lokale 243, 2000 København F
tlf. 01 19 19 19, lokal 329. Efter kl. 19 dog 01 19 19 68. Skiftende åbningstider.

XIII. Organisationer med tilknytning til højskolen

A. Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse

Foreningens bestyrelse består af 15 medlemmer.

Forretningsudvalget: Sparekassedirektør, cand.jur. Steen Madsen (formand); direktør Aage Rask-Pedersen (næstformand); sparekassedirektør, statsaut. revisor Andreas Nicolaisen; bankdirektør, cand.polit. Hans Paaschburg.

Medlemmer i Handelshøjskolens styrelsesråd: Bankdirektør, cand.polit. H. Maegaard Nielsen, HA (formand); bankdirektør, professor, dr.oecon. P. Nyboe Andersen; kreditforeningsdirektør, cand.polit. Erik Haunstrup Clemmensen; direktør Harald Hallander; direktør Jørgen Søltøft, HD.

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse besætter 6 pladser i Handelshøjskolens styrelsesråd. Hidtil har de 6 været valgt blandt bestyrelsens medlemmer for 3 år ad gangen. Bestyrelsen vedtog pr. 1. januar 1980 at tilbyde Foreningen af Danske Civiløkonomer én af disse pladser, som i beretningsåret har været besat af FDC's formand, direktør Preben Kjær, HD.

Købmandsskolens styrelse: Grosserer Thorvald Kortbæk (formand); manufakturhandler Axel Müller (næstformand); kontorchef, cand.polit. Peter Bjerregaard; direktør, cand.jur. Erik Langsted; grosserer Klavs Olsen; afdelingschef Ole Tillge.

Handelshøjskolens rektor og Købmandsskolens direktør deltager i bestyrelsens møder uden stemmeret.

Foreningen har i beretningsåret ydet tilskud til Handelshøjskolen på kr. 581.612,30.

B. Foreningen af Danske Civiløkonomer m.fl.

1. Foreningen af Danske Civiløkonomer (FDC)

Sammenslutning af dimittender med HD-, HA-, cand.merc.- og cand.merc.aud.-eksamen samt lic- eller dr.merc.-graden.

Tilsluttede foreninger med egen bestyrelse: Afsætningsøkonomisk Klub, Cand.Merc. Foreningen og Lic.Merc. Clubben.

Udgiver bla. Erhvervsøkonomisk Tidsskrift, Civiløkonomen, »stud.merc.«, Civiløkonomernes Lønstatistik og Civiløkonomernes Dimittend-Avis.

Medlem af Nordisk Civiløkonom Forbund og - siden 1. juni 1984 - af Akademikernes Centralorganisation (AC).

FDC blev stiftet 24. maj 1954 og havde pr. 1.9.1984 ca. 10.200 medlemmer, heraf ca. 3.600 studiemedlemmer.

Formål

FDC har til formål at samle alle danske civiløkonomer til varetagelse af deres faglige, økono-

miske og sociale interesser, at hævde den erhvervsøkonomiske uddannelses og forsknings betydning for samfundet, at virke for, at medlemmerne vedligeholder og udbygger deres faglige uddannelse samt at samarbejde med organisationer og institutioner i spørgsmål, der har betydning for civiløkonomer.

Efteruddannelse

FDC har i foreningsåret 1983/84 haft en kraftig stigning i sin kursusvirksomhed, fra ca. 700 deltagere på 25 kurser året før, til nu 1.137 deltagere på 45 afholdte kurser. Programmet for efteråret 1984 omfatter 34 kurser, heraf 17 ajourføringskurser i samarbejde med handelshøjskolerne og universiteterne over hele landet. FDC's efteruddannelsesudvalg arbejder p.t. med udvikling af nye kurser i 1985.

Prisopgave

På Civiløkonomdagen den 24. maj 1984 uddeltes for første gang civiløkonomprisen for indleverede afhandlinger om »Kollektiv Forskning« og »Flexibel Specialisering«, skrevet af henholdsvis kandidatstipendiat Kim Møller og lektor Peer Hull Kristensen. Emnet for en ny prisopgave 1984/85 er internationalisering med indleveringsfrist: 1. februar 1985. Vinderen/vinderne vil få tildelt en præmie på kr. 25.000 til uddeling på Civiløkonomdagen i 1985.

Civiløkonomernes Forlag

I beretningsåret 1983/84 har Civiløkonomernes Forlag udgivet 7 nye fag- og lærebøger og har planer om et lignende antal nye udgivelser i det kommende år. Hermed er forlagets aktiviteter oppe på et niveau, der er mere end dobbelt så stort som i de foregående år.

Civiløkonomen

Medlems- og fagbladet Civiløkonomen udkommer nu hver 14. dag med stillingstillægget: JOBBØRS, der er blevet meget positivt modtaget af såvel FDC's medlemmer som af virksomheder og institutioner, der søger kvalificerede medarbejdere med civiløkonom-eksamen.

Erhvervsøkonomisk Tidsskrift

Tidsskriftets formål er at formidle og fortolke forskningsresultater af praktisk og teoretisk interesse for foreningens medlemmer.

For at udbygge kontakten med de enkelte uddannelsessteder og relevante institutioner er der ved en ændring af redaktionskomiteens sammensætning tilstræbt en yderligere repræsentation fra de nævnte områder.

Tidsskriftets redaktør er fortsat professor, ekon. dr. Erik Johnsen.

FDC's uddannelsesudvalg

FDC's uddannelsesudvalg følger nøje udviklingen i uddannelserne på handelshøjskolerne og universiteterne. I beretningsåret har det især været de nye, integrerede uddannelser i erhvervsøkonomi/datalogi/sprog/jura, der har beskæftiget udvalget.

FDC's formand har også i 1983/84 været medlem af styrelsesrådet for Handelshøjskolen i København i kraft af den plads, Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse har tilbudt FDC.

FDC's arbejdsmarkedsudvalg

Udvalget har videreudviklet forskellige aktiviteter, der imødekommer medlemmernes behov

for en bedre service i forbindelse med arbejdsmarkedsforhold. Således er antallet af jobsøgningskurser blevet væsentligt forøget og omfatter nu årligt 200-300 medlemmer.

FDC's overenskomstudvalg

Ifølge grænseaftalen med DJØF, underskrevet 12. oktober 1983, har FDC forhandlingsretten for offentligt ansatte HA'ere og HD'ere, dog ikke for visse cheftjenestemænd. Grænseaftalen præciserer også medlemsforholdet for specielt cand.merc.-gruppen, som begge organisationer har væsentlig interesse i at organisere. Privatansatte og selvstændige cand.merc'ere er således primært FDC's medlemmer og kan kun fremover optages som medlemmer af DJØF, hvis samtidigt medlemskab af FDC. Omvendt regel gælder for overenskomstansatte cand.merc'ere.

Ud over overenskomstfornyelserne beskæftiger FDC's overenskomstudvalg sig løbende med spørgsmål om løn- og ansættelsesforhold for en række enkeltpersoner inden for det offentlige område.

Det er fortsat FDC's mål, at civiløkonomer ansat i den offentlige sektor skal have mulighed for individuel aflønning alt efter arbejdets ansvar og kompetence, hvor minimumslønnen svarer til den offentlige overenskomst.

Civiløkonomernes Arbejdsløshedskasse

CA havde pr. 1.7.1984 5.126 medlemmer, hvoraf ca. 250 modtog dagpenge. Ledigheden er således ca. 5%. I maj/juni udgav CA/FDC for tredje år i træk Civiløkonomernes Dimittend-Avis med nyttige oplysninger om beskæftigelsesmulighederne og a-kasse forhold.

I det år, den edb-baserede JOBBØRS (CJB) har eksisteret, har ca. 150 af de medlemmer, der har været registreret i JOBBØRS, fået stillinger.

Foreningen af Danske Civiløkonomer (FDC)

Børsen, Indgang A, Slotsholmsgade, 1216 København K. Tlf. 01 14 90 45.

Formand: Informationschef Preben Kjær, HD

Direktør: Cand.merc. Peter Mehlbye

Informationsdirektør: Cand.merc. Børge Rasmussen

Uddannelseschef: Ole Salting, HD

Forhandlingschef: Cand.merc. Inge Storm.

2. Foreninger tilknyttet Foreningen af Danske Civiløkonomer

a. Afsætningsøkonomisk Klub

I foreningsåret 1983/84 har klubben afholdt følgende arrangementer:

- 29. 9.83 Generalforsamling
- 10.10.83 3-dages seminar på Hvide Hus i Maribo - På vej til det elektroniske samfund
- 1.11.83 Franchising, - besøg hos McDonald
- 9.12.83 Julestue på Bregnerød Kro
- 20. 6.84 Dimittendfest i Kongens Have

Traditionen tro er indlæggene og resultaterne af gruppearbejderne fra seminaret udgivet i bogform (juni 1984).

Ved dimittendfesten den 20.6.1984 blev AØK's pris på kr. 2.000 tildelt Carsten Reuter med motiveringen: »en ekstrem fin eksamen« (164 point).

Samtidig kunne klubben med stor glæde notere sig, at en anden ny afsætningsøkonom, Michael Laage-Petersen ved Handelshøjskolens dimittendfest vil få overrakt Tuborgfondens legat for HD-studerende med motiveringen: »en fornem hovedopgavebesvarelse« (karakter 11). Prismodtageren har endvidere præsteret en ekstrem fin eksamen.

I bestyrelsens arbejde har der specielt været fokuseret på to forhold, nemlig udbygningen af samarbejdet med Institut for Afsætningsøkonomi og problemstillingen vedrørende FDC's indmeldelse i AC.

På generalforsamlingen den 29.9.1983 fik vi indvalgt to repræsentanter fra Instituttet (Hanne Hartvig Larsen og Orla Nielsen) i AØK's bestyrelse. Resultaterne af det tættere samarbejde med Instituttet vil komme til udtryk i form af en række spændende arrangementer på højt fagligt plan i efteråret 1984 og foråret 1985.

b. Cand.Merc. Foreningen

Foreningen er stiftet den 23. april 1960 og indgår nu i henhold til samarbejdsaftale som selvstændig fagklub under FDC.

Formål: Foreningens formål er at varetage medlemmernes fælles interesser. Dette formål søges bl.a. opnået ved:

1. at holde medlemmerne orienteret om udviklingen inden for erhvervsøkonomiens teori og praksis, at støtte den erhvervsøkonomiske forskning og undervisning og i øvrigt at varetage medlemmernes faglige interesser,
2. at fremme et godt kollegialt forhold mellem foreningens medlemmer, at etablere og vedligeholde kontakt med beslægtede indenlandske og udenlandske faglige organisationer,
3. at varetage medlemmernes økonomiske og sociale interesser over for det offentlige.

Medlemmer:

1. Ordinære medlemmer. Adgang til at blive ordinært medlem har enhver person, der er cand.merc. eller har bestået en efter bestyrelsens skøn tilsvarende dansk eller udenlandsk eksamen.

2. Juniormedlemmer. Adgang til at blive juniormedlem har enhver person, som efter bestået HA-eksamen er indskrevet på cand.merc.-studiet. Efter bestået cand.merc.-eksamen opnås automatisk ordinært medlemsskab.

Bestyrelse: S. L. Lauritzen (formand), Bent Poulsen (næstformand), C. Munk (kasserer), Henrik Rosenvinge (sekretær), Jens J. Lund, Arne Rasborg, Stig Kromann-Andersen.

Formand: S. L. Lauritzen, Borgmester Jørgensens Vej 9, 2930 Klampenborg. Tlf. 01 63 04 21.

c. Lic.Merc.-Clubben

blev stiftet 28. november 1952 med det formål at samle de handelsvidenskabelige licentiater til samvirke om fælles faglige interesser.

Formand: Direktør, lic.merc. Torben Carlsson, Rothesgade 19, 2100 København Ø.

C. Dansk Magisterforening, sektion XXIII

Som organisation for magistre varetager Dansk Magisterforening disse interesser og virker herunder for opretholdelse af magisteruddannelsernes niveau og videnskabelige grundlag og for sikring af magistrernes økonomiske og sociale tryghed.

Formål for sektion XXIII er at være kontaktorgan mellem DM og dens medlemmer, beskæftiget ved de erhvervsproglige uddannelser og at varetage disse medlemmers interesser.

Bestyrelsesmedlemmer, ansat ved Handelshøjskolen i København, er: Helen Fogh, Gyde Hansen og Hanne Aarup.

D. Amanuensisrådet (AC-klubben) ved Handelshøjskolen i København

Amanuensisrådet, som blev stiftet den 21. maj 1965, består af lektorer, adjunkter, afdelingsledere, forskningsmedarbejdere og stipendiater, der er tilknyttet de økonomiske studier ved Handelshøjskolen i København

Rådet har til formål at varetage medlemmernes økonomiske og arbejdsmæssige interesser såvel i relation til de relevante faglige organisationer, som overfor HHK's ledelse.

Rådets bestyrelse består efter generalforsamlingen den 17. januar 1984 af:

DJØF repræsentanterne: Hans Kornø Rasmussen (Udenrigshandel), Helge Pedersen (Biblioteket) og Stig Ree (Erhvervsøkonomi), og deres suppleanter Jannet Grønfeldt (IFA), Finn Hanson (Biblioteket) og Poul Erik Daugaard Jensen (IOA).

Øvrige AC-tillidsrepræsentanter: Hans Kurt Søgård Kvist (Anvendt statistik), Liisa Salojärvi (Finansiering), Peter Kamedula (CTS) og Peter Maskell (TTR).

Formandsskabet i rådet og bestyrelsen varetages af Peter Maskell og Hans Kornø Rasmussen.

E. Foreningen af honorarlønnede timelærere ved Handelshøjskolen i København

Foreningen har til formål at varetage medlemmernes økonomiske og arbejdsmæssige interesser i ansættelsesforhold over for Handelshøjskolen, herunder at virke for at undervisningsassistenter og eksterne lektorer er repræsenteret i de styrende organer og i udvalg m.v., hvor forhold der er relevante for medlemmernes arbejdssituation, drøftes og fastlægges.

Foreningen omfatter en sproglig afdeling og en økonomisk afdeling.

Nærmere oplysning om foreningens arbejde fås ved henvendelse til formanden for den sproglige afdeling, Vibeke Lykke Friis, tlf. (01) 68 33 15 eller til formanden for den økonomiske afdeling, Lise Lyck, tlf. (02) 65 60 93.

F. Bibliotekarforbundet

Forbundets formål er at varetage medlemmernes tjenstlige, økonomiske, faglige og uddannelsesmæssige interesser.

Bibliotekarer med afgangseksamen fra Danmarks Biblioteksskole eller anden dertil svarende uddannelse kan blive aktive medlemmer.

Bibliotekarforbundet har pr. 1.8.1984 4.479 medlemmer.

Bibliotekarforbundet udgiver medlemsbladet Bibliotek 70, der udkommer hver 14. dag.

Bibliotekarforbundets Klub på Handelshøjskolen i København har pr. 1.8.1984 18 medlemmer.

Klubbens formål er at fremme medlemmernes tjenstlige, faglige, økonomiske og uddannelsesmæssige interesser og at befordre kontakten mellem medlemmerne og forbundet. Klubben er den lokale organisation af Bibliotekarforbundet.

Bibliotekarforbundets medlemmer ved Handelshøjskolen i København er medlemmer af klubben.

Arbejdsløse bibliotekarer, der er medlemmer af Bibliotekarforbundet, kan være medlem af klubben.

Praktikanter, der er medlem af Bibliotekarforbundet, kan deltage i klubbens møder.

Bibliotekarforbundet er repræsenteret i Handelshøjskolens Samarbejdsudvalg og Teknologiuvalg.

Bibliotekarforbundets tillidsrepræsentant på Handelshøjskolen er Karen Bache.

G. Erhvervsprogligt Forbund & Arbejdsløshedskasse

1. Erhvervsprogligt Forbund

Forbundet er den forhandlings- og aftaleberettigede faglige organisation for dimittender og kandidater fra handelshøjskolernes og Odense Universitets erhvervsproglige studier med følgende eksaminer: Ensproglig korrespondenteksamen (gammel studieordning), tresproglig korrespondenteksamen (gammel studieordning), erhvervsproglig prøve, erhvervsproglig korrespondenteksamen, erhvervsproglig diplomprøve (ED), erhvervsproglig afgangseksamen (EA), erhvervsproglig oversætter- og tolkeeksamen (cand.interpret.) og erhvervsproglig kandidateksamen (cand.ling.merc.) samt Handelshøjskolens prøve for konference-tolkning.

Forbundet optager desuden personer med translatøreksamen, kandidater fra handelshøjskolerne og Odense Universitets erhvervsøkonomisk-sproglige eksaminer samt handelsfaglærereksamen i sprog fra SEL. Under forudsætning af, at de pågældende er beskæftiget med erhvervsprogligt arbejde, optager forbundet derudover personer med universiteternes eksaminer exam.art., cand.phil. og cand.mag. i sprog.

Erhvervsprogligt Forbunds formål er på partipolitisk neutralt grundlag at varetage medlemmernes faglige, økonomiske, sociale og uddannelsesmæssige interesser.

Forbundets lokalstruktur består af kredse (på beretningstidspunktet Nordjysk Kreds, Århuskredsen og Fynskredsen) samt af virksomhedsklubber på statslige og private arbejdspladser (på beretningstidspunktet 23).

Forbundet gennemfører genopfriskningskurser i sprog for medlemmerne landet over inden for de erhvervsproglige fag samt efteruddannelseskurser i relevante fag, såsom tekstbehandling, notat- og referattekning og personaleadministration. Desuden arrangeres orienterings-

møder vedrørende lønforhold, overenskomstforhold, klubdannelser o.lign. af fagforeningsmæssig karakter.

Forbundet udgiver medlemsbladet »Sprog & Erhverv«, som udkommer månedligt samt et særligt blad for de erhvervsproglige studerende, »Erhvervsprog«. Derudover udgiver forbundet diverse skrifter for medlemmer og tillidsmænd omfattende orienteringsstof vedrørende arbejdsmarkedsproblemstillinger, arbejdsretlige problemstillinger, ansættelsesforhold, kommenterede lovudgaver m.v.

Forbundet gennemfører arbejdsmarkedsorientering for de erhvervsproglige studerende på samtlige erhvervsproglige lærestalter, men med særligt sigte på dimittend- og kandidatårgangene.

Den 1. marts 1982 indgik Erhvervsprogligt Forbund en samarbejdsaftale med Dansk Arbejdsgiverforening vedrørende det organisatoriske samarbejde mellem arbejdsgiver- og arbejdstagerparten. Herudover aftalte Dansk Arbejdsgiverforening og Erhvervsprogligt Forbund en særlig ansættelsesformular for erhvervsproglige funktionærer, ansat på virksomheder inden for Dansk Arbejdsgiverforenings forhandlingsområde.

Den 24. juli 1984 havde Erhvervsprogligt Forbund 6.291 medlemmer.

2. Erhvervsproglig Arbejdsløshedskasse

Arbejdsløshedskassen er den af staten anerkendte arbejdsløshedskasse for dimittender og kandidater fra handelshøjskolernes og Odense Universitets erhvervsproglige og erhvervsøkonomiske-sproglige studier. Erhvervsproglig Arbejdsløshedskasse formidler erhvervsproglige stillinger og erhvervsproglig arbejdskraft parallelt med den offentlige arbejdsanvisning.

Arbejdsløshedskassen gennemfører i samarbejde med Civiløkonomernes Arbejdsløshedskasse særlige orienteringsarrangementer for dimittender og kandidater vedrørende beskæftigelses- og arbejdsløshedsforhold og -forsikring på samtlige handelshøjskoler og handelshøjskoleafdelinger, samt ligeledes i samarbejde med CA særlige kurser for arbejdsløse, herunder jobsøgningskurser.

Erhvervsproglig Arbejdsløshedskasse fik den 28. juni 1984 sit medlem nr. 5.000, hvilket betyder, at arbejdsløshedskassen også fremover kan fortsætte som selvstændig, statsanerkendt arbejdsløshedskasse for erhvervsproglige dimittender og kandidater.

Den 24. juli 1984 havde Erhvervsproglig Arbejdsløshedskasse 5.546 medlemmer.

H. Forsikringsklubben (Forsikringsteoretisk studieklub)

Klubben blev stiftet 23. april 1926 af studerende ved Handelshøjskolen med det formål »at fremme interessen for teoretiske og praktiske forsikringsproblemer og at virke for god kollegial forståelse mellem medlemmerne«.

Formand: Steen Carstensen.

Sekretariat: (01) 13 75 55, lokal 232.

Forsikringsklubben har ca. 1.200 medlemmer, der i den forløbne periode har fået tilbudt en række møder af både forsikringsteknisk og samfundsrelevant art, f.eks. »Realrentebeskatning, Risikoforsikring i det moderne samfund, Gas på tilbud, Stormflod, Erstatningsloven og Sø- og transportsvindel«. Herudover er der arrangeret studiebesøg hos Chr. Rovsing, lige som der har været afholdt en studierejse til Bruxelles.

I. Udenrigshandelsklubben

Udenrigshandelsklubben (UHK) blev stiftet 16. september 1975 med det formål at samle HD'ere i udenrigshandel samt cand.merc.'ere med udenrigshandel som speciale til faglige aktiviteter samt at varetage medlemmernes fælles interesser. Klubben har ca. 250 medlemmer.

Der arrangeres bl.a. virksomhedsbesøg, temamøder samt institutmøder i samarbejde med Institut for Udenrigshandel.

I det forløbne år er der bl.a. gennemført virksomhedsbesøg hos SAS Catering, IBM, Time Manager International, Bing & Grøndahl, Eskofot samt hos Faxe Bryggeri. Herudover har der været afholdt temamødet: »Etablering i den tredje Verden«, og Dansk DIANE Center har været besøgt. Endelig har ambassadør, Gunnar Riberholdt holdt foredrag om »Danmark i EF i 80'erne«, og formand for Eksportfremmerådet, direktør Ebbe Simonsen har berettet om »Mål og midler bag ASEAN fremstødet«.

Klubben har været vært ved dimittendafslutningen den 22. juni 1984, hvor bl.a. UHK's pris for den bedste HD-hovedopgave blev overrakt til Henning Hansen og for den bedste cand.merc.-hovedopgave til Birger Lind.

Formand for klubben:

Direktør, civilingeniør, lic.techn. Hans Chr. Sørensen, HD

Vibeholms Vænge 11, 2635 Ishøj

Tlf.: privat 02 73 94 49 og kontor (Rockwool International A/S): 02 16 03 00, lokal 574.

Klubbens bestyrelse:

Ingeniør Claus Clausen, HD (kasserer)

Bankdirektør Peder Hillersborg, HD (næstformand)

Chefkonsulent Jens Simonsgaard, HD

Marketingschef, cand.merc. Niels V. Sørensen (sekretær)

Projektchef, civilingeniør Poul Uth, HD (næstformand)

Lektor, cand.merc. Ole Wiberg, MS, har repræsenteret Institut for Udenrigshandel i UHK's bestyrelse.

J. Cand.ling.merc.-foreningen

Foreningen er stiftet den 2. april 1977 og er en forening af dimittender fra handelshøjskolerne med enten erhvervsproglig kandidateksamen (cand.ling.merc.) eller erhvervsproglig oversætter- og tolkeeksamen (cand.interpret.).

Formål: Fagligt og kammeratligt samvær, udveksling af erfaringer, opretholdelse og højelse af det faglige niveau, udbredelse af kendskabet til uddannelsen, kontakt til handelshøjskolerne, samarbejde med andre, lignende foreninger.

Hidtidige aktiviteter: Diskussionsmøder med hhv. politikere og fagforeningsfolk, stillingtagen til en reform af studiet, kursus, foredrag og PR.

Fremtidige aktiviteter: kurser, foredrag, orientering til kommende kandidater, PR.

EK-studerende kan optages som studentermedlemmer.

Bestyrelse: Finn Juhl Pedersen (formand), Lise Damsgaard, Mette Konner, Sys Bundgaard, Jørgen Aabye.

Formand: Finn Juhl Pedersen, Tunnelvej 7, 1.tv., 2600 Glostrup. Tlf. (02) 45 24 60.

Kasserer: Lise Damsgaard, P. W. Tegnersvej 55, 3070 Snekkersten. Tlf. (02) 22 41 72.

Bilag 1: Fastansatte medarbejdere

A. Fortegnelse over højskolens lærere og forskningsmedarbejdere ved udgangen af undervisningsåret 1983/84

Professorer:

Flemming Agersnap, organisationsteori, udnævnt 1.2.1978; Torben Agersnap, organisation, udnævnt 1.3.1969; Niels Blomgren-Hansen Ph.D., nationaløkonomi, udnævnt 1.9.1982; Børge Dahl, erhvervsret, udnævnt 1.7.1981; Egil Fivelsdal, organisationssociologi, udnævnt 1.10.1973; dr.polit. Bjarke Fog, erhvervsøkonomi, udnævnt 1.10.1958; ekon.dr. Flemming Hansen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.9.1983; dr.polit. Ernst Lykke Jensen, teoretisk statistik, udnævnt 1.6.1963; ekon.dr. Erik Johnsen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1.9.1969; Bengt Jürgensen, engelsk, udnævnt 1.4.1973, (fratrådt 30.9.1983); Hans-Peder Kromann, tysk, udnævnt 1.11.1976; dr.jur. Ole Lando, erhvervsret, udnævnt 1.2.1963; Steven Lysonski, afsætningsøkonomi (gæsteprofessor fra 1.1.1984); Poul Milhøj, nationaløkonomi, udnævnt 1.1.1963; dr.polit. Niels Chr. Nielsen, nationaløkonomi, udnævnt 1.8.1979; dr.merc. Otto Ottesen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.5.1974, (orlov); dr.phil. Jens Rasmussen, fransk, udnævnt 1.2.1965; dr.merc. Frode Slipsager, international virksomhedsøkonomi, udnævnt 1.4.1976; Carl E. Sørensen (konstitueret), finansiering, udnævnt 1.9.1963; Zakken Worre, regnskabsvæsen, udnævnt 1.2.1978.

Docenter, afdelingsledere og fagledere:

Docent, dr.phil. Aage Aagesen, erhvervsgeografi, udnævnt 1.8.1948; afdelingsleder, cand.mag. Gert Engel, tysk, udnævnt 1.3.1969, (orlov); afdelingsleder, cand.polit. Knud Hansen, forsikring, udnævnt 1.4.1968; afdelingsleder, translatør Jørgen Jensen, spansk, udnævnt 1.8.1969; afdelingsleder, cand.polit. Orla Brandt Jensen, nationaløkonomi, udnævnt 1.1.1969; lektor, cand.stat., civilingeniør Peter Kierkegaard-Hansen, edb, udnævnt 15.11.1970; afdelingsleder, cand.mag. Jacques J. Quistgaard, fransk, udnævnt 1.1.1969; fagleder, cand.mag. Sven Sorgenfrey, engelsk, udnævnt 1.8.1970; afdelingsleder, cand.polit. Lauge Stetting, udenrigshandel, udnævnt 1.4.1968.

Lektorer/adjunkter uden forskningspligt i sprog, erhvervslære og samfundsøkonomi:

Lektorer:

Translatør Jørgen Alsø, engelsk, udnævnt 1.8.1974; cand.mag. Aase Baillais, fransk, udnævnt 1.8.1974; cand.mag. Frede Boje, tysk, udnævnt 1.8.1974; cand.mag. Liselotte Brøndlund, tysk, udnævnt 1.8.1974; translatør Edna Seear Christensen, engelsk, udnævnt 1.8.1974; cand.mag. Anne Dueholm, fransk og russisk, udnævnt 1.8.1974; cand.ling.merc. Ellen Fehr-Christensen, fransk udnævnt 1.11.1983; translatør, cand.interpret. Helen Fogh, engelsk, udnævnt 1.9.1979; translatør, cand.ling.merc. Helle Pals Frandsen, engelsk, udnævnt 1.9.1977; cand.art. Birgitte Friis, fransk, udnævnt 1.9.1975; translatør Hélène Holm, fransk, udnævnt 1.8.1974; Finn Hagen Jespersen, HA, regnskabslære og samfundsøkonomi, udnævnt 1.4.1967; cand.art. Hans Peter Jørgensen, tysk, udnævnt 1.9.1975; translatør Flem-

ming Koue, tysk, udnævnt 1.8.1974; cand.jur. Niels Krogh-Hansen, fransk, udnævnt 1.9.1979; cand.mag. Børge Larsen, engelsk, udnævnt 1.3.1969; cand.mag. Inge Livbjerg, engelsk, udnævnt 1.8.1974; cand.mag. Finn Messell, engelsk, udnævnt 1.8.1974; translator Paul Monrad, engelsk, udnævnt 1.8.1974; Erik Otto HA, regnskabslære og samfundsøkonomi, udnævnt 1.8.1955; translator Niels Henning Pedersen HD, spansk, udnævnt 1.8.1974; translator Vagn K. Sandberg, engelsk, udnævnt 1.8.1971; cand.mag. Tyge Stavnstrup, engelsk, udnævnt 1.8.1974; translator Ellen Sundbo, spansk, udnævnt 1.8.1972, (orlov); translator Erna Sølling, spansk, udnævnt 1.9.1980; cand.ling.merc. Birthe Vesterli, tysk, udnævnt 1.9.1983; cand.art. Dorte Westrup, fransk og italiensk, udnævnt 1.8.1974.

Adjunkter:

Cand.ling.merc. Louise Denver, spansk, udnævnt 1.9.1981; cand.interpret. Doris Hansen, tysk, udnævnt 1.9.1981; cand.mag. Gyde Hansen, tysk, udnævnt 1.9.1983; cand.interpret. Ole Nørgaard Helmersen, engelsk, udnævnt 1.9.1982; cand.interpret. Helle Graun Hermann, fransk, (vikar 1.9.1982-29.2.1984); cand.mag. Anne Marie Bülow Møller, engelsk, udnævnt 1.9.1982; cand.ling.merc. Hanne Puggaard, spansk, udnævnt 1.9.1983; cand. ling.merc. Joan Haff Tournay, fransk, udnævnt 1.9.1982; cand.interpret. Annette Zimmermann, tysk, udnævnt 1.9.1983.

Fastansatte lærere i maskinskrivning og stenografi:

Handelsfaglærer Anne Harries EA, udnævnt 1.1.1978; handelsfaglærer Jette Krog ED, udnævnt 1.1.1978; handelsfaglærer Erna Larsen, udnævnt 1.1.1963; handelsfaglærer Jytte Halfdan Madsen ED, udnævnt 1.8.1967; korrespondent Hanne Nielsen ED, udnævnt 1.10.1980; handelsfaglærer Jette Nørgaard, udnævnt 1.9.1979; cand.ling.merc., translator Lise Saxov, udnævnt 1.8.1970; handelsfaglærer Marie-Louise Westergård, udnævnt 1.1.1980.

Ammanuensisgruppen:

Lektorer:

Dr.rer.pol. Peter Aderholt, trafikforskning, udnævnt 1.9.1978; mag.scient.soc. Heine Andersen, HA-center, udnævnt 1.10.1977; mag.scient.soc. Ib Andersen, organisation, udnævnt 1.8.1978; cand.mag. Søren Kaas Andersen, spansk, udnævnt 1.8.1974; cand.merc. Jørgen Frode Bakka, erhvervsøkonomi, udnævnt 1.11.1980; civilingeniør Gert Bechlund, edb-centeret, udnævnt 1.8.1977; lic.merc. Niels Bjørn-Andersen, datamatik, udnævnt 1.8.1973; lic.jur. Britt-Mari Persson Blegvad, organisation, udnævnt 1.8.1973; lic.merc. Finn Borum, organisation, udnævnt 1.10.1977; translator, cand.ling.merc. Inge Baaring, tysk, udnævnt 15.9.1974; cand.polit. Cai F. Christensen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.8.1973; cand.polit. Jens Bjerregaard Christensen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, udnævnt 15.8.1978; mag.scient.soc. Jens Frøslev Christensen, nationaløkonomi, udnævnt 1.1.1982; cand.merc. Søren Christensen, organisation, udnævnt 1.8.1973; cand.merc. Dennis Clausen, regnskabsvæsen, udnævnt 1.8.1973; cand.phil. Peter Dahm Colliander, tysk, udnævnt 1.6.1983; cand.ling.merc. Gunhild Dyrberg, fransk, udnævnt 1.11.1978; lic.merc. Jens Oluf Elling, regnskabsvæsen, udnævnt 1.12.1976; dr.merc. Harald Gjessing Enderud, organisation, udnævnt 1.7.1974; cand.polit. Hans Engstrøm HA, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.8.1973; lic.jur. Jens Fejø, europæisk markedsret, udnævnt 1.11.1974; cand.ling.merc. Lena Flugger, engelsk, udnævnt 1.9.1979; cand.polit. Gorm Gabrielsen, teoretisk statistik, udnævnt 1.3.1984; cand.merc. Lars Peter Grønholdt, teoretisk statistik, udnævnt 1.5.1980; cand.polit. E. Damsgård Hansen, nationaløkonomi, udnævnt 1.8.1973; cand.polit. Erik Hansen, renskabsvæ-

sen, udnævnt 1.8.1973; translator, cand.ling.merc. Inge Gorm Hansen, engelsk, udnævnt 1.8.1974; civilingeniør Ove Hedegaard, erhvervsøkonomi, udnævnt 1.3.1978; lic.merc. Søren Heede, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.8.1973; cand.jur. Kjeld Hemmingsen, erhvervsret, udnævnt 1.8.1973; civilingeniør Tage Henriksen HD, edb-centeret, udnævnt 1.1.1979; cand.phil. Lise-Lotte Hjulmand, engelsk, udnævnt 1.9.1983; cand.merc. Stig Ingebrigtsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.5.1976; cand.polit. V. Thorsgaard Jacobsen, regnskabsvæsen, udnævnt 1.8.1973; cand.scient.oecon. Bjarne Astrup Jensen, finansiering, udnævnt 1.2.1983; cand.oecon. Bjarne Sloth Jensen, nationaløkonomi, udnævnt 15.10.1979; cand.phil. Per Anker Jensen, engelsk, udnævnt 1.9.1982; cand.merc. Poul-Erik Daugaard Jensen, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.6.1981; Finn Junge-Jensen, MBA, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.6.1978; cand.merc. Kjeld Arnth Jørgensen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1.9.1975; lic.merc. Steffen Jørgensen, teoretisk statistik, udnævnt 1.8.1973; cand.merc. Henning Kirkegaard, regnskabsvæsen, udnævnt 1.8.1973; mag.art. Ulf Kjær-Hansen, presseforskning, udnævnt 1.8.1973; cand.merc. Svend Høgsberg Kristensen, erhvervsret, udnævnt 1.11.1983; lic.merc. Hans Kornø Rasmussen, udenrigshandel, udnævnt 1.9.1980; translator, cand.jur. Bente Kristensen, tysk, udnævnt 1.7.1980; cand.merc. Leif Kristensen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.8.1973; cand.merc. Tore Kristensen, afsætningsøkonomi, (vikar 15.3.1984 - 14.3.1985); cand.scient. Hans Kurt Søgård Kvist, teoretisk statistik, udnævnt 1.2.1979; cand.merc. Hanne Hartvig Larsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 15.3.1976; cand.polit. Henrik Holt Larsen, organisation, udnævnt 1.10.1979; cand.ling.merc. Rita Lenstrup, engelsk, udnævnt 1.7.1983; civilingeniør Paul Lindgreen, informationsforskning, (vikar 1.1.-30.6.1983); cand.polit. Lars Lund, nationaløkonomi, udnævnt 1.8.1973; cand.phil. Lita Lundquist ED, fransk, udnævnt 1.9.1979; cand.polit. Svend Marker-Larsen, nationaløkonomi, udnævnt 1.2.1975; cand.phil. Hanne Martinet, fransk, udnævnt 1.9.1979; cand.scient. Peter Maskell, trafik-, turist- og regionaløk. udnævnt 1.10.1983; cand.merc. Preben Melander, regnskabsvæsen, udnævnt 1.3.1978; akademiingeniør Jørgen Rudolf Meyer, regnskabsvæsen, udnævnt 1.8.1982; cand.merc. Johannes Mouritsen, finansiering, udnævnt 1.1.1981; John Desmond Murphy MA, engelsk, udnævnt 1.1.1982; cand.polit. Michael Møller, finansiering, udnævnt 1.7.1982; cand.jur. Mogens Eggert Møller, skatteret, udnævnt 1.8.1973; cand.pæd. Aage Nedergård, regnskabsvæsen, udnævnt 1.11.1981; lic.merc. Peter Neergaard, regnskabsvæsen, udnævnt 1.12.1977; cand.oecon. Helmer Duelund Nielsen, nationaløkonomi, udnævnt 1.8.1973; cand.polit. Jens Carl Ry Nielsen, organisation, udnævnt 1.8.1973; lic.merc. Orla Nielsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.8.1973; cand.merc. Ole Stenvinkel Nilsson, teoretisk statistik, udnævnt 1.4.1980; ekon.dr. Jerker Nilsson, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.8.1982; cand.merc. Jørgen Kai Olsen, anvendt statistik, udnævnt 1.8.1973; cand.jur. Poul Olsen, skatteret, udnævnt 1.8.1973; cand.merc. Jens Overø, teoretisk statistik, udnævnt 1.4.1976; cand.jur. Hans Viggo Godsk Pedersen, erhvervsret og revision, udnævnt 1.8.1982; statsaut. revisor, cand.merc. Robert Sloth Pedersen, erhvervsret, udnævnt 1.8.1973; cand.polit. Orla G. Petersen, skatteret, udnævnt 1.8.1973; cand.merc. Michael Pettersson, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.2.1982; cand.ling.merc. Heribert Picht, spansk, udnævnt 1.1.1978; lic.merc. Flemming Poulfeldt, erhvervsøkonomi, udnævnt 1.3.1978; cand.merc. Lars Wendel Ranfelt, erhvervsøkonomi, (vikar 1.10.82-31.5.1984); civilingeniør Flemming Rasmussen, regnskabsvæsen, udnævnt 1.8.1973; lic.jur. Hjalte Rasmussen, europæisk markedsret, udnævnt 1.4.1975; lic.techn. Leif Bloch Rasmussen, datamatik, udnævnt 1.3.1977; lic.merc. Stig Evan Ree, erhvervsøkonomi, udnævnt 1.1.1976; translator

Theis Rüber, tysk, udnævnt 1.6.1982; cand.mag. Poul Rosbach, tysk, udnævnt 1.1.1982; cand.polit. Henrik Schaumburg-Müller, udenrigshandel, udnævnt 1.9.1979; akademiingeniør Jens Schou-Christensen, regnskabsvæsen, udnævnt 1.3.1983; cand.merc. Poul Schultz, udenrigshandel, udnævnt 1.8.1973; cand.mag. Helge Lykke Schwarz, engelsk, udnævnt 1.8.1974; lic.merc. Tage Skjøtt-Larsen, trafik-, turist- og regionaløkonomi, udnævnt 1.8.1973; lic.techn. Thomas Skousen, forsikring, udnævnt 1.9.1979; cand.mag. Lilian Stage, fransk, udnævnt 1.9.1978; cand.mag. Karen Stetting, engelsk, udnævnt 1.8.1974; mag. scient.soc. Helge Tetzschner, organisation, udnævnt 1.11.1981; lic.merc. Jens Aaris Thisted, regnskabsvæsen, udnævnt 1.1.1982; cand.jur. Elisabeth Thuesen, europæisk markedsret, udnævnt 1.8.1973; cand.polit. Harald Vestergaard HD, udenrigshandel, udnævnt 1.8.1973; cand.ling.merc. Anette Villemoes, spansk, udnævnt 15.6.1984; mag. scient.soc. Ann Westenholtz, organisation, udnævnt 1.10.1981; cand. merc. Ole Wiberg MS, udenrigshandel, udnævnt 1.8.1973.

Adjunkter:

Cand.merc. Johan Ankerstjerne, finansiering udnævnt 3.5.1979; cand.merc. Eric Bentzen, finansiering, udnævnt 1.2.1982; cand.phil. Mirella Christofoli ED, fransk, udnævnt 1.9.1980; cand.jur. Kield-Gustav Erichsen, erhvervsret, udnævnt 1.12.1983; cand.ling.merc. Dorrit Faber, engelsk, udnævnt 1.9.1980; cand.merc. Carsten Krogholdt Hansen, regnskabsvæsen, udnævnt 15.6.1984; cand.scient.adm. Torben Grønnebæk Hansen, ledelsesforskning, (vikar 1.1-30.6.1984); cand.polit. Uffe Foss Hansen, nationaløkonomi, udnævnt 1.9.1981; merkonom Jørn Holm-Pedersen, datamatik, udnævnt 1.7.1984; cand.interpret. Jørgen Høedt, engelsk, udnævnt 1.5.1980; cand.polit. Gudrun Sveistrup Jacobsen, nationaløkonomi, (vikar 1.3.1984-28.2.1985); cand.mag. Bente Lihn Jensen, fransk, udnævnt 1.9.1982; cand.merc. Finn Kelsen, organisation, (vikar 1.7.1983-31.8.1984); cand.ling.merc. Bodil Nistrup Madson, tysk, udnævnt 16.4.1980; cand.interpret. Lise Kate Mourier, engelsk, udnævnt 1.7.1983; cand.merc. Jan Birkelund Mouritsen, regnskabsvæsen, udnævnt 1.9.1983; cand.ling.merc. Lena Munck, fransk, udnævnt 1.9.1980; cand.polit. Niels Erik Mygind, nationaløkonomi, udnævnt 1.5.1983; cand.merc. Ulrik Gorm Møller, regnskabsvæsen, udnævnt 1.1.1981 (fratrådt 31.12.1983); cand.ling.merc. Agnete Berg Nielsen, spansk, udnævnt 1.9.1980; cand.phil. Birte Pass, fransk, udnævnt 1.9.1982; cand.merc. Anders Fredslund Pedersen, regnskabsvæsen, udnævnt 1.1.1984 (fratrådt 30.6.1984); cand.merc. Claus Germann Petersen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1.10.1983; translator Christian Quist, engelsk, udnævnt 1.1.1981; cand.merc. Carsten Rohde, regnskabsvæsen, (vikar 1.4.-31.7.1984); cand.merc. Liisa Salojärvi, finansiering, (vikar 9.8.1982-31.12.1983); mag.art. Steen Scheuer, organisation, (vikar 1.4.-30.9.1984); cand.mag. Margrethe Mondahl Søndergaard, engelsk, udnævnt 1.9.1983; cand.polit. Jesper Strandskov, udenrigshandel, udnævnt 15.12.1982; cand.mag. Henrik Selsø Sørensen, fransk, udnævnt 1.9.1980; cand.ling.merc. Anne Zoëga, engelsk, udnævnt 1.7.1981; cand.mag. Hanne Aarup, fransk, udnævnt 1.7.1981.

Kandidatstipendiater:

Cand.merc. Michael Andersen, regnskabsvæsen, udnævnt 1.1.1984; cand.merc. John Kaj Christiansen, regnskabsvæsen, udnævnt 1.6.1982; cand.merc. Preben West Hansen, organisation, udnævnt 1.2.1981 (fratrådt 30.11.1983); cand.mag. Steffen Leo Hansen, tysk, udnævnt 1.6.1983; cand.merc. Bjarne Brænder Florentsen, finansiering, udnævnt 1.5.1984; cand.techn.soc. Lannie Rene Füssel, trafik-, turist- og regionaløk., udnævnt 1.1.1984; cand.merc. Hanns Foss Hansen, regnskabsvæsen, udnævnt 1.1.1984; cand.mag. Steffen Leo

Hansen, tysk, udnævnt 1.6.1983; cand.phil. Bendt Nygaard Jensen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.5.1984; cand.mag. Kathrine S. Ravn Jørgensen, fransk, udnævnt 1.12.1983; cand.techn.soc. Peter Michael Kamedula, trafik-, turist- og regionaløko., udnævnt 1.12.1982; kand.samf. Søren Brøndum Kristiansen, nationaløkonomi, udnævnt 1.8.1983; cand.ling.merc. Charlotte Langkilde, fransk, udnævnt 1.12.1980 (fratrådt 30.11.1983); cand.psych. Jan Molin, organisation, udnævnt 1.10.1981; cand.scient. Kim Møller, udenrigshandel, udnævnt 1.1.1983; cand.interpret. Anne-Mette Keogh Rasmussen, spansk, udnævnt 1.9.1983.

Seniorstipendiater:

Cand.merc. Klaus Møller Hansen, udenrigshandel, udnævnt 1.1.1984; cand.polit. Povl Erik Jensen, nationaløkonomi, udnævnt 1.10.1982; mag.scient.soc. Mette Mønsted, organisation, udnævnt 1.6.1982; civilingeniør Hardy Roed-Thorsen, organisation, udnævnt 1.1.1984.

Eksterne lektorer:

Cand.scient.soc. Ole Ejner Andersen, markedskommunikation, udnævnt 1.5.1984; mag.scient.soc. Vilmer Andersen, videnskabsteori, udnævnt 1.4.1984; cand.jur. Christian Beck, skatteret, udnævnt 1.9.1983; cand.polit. Sigurd Bennike, informationsteori, udnævnt 1.8.1980; statsaut. revisor Ib Bentzien, revision, udnævnt 1.9.1983; cand.polit. Hans Henrik Bjerling, nationaløkonomi, udnævnt 1.1.1981; mag.art. Vera Böiken, amerikanske realia, udnævnt 1.3.1976; civilingeniør Leonardo De Chiffre, italiensk tekn.sprog., udnævnt 1.9.1979; cand.merc. Per Christensen, organisation, udnævnt 1.5.1979; cand.merc. Sverre Riis Christensen, adfærds/parameter-teori, udnævnt 1.1.1983; cand.jur. Erik Damm, HD, erhvervsret, udnævnt 1.1.1984; cand. mag. Malene Djursaa, samfundslære, udnævnt 1.9.1983; cand.jur. Jennifer Draskau BA, engelsk mundtlig sprogfærdighed og tolkning, udnævnt 1.1.1977; cand.merc. Troels Elgaard, virksomhedsøk., udnævnt 1.10.1983; cand.merc. George Greibe, personaleadministration, udnævnt 1.9.1982; cand.merc. Mogens Levy Gruelund, regnskabslære, udnævnt 1.9.1983; cand.ling.merc. Nina Hamerik, fransk tolkning, udnævnt 1.9.1981; Marlene R. Hansen, BA, engelsk litterære hovedværker og litteraturhistorie/tekstlæsning, udnævnt 12.9.1976; cand.merc. Anton Chr. Hartmann-Olesen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1.10.1983; cand.jur. Jørgen Henriksen, selskabs- og skifteret, udnævnt 1.2.1982; cand.ling.merc. Susanne Hertz, fransk merkantilt sprog, udnævnt 1.9.1976; cand.jur. Jan Hinze, skatteret, udnævnt 1.9.1977; cand.interpret. Karen Holst, engelsk, udnævnt 1.2.1983; cand.merc. Karen Højgaard, øk.styring, kommunikation, udnævnt 1.9.1983; cand.merc. Lars Bo Ive, markedsføringsplan, udnævnt 1.3.1983; cand.merc. Henning Jacobsen, almen erhvervsøkonomi, udnævnt 1.1.1981; cand.merc. Tom Jacobsgaard, organisation, udnævnt 1.1.1983; cand.merc. Henrik Juel, erhvervsøkonomi, udnævnt 1.10.1983; cand.polit. Søren Kjeldsen-Kragh, international økonomi, udnævnt 1.9.1976; cand.polit. Kaj Kjærsgaard, økonomisk politik, udnævnt 1.7.1980; cand.phil. Else Koefoed, fransk teknisk sprog, udnævnt 15.11.1980; cand.jur. Jørn-Ulrik Kofoed-Hansen, erhvervsret, udnævnt 1.9.1983; Hilke Kovacs, tysk juridisk sprog, udnævnt 1.9.1981; Johnny K. Kragh HD, kreditvurdering, udnævnt 1.1.1983; cand.polit. John Kristensen, pengepolitik, udnævnt 1.12.1983; cand.jur. docteur en droit Dorthe Laouedj Kryger, fransk juridisk sprog, udnævnt 1.3.1979; lic.merc. Erik Bøje Larsen, organisation/samfund, udnævnt 1.9.1983; mag.scient Mogens Esrom Larsen, anvendt matematik, udnævnt 1.8.1977; Finn Larsen, HD, økonomi/budget, udnævnt 1.12.1983; cand.jur. Søren Larsen, skatteret, udnævnt 1.9.1977; cand.mag. Pina Zaccarin Lauritzen, italiensk stilistik, udnævnt 1.9.1979; cand.merc. Martin Lauth Lauridsen

MBA, markedsføringsorganisationer, udnævnt 1.1.1977; cand.merc. Anders Lindvik, økonomi- og budgetmodeller, udnævnt 1.8.1981; cand.mag. Tove Lonning, engelsk litterære hovedværker og litteraturhistorie/tekstlæsning, udnævnt 1.9.1977; lic.techn. Oli B. G. Madsen, anvendt matematik, udnævnt 1.8.1977; fil.dr. Margaret Malone, engelsk, litteære hovedværker og litteraturhistorie/tekstlæsning, udnævnt 1.9.1976; translator Johanne Mengel, italiensk merkantilt sprog, udnævnt 1.9.1977; cand.polit. Niels Mengel, international virksomhedsøkonomi, udnævnt 1.10.1982; cand.phil. Abel Ghani Merad-Boudia, fransk oversættelsesfærdighed, udnævnt 1.9.1975; cand.ling.merc., translator Ditte Obel Mikkelsen, spansk juridisk sprog, udnævnt 1.9.1978, (fratrådt 31.8.1984); maitre en droit Maryse Mikkelsen, fransk realia, udnævnt 1.1.1982; cand.polit. Palle Mikkelsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, udnævnt 15.8.1978; Torben Milvang, HD, regnskabsvæsen, udnævnt 1.10.1983; cand.scient Ole Monrad, HD, systemkonstruktion, udnævnt 1.10.1983; cand.scient.pol. Jørgen Nue Møller, organisation, forvaltningslære, udnævnt 1.8.1973; cand.polit. Peter Neersø, intern økonomi, udnævnt 1.10.1983; cand.pæd. Hans Henning Nielsen, pædagogik, udnævnt 1.1.1983; cand.mag. Flemming Olsen, engelsk tekstlæsning/litteraturhistorie, udnævnt 1.9.1981; dr.phil. Berta Pallares-Garzon, spanske hovedværker og spansk litteraturhistorie, udnævnt 1.9.1976; lic.techn. Finn Hindkjær Pedersen, ledelsesforsk./op.analysis, udnævnt 1.9.1982; cand.merc. Klaus Hans Pedersen, regnskabsvæsen, udnævnt 15.1.1983; cand.mag. Svend V. Wodtmann Pedersen, tysk litteraturhistorie, udnævnt 1.9.1981 (fratrådt 31.8.1984); cand.mag. Viggo Hjørnager Pedersen, engelsk oversættelsesfærdighed, udnævnt 1.9.1976, (fratrådt 31.8.1983); translator Vibeke Pentz-Møller, spansk tolkning, udnævnt 1.1.1975, (fratrådt 30.6.1984); translator Kjeld Præstegaard, engelsk teknisk sprog, udnævnt 1.9.1977; mag.scient. Hans Olaf Rieper, arbejdsmiljø, udnævnt 1.2.1980; cand.mag. Jette Hassin Ronnøe, fransk juridisk sprog, udnævnt 1.9.1982; mag.art. Svend Erik Rosenberg, lingvistik, udnævnt 1.3.1982; cand.polit. Elsebeth Rygner, finansiering, udnævnt 1.4.1982; cand.merc. Hugo Rønsdal, international markedsanalyse, udnævnt 1.9.1976; cand.polit. Peter Schütze, finansiering, udnævnt 1.7.1979; cand.mag., lic.phil. Peder Skyum-Nielsen, dansk, udnævnt 15.9.1981, (fratrådt 15.6.1984); cand.merc. Katrine Steen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.1.1980; cand.mag. Ole E. Strömgreen, amerikansk samfundslære, udnævnt 1.9.1977; cand.merc. Kaj Clausen Svarrer, virk.investeringsplanl., udnævnt 1.8.1983; cand.merc. Knud Erik Sørensen, markeds kommunikation, udnævnt 1.5.1984; cand.phil. Peter Sørensen, tysk, udnævnt 1.9.1983; lic.techn. Tom Togsverd, finansiering, udnævnt 1.1.1980; cand.polit. Jens Thomsen, international økonomi, udnævnt 1.11.1976; cand.ling.merc. Karen Thrysoe, engelsk juridisk sprog, udnævnt 1.2.1980; civilingeniør Walther Thygesen, MBA, finansiell planlægning, udnævnt 1.10.1983; Linda Thøgersen, BA Honours, engelsk samfundslære, udnævnt 1.9.1976; Robin Eric Alan Turner, BA, engelsk, mundtlig sprogfærdighed og tolkning, udnævnt 1.9.1977; cand.mag. Ole Tuxen, danske kulturelle forhold i international ideologi, udnævnt 1.9.1979, (fratrådt 31.12.1983); cand.merc. Svend Jørgen Vedde, skatteret, udnævnt 1.5.1980; cand.polit. Hans Wallind, forsikringsøkonomi, udnævnt 1.3.1984; cand.phil. Helle Wegener, spansk grammatik, udnævnt 1.9.1979; translator Svend Vesterli, engelsk teknisk sprog, udnævnt 1.1.1975; cand.polit. Andreas Wildt, nationaløkonomi, udnævnt 1.10.1982; civilingeniør Jean-Pierre Zafiryadis, fransk teknisk sprog, udnævnt 14.3.1979.

B. Fortegnelse over administrationen

Rektor:

Professor, dr.merc. Frode Slipsager, valgt for perioden 1.8.1984–31.7.1987.

Prorektor:

Lektor, cand.ling.merc. Lena Flugger, genvalgt for perioden 1.8.1983–31.7.1985.

Administrator:

Cand.jur. Jørgen Friis Christensen, udnævnt 1.6.1981.

Kontorchefer:

Kurt Poder, udnævnt 1.7.1981; cand.jur. Claus Tønnesen, udnævnt 1.8.1981.

Studieadministrator:

Cand.merc. Poul Flindhardt, udnævnt 1.6.1981.

Fuldmægtige:

Cand.polit. Ebbe Trærup Andersen, ansat 1.3.1983; cand.jur. Lone Burmeister, ansat 1.7.1976; A. Herbert Christy, ansat 15.9.1969; Lone Dreisler, ansat 15.8.1978, orlov 1.5.1984–30.4.1985; Hanne Feveile, HD, ansat 1.10.1982; cand.polit. Jan Clausen Hansen, ansat 1.10.1979; Per Bøje Jensen, HD, ansat 1.9.1966; Thorkild Kristoffersen, ansat 15.1.1966; Inge Klint, ansat 1.2.1976; cand.polit. Kjeld K. Lykke, ansat 1.3.1976 (fratrådt 31.7.1984); cand.merc. Mogens Nørager-Nielsen, ansat 1.1.1973; Jane Retvig, ansat 1.2.1975; cand.merc. Søren Ring Hansen, ansat 1.1.1983; Merete Trolle, ansat 1.6.1984.

Tekniske ledere:

Ingeniør Finn Kempf, ansat 1.11.1975.

Overassistenter:

Mogens Andersen, ansat 8.3.1976; Kai Jensen, ansat 1.11.1974; Lis Langen, ansat 1.9.1968; Birgit Nyvang Larsen, ansat 1.6.1980; Britta Larsen, ansat 1.8.1972; Lilli Thorngaard, ansat 1.8.1947.

Kontorassistenter/assistenter:

Lise Abildgaard, ansat 1.6.1968, (fratrådt 30.6.1984); Gerd Andersen, ansat 1.4.1979; Inge Bjerre, ansat 15.8.1980, (fratrådt 31.12.1983); Hanne Bruun, ansat 1.5.1982; Bente Krogh Christensen, ansat 1.12.1978; Conni Christensen, ansat 1.8.1971; Hilda Clemmensen, ansat 1.9.1983; Hans Erik Corneliussen, ansat 1.2.1980; Kirsten Davidsen, ansat 1.8.1969; Hanne Døssing, ansat 1.4.1981; Claus Erikstrup, ansat 1.4.1984; Anelise Frederiksen, ansat 1.6.1973; Grete Bay Friis-Hansen, ansat 1.11.1977; Jens Færge, ansat 1.6.1978; Hanne Gregersen, ansat 3.5.1979; Grete Hammerich, ansat 1.3.1978, (fratrådt 31.8.1983); Bessie Hansen, ansat 15.8.1983; Egon Svarth Hansen, ansat 1.10.1981; Bent Toft Haugaard, ansat 1.10.1975; Bente Hviid, ansat 1.2.1978; Else Bjørno Jensen, ansat 1.4.1970; Grethe Toft Jensen, ansat 1.11.1971; Sonja Jensen, ansat 1.12.1982, (fratrådt 30.4.1984); Tove Jensen, ansat 1.9.1979; Birthe Johnson, ansat 1.2.1972, (fratrådt 31.3.1984); Lilli Jørgensen, ansat 1.9.1972, (fratrådt 22.6.1984); Birthe Kjær, ansat 1.1.1984, (fratrådt 30.9.1984); Kirsten Kruschinsky, ansat 15.1.1979; Anette Larsen, ansat 1.9.1980; Gudrun Nadersee Larsen, ansat 1.8.1976; Helle Larsen, ansat 5.10.1978; Ida Larsen, ansat 8.3.1965, (fratrådt 30.9.1983); Knud Stenbæk Larsen, ansat

1.1.1983; Kaj Larsson, ansat 1.1.1980; Helle Lass, ansat 1.1.1984; Lise Laurents, ansat 1.3.1978; Kate Kjær Lauritsen, ansat 1.9.1969; Tove Lorentzen, ansat 1.11.1977; Lene Loving, ansat 1.3.1983; Tove Lund, ansat 1.10.1975; Laila Mark Jørgensen, ansat 1.12.1983; Børge Marquardsen, ansat 1.12.1981; Kirsten Meiling, ansat 1.6.1984; Grete Mortensen, ansat 1.5.1981; Eric Møller, ansat 1.8.1979; Birthe Nielsen, ansat 15.8.1983; Helle Würtz Nielsen, ansat 1.11.1982; Irene Nielsen, ansat 1.1.1981; Jytte Nielsen, ansat 1.4.1981; Jørgen Nørsgaard Nielsen, ansat 1.4.1981; Lis Nielsen, ansat 15.8.1980; Michael Søgaard Nielsen, ansat 1.9.1983, (fratrådt 10.1.1984); Ann Fabricius Nørland, ansat 6.6.1983; Marianne Olsen, ansat 1.7.1979, (fratrådt 31.8.1983); Lene Palsbro, ansat 15.10.1983; Lis Pedersen, ansat 20.6.1983; Bente Lundhøj Petersen, ansat 1.4.1979; Ketty Petersen, ansat 1.10.1973; Ruth Petersen, ansat 1.11.1979, (fratrådt 30.9.1983); Inge Randa, ansat 1.3.1973; Kathe Retsloff Rasmussen, ansat 1.11.1980; Lars Roldsgaard, ansat 15.4.1982; Lise-Lotte Simonsen, ansat 1.10.1982; Hanne Slaarup, ansat 1.8.1983; Diana Stuhr, ansat 19.3.1979; Annette Svendsen, ansat 1.8.1982; Aase Thiim, ansat 1.4.1973; Eva Thorup, ansat 1.3.1981; Birgit Ulriksen, ansat 1.7.1979; Rita Voss, ansat 1.7.1964; Lise Walther, ansat 1.10.1983; Gudrun Westervang, ansat 1.10.1980.

EFG-Praktikanter:

Linda Lykke Andersen, ansat 1.9.1981, udlært 31.8.1983; Tenna Berntsen, ansat 1.8.1982, udlært 31.7.1984; Annette Blankschøn, ansat 1.11.1982; Dorte Hansen, ansat 8.8.1983; Tina Hansen, ansat 15.9.1983; Ulla Hansen, ansat 20.9.1982; Marianne Jensen, ansat 31.10.1983; Anita Jørgensen, ansat 1.8.1982, udlært 31.7.1984; Lone Kruuse, ansat 1.8.1983; Birgit Larsen, ansat 15.8.1983; Karin S. Larsen, ansat 15.8.1983; Jane V. Meyer, ansat 1.8.1983; Klaus Meth, ansat 20.9.1982; Heidi K. Nielsen, ansat 19.9.1983; Merete K. Nielsen, ansat 1.8.1983; Helle Nøhr, ansat 1.9.1981, udlært 31.8.1983; Rudy K. Pedersen, ansat 1.1.1984.

Skolebetjente:

Kai Aistrup, ansat 1.4.1972; Poul-Erik Andersen, ansat 1.8.1974; Lars Bergø, ansat 25.4.1984; Preben Gamholdt, ansat 1.3.1961, (fratrådt 31.5.1984); Klaus Boye Hansen, ansat 1.4.1975; Eigil Jensen, ansat 15.12.1964; Tage Jørgensen, ansat 1.8.1968; John Kirchhoff-Jørgensen, ansat 1.6.1970; Hans Erik Lindegaard Knudsen, ansat 16.11.1982; Holger Eigil Nielsen, ansat 1.1.1967; Peter Christian Nielsen, ansat 1.9.1983; Ulla Nielsen, ansat 11.7.1983, (fratrådt 17.2.1984); Torben Juhl Pedersen, ansat 1.2.1980; Georg Sternberg, ansat 9.7.1984; Victor Wassmann, ansat 1.3.1980.

Bilag 2: Censorer

I studieåret 1983/84 har følgende censorer af undervisningsministeriet været beskikket i forbindelse med højskolens prøver og eksaminer:

A. Censorer beskikket ved de erhvervsproglige eksaminer samt i engelsk og tysk ved det almene erhvervsøkonomiske studium (HA-studiet)

Engelsk

Lektor, translatør Willy Agtby; translatør Birthe Marie Andersen; seminarielektor, cand.mag. Jens Axelsen; lektor, translatør John J. Binzer; lektor, cand.mag. Ulf Böiken; statsaut. translatør og tolk Marie-Louise Brandstrup; lektor, cand.ling.merc., translatør Lis Henningsen Bro; lektor, cand.mag. Ole Bus; lektor, dr.phil. Niels Davidsen-Nielsen; direktør, translatør Mogens Dyhr, HD; lektor, cand.pæd. Gerd Gabrielsen; lektor, cand.mag. Knud Gram-Andersen; lektor, cand.mag. Niels Hald; Jørgen Hansen, Bachelor of Science; lektor, cand.mag. Niels Chr. Bugge Hansen; lektor, statsaut. translatør og tolk Børge Inge-man; professor Bent Jacobsen; adjunkt Hans Vinther Jensen; translatør Jørgen Tommy Jensen; afdelingsleder, dr.phil. Arne Astrup Juul; professor Bengt Jürgensen; fuldmægtig, cand.ling.merc. Henning Vang Jørgensen; cand.ling.merc. Annette Kjærulff; translatør Jette Lachmann; lektor, cand.art. Hanne Lauridsen; civilingeniør F. I. Brink Larsen; translatør Børge Maretti; cand.ling.merc. Hanne Mathiesen; salgsinspektør, translatør Hans Jørgen Mengel; forstander Torkild Mortensen; landretssagfører Erik Münter; universitetslektor, dr.phil. Hans Frede Nielsen; lektor, translatør Ole Søborg Nielsen; underdirektør, cand.jur. Jørgen F. Nissen; lektor, cand.ling.merc. Sonja Poulsen; translatør Ebba Schlüter; lektor, cand.art. Steen Schousboe; lektor Norman Shine; professor Poul Steller; afdelingsleder Bent Sunesen; professor, dr.phil. Knud Sørensen; professor, dr.phil. Torben Vestergaard; fuldmægtig, cand.ling.merc. Lis Witsø.

Fransk

Lektor, cand.mag. Marianne Aggebo; lektor, cand.mag. Magnus Berg; ekspeditionssekretær Johannes Føns Buhl; statsaut. translatør Eilif Christensen; advokat Frantz Dahl; cand.ling.merc. Kirsten Drewsen; tolk Birgit Erichsen; mag.art. Kirsten Gro-Nielsen; advokat Henrik von Holstein; adjunkt, cand.phil. Pierre Hyllested; lektor, cand.mag. Oleg Koe-foed; civilingeniør Michel Christian Laraignou; lektor, cand.mag. Knud Aage Larsen; Inger Lyng, EA; cand.mag. Barbara Melchior; professor, dr.phil. Morten Nøjgaard; professor, dr.phil. Birger Munk Olsen; lektor, cand.mag. Vagn Outzen; lektor Arne Schnack; adjunkt, cand.mag. Kamma Skov, professor, cand.mag. Carl Vikner; kontorchef Erik Wille; advokat Henrik Worning.

Italiensk

Lektor Bruno Amoroso; translatør Gudrun Bagge; translatør, cand.mag. Aase Lagoni Dan-

strup; lektor, mag.art. Hugo Ibsen; lektor, cand.mag. Oleg Koefoed; professor, dr.phil. Jørn Moestrup; lektor, mag.art. Lene Waage Petersen; lektor, dr.phil. Gunver Skytte Schmidt; professor, dr. jur. Ditlev Tamm.

Russisk

Lektor, ph.d. Henning Andersen; lektor, cand.phil. translator Jørgen Harrit.

Spansk

Oversætter Erik Sloth Andersen; lektor, cand.mag. Ulf Böiken; translator, cand.ling.merc. Claire Duvantier; kontorchef Bjørn Furu, HD; translator, cand.ling.merc. Charlotte von Haffner; translator Inger Hall; lektor, cand.mag. Kjær Jensen; cand.mag. Merete Hjorth Jensen; fuldmægtig, cand.jur. John Kierulf; civilingeniør Kristen Kragelund; cand.ling.merc. Ellen Lautrup; lektor John Kuhlmann Madsen; kontorchef, translator Poul Madsen; underdirektør, cand.jur. Jørgen F. Nissen; professor, dr.phil. Morten Nøjgaard; fuldmægtig, cand.phil. Otto Chr. Schepelern; kontorchef, translator, cand.jur. Halvor Skov; civilingeniør Jens Staugaard; handelsråd, cand.polit. Søren Ejler Storgaard; translator K. P. Vorsmark; salgschef, cand.polyt. Carl Erik Wegener.

Tysk

Civilingeniør Ejvind Andersen; lektor, cand.mag. H. Bergstrøm-Nielsen; translator Heinz W. Dühning; translator, cand.jur. Helmut Christensen; translator Edith Christiansen; translator Inger Jelstrup Christophersen; professor Ove K. Clausen; salgschef Peter Hausmann; translator Esther Hedegaard; professor, fil.dr. Karl Hyldgaard-Jensen; studielektor, cand.mag. Gerhard Jaspersen; translator Lene Bøgeholm Jensen; afdelingsleder, cand.mag. Elli Jørgensen; lektor Per El Jørgensen; lektor, cand.mag. Fritz Kamp; translator Meta Knudsen-Poulsen; translator Ellen Larsen; cand.ling.merc. Lars Henrik Rønnow Larsen; translator Nils Wilhelm Lassen; translator Helmuth Norsker; universitetslektor, mag. art. Jørgen Olsen; professor, dr.phil. Henning Spang-Hanssen; lektor, cand.mag. Vibeke Winge; underdirektør, translator Robert Wünsch.

Maskinskrivning og stenografi

Mariane Bjerre, ED; korrespondent Birte Dam-Hendriksen; korrespondent Dorrit Faber; Marianne Ingebrigtsen, ED; korrespondent Agnete Ingvordsen; korrespondent Kate Irene Jensen, ED; Jonna Sehested-Grove, ED.

Erhvervslære og samfundsøkonomi, niveau I

Konsulent, lic.merc. Egon Andersen; civiløkonom Asbjørn Baggesen, HD; direktør Allan Hansen, HA; direktør, cand.merc. Ole Hegglund; konsulent Flemming Steen, HD; marketingdirektør Claus Trolle, HD.

Samfundsøkonomi, niveau II

Pensionskassechef, cand.polit. Thomas Henriksen.

Erhvervsret

Direktør Knud Agbo; højesteretssagfører Niels Alkil; direktør, cand.jur. Ole Alsøe; professor, dr.jur. Bent Christensen; forbrugerombudsmand, cand.jur. Frede Christensen; amanuensis, cand.jur. Nils Elmelund; advokat Jan Erlund; advokat Torben Ertbøll; advokat An-

dreas Fischer; dommer Preben Gundorph Hansen; kontorchef Ole Jacobsen; afdelingschef Hans Kjems; advokat Robert Koch-Nielsen; fuldmægtig, cand.jur. Hanne Koktvedgaard; landsretssagfører Carl Kragh; direktør Erik Langsted; ligningschef, cand.jur. Vagn Laustsen; landsretssagfører Eyvind Lenstrup; advokat Jesper Lett; advokat Ulrik Lett; kriminaldommer Rasmus Lind; advokat Arne Madsen; undervisningsinspektør, cand.jur. Hans Metzson; direktør, cand.jur. Eigil Mølgaard; højesteretssagfører Bent Nebelong; dommer Ditlev Davidsen Nielsen; advokat Jacob Nørager-Nielsen; dommer Egon Horn Rasmussen; direktør, cand.jur. Lauritz Ringgård; ekspeditionssekretær A. Rønsted; overregistrator, cand.jur. J. Selmer; advokat Mogens Skipper-Pedersen; advokat Leif Skov; bibliotekar, cand.jur. Jens Søndergaard; kontorchef, cand.jur. P. Thorell.

B. Censorer beskikket ved translatøreksamen

Farsi

Professor, dr.phil. Jes P. Asmussen; lektor Finn Thiesen; lektor Fereydun Vahman, MA.

Finsk

Lektor, dr.phil. Annikki Kaivola-Bregenhøj; translatør Sirkka Kroman; lektor, mag.art. Michael Larsen; lektor, fil.dr. Olli Nuutinen.

Grønlandsk

Skoledirektør Christian Berthelsen; viceskoleinspektør Jørgen Holm; translatør Jens Poulsen.

Japansk

Lektor Mette Laderrière; professor Olof Lidin; lektor Yoichi Nagashima.

Kinesisk

Lektor Birthe Arendrup; professor, dr.phil. Søren Egerod; lektor Robert Tung.

Nygræsk

Lektor, cand.mag. Sysse Engberg; lektor, cand.mag. Rolf Hesse; lektor, cand.mag. Sophia Scopetáa.

Polsk

Ekspeditionssekretær, translatør George E. Z. Damborg; lektor, dr. phil. Kristine Heltberg; translatør Marie-Margareta Jakobsen.

Portugisisk

Translatør Børge Hansen; lektor, translatør Niels Henning Pedersen, HD; lektor Adolfo Walter de Vasconcelos.

Tjekkisk

Translatør Blanka K. T. Borg; undervisningsassistent, mag.art. Jiri Lichtenstein; lektor, fil.kand. Jens Skov-Larsen.

Ungarsk

Cand.mag. Andras Banfi; sceneinstruktør Peter Eszterhás; overassistent Clara Hoffmann; Georg Sölétormos.

C. Censorer beskikket ved det almene erhvervsøkonomiske studium (HA)

Databehandling

Underdirektør, cand.polyt. P. V. Andersen, HD; direktør Peter Plejl, HD; professor Poul Sveistrup.

Regnskabslære

Konsulent, lic.merc. Egon Andersen; civiløkonom Asbjørn Baggesen, HD; cand.merc. Niels Beck; prokurist E. H. Christensen; fabrikant, civiløkonom B. Steen-Johnsen, HD.

Matematik

Ingeniørdocent, mag.scient. J. Ditlev Monrad.

Erhvervsret

Direktør Knud Agbo; højesteretssagfører Niels Alkil; direktør, cand.jur. Ole Alsøe; professor, dr.jur. Bent Christensen, forbrugerombudsmand, cand.jur. Frede Christensen; amanuensis, cand.jur. Nils Elmelund; advokat Jan Erlund; advokat Torben Ertbøll; advokat Andreas Fischer; dommer Preben Gundorph Hansen; kontorchef Ole Jacobsen; statsaut. revisor Hans Henning Jessen; afdelingschef Hans Kjems; advokat Robert Koch-Nielsen; fuldmægtig, cand.jur. Hanne Koktvedgaard; landsretssagfører Carl Kragh; direktør Erik Langsted; ligningschef, cand.jur. Vagn Laustsen; landsretssagfører Eyvind Lenstrup; advokat Jesper Lett; advokat Ulrik Lett; kriminaldommer Rasmus Lind; advokat Arne Madsen; undervisningsinspektør, cand.jur. Hans Metzon; direktør, cand.jur. Eigil Mølgaard; højesteretssagfører Bent Nebelong; dommer Ditlev Davidsen Nielsen; advokat Jacob Nørager-Nielsen; dommer Egon Horn Rasmussen; direktør, cand.jur. Lauritz Ringgård; ekspeditionssekretær A. Rønsted; overregistrator, cand.jur. J. Selmer; advokat Mogens Skipper-Pedersen; advokat Leif Skov; bibliotekar, cand.jur. Jens Søndergaard; kontorchef, cand.jur. P. Thorell.

Erhvervs- og samfundsbeskrivelse

Underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; direktør, cand.merc. Erik Hjortkær Andersen; direktør, cand.oecon. Uffe Andersen; generaldirektør, cand.polit. Ole Andresen; kontorchef, cand.polit. E. Bastrup-Birk, HD; salgschef, cand.merc. Jørgen Bertelsen; ekspeditionssekretær, cand.polit. V. E. Carstensen; vicedirektør, cand.polit. Ib Christiansen; direktør, cand.polit. C. J. Clemmensen; underdirektør Anders H. Dahl; direktør, konsul Paul Fabricius; studieleder, cand.merc. Bent Gram; cand.polit. Nils Groes; professor Erik Gørtz; underdirektør, cand.polit. Jørgen Hansen; professor, dr.polit. Svend Aage Hansen; pensionskassechef, cand.polit. Thomas Henriksen; kontorchef, cand.polit. Kristian Hjulsager; direktør Vagn Isaksen; afdelingschef, cand.polit. N. P. Jacobsen; underdirektør, cand.polit. Paul Kaaris; vicedirektør, cand.polit. Niels M. Larsen; fuldmægtig, cand.polit. Jens Lunde; bankdirektør, cand.polit. Poul Tage Madsen; direktør, cand.merc. Hans Meyer; kontorchef, cand.polit. Leo Meyer; lektor, cand.polit. Gunnar Viby Mørgensen; rektor, civilingeniør og civiløkonom Leif Monies; direktør, cand.polit. Anne Marie Nielsen; sekretariatschef, cand.polit. Ole Olesen; informationsdirektør, cand.polit. E. Heimann Olsen; kommunaldirektør, cand.merc. Mogens Olsen; sekretariatschef, cand.polit. Laurids Pedersen; direktør Bent Poulsen; markeringschef, cand.merc. Poul Ernst Rasmussen; direktør Oiva Rydeng; direktør, cand.merc. K. V. Slot; direktør, cand.polit. Axel Sløk; direktør, cand.polit. Erik

Stockmann; kontorchef, cand.oecon. Aage Tarp; statistikchef, cand.polit. Jørgen Wedebye; arbejdsdirektør, cand.polit. Kaj Westergård; fuldmægtig, cand.polit. Klaus Willerslev-Olsen; direktør, cand.oecon. Allan Winther.

Erhvervsøkonomi

Obestløjtnand, cand.psych. Fin Agersted; underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; direktør Jørgen Ajslev; kontorchef, ingeniør Allan Andersen, HD; direktør, cand.merc. Erik Hjortkær Andersen; rektor Flemming Andersen; direktør, cand.oecon. Uffe Andersen; generaldirektør, cand.polit. Ole Andresen; underdirektør, cand.merc. Cato Anthoni Baldvins-son; salgchef, cand.merc. Jørgen Bertelsen; direktør, cand.merc. Holger Brinch-Pedersen; direktør, cand.polit. Sten Buhl; forlangsboghandler, cand.merc. Ole Arnold Busck; direktør, lic.merc. Torben Carlsson; lektor, cand.merc. Poul Rind Christensen; direktør, cand.polit. Poul Dahlgaard; direktør, cand.merc. Verner Damm; fuldmægtig, cand.oecon. Poul Due; kontorchef, cand.oecon. Mogens Ebling; adm.direktør Frede Ahlgreen Eriksen; direktør, konsul Paul Fabricius; direktør, cand.oecon. Jens Fisker; bankdirektør, cand.merc. Svend-Aage Frederiksen; direktør, lic.merc. Børge G. Christensen; studieleder, cand.merc. Bent Gram; cand.polit. Nils Groes; professor, lic.merc. Hans Gullestrup; lektor, civilingeniør Axel Gaarslev; lektor Frank Hansen; direktør Ole Heise, HA; økonomidirektør, lic.merc. Steen Hemmingsen; pensionskassechef, cand.polit. Thomas Henriksen; konsulent, cand.psych. Bjarne K. Herskin; lektor, lic.merc. Steen Hildebrandt; ekspeditionssekretær, cand.oecon. Ove Høeg; statsaut. revisor, cand.merc. Torben Haaning; forskningsleder Sven Illeris; direktør, cand.merc. Svend Aage Birck Jakobsen; cand.polit. Søren Bernth Jensen; lektor, cand.merc. Peter Kragh Jespersen; direktør, civiløkonom Kaj Jørgensen; direktør, cand.polit. Jens Kampmann; konsulent, cand.merc. Ole Kerndal-Hansen; civiløkonom Jørgen Preben Kjær, HA; direktør, cand.merc. Peter H. Krag; kontorchef, cand.merc. Helge Krausing; direktør, cand.merc. Poul Lauritsen; direktør, cand.polit. Arne Lund; direktør, cand.merc. Kaj Ulrik Lund, HD; direktør, lic.merc. Børge O. Madsen, HD; direktør Sv. Dyrlov Madsen, HD; arkitekt Gitte Marling, MAA; lektor Erik Mosekilde; direktør, cand.polit. Anne Marie Nielsen; økonomichef, cand.merc. Niels Henrik Nielsen; civiløkonom Vilhelm Nørring, HD; underdirektør, cand.polit. Erik Ohrt; kommunaldirektør, cand.merc. Mogens Olsen; direktør, cand.merc. Ejvind Oxe; lektor Mogens Kühn Pedersen; økonomidirektør Jan Petersen; lektor Viggo Plum; direktør, cand.polit. Jan Rasmussen; direktør, cand.oecon. Otto N. Rasmussen; marketingchef, cand.merc. Poul Ernst Rasmussen; direktør, cand.merc. Erik Rebild; direktør cand.merc. P. Rohde; lektor, civilingeniør Uffe Thorsteinsson; direktør, cand.polit. Jens W. Trock, HA; lektor, cand.oecon. Jens Vestergaard; direktør, cand.oecon. H. Øhrstrøm.

Nationaløkonomi

Professor, dr.oecon. P. Nyboe Andersen; generaldirektør, cand.polit. Ole Andresen; kontor-
chef, cand.polit. E. Bastrup-Birk, HD; kontorchef, cand.polit. William Boserup; direktør,
cand.polit. Preben Bov; fuldmægtig, cand.polit. Søren Brodersen; ekspeditionssekretær,
cand.polit. V. E. Carstensen; fuldmægtig, cand.polit. Anders Møller Christensen; lektor,
cand.polit. J. P. Christensen; vicedirektør, cand.polit. Ib Christiansen; seniorforsker, cand.
polit. Ulf Christiansen; konsulent, cand.polit. Henrik Christoffersen; underdirektør Anders
H. Dahl; konsulent, cand.polit. Poul Uffe Dam; konsulent, cand.polit. Henning Gottlieb;
studieleder, cand.merc. Bent Gram; cand.polit. Nils Groes; direktør, cand.polit. Olav Grue;

professor Erik Gørtz; sekretariatchef, cand.polit. Folmer Hammerum; underdirektør, cand.polit. Jørgen Hansen; lektor, cand.polit. Jørgen Drud Hansen; forskningsassistent, cand.polit. Per Vejrup Hansen; professor, dr.polit. Svend Aage Hansen; forskningsassistent, cand.polit. Ingrid Henriksen; pensionskassechef, cand.polit. Thomas Henriksen; direktør, cand.oecon Oluf Ingvarsten; afdelingschef, cand.polit. N. P. Jacobsen; fuldmægtig, cand.polit. Jesper Jespersen; vicedirektør, cand.polit. Niels M. Larsen; bankdirektør, cand.polit. Poul Tage Madsen; kontorchef, cand.polit. Leo Meyer; lektor, cand.polit. Gunnar Viby Mogensen; kontorchef, cand.polit. Finn Høirup Mortensen; sekretariatchef, cand.polit. Ole Olesen; sekretariatchef, cand.polit. Laurids Pedersen; lektor, cand. polit. Peder Jørgen Pedersen; lektor, cand.oecon. Kristian Rask Pedersen; professor, dr.polit. P. Nørregaard Rasmussen; kontorchef, cand.polit. Lene Skotte; direktør, cand.polit. Erik Stockmann; statistikchef, cand.polit. Jørgen Wedebye.

Statistik

Professor, dr.phil. Erling B. Andersen; lektor, cand.stat. Steen Arne Andersson; afdelingsforstander, cand.act. M. Weis Bentzon; cand.merc. Niels Blunch; direktør, cand.polit. Sten Buhl; lektor, dr.merc. Jens Jørn Dahlggaard; professor Erik Harsaae; lektor, cand.polit. Viggo Høst; cand.polit. Harald Høst-Madsen; direktør, cand.oecon. Knud Kappel Jensen; lektor, cand.polit. Niels-Erik Jensen; lektor, cand.stat. Søren Johansen; lektor, cand.stat. Nils Kousgaard; lektor Kai Kristensen; professor, dr.scient. Steffen Lilholt Lauritzen; lektor, cand.merc. Steen Lund-Thomsen; afdelingsleder, cand.polit. Finn Madsen; professor, dr.polit. P. C. Matthiessen; professor Ole Nielsen; adm.direktør, cand.merc. Johannes Poulsen; lektor, civilingeniør Karsten Schmidt; lektor Jon Stene; lektor, lic.stat. Poul Thyregod; professor Karl Vind.

D. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske kandidateksamen (cand.merc.)

Direktør Knud Agbo; oberstløjtnant, cand.psych. Fin Agersted; underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; højesteretssagfører Niels Alkil; lektor Bruno Amoroso; direktør, ingeniør Allan Andersen, HD; professor, dr.polit. Ellen Andersen; professor, dr.phil. Erling B. Andersen; statsaut. revisor Tage Andersen; professor, dr.oecon. P. Nyboe Andersen; underdirektør, cand.oecon. Jesper Andreasen; generaldirektør, cand.polit. Ole Andresen; direktør Bent Arnberg; ekspeditionssekretær, cand.jur. Poul Bach; underdirektør, cand.merc. Cato Anthoni Baldvinsson; afdelingsforstander, cand.act. M. Weis Bentzon; professor, dr.phil. Mogens Blegvad; direktør, landsretssagfører Mogens Bojesen-Koefoed; lektor, cand.psych. Vilhelm Borg; afdelingsleder, institutbestyrer Anders Boserup; direktør, cand.polit. Sten Buhl; direktør, civilingeniør Kjeld Bundgaard, HD; forlagsboghandler, cand.merc. Ole Arnold Busck; direktør Jørgen Byriel; fuldmægtig, cand.polit. Anders Møller Christensen; lektor, cand.merc. Poul Rind Christensen; direktør Preben Christensen; direktør Arne Christiansen; afdelingschef, cand.polit. Hans O. Christiansen; konsulent Magnus Demnitz; direktør, cand.polit. Kåre B. Dullum; statsaut. revisor Jens Kristian Elkjær-Larsen; civilingeniør Ole Engberg; adm.direktør Frede Ahlgreen Eriksen; cand.merc. Jørn Eriksen; bankdirektør, cand.merc. Svend-Aage Frederiksen; direktør, lic.merc. Børge G. Christensen; adm.direktør, ingeniør Allan Gjerdrum; statsaut. revisor Søren Wonsild Glud; cand.polit. Nils Groes; di-

rektør, cand.polit. Olav Grue; professor, lic.merc. Hans Gullestrup; lektor, civilingeniør Axel Gaarslev; adm.direktør Tor Hammes; statsaut. revisor Erik Teis Hansen; lektor Frank Hansen; direktør, cand.polit. Hans Ejvind Hansen; cand.merc. Iørgen Sehested Hansen; underdirektør, cand.polit. Jørgen Hansen; lektor, cand.polit. Jørgen Drud Hansen; direktør, cand.polit. Peter Gorm Hansen; advokat Vibeke Haume; underdirektør, cand.oecon. Jørgen Harne; direktør Laurids Hedaa; adm.direktør Erik Heirung; direktør Ole Heise, HA; økonomidirektør, lic.merc. Steen Hemmingsen; konsulent, cand.psych. Bjarne K. Herskin; lektor, lic.merc. Steen Hildebrandt; civilingeniør Kim A. Hueg, HD; direktør, cand.merc. Mogens Bøgvad Høst; forskningsleder Sven Illeris; civilingeniør, lic.tech. Per Langaa Jensen; lektor, cand.psych. Sigurd Jensen; cand.polit. Søren Bernth Jensen; lektor, cand.jur. Jørgen Vammen Jepsen; lektor, cand.merc. Peter Kragh Jespersen; statsaut. revisor A. Runge Johansen; lektor, cand.stat. Søren Johansen; direktør, civiløkonom Kaj Jørgensen; direktør, cand.polit. Jens Kampmann; direktør, lic.merc. John Kjær; civiløkonom Jørgen Preben Kjær; sekretariatchef, cand.merc. Jens Kjærsgaard; cand.polit. Christian Knudsen; advokat Robert Koch-Nielsen; lektor, cand.merc. Niels Lolk Koefoed; afdelingsleder, mag.scient. Per Kongstad; direktør Tyge Korsgaard; direktør, cand.merc. Peter H. Krag; lektor, lic.techn. Kristian Kreiner; lektor, cand.oecon. Gustav Kristensen; sekretariatchef, konsulent Per Lachmann; kontorchef, cand.jur. Torben Larsen; direktør, cand.merc. Poul Lauritsen; ligningschef, cand.jur. Vagn Laustsen; advokat Jesper Lett; civilingeniør Mogens Lindhard, HD; direktør, lic.merc. Ottomar Loff; vicedirektør Jørgen Lotz; kontorchef, cand.jur. Kaj Lotz; direktør, cand.merc. Kaj Ulrik Lund, HD; direktør, lic.merc. Børge O. Madsen; cand.merc. Erik Kloppeborg Madsen; afdelingsleder, cand.polit. Finn Madsen; statsaut. revisor Willy Madsen; arkitekt Gitte Marling, MAA; adjunktvikar, cand.scient. Lars Mathiassen; direktør, cand.merc. Peter Mehlbye; nationalbankdirektør, cand.polit. Rich. Mikkelsen; lektor, cand.polit. Gunnar Viby Mogensen; rektor, civilingeniør og civiløkonom Leif Monies; lektor Erik Mosekilde; studieleder, dr.merc. Helge Munksgaard; departementschef, cand.polit. Otto Müller; forskningsassistent, cand.phil., dr.merc. Iver Hornemann Møller; departementschef Otto E. Møller; direktør A. P. Nicolaisen; direktør, cand.polit. Anne Marie Nielsen; universitetslektor, cand.scient.pol. Hans Jørgen Nielsen; direktør, cand.polit. Henning Axel Nielsen; direktør, lic.merc. Jan Aarsø Nielsen; adm.direktør, ingeniør Per W. Nielsen, HD; professor Gunhild Nissen; lektor J. A. Noordhoek; sekretariatchef Ejvind Næsborg, HA; underdirektør, cand.polit. Erik Ohrt; direktør, cand.pharm. Knud Overø, HD; direktør, cand.merc. Ejvind Oxe; direktør, cand.jur. Henning Palludan; direktør Carl Erik Palsgaard; bankdirektør, cand.merc. Bent Pedersen; statsaut. revisor J. O. Burch Pedersen; lektor Mogens Kühn Pedersen; lektor, dr.phil. Poul Ove Pedersen; cand.oecon. Henrik Preben Perregaard; statsaut. revisor Arne From Pedersen; økonomidirektør Jan Petersen; sikkerhedschef, civilingeniør John Douglas Petersen; direktør, cand.merc. Poul Erik Petersen; professor, dr.jur. Allan Philip; direktør Peter Plejl, HD; lektor Viggo Plum; revisionschef Frede Bech Poulsen; direktør, cand.polit. Hans Paaschburg; direktør, cand.polit. Jan Rasmussen; retsformand, cand.jur. Poul Ridler; lektor, cand.polyt. J. O. Riis; direktør, cand.polit. & cand.polyt. Sven Riskær; direktør, cand.polit. Edvard Ole Rogren; departementschef, cand.jur. Jens Rosman; direktør, cand.polit. Kjeld Scherfig; direktør, cand.jur. Peder Schlegel; professor, dr.jur. Torben Svénné Schmidt; generalsekretær, cand.jur. Henrik Sejer-Petersen; forskningsleder, lic.merc. Preben Sepstrup; direktør, cand.jur. Arne Skjoldager; advokat Leif Skov; professor, afdelingsleder Svend Skyum-Nielsen; økonomidirektør, cand.oecon. Ib Sletting; statsaut. revisor V. Spang-Thomsen; professor Poul Sveistrup; professor Knud Erik Svendsen; vicerevisions-

chef Verner Søgaard; direktør, cand.polyt. Flemming Tamstorff, HD; lektor, civilingeniør Uffe Thorsteinsson; direktør, cand.jur. H. Thranow; lektor, lic.stat. Poul Thyregod; konsulent Henning Tjørnehøj; fuldmægtig, cand.jur. Peter Vesterdorf; lektor, cand.oecon. Jens Vestergaard; lektor, cand.merc. Nils Villemoes; professor Karl Vind; direktør Børge Varsberg, HD; kontorchef, cand.polit. Peter Wendt; direktør, cand.merc. Ole Wennemoes; direktør, cand.oecon. Hans Øhrstrøm; direktør, cand.scient.pol. H. H. Østergaard; direktør Oluf Aagaard.

E. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske revisorkandidateksamen (cand.aud.)

Højesteretssagfører Niels Alkil; lektor, lic.jur. Paul Krüger Andersen; statsaut. revisor Tage Andersen; ekspeditionssekretær, cand.jur. Poul Bach; statsaut. revisor Mogens Christensen; afdelingschef Svend Gravesen; stataut. revisor Erik Teis Hansen; advokat Robert Koch-Nielsen; statsaut. revisor Niels Lauritsen; ligningschef, cand.jur. Vagn Laustsen; kontorchef, cand.jur. Kaj Lotz; statsaut. revisor Willy Madsen; lektor, cand.jur. Aage Michelsen; statsaut. revisor Niels O. Marholt; direktør Andreas P. Nicolaisen; statsaut. revisor J. O. Burch Pedersen; stataut. revisor Arne From Petersen; direktør, advokat Ernst Polack; retsformand, cand.jur. Poul Ridler; departementschef, cand.jur. Jens Rosman; statsaut. revisor Jens Røder; statsaut. revisor V. Spang-Thomsen; revisionschef, statsaut. revisor Bent Tjørnemark; professor Niels Ørgaard.

F. Censorer beskikket ved de erhvervsøkonomiske diplomprøver, 1. del (HD)

Erhvervsret

Direktør Knud Agbo; højesteretssagfører Niels Alkil; direktør, cand.jur. Ole Alsøe; professor, dr.jur. Bent Christensen; forbrugerombudsmand, cand.jur. Frede Christensen; amanuensis, cand.jur. Nils Elmelund; advokat Jan Erlund; advokat Torben Ertbøll; advokat Andreas Fischer; dommer Preben Gundorph Hansen; kontorchef Ole Jacobsen; afdelingschef Hans Kjems; advokat Robert Koch-Nielsen; fuldmægtig, cand.jur. Hanne Koktvedgaard; landsretssagfører Carl Kragh; direktør Erik Langsted; ligningschef, cand.jur. Vagn Laustsen; landsretssagfører Eyvind Lenstrup; advokat Jesper Lett; advokat Ulrik Lett; kriminaldommer Rasmus Lind; advokat Arne Madsen; undervisningsinspektør, cand.jur. Hans Metzson; direktør, cand.jur. Eigil Mølgaard; højesteretssagfører Bent Nebelong; dommer Ditlev Davidsen Nielsen; advokat Jacob Nørager-Nielsen; dommer Egon Horn Rasmussen; direktør, cand.jur. Lauritz Ringgård; ekspeditionssekretær A. Rønsted; overregistrator, cand.jur. J. Selmer; advokat Mogens Skipper-Pedersen; advokat Leif Skov; bibliotekar, cand.jur. Jens Søndergaard; kontorchef, cand.jur. P. Thorell.

Erhvervs- og samfundsbeskrivelse

Underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; direktør, cand.merc. Erik Hjortkær Andersen; generaldirektør, cand.polit. Ole Andresen; kontorchef, cand.polit. E. Bastrup-Birk, HD; ekspeditionssekretær, cand.polit. V. E. Carstensen; vicedirektør, cand.polit. Ib Christiansen;

underdirektør Anders H. Dahl; direktør, konsul Paul Fabricius; professor, dr.polit. Svend Aage Hansen; pensionskassechef, cand.polit. Thomas Henriksen; kontorchef, cand.polit. Kristian Hjulsgaard; direktør Vagn Isaksen; afdelingschef, cand.polit. N. P. Jacobsen; bankdirektør, cand.polit. Poul Tage Madsen; direktør, cand.merc. Hans Meyer; kontorchef, cand.polit. Leo Meyer; lektor, cand.polit. Gunnar Viby Mogensen; rektor, civilingeniør og civiløkonom Leif Monies; informationsdirektør, cand.polit. E. Heimann Olsen; sekretariatschef, cand.polit. Laurids Pedersen; direktør Bent Poulsen; direktør Oiva Rydeng; direktør, cand.merc. K. V. Slot; direktør, cand.polit. Axel Sløk; direktør, cand.polit. Erik Stockmann; kontorchef, cand.oecon. Aage Tarp; statistikchef, cand.polit. Jørgen Wedebye; arbejdsdirektør, cand.polit. Kaj Westergaard.

Erhvervsøkonomi

Underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; direktør Jørgen Ajslev; direktør, cand.merc. Erik Hjortkær Andersen; direktør, cand.merc. Holger Brinch-Pedersen; direktør, cand.polit. Sten Buhl; direktør, lic.merc. Torben Carlsson; direktør Gunnar Christensen; direktør, cand.polit. Poul Dahlgaard; kontorchef, cand.oecon. Mogens Ebling; direktør, cand.oecon. Jens Fisker; direktør, lic.merc. Børge G-Christensen; økonomidirektør, lic.merc. Steen Hemmingsen; lektor, lic.merc. Steen Hildebrandt; ekspeditionssekretær, cand.oecon. Ove Høeg; direktør, cand.merc. Svend Aage Birck Jakobsen; direktør, civiløkonom Kaj Jørgensen; direktør, cand.polit. Jens Kampmann; konsulent, cand.merc. Ole Kerndal-Hansen; civiløkonom Jørgen Kjær, HA; direktør, cand.merc. Peter H. Krag; civilingeniør Jakob Krarup; kontorchef, cand.merc. Helge Krausing; direktør, cand.merc. Jens Laustsen; direktør, cand.polit. Arne Lund; direktør, lic.merc. Børge O. Madsen, HD; direktør Sv. Dyrlov Madsen, HD; lektor Erik Mosekilde; økonomichef, cand.merc. Niels Henrik Nielsen; civiløkonom Vilhelm Nørring, HD; direktør, cand.merc. P. Rohde; afdelingschef, cand.merc. Willy Tiedemann; direktør, cand.polit. Jens W. Trock, HA.

Nationaløkonomi

Underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; professor, dr.oecon. P. Nyboe Andersen; generaldirektør, cand.polit. Ole Andresen; kontorchef, cand.polit. E. Bastrup-Birk, HD; kontorchef, cand.polit. William Boserup; direktør, cand.polit. Preben Bov; ekspeditionssekretær, cand.polit. V. E. Carstensen; lektor, cand.polit. J. P. Christensen; vicedirektør, cand.polit. Ib Christiansen; direktør, cand.polit. C. J. Clemmensen; generaldirektør, cand.polit. Aage la Cour; underdirektør Anders Dahl; konsulent, cand.polit. Henning Gottlieb; studieleder, cand.merc. Bent Gram; direktør, cand.polit. Olav Grue; sekretariatschef, cand.polit. Folmer Hammerum; underdirektør, cand.polit. Jørgen Hansen; lektor, cand.polit. Jørgen Drud Hansen; professor, dr.polit. Svend Aage Hansen; pensionskassechef, cand.polit. Thomas Henriksen; direktør, cand.oecon. Oluf Ingvarsen; afdelingschef, cand.polit. N. P. Jacobsen; afdelingschef Jørn Kjær; direktør, cand.polit. Bent Kristiansen; vicedirektør, cand.polit. Niels M. Larsen; informationschef, cand.polit. Henning Lindegaard; bankdirektør, cand.polit. Poul Tage Madsen; kontorchef, cand.polit. Leo Meyer; lektor, cand.polit. Axel Mossin; kommitteret, cand.polit. Henning Møller; underdirektør, cand.oecon. Erik Niepoort; sekretariatschef, cand.polit. Ole Olesen; sekretariatschef, cand.polit. Laurids Pedersen; lektor, cand.polit. Peder Jørgen Pedersen; kontorchef Poul Erik Pedersen; direktør, cand.polit. Erik Stockmann; lektor, cand.polit. Sten Sverdrup-Jensen; kontorchef, cand.oecon. Aage Tarp; statistikchef, cand.polit. Jørgen Wedebye; professor, cand.polit. E. Yndgaard.

Statistik

Professor, dr.polit. Ellen Andersen; professor, dr.phil. Erling B. Andersen; lektor, cand.stat. Steen Arne Andersson; afdelingsforstander, cand.act. M. Weis Bentzon; cand.merc. Niels J. Blunch; civilingeniør. lic.tech. Leif Brøndum; direktør, cand.polit. Sten Buhl; lektor, dr.merc. Jens Jørn Dahlggaard; professor Erik Harsaae; lektor, cand.polit. Viggo Høst; cand.polit. Harald Høst-Madsen; direktør, cand.oecon. Knud Kappel Jensen; lektor, cand.polit. Niels-Erik Jensen; lektor, cand.stat. Søren Johansen; lektor, cand.stat. Nils Kousgaard; lektor Kai Kristensen; afdelingsforstander, cand.polit. Severin Olesen Larsen; professor, dr.scient. Steffen Lilholt Lauritzen; lektor, cand.merc. Steen Lund-Thomsen; afdelingsleder, cand.polit. Finn Madsen; professor, dr.polit. P. C. Matthiessen; professor Ole Nielsen; adm. direktør, cand.merc. Johannes Poulsen; lektor, civilingeniør Karsten Schmidt; lektor Jon Stene; professor Karl Vind; civilingeniør, lic.tech. Aage Vølund.

G. Censorer beskikket ved de erhvervsøkonomiske diplomprøver, 2. del (HD)

Afsætningsøkonomi

Direktør, cand.polyt. Henry Brennum, HD; direktør, cand.polit. Sten Buhl; direktør, civilingeniør Kjeld Bundgaard, HD; direktør, konsul Paul Fabricius; direktør, lic.merc. Børge G.Christensen; analysechef, cand.merc. Mogens Godt; direktør Steffen Gulmann, HD; underdirektør, cand.merc. Karl Worre Jørgensen; direktør, cand.merc. Peter H. Krag; studieleder, dr.merc. Helge Munksgaard; direktør, lic.merc. Jan Aarsø Nielsen; udviklingsdirektør, cand.merc. Flemming Torp Petersen; direktør Jørgen M. Thygesen, HD.

Finansiering og kreditvæsen

Underdirektør, cand.oecon. Jesper Andreasen; underdirektør, cand.merc. Cato Anthoni Baldvinsson; bankdirektør, cand.merc. Svend-Aage Frederiksen; cand.polit. Nils Groes; direktør, cand.polit. Olav Grue; direktør, cand.polit. Hans Ejvind Hansen; underdirektør, cand.oecon. Jørgen Harne; økonomisk konsulent, cand.polit. Henning Holten; civilingeniør Kim A. Hæg, HD; konsulent, cand.polit. Flemming Dalby Jensen; direktør Tyge Korsgaard; nationalbankdirektør, cand.polit. Rich. Mikkelsen; direktør, cand.polit. Anne Marie Nielsen; direktør, cand.polit. Henning Axel Nielsen; bankdirektør, cand.jur. Flemming Pedersen; direktør Keld Ditlev Pedersen, HD; direktør Peter Plejl, HD; direktør, cand.polit. Hans Paa-schburg; direktør, cand.polit. Jan Rasmussen; direktør, cand.polit. Kjeld Scherfig; direktør, cand.jur. Peder Schlegel; direktør, cand.jur. Arne Skjoldager; kreditchef Finn Carl Sørensen; direktør, cand.polyt. Flemming Tamstorf, HD; kontorchef, cand.polit. Peter Wendt; direktør, cand.oecon. Hans Øhrstrøm.

Forsikring

Direktør, landsretssagfører Mogens Bojesen-Koefoed; direktør Preben Christensen; direktør, lic.merc. John Kjær; direktør, cand.jur. Henning Palludan; direktør, cand.jur. H. Thranow; direktør Børge Warsberg, HD.

Organisation

Oberstløjtnant, cand.psych. Fin Agersted; oberstløjtnant, civilingeniør H. A. S. Arnoldus; professor, dr.phil. Mogens Blegvad; lektor, cand.psych. Vilhelm Borg; advokat Ole Brøns;

forlagsboghandler, cand.merc. Ole Arnold Busck; administrator, cand.jur. Jørgen Friis Christensen; direktør Finn Clement; direktør, cand.merc. Verner Damm; konsulent Magnus Demnitz; civilingeniør Ole Engberg; direktør, cand.silv. Peter Friis, HD; direktør Jens Birke-dal Grell; professor, lic.merc. Hans Gullestrup, lektor, civilingeniør Axel Gaarslev; miljøkon-sulent Morten Højland Hansen; direktør, cand.polit. Peter Gorm Hansen; direktør Laurids Hedaa; direktør Ole Heise, HA; konsulent, cand.psych. Bjarne K. Herskin; direktør, cand.act. F. Hertz; personalechef, cand.jur. Ib Hjarlitz; direktør, cand.merc. Jørgen A. Hou-mann; direktør Frederik Iuel-Brockdorff; direktør, cand.merc. Svend Aage Birck Jakobsen; mag.scient.soc. Mette Jensen; civilingeniør, lic.tech. Per Langaa Jensen; lektor, cand.psych. Sigurd Jensen; lektor, cand.merc. Peter Kragh Jespersen; tillidsrepræsentant Barbara Kryger; forskningsleder, cand.psych. P. H. Kühl; kontorchef, cand.jur. Torben Larsen; direktør, cand.merc. Poul Lauritsen; direktør, cand.merc. Kaj Ulrik Lund, HD; professor Reinhard Lund; socialdirektør Svend Lundtorp; ingeniør, docent Robert Madsen; direktør, cand.merc. Peter Mehlbye; direktør, cand.polit. Aage Melbye; rektor, civilingeniør og civiløkonom Leif Monies; forskningsassistent, cand.polit., dr.merc. Iver Hornemann Møller; regnskabschef, statsaut. revisor Gordon Nielsen; universitetslektor, cand.scient.pol. Hans Jørgen Nielsen; adm.direktør, ingeniør Per W. Nielsen, HD; underdirektør, cand.polit. Erik Ohrt; direktør, cand.merc. Ejvind Oxø; økonomidirektør Jan Petersen; uddannelseschef Freddy Petersen; direktør Peter Plejl, HD; civilingeniør Knud Erik Reddersen; forskningsleder Jens Erik Steenstrup; professor Poul Sveistrup; direktør, civilingeniør Peter Sørensen; oberstløjtnant, cand.psych. J. Termøhlen; direktør Jens Ugilt Thomsen; konsulent Henning Tjørnehøj; revi-sor Jørgen Vestergaard; konsulent, cand.psych. Poul Vidriksen; civilingeniør, lic.tech. Aage Vølund; direktør, cand.scient.pol. H. H. Østergaard; direktør Oluf Aagaard.

Regnskabsvæsen

Konsulent, lic.merc. Egon Andersen; adm.direktør Egon Johannes Andersen, HD; direktør, cand.polyt. Niels Schreiner Andersen; adm.direktør Torben Bonnesen; direktør, civilinge-niør Kjeld Bundgaard, HD; direktør, lic.merc. Torben Carlsson; direktør, cand.polit. Kåre B. Dullum; statsaut. revisor F. Dühring; statsaut. revisor Bent Engelbret-Pedersen; statsaut. re-visor N. B. Fabricius; direktør, lic.merc. Børge G. Christensen; adm.direktør, ingeniør Allan Gjerdrum; professor G. Graversen; afdelingsleder, cand.polit. Bent Greve; statsaut. revisor Erik Teis Hansen; cand.merc. Iørgen Sehested Hansen; direktør Ole Heise, HA; direktør, cand.merc. Jørgen A. Houmann; direktør, cand.oecon. Bent Høgsted; direktør, cand.merc. Mogens Bøgvad Høst; direktør, cand.merc. Flemming J. Jensen; statsaut. revisor A. Runge Johansen; direktør, statsaut. revisor Leif Juul Jørgensen; direktør Bent Larsen, HD; finans-direktør, cand.polit. Bent Lilholt; underdirektør, cand.oecon. Eigil Lund; regnskabschef Bent Hauerberg Madsen; direktør Peter Müller, HD; sekretariatschef Ejvind Næsborg, HA; professor, cand.oecon. Bent Provstgaard; kontorchef, cand.oecon. Birger Riisager; direktør, cand.polit. & cand.polyt. Sven Riskær; direktør, cand.polit. Edvard Ole Rogren; direktør, cand.polyt. Chr. Rovsing; statsaut. revisor Jacob Schiøler; lic.tech. Otto Schiøtz; direktør, civilingeniør Johan Schrøder; statsaut. revisor Jørgen Skou; økonomidirektør, cand.oecon. Ib Sletting; statsaut. revisor Steen Sommer-Jørgensen; direktør, cand.merc. Jens Stampe; statsaut. revisor E. Steiner; professor Poul Sveistrup; direktør, cand.polit. Palle Overgaard Sørensen; statsaut. revisor Per Værndal; civilingeniør, lic.tech. Aage Vølund; direktør, cand.merc. Ole Wennemoes; direktør, cand.oecon. Allan Winther; økonomidirektør Ib Yde; direktør, cand.oecon. H. Øhrstrøm.

Udenrigshandel

Ambassadør Jens Christensen; afdelingschef, cand.polit. Hans O. Christiansen; adm.direktør Frede Ahlgreen Eriksen; departementschef, cand.jur. Niels Ersbøll; direktør Jan Frøshaug., HD; direktør Jørgen Hooge, HD; direktør, civilingeniør H. J. Koktvedgaard, HD; Asger Juul Lindinger, HD; direktør, cand.polit. Ove Munch; departementschef, cand.polit. Otto Müller; bankdirektør, cand.polit. Henning Maegaard Nielsen, HA; bankdirektør, cand.merc. Bent Pedersen; direktør Allan Petersen, HD; direktør Peder Morten Petersen, HD; professor, dr.jur. Allan Philip; direktør, cand.polit. & cand.polyt. Sven Riskær; professor, dr.jur. Torben Svenné Schmidt; generaldirektør, cand.jur. Henrik Sejer-Petersen; udenrigsråd, ambassadør K. Erik Tygesen; fuldmægtig, cand.jur. Peter Vesterdorf.

Bilag 3: Beståede eksaminer

A. De erhvervsøkonomiske eksaminer 1983/84

Følgende bestod den almene erhvervsøkonomiske eksamen (HA)

Aarslew-Jensen, Niels	Bobek, Karsten	Christiansen, Asger
Abildgaard, Sten Jørgen	Boch, Frans	Daugbjerg
Abrahamsen, Linda Møller	Bogstad, Lars	Christiansen, Lars Hellerung
Andersen, Alice Beierholm	Boserup, Carsten Johan	Christiansen, Mette
Andersen Carsten	Boye, Carsten	Christoffersen, Gitte
Andersen, Connie Durfeldt	Braat, Anne Lise Nejtgaard	Clausen, Anette Meyer
Andersen, Elli Skadhauge	Brendstrup, Carsten	Cohen, Pernille
Andersen, Henrik Hegelund	Brund, Klaus	Dahle, Per Andre
Andersen, Jens Christian	Brusendorff, Anders Daniels	Dalberg-Hansen, Lars
Holmegård	Bruun, Lone Birgitte Eske	Danielsen, Michael
Andersen, Jesper	Bruun, Martin Traborg	Hartmann
Andersen, Lars	Bruus, Pernille	Djurtoft, Lene Gedsted
Andersen, Lars Viemose	Bugge, Anne	Döhl, Berit
Andersen, Rene	Buhl, Poul Henning	Due-Hansen, Arne
Andersen, Steffen	Byberg, Rasmus	Dyrhauge, Einar Peter
Andersen, Svend	Bygsø-Petersen, Kim	Høffding
Andersen, Søren Asger	Bøgh, Helle	Einersen, Bo
Reinhold	Carlson, Jan Erik Finn	Eksten, Ole
Andersen, Søren Eggert	Carstensen, Thøger Einar	Engel, Henrik Eiler
Andersen, Thomas La Cour	Christensen, Caia Hjort	Engelsborg Olsen, Niels
Andersen, Tine	Christensen, Claus Jørgen	Christian
Andersen, Torben	Schou	Engelund, Lars
Andreasen, Birgit Grønbjerg	Christensen, Finn	Eriksen, Claus Buus
Andresen, Bo	Christensen, Finn Ole Bahn	Eriksen, Lise Dall
Andresen, Søren Schou	Christensen, Jan Georg	Eriksen, Petter Bredo
Bay, Bo	Christensen, Lars-Erik	Erla, Kim
Bech, Mogens Høegh	Houmann	Faber, Torben, Axel
Bender, Jakob Steen	Christensen, Lis Bøgelund	Fagermo, Anne Eileen
Bertelsen, Klaus	Christensen, Morten	Fanøe, Poul Michael
Bertouch-Lehn, Eric	Clemmen	Fich, Carsten
Rudolph	Christensen, Niels Erik	Filipsen, Philip Carsten
Biduda, Salvator	Christensen, Susanne	Fischer, Jørgen Aksel
Bierre, Erik	Christensen, Torben	Fogh-Andersen, Peter
Bisgaard, Sheelagh Maria	Gammelgaard	Forsbøll, Carsten
Pihl	Christensen, Troels Dalberg	Frausing, Jim

Frederiksen, Jan	Huld, Michael	Jørgensen, Bo Elvar
Frederiksen, Michael	Husted, Flemming Reventlov	Jørgensen, Henrik Søeborg
Friis, Henning Mikael	Hvidt, Michael	Jørgensen, John Kristian
Friis, Niels Erik	Hybler, Klaus	Jørgensen, Lars
Gabel-Jørgensen, Niels	Hødal, Kristin	Jørgensen, Lars Henrik
Andrew	Høegh, Troels	Frandsen
Galsgaard, Jens	Højberg-Nielsen, Peter	Jørgensen, Michael
Gimlinge, Gitte	Høiden, Erik Martin	Jørgensen, Ole Frederik
Goth, Susanne	Hølmer, Helle	Christian Givskov
Gram, Mette	Håkonsson, Michael Jan	Kähler, Elisabeth
Grann, Anna Maria	Isaksen, Jan	Karsholt, Erich Kaare
Greve, Claus	Iversen, Flemming	Keto, Petri Paaavo Uolevi
Grue, Tom Ingerslev	Iversen, Tommy Bernt	Kierkegaard, Jette
Grønbech, Marianne	Jakobsen, Henrik	Klausen, Mads Peter
Christina	Jarløv, Martin Valdemar	Lykkeholm
Gustafson, Peter Kim	Jensen, Brian Skovgaard	Knudsen, Jesper
Haack-Hamilton, Ivan	Jensen, Gert Meiner	Knudsen, Lene Tranberg
Halby, Peter	Jensen, Hans Rysgaard	Knudsen, Morten
Halgreen, Lars	Jensen, Henning Skov	Knuppel, Fritz Ole
Hallig, Erik	Jensen, Irene	Koch, Michael
Hansen, Claus Weye	Jensen, Jacob Broberg	Kraemer, Niels
Hansen, Flemming Jarl	Jensen, Jens Kjeldskov	Kragh-Jacobsen, Per
Westphal	Jensen, Jens Peter	Krasnik, Siw
Hansen, Flemming Halberg	Jensen, Karsten Bo	Kristensen, Gunnar
Hansen, Henrik Ellesøe	Jensen, Kirsten Vibeke	Christian
Hansen, Henrik Rygaard	Jensen, Lars Wilhelm Green	Kristensen, John
Hansen, Henrik Vesterborg	Jensen, Michael Lindstrøm	Kristensen, Lasse Skov
Hansen, Jan Lindegaard	Jensen, Mikael Weckstrøm	Kristensen, Paul Wayne
Hansen, Jørgen Erik Kirstein	Jensen, Niels Stub	Hjort
Hansen, Karin	Jensen, Peter Smed	Kristensen, Peter Enggård
Hansen, Ole Kern	Jensen, Søren Bergh	Kristensen, Steen Gellert
Hansen, Søren	Jeppesen, Michael Stig	Kristiansen, Birgitte Sindal
Hansen, Søren Meldorf	Jepsen, Finn Graugaard	Kristiansen, Mette Skjold
Harmsen, Søren	Jessen, Mette Ryholm	Kristiansen, Nina Hein
Haugsted Esben	Johannesson, Claus Bent	Laraignou, Christian
Heilmann, Ulrik	Johansen, Jesper Stilling	Philippe
Helk, Morten	Johnsen, Peter	Larsen, Anders Ebbe
Helk, Ole	Jonsen, Karsten	Larsen, Britt
Helt, Jakob Christian	Jonsson, Michael Andre	Larsen, Christen Hemming
Henriksen, Peter	Jonsson, Per	Larsen, Claus Henrik
Ammitzbøll	Jurs, Henrik	Larsen, Claus Lyders
Henriksen, Pia Bach	Justesen, Henrik	Larsen, Henrik Blume
Hilt, Leif	Justesen, Tim	Larsen, Jan Friis
Holum, Svend Kristian	Jønsson, Maj Brit	Larsen, Jesper Thisted

Larsen, Steen Vingaard
 Larsen, Svend Rolf
 Larsen, Søren Langgård
 Larsen, Torben
 Lassen, Anders Aage Schau
 Danneskiold
 Lassen, Erik Ingvar
 Lassen, Søren Thyregod
 Lauritzen, Michael Dyrvig
 Laursen, Annette Hanne
 Laursen, Jan
 Law Kung Sam, Marc
 Le Fevre, Anna Elibeth
 Lehmbeck, Jeanet
 Lehtonen-Jensen, Hilikka
 Annikki
 Lerche, Christian
 Lerstrøm, Kirsten
 Linnemann, Kim
 Uhrenholdt Kanstrup
 Luthgens, Susanne Irene
 Lydholm, Ivonne
 Løkke, Annie
 Madsen, Gitte
 Madsen, Steen Tromholt
 Madsen, Søren Anker
 Madsen, Søren Bøgelund
 Malmstrøm, Hans Bøøk
 Marcussen, Jens
 Martini, Sanne Charlotte
 Melchiorsen, Michael Søren
 Mertz, Morten
 Meyer, Bo
 Mikkelsen, Jette Borg
 Mikkelsen, Marianne
 Milther Anthony, Jane
 Elisabeth
 Mommsen, Helle
 Mondorf, Randi
 Mortensen, Bogi
 Mortensen, Gert Michael
 Mortensen, Leif-Kim
 Mortensen, Martin
 Bindesbøl
 Mortensen, Michael
 Kjærsgaard

Mortensen, Steen
 Mousten, Niels-Ulrik
 Munter, Anne Camilla
 Myrup, Peter
 Møgeltoft, Christian
 Møller, Pia Jeanette
 Møllgaard, Thomas Thorup
 Mørch-Pedersen, Anders
 Neesgaard, Finn
 Neumann, Lars Johan
 Nielsen, Anette Perch
 Nielsen, Bente Rosenmejer
 Nielsen, Carsten
 Nielsen, Eva Berit
 Nielsen, Hans Jørgen
 Nielsen, Helle Friis
 Nielsen, Henning
 Nielsen, Kristian Vilhelm
 Nikolaisen, Anette
 Nilsson, Ken
 Nilsson, Susanne Bergstedt
 Nissen, Flemming Rex
 Nyholm, Jan
 Nøhr, Inge Merethe
 Nørballe, Karen Else Thede
 Gunge
 Okholm, Claus
 Olesen, Lennart Esmann
 Olsen, Jens Christian
 Olsen, Rene Højberg
 Otto, Nina
 Pedersen, Carsten
 Pedersen, Henning
 Pedersen, John Wallin
 Pedersen, Jørgen Waage
 Pedersen, Kim Peter
 Rosenkrans
 Pedersen, Lars
 Pedersen, Lars Henrik
 Pedersen, Michael
 Pedersen, Sven Soltauw
 Pedersen, Svend-Erik
 Petersen, Carl Christian
 Petersen, Finn Bjarke
 Petersen, Henrik Falk

Petersen, Jack Pihl
 Petersen, Jan Kasper
 Petersen, Jens Christian
 Petersen, Klaus Søndergaard
 Petersen, Ole Smedegaard
 Petersen, Robert Berg
 Petersen, Steen Pagh
 Petersen, Henrik Kofoed
 Philipsen, Kristian
 Plummer, Kenneth Douglas
 Poder, Jette
 Poulsen, Niels Peter Lund
 Qvistorff, Niels Bo
 Raadam, Michael
 Hessellund
 Rahr, Jørgen
 Rasch, Henning
 Rasmussen, Anne Sofie
 Rasmussen, Berit
 Rasmussen, Bettina Sejer
 Rasmussen, Dorte Bom
 Rasmussen, Jørn Juel
 Rasmussen, Karsten Lund
 Rasmussen, Lars Bo
 Tvedeskov
 Rasmussen, Liselotte
 Rasmussen, Michael Toft
 Rasmussen, Peter Jørgen
 Rasmussen, Thomas
 Rauberg, Jørgen Woller
 Raunsholt, Annette Hyldahl
 Ravn, Ellen Kirstine
 Reder, Michael
 Rehr-Hansen, Lars
 Reimich, Peter
 Rekdal, Helge Wille
 Renge, Morten Speitzer
 Renstrup, Peter
 Rye, Nina
 Rørbye, Erik Carl Peter
 Røvde, Herman
 Sandberg, Ole Andreas
 Schlegel, Helle Regitze
 Schmidt, Dorte
 Schou, Ole Erik

Schultz, Erik Engel
Selsmark, Niels Ivar
Sentow, Jesper
Sillemann, Gitte Vinding
Skjøde, Dorte Kold
Skov, Mette
Skærbæk, Peter
Smith, Marianne Koue
Solaas, Karsen
Sommer, Per Henrik
Sonne, Jens-Otto Arboe
Sorgh, Michael Molbeck
Spanner, Michael
Staal, Carsten
Stavis, Curt
Stenmarck, Ketil Haakon
Storgaard, Gert
Storm, Peter Gregers
Stounberg, Karsten
Striegler, Per
Stybe, Michael
Styczen, Jørn Zenon
Sutherland, Michael Scott
Svendsen, Rolf Henrik
Svenstrup, Preben
Søeberg, Ole

Søndenskov, Bjørn
Søndergaard, Pia
Sørensen, Jan Lund
Sørensen, Lars Bülow
Sørensen, Michael
Sørensen, Morten
Sørensen, Rene
Sørensen, Søren Christian
Tangevald-Jensen, Dag
Theisler, Christian
Theisler, Henrik
Tholstrup, Mogens Peter
Henrik
Thomassen, Anders Lauge
Thomsen, John Lind
Thorsen, Anne Lungbye
Thorsen, Jan
Thorvald, Søren Lorentsen
Tørreck, Frank
Trier, Lise Lotte
True, Jacob
Tøth-Andersen, Henrik
Vadset, Toril Elisabet
Vegh, Michael
Vigild, Peter

Villemoes, Inge
Vind, Georg Christian
Valdemar
Warberg, Jørgen Peter
Wedel, Claes
Weeke, Ole
Wegge-Olsen, Henrik
Weidmer, Peter
Weigel, Christian Mcevoy
Wennberg, Rune
Westergaard, Jens Peter
Kiander
Westergaard, Susanne Thora
Elisabeth
Westermann, Poul Theis
Wibroe, Anni Lisbeth
Wilke, Ricky
Winther, Lars
Wisler, Flemming
Witmeur, Ole Henrik
Worre, Ole
Yttreide, Bård
Zinck, Marianne
Øgaard, Henrik
Østdal, Bjarne
Øvind, Steffen

Følgende bestod den erhvervsøkonomiske kandidateksamen (cand.merc.) ved vintereksamen 1983/84:

Adriansen, Allan
Andersen, Ole Holger
Andersen, Stephen Bruyant
Andreasen, Hans-Ole
Askegaard, Kristian
Bak, Frede
Berg, Peter Hartmann
Bisgaard, Anne-Marie
Kjærulff
Bjerg, Martin
Blicher, Ane Steensen
Bohn, Mai-Britt Irene

Bom, Ole
Brusen, Søren
Caspersen, Jan Tage
Christensen, Karsten
Christensen-Dalsgaard,
Søren
Christiansen, Marl Shiran
Christoffersen, Søren
Morbitzer
Clausen, Jan Baumgarten
Dam, Niels Anker
Damgaard, Jens Otto

Elgum, Jens Peter
Eliassen, Niels Henrik
Østergaard
Elvers, Bo Pedersen
Fornæs, Allan
Frederiksen, Claus Bjerg
Friberg-Jensen, Evert Jan
Fuchs, Sune Zacharias
Milchert
Gertsen, Martine Cardel
Graubæk, Ole
Gundesen, Helle

Gøth, Michael
 Hagemann, Svend Bernt
 Halbye, Michael Mogens
 Hansen, Anders Storm
 Hansen, Birger Hannibal
 Hansen, Jens Oluf
 Smedegaard
 Hansen, Michael Allan
 Henriksen, Jesper Kruger
 Holtug, Lars
 Høgedal, Claus
 Høyer, Frans
 Jacobsen, Per Chrom
 Jakobsen, Jan Benno
 Jefting, Jan Mogens
 Jensen, Elin Merete
 Jensen, Henning Ingemann
 Jensen, Per Ulrik Strandby
 Joensen, Flemming
 Jørgensen, Erik Stener
 Jørgensen, Kurt
 Jørgensen, Mads Balslev
 Knudsen, Janne
 Kvorning, Jens
 Larsen, Lindy Mejnert

Larsen, Niels Henrik
 Larsen, Peter Gjerding
 Lind, Birger Frederik
 Nordvig
 Lundstrøm, Tommy
 Madsen, Poul
 Matthiesen, Hans Peter
 Mikkelsen, Birgitte
 Mortensen, Bjarne
 Mortensen, Ebbe Hyllebrand
 Mortensen, Søren
 Møller, Bente Munk
 Møller, Carl Peter Serena
 Neergaard-Nielsen, Niels
 Nielsen, Claus Bo
 Nielsen Fin Tomy
 Nielsen, Jens Henrik
 Nielsen, Kurt Lambreth
 Nielsen, Lars Østerkryger
 Nielsen, Michael Møller
 Nommensen, Per
 Olesen, Bente Hasgaard
 Olsen, Jan Boesen
 Paaske, Gerhard Henrik
 Poulsen, Christian Kolind

Rasmussen, Jan Eli
 Rasmussen, Niels Michael
 Rasmussen, Per Toft
 Rasmussen, Tom
 Reimar-Larsen, Kurt
 Rønager, Morten
 Rønkvist, Vibeke Riis
 Saabye, Gert Torben
 Scharling, Tine Anne-Marie
 Schlægel, Henrik Martin
 Schmidt, Annette
 Schrøder, Henrik
 Simonsen, Jens Lundgaard
 Skoropa, Dan Pierre
 Steffens, Michael Frederik
 Storm, Jan Steen
 Sørensen, Nico Schou
 Vedel, Tom
 Vest, Torben
 Vestergaard, Kim Martin
 Willumsen, John Michael
 Wismann, Lars
 Øelund, Finn
 Ørngreen, Karin Negendahl
 Øster, Flemming

Følgende bestod den **erhvervsøkonomiske kandidateksamen (cand.merc)** ved sommer-eksamen 1984:

Andersen, Ane Liz
 Andersen, Susanne
 Charlotte
 Arentoft, Peter
 Arberg, Hans Carsten
 Baumgarten, Steen
 Bender, Jan
 Berggreen-Klausen, Klaus
 Bjørkman, Agneta
 Borelli-Møller, Jan
 Buchholdt-Andersen, Claus
 Aude
 Bøgh, Niels Christian

Christoffersen, Lars
 Ebsen, Frank Cloyd
 Florentsen, Bjarne Brænder
 Friis, Jan Greger
 Frøsig, Henrik
 Geert-Jørgensen, Peter
 Gustafsson, Arnt
 Halsteen, Ann-Kristine
 Hansen, Peter Lund
 Hartz, Ralph Henning
 Heen, Kristian Edward
 Holst, Jørgen Henrik
 Ingvarsdén, Inger Marie

Jakhelln, Frede Johannes
 Høeg
 Jensen, Allan Birger
 Asgaard
 Jensen, Peter Hillebrandt
 Jørgensen, Tom Kimer
 Larsen, Ingrid Annette
 Ekstrøm
 Lerche, Annette
 Lethan, Inge
 Lilienfeldt, Sigurd
 Löwy, Steffen
 Mikkelsen, Claus

Milner, Søren
Nielsen, Gitte Holdt
Nielsen, Michael Thornhøj
Nyvold, Ole
Olafsson, Loa Agnete
Olesen, Jørgen Balle
Olesen, Svend Give

Pedersen, Jørgen Tommy
Juel
Rasmussen, Thomas Steen
Rehling
Sandler, Jan David
Schaap, Leif
Sommerschild, Per Stephen
Steffensen, Henrik Martin

Sørensen, Claus Frees
Sørensen, Søren Mølgaard
Thomsen, Henrik
Fogelstrøm
Thomsenova, Alena
Vogel, Henrik
Aagaard, Peter Michael

Følgende bestod **revisorkandidateksamen (cand.merc.aud.)** ved sommereksamen 1984:

Christian Aarosin

Stig Christian Göte

Følgende bestod **diplomprøven i afsætningsøkonomi (HD 2. del)**:

Andersen, Jens Bugge
Andersen, Jens-Erik
Borelli, Preben
Christensen, Ib
Christensen, Peter Bo
Christensen, Svend Carsten
Johnsen
Domino, Asger
Ekvall, Kari
Faartoft, Per
Fabrén, Ebbe
Fuchs, Jesper Ulrik
Hansen, Allan Steen
Hansen, Erik
Harboe-Eliassen, Lasse John
Helsholt, Hans Gert
Henriksen, Bjarne
Hervard, Christian
Høeg-Christensen, Jørgen
Islann, Bodil
Jacobsen, Henrik Bo
Jakobsen, Ole Mogens
Jensen, Carsten Skov
Jensen, Claus

Jensen, Niels Ole Karstoft
Jensen, Peter-Heinrich
Storgaard
Jørgensen, Erland Chris
Jørgensen, Jens Erland
Kammrath, Tove
Klausen, Anders Kristian
Kubista, Wilhelm
Laage-Petersen, Mikael
Lacoppidan, Jesper Knud
Larsen, Henrik Aunstrup
Larsen, Ole Hartvig
Leth-Møller, Svend
Løkkegaard, Kristian Eg
Løvdal, Christian
Marcussen, Knud Willy
Meldal, Thomas
Mortensen, Palle
Munk, Pia Wivian
Møller, Bjørn
Nielsen, Michael Buur
Nielsen, Poul-Erik Rode
Normind, Benny

Olafsson, Loa
Olesen, Jan
Perregaard, Peter
Petersen, Klaus Klarskov
Povelsen, Lars Alan
Præstbrogaard, Morten
Ramstrup, Thorstein
Rasmussen, Per Skovmand
Rasmussen, Søren Lemming
Redke, Leif
Reuther, Carsten
Rode, Gert William
Saleh, Ali Mohammed
Schøneek, Herluf
Schwarz-Nielsen, Jens
Selmer, Marianne
Simonsen, Marianne Ella
Stargaard, Linda Susanne
Sørensen, Jens Bjerg
Thomsen, Bent Samuel John
Thomsen, Hanne Friis
Vestdam, Torben
Wennerberg, Poul Emil
Worm, Susanne Pernille

Følgende bestod **diplomprøven i finansiering (HD 2. del)**:

Andersen, Jan Walther
Andreasen, Arne Christian
Bagger, Steen Riis
Bahr, Karen

Berg, Henrik Ernst
Bjerrum, Henrik Weis
Buckhave, Karsten
Buhelt, Nils Prip

Bødker, Erling Martin
Christensen, Knud Højlund
Christiansen, Bo Holck
Christiansen, Kurt

Christiansen, Suzanne
Due, Stig
Eiersø, Nete
Frandsen, Erling
Frederiksen, Henning Bech
Funch, Henrik
Groth, Annelise Hanne
Haastrup, Søren
Hansen, John Lausten
Hansen, Ole Eilkær
Hansen, Peter Erik
Hermansen, Peter
Grenander
Holten-Andersen, Per
Højmark, Jens Eggert
Hønberg, Carsten
Hørup, Jens Ove

Jensen, Erik Klitgaard
Jensen, Tinny Juul
Johansen, Bjarne Pugholm
Johansson, Keld
Justesen, Per
Jørgensen, Arne Emborg
Jørgensen, Øyvind Dan
Kaiser, Morten
Laier, Peter von Halling
Lauritzen, Jill Mildred
Linnet, Hans Christian
Løgstrup, Mads Dalsgaard
Mathiassen, Aksel Miller
Mortensen, Finn Højgård
Nielsen, Anders Koldby
Nielsen, Karsten Gorm
Nielsen, Ole Elgaard

Nielsen, Svend-Erik
Hjortskær
Olsen, Kjeld Omø
Petersen, Benny
Schmidt, Johnny Olesen,
Schultz, Henning Vilhelm
Bay
Staubøl, Søren
Stigkær, Jens Henrik
Svane, Henning Nørager
Sørensen, Christian Jørgen
Tange, Jesper
Tarp, Elise Marie
Vesth, Henrik
Westhoff, Vibeke Merete

Følgende bestod diplomprøven i forsikring (HD 2. del):

Bredøl, Michael
Christensen, Kell

Følgende bestod diplomprøven i organisation (HD 2. del):

Linien i datamatik:

Andersen, Søren Thorhauge
Birmer, John
Christensen, Jan Daugaard
Christiansen, Birger Allan
Damsgaard, Birte
Danielsen, Asger
Finnerup, Peter
Fjordstrøm, Lars
Tjællegaard
Frahm-Rasmussen, Jørgen
Frederiksen, Steffen
Gram, Peter
Hansen, Inger Marie Toft
Hansen, Ove

Hansson, Jørgen Gregers
Houngaard, Stella Elise
Hyllestad, Bo
Jacobsen, Jørgen
Jensen, Arne
Jensen, Henning
Jensen, Inge Rosenberg
Jensen, Michael Kirk
Jørgensen, Carsten Kjerulff
Jørgensen, Hans Juhl
Larsen, Hans Holst
Nielsen, Leif Aage
Nielsen, Tommy
Olesen, Dennis
Pedersen, Jan Hagerup

Petersen, Jesper Wiese
Rehøj, Steen
Roed, Bjarne
Seoud, Mohamed Saleh
Tarp, Birna
Wittus, Carsten

**Linjen i personale-
administration:**

Andersen, Susanne Voigt
Andreasen, Jørgen
Jensen, Hanne Fisker
Johansen, Lars Erik
Kløg, Jan Poul
Nielsen, Henning Andree
Sørensen, Anne Juul

Linien i offentlig
forvaltning:
Bidstrup, Kirsten
Gaub, Karl
Laugesen, Hans Jørgen
Saabye, Alice Jeanette

Linien i strategi og
planlægning:
Algrøy, Jostein
Alsen, Vibeke Benedicte
Zinck
Beier, Jørgen
Berthelsen, Benny Michael
Bille, Steen
Birk, Jørgen
Brix, Hans
Brodthagen, Leif Reesen
Bruun Pedersen, Jørn
Christensen, Benedikte Tove

Christensen, Niels Peter
Evald
Ellekjær, Peter
Fabricius, Henrik
Grode, Kim
Gunvig, Steen
Hansen, Jørn Birch
Hansen, Kurt
Hansen, Olaf Lilledal
Hecht-Johansen, Peter
Hendriksen, Karen
Henriksen, Henrik
Jallov, Lene
Jensen, Hans Jørgen
Jensen, Jens Viggo
Jensen, Mogens Arens
Jensen, Tonny Wendt
Knudsen, Michael Christian
Krog, Hanne Elise
Larsen, Henning Bahl
Lemming, Henrik

Lindemann, Lennart
Madsen, Niels Peter Hauge
Malskær, Anne-Lise
Morthensen, Jesper Frank
Niel, Ingrid
Nielsen, Jacob Zander
Nielsen, Leif Lindberg
Nielsen, Lyngge
Nissen, Hans Peter Melchior
Nyrop-Larsen, Tine Juul
Wiboltt
Olsen, Daisy Anita
Olsen, John
Olsen, John Kurt
Pedersen, Knud Midtgaard
Stæhr, Annette Krongaard
Svare, Henri
Svensson, Torben Ole Jørn
Träff, Stig Erik
Weidlich, Jens Kristian
Work, Hans Peter

Følgende bestod **diplomprøven i regnskabsvæsen (HD 2. del):**

Andersen, Birgitte
Andersen, Erik Halfdan
Hultquist
Andersen, Hanne Holm
Andersen, Lis
Andersen, Mona Musfelt
Andersen, Morten
Arvai, Anders
Balle, Mogens Flenør
Bangsgaard, Jannie
Been, Karsten
Berendt, Pia
Bidstrup, Bjarne Holm
Birk-Sørensen, Christian
Blok, Inger Caroline
Blom, Allan,
Blom-Hansen, Niels-Henrik
Blønd, Michael Bruland

Broberg, Bent
Bøg, Kirsten Meri
Bøgely, Gunnar Leopold
Carndorf, Steen
Christensen, Claus
Kjærgaard
Christensen, Jesper
Christensen, Torben Møltoft
Clausen, Christian
Clausen, Steen Flemming
Damskov, Raymond
Engelstoft, Morten
Eriksen, Svend Aage
Farholt, Stig Meno
Fischer, Henrik Chris
Folkmann, Johnny Kurt
Frank, Henrik
Frederiksen, Inge Lilholt

Frederiksen, Inge Merete
Friis-Pedersen, Henrik
Galle, Jens
Greve, Jan
Grevil, Frank Søholm
Grønager, Torben
Hold, Preben
Hansen, Ane-Margrethe
Hansen, Anders Aage
Hansen, Børge Nordgaard
Hansen, Fritz
Hansen, Helle Christine
Hansen, Jan
Hansen, Leif Viktor
Hansen, Mogens Søgaard
Hansen, Steen Johnny
Helvig, Jan
Horten, Eric Korre

Hyldig, Ole
Høegsberg, Kristian
Høholt, Jørgen
Jacobsen, Bjørn
Jansholt, Ib
Jarlskov, Henning
Jensen, Hanna Dalsgaard
Jensen, Hans Thor
Jensen, Janne Pernille
Jensen, Jens Erik
Jensen, Jens Jakob Møller
Jensen, Jørgen Ingemann
Jensen, Søren Holme
Jensen, Torben Sejten
Jerichau, Franziska Maria
Jerkel, Tommy Finn
Jørgensen, Lars Bo
Jørgensen, Mogens
Jørgensen, Ole
Jørgensen, Steen H.
Karstensen, Ole Bøgebjerg
Kirkegaard, Lars
Kristensen, Else Charlotte
Kristensen, Jan Hjortsø
Kristensen, Kirsten
Holmsted
Kristensen, Torben
Langmann, Bo
Larsen, Annette
Larsen, Bent
Larsen, Finn Lyders
Larsen, Jan
Larsen, Kurt Bisgaard
Larsen, Michael Bille
Larsen, Peter Kofoed
Larsen, Svend Aage
Lauring, Palle
Lehmann, Vinnie Mørup
Lundgren, Per Schierning

Løfgren, John
Løndorf, Sven-Erik
Madsen, Mogens Kristian
Fomsgaard
Moesgaard, Leo
Morsing, Rene
Mortensen, Jens
Mortensen, Michael Claes
Mossin, Peter
Møllerbro, Peter
Nejrup, Hans
Nielsen, Bent Erik
Nielsen, Flemming Juhl
Nielsen, Henning
Nielsen, Jens Østerkryger
Nielsen, Michael
Engelbrecht
Nielsen, Søren Skree
Nielsen, Torben Leif
Nørgaard, Susanne
Nørregaard, Karen
Olesen, Niels
Olsen, Hanne Birgitte
Olsen, Neel Birgitte
Pallesen, Lars Staun
Palmvig, Flemming
Pedersen, Erik
Pedersen, Henrik
Pedersen, Kjell Jørn
Pedersen, Michael E. A.
Pedersen, Michael Georg
Lerche
Petersen, Anette Lene
Petersen, Frank Lykke
Petersen, Jes Boye Kjærulf
Petersen, Niels Jensen
Petersen, Steen Kaare
Philipsen, Bo

Pilgaard, Benny
Poulsen, Claus Kjær
Poulsen, Torben Jogvan
Deliderius
Rasmussen, Johnny Ib
Rasmussen, Lone
Revsbech, Klaus
Rohde, Kirsten
Rongsted, Kurt Bjarne
Ruth, Annemette Schutt
Sandahl, Mogens
Scheuer, Leif
Schive, Stig Allan
Schmidt, Jørn
Schwartz, Niels
Sejer, Michael
Siggaard, Claus Skjold
Skogstad-Andersen, Søren
Per
Sonne, Kim
Sornn-Friese, Lars Carsten
Spangenberg, Søren
Storck, Jørn Peter
Stenov, Mads
Sørensen, Arne Helmer
Sørensen, Hans Jørn
Sørensen, Steen
Terpager, Thomas Henrik
Michael
Thielsen, Gitte Elisabeth
Holde
Thomas, Lene
Thomsen, Arne Lund
Thomsen, Heine Juel
Thrane, Helle Wingaard
Tuxen-Hansen, Gert Rene
Winther, Jens-Christian
Wismer, Lars Peter Kirch
Ølgaard, Henrik

Følgende bestod **diplomprøven i udenrigshandel (HD 2. del):**

Aakerlund, Karsten
Andersen, Kim Kruse
Bach, Knud Børge

Becker, Peter
Bevort, Eric Hans
Boyer, Hanne Christina

Christiansen, Karl Richard
Christiansen, Mogens Einar
Clausen, Jens Peter

Dalberg, Preben Schavisky
 Demuth, Dorthé
 Egstrand, Claus
 Falkencrone, Erna
 Falkenham Peter
 Frederiksen, Jan
 Frohn, Lars
 Funch, Stefan
 Geisinger, Andreas Helmut
 Grover, Rajesh
 Gundersen, Povl
 Hansen, Henning, Otte
 Hersbøll, Helge
 Hoffmann, Henrik
 Holm, Svend Jesper
 Hornung-Pedersen, Peter
 Horup, David Scott
 Jensen, Erik Boye
 Jensen, Jørgen Michael
 Jensen, Lone Gullmaj
 Jensen, Niels
 Jeppesen, Ulrich Peer

Johansen, Morten Holm
 Jønsson, Erik
 Jørgensen, Bo
 Jørgensen, Finn Boe
 Jørgensen, Henrik
 Jørgensen, Jørgen Frans
 Jørgensen, Jørgen Sylvest
 Holm
 Jørgensen, Peter Karup
 Kristensen, Erik Kærgaard
 Lange, Sven
 Larsen, Peter Tillegreen
 Lauritzen, Jan
 Licht, Poul Michael
 Lundsteen, Preben Kofod
 Marian-Laurentiu,
 Bozdugan
 Mark, Jens
 Nejrup, Alis Lene
 Nibsbjerg, Kirsten Kragh
 Nielsen, Kaj Rindum
 Nymann Nielsen, Helge

Olsen, Jens-Henrik
 Olsen, Jørgen Gert
 Overgaard, Bente
 Pedersen, Finn Nørgaard
 Pedersen, Jørgen Dam
 Pedersen, Svend Lysemose
 Petersen, Michael Flemming
 Petersen, Steen Funck
 Poulsen, Kirsten Meldgaard
 Pyndt, Holger Erik
 Rasmussen, Lars Dam
 Rasmussen, Uffe Lundager
 Ringheim, Thomas
 Rode, Jørgen
 Rommerdahl, Jan
 Rabenfelth
 Seehusen, Jarl Jesper
 Svanholm, Torben
 Thomsen, Kirsten Bente
 Dahl
 Thymark, Peter
 Ziegler, Jesper

B. De erhvervsproglige eksaminer 1983/84

Følgende bestod den erhvervsproglige prøve i 1 sprog:

Engelsk:

Aggerbeck, Jens
 Alfthan, Birgitta Hedvig
 Maria
 Alkjær, Charlotte Marie
 Alring, Gitte Nanina
 Andersen, Jonna Ragnhild
 Andreasen, Karen
 Arnkjær, Anne-Mette Wil-
 ler
 Askbo, Lene Høyer
 Axelsen, Lene
 Barfod, Rikke
 Barfoed, Karin Herløw
 Scheving
 Baumgarten, Winnie
 Bengtsen, Pia Lotte
 Berendt, Suzanne

Bernatzik, Henryk
 Berthelsen, Gitte Obertin
 Bjødstrup, Michael
 Bonaparte, Helle Margrethe
 Bruun, Annette
 Bærentzen, Ayo
 Christensen, Charlotte
 Lietzen
 Christensen, Lena Bernth
 Christensen, Ulla Boll
 Christiansen, Birgitte Helle
 Christiansen, Nina
 Clemmensen, Birgit
 Cordsen, Bill Kurt
 Dahm, Karen Lise Rafn
 Degnsbjerg, Marianne
 Egehoved, Laila
 Muhlendorph

Erichsen, Anneke Maria
 Eriksen, Margit Nygaard
 Erkfeldt, Kirsten Inger Due
 Fiil, Sannie Foxberg
 Flagstad, Annette Thoring
 Fode, Jennifer Maria
 Fokker, Kirsten Laura
 Fornais, Charlotte Anna
 Germaine
 Frölich, Henriette
 Garms, Vibeke
 Gejel, Merete Christel
 Sommer
 Gerner, Ingrid
 Ginsberg, Marlene Rønn
 Gjedde-Simonsen, Susanne
 Grenaa, Erik

Gunther, Arlette Mikala
Hansen, Hanne Lulle
Hansen, Jannie
Hansen, Lone Olsgaard
Hansen, Mette Boris
Harder, Karsten
Hauerberg, Lene
Hermann, Anne Dreyer
Hertz, Helene Karoline
Holgersen, Henriette
Hotta, Mary-Ann Kolbeck
Høst, Henriette Maria
Inselseth, Randi
Israelsen, Kirsten
Jacobsen, Hanne Ull
Jacobsen, Jonna
Jacobsen, Lone Birgitte
Jacobsen, Vibeke
Jakobsen, Kristen Peder
Graa
Jakobsen, Nina Karin
Jensen, Anne Kirsten
Jensen, Anette Rickter
Jensen, Annette Hyllested
Jensen, Joan
Jensen, Katja Susanne
Linnerup
Jensen, Lone Birthe
Jensen, Lone Schuster
Jensen, Sonja Irene
Johansen, Dea Mie Moldrup
Johansen, Lillian
Johansen, Poul
Jørgensen, Karina Marianne
Morenø
Koefoed, Diane
Kristensen, Henriette
Kristiansen, Bjarne
Oppelstrup
Kristiansen, Inge Susanne
Kyh, Anne Aarslev
Kyh, Jensen, Bill
Larsen, Birgit Juel
Larsen, Jeanne
Larsen, Marianne Danker

Larsen, Tina Potuzak
Laursen, Lisbeth
Lindvig, Anne-Marie
Linger, Karen Margrethe
Lohse, Jeannette
Lund, Susanne
Lyhne, Allan
Madsen, Dorte Norgaard
Madsen, Ulla Toft
Mikkelsen, Anne-Mette
Bøge
Mortensen, Karin Merete
Mosdal, Kirsten
Møller, Annette
Møller, Ringsholm Bente
Panerak
Navntoft, Liselotte Maria
Nielsen, Anne Egelund
Nielsen, Annette
Nielsen, Janni
Nielsen, Kirsten Krogh
Nielsen, Lene
Nielsen, Pernille Vestergård
Nielsen, Preben Henry
Nielsen, Solveig
Nielsen, Tina Elling
Nilsson, Elsebeth Marianne
Vestbjerg
Nissen, Tina Denise
Næsborg-Nielsen, Marianne
Vibeke
Nørballe, Hanne Birgitte
Olsen, Anne-Birgitte Lissau
Olsen, Knud
Olsen, Lene Charlotte
Palmqvist, Birgitte
Paludan, Else
Pedersen, Edith Karen
Pedersen, Pia Buchardt
Pedersen, Rita Lillian
Pedersen, Susanne Nygård
Petersen, Hanne Birgit
Petersen, Joan
Petersen, Liselotte
Peetz-Schou, Linda

Pilegaard, Kirsten
Prien, Pernille
Rasmussen, Inge Birktoft
Ringsted, Pia
Rivad, Linda
Rodholm, Loet Kirstine
Rugaard, Hanne
Rune, Eva
Saietz, Lotte
Schmidt, Anni Kirstine
Ziessler
Schwartz, Pia
Seemholt, Ann
Sønderby, Anne Beate
Sørensen, Jannie
Sørensen, Jannie Mariann
Preben
Sørensen, Susan
Svendsen, Lene Bezzelt
Svendsen, Susanne
Takeuchi, Else Løvdal
Thøgersen, Karsten Junge
Vestergaard, Lars
Vilbøl, Eva
Wegener-Sørensen, Poul
Erik
Weichel, Lisbeth
Wellberg, Guri
Wolff, Susanne Lahn
Ørnskov, Lise
Aarre, Helle

Fransk:
Andersen, Ole Myglegård
Christensen, Charlotte
Lützen
Christensen, Pernille
Christiansen, Kirsten
Evenensen, Marie Laila
Rannuz
Grimstrup, Sanne Kildedal
Hansen, Anni Astrid
Heilstrup, Marianne
Jacobsen, Maria-Bettina
Steen

Jensen, Helle Klokkeholm
Jønsson, Grete Rosenvinge
Jørgensen, Birgit
Jørgensen, Birgitte Brown
Kjærulff, Marianne
Krog, Helle
Larsen, Elin Solveig Kvist
Lindberg, Dorthe
Michel, Dominique Zoe
Moos, Lone
Müller, Inge
Nielsen, Birthe
Nielsen, Lillian Annette
Nielsen, Nina
Nordly, Lisbeth
Olsen, Lisbeth Merete
Rovsing Renslev, Astrid Ida
Nora
Rødgaard, Ulla
Sierant, Anne Marie Lyhwe
Skaarup, Alice Jytte
Villadsen, Hanne Danskov
Yahia-Cherif, Alice Lillian
Zangger, Dorthe

Italiensk:

Bang Nielsen, Charlotte
Dalvang, Raffaella
Fonnesbech-Sandberg, Ida
Langøe
Haack-Hamilton, Janne
Henriksen, John
Jensen, Hanne Marie
Larsen, Gulla Rønnow
Mathiasen, Ingrid
Olsen, Marianne
Pedersen, Jannie Ghita
Pedersen, Marisa Rud
Petersen, Gitte
Reslev, Carsten
Sandersen, Susanne

Russisk:

Christensen, Tina
Larsen, Anne

Nørkjær, Niels Christian
Olesen, Marianne
Thomsen, Karina

Spansk:

Andreasen, Lone
Bruhn, Mette
Christensen, Toby Steen
Colding, Karina
Cordova, Mona-Lise
Gisselberg, Britta Dorthe
Hansen, Britta
Henriques, Gatica, Solange
Jeannette Juette
Langballe, Jytte
Madsen, Marietta Josephine
Beatrice
Madsen, Susanne Bech
Thøgersen, Eva Marie
Witt, Allan Walter

Tysk:

Albjerg, Kirsten
Andersen, Karin Bønnelykke
Blumensadt, Katja
Danø, Hanne
Espersen, Jens Christian
Frederiksen, Sanne
Geertsen, Mette Lie
Hansen, Karin Maria Wolff
Hansen, Pia Otte
Hoppe, Denise Michelle
Hågensen, Mette
Jacobsen, Susanne
Jensen, Annette Susanne
Jensen, Bente Marianne
Jessen, Lisbeth
Klinge, Alex
Knudsen, Kir Susanne
Koehler, Berit
Lang, Edith Katharina
Lassen, Asta
List, Eva Annette
Ljungdahl, Mette
Møller-Sørensen, Inger

Neidhardt, Bente Vibeke
Nielsen, Bente Orthmann
Nielsen, Hilma Otti
Olsen, Christa
Olsen, Hanne Lisa
Pedersen, Anette Hjerritslev
Petersen, Lillian Kjøbek
Ravn, Annemette
Stæhr, Lis
Søndergaard, Gry Dagmar
Udsen, Jesper

Begynderprøve italiensk:

Giemann, Hanne
Jensen, Jytte Kruse
Jørgensen, Marian
Lolli, Roberto
Lunøe, Karen
Martinussen, Marina
Løgstrup

Begynderprøve i spansk:

Boisen, Kai Matti Peter
Gardelli, Philip
Hansen, Ea Eva
Hernandez, Karin Festersen
Jensen, Leif
Link, Elisabeth
Lund, Flemming Einer
Madsen, Marianne Sleth
Marstrand, Vagn
Nedergaard, Annette
Nijur, Nan Singh
Petersen, Birgit Elvira
Rasmussen, Marianne
Raun, Helle
Volf, Eggertsen, Karen

Følgende bestod den erhvervsproglige prøve i 2 sprog:

Engelsk/fransk:

Andersen, Vivi Laila
Asnov, May
Berg, Inge Margrete
Berntsen, Louise
Bjørn, Tina
Bramsnæs, Charlotte Drude
Bro, Helle Vivian
Carlsen, Lone Møller
Dissing, Helle Bolvig
Duvier, Lene Alstrup
Estoft, Helle
Frandsen, Charlotte
Frøhling, Annette Lis
Hagelsten, Marianne Anette
Hansen, Allis
Hansen, Birgitte Nørrind
Holm Inge
Ipsen, Klaus Lindahl
Jakobsen, Anette
Jensen, Benedicte Fini
Johansen, Tine
Kavansky, Maryanne
Larsen, Annette
Larsen, Mette Tolstrup
Larsen, Tina
Merad-Boudia, Soraya
Mortensen, Randi Lillian
Nielsen, Helle Englyst
Nielsen, Ingrid Møller
Nielsen, Kirsten Grønning
Nielsen, Mette Gry
Olsen, Mette Pia Heiden
Pedersen, Vibeke
Petersen, Brian
Petersen, Tørkel Johan
Legarth
Povlsen, Anette Thunbo
Rooma, Janne
Sandvik, Hanne Marlen
Sørensen, Susanne Mørch
Thomsen, Annette
Vasby, Margit Faber

Engelsk/italiensk:

Dyrby, Peter
Jensen, Hannah Georg
Larsen, Vivian Lærkegård
Louekari, Lea Siri Elisabeth

Engelsk/russisk:

Nielsen, Birthe Bruun

Engelsk/spansk:

Belt, Michael
Christiansen, Gisela Helga
Dynnesen, Anne-Marie
Kruuse
Funch, Merethe
Hansen, Bodil Lindgaard
Hansen, Mirjam
Hansen, Pia
Jensen, Bertha
Jensen, Pia Kirby
Koefoed, Lene
Mogensen, Anne Christine
Mørkøv Kristiansen, Tove
Nielsen, Annette Lindorf
Norby, Mette
Printz, Connie Kathe
Rasmussen, Birgit Egsgaard
Skov, Mikael Opstrup
Thøgersen, Lisbeth Lyhne
Wromblowski, Beate
Magdalena
Wunsche, Anne Merete

Engelsk/tysk:

Danielsen, Jan Skjold
Christensen, Lise
Cordsen, Ulla Berit
Giese, Anne-Marie
Hansen, Britta Beatrix
Hansen, Lis Lykke
Hansen, Tina Gynther
Henriksen, Karin Grøndal
Holst-Jensen, Vinnie
Jensen, Ole Hejbøl
Karstensen, Dorte
Krogshede, Lene

Nielsen, Elsebeth

Olsen, Anette Højsgaard
Otterstrøm, Hans-Henrik
Rasmussen, Dorte Rus
Rasmussen, Tina Engmann
Scharmman, Lisa
Skov, Merete
Skov, Vibeke Rosenvinge
Strøyberg, Lone
Sørensen, Marianne
Zimmermann

Fransk/italiensk:

Christensen, Lene Vadskjær
Hermansen, Lene
Langkow, Laila Susanne
Odorico, Lina Patrizia
Olsen, Hanne Holmgaard
Olsen, Marianne Haugaard
Rohde, Ulla Bettina

Fransk/spansk:

Bredsdorff, Dorte Marie
Lunn
Ellermann, Annemette
Hald, Birte Havskov
Hansen, Laila Yvonne
Hansen, Marianne Gry
Højbjerg, Lotte
Liljenstrøm Bækvang,
Anette Marianne
Ærøe, Bodil

Fransk/tysk:

Andersen, Eva Lykke
Andersen, Susanne
Korsgaard
Jespersen, Franz Krogh
Jørgensen, Lise Merete
Kaderkova, Karin
Ovesen, Anette
Pedersen, Jette
Richter, Kirsten Yvonne
Riemer, Ulla
Wodstrup, Helle

Spansk/tysk:

Andersen, Lonnie Hartvig
 Bundgaard, Dorrit Gyrithe
 Bille

Dyrbye, Peter Wigo
 Gram, Pia Ann
 Havn, Merete

Jørgensen, Annette
 Pedersen, Finn Balslev
 Sams, Jeanette Karina
 Suhr, Pia Therese

Følgene bestod den erhvervssproglige korrespondenteksamen i 1 sprog:**Engelsk:**

Bush, Birgitte Kaas
 Brunn, Anne Tidemann
 Christoffersen, Anita Hvid
 Dalgaard, Karen
 Dunhill, Marianna Ida
 Eriksen, Gitte
 Gredal, Dorte Frigast
 Halgrener, Lone
 Hansen, Helle Seheste
 Hansen, Ulla Bjørvig
 Jensen, Bente Susanne
 Jensen, Helle Kidholm
 Jensen, Wendy Bøge
 Johannesson, Birgitte
 Keto, Anssi-Leijo Juhana
 Knudsen, Kirsten, Schelde
 Kristensen, Joan Ahlmann
 Kristiansen, Marie
 Larsen, Marianne Berit Vagn
 Meldal, Charlotte
 Nielsen, Heidi Holten
 Nielsen, Inge Merete
 Olsen, Helle
 Ottesen, Aase Vibeke
 Pedersen, Birgitte Lauge
 Pedersen, Jette Tonggaard

Pedersen, Karsten Dam
 Post, Anya Lasson
 Rasmussen, Charlotte Treu
 Schjødt, Birthe Lone
 Seeberg, Birgitte
 Seifert, Jette
 Terp, Lis Nordlund
 Thomsen, Karen Birgitte
 Thomsen, Vivi Hanne
 Tørner-Plank Jørgensen,
 Heidi
 Vogel, Maibritt Skovgård
 Øre, Marianne
 Aaslet, Gitte

Fransk:

Christensen, Annette
 Randrup
 Dahl, Pia
 David, Susanne Charlotte
 Ekberg-Andersen, Bente
 Helga
 Heidemann, Pernille Barrett
 Hjorth, Per Lindegaard
 Jensen, Helle Dyhr
 Kristiansen, Birgitte
 Moesgaard

Møller-Madsen, Dorte
 Pedersen, Kirsten Hedes
 Petersen, Helle Lykke
 Rasmussen, Kirsten
 Teisner, Anne-Grete Lise
 Wandall, Tine

Spansk:

Brink, Hanne
 Høst, Pia Hindborg
 Petersen, Lene Elise

Tysk:

Andersen, Lene Bruhn
 Back, Karin Mette
 Christensen, Annette
 Halkjær
 Danfunk, Lone-Pia
 Hansen, Ulla-Berith
 Heron, Lone
 Husum, Helle
 Jensen, Pia Neumann
 Lund, Bente Gurli
 Nielfeldt, Anne-Mette
 Quistgaard, Jette
 Sørensen, Lena Anne-Marie

Følgende bestod den erhvervssproglige korrespondenteksamen i 2 sprog:**Engelsk/fransk:**

Andersen, Anne Vibeke
 Andersen, Heidi
 Andersen, Helle Lassen
 Bacetic, Ljubica Caca
 Bøgh, Susanne

Christensen, Mariann
 Christiansen, Susanne Lis
 Dam, Karin
 Estrup, Hanne Falk
 Falsig, Bettina
 Frandsen, Jette Skov

Glindebo, Kirsten
 Greiersen, Marie Chantal
 Monique
 Hansen, Tina Bangslund
 Hendriksen, Lise
 Hjæresen, Marianne Friis

Huss, Hanne Merete
 Ibsen, Eugenia Roxana
 Jacobsen, Danielle Vibeke
 Viet
 Jensen, Anne Marie Vester-
 gaard
 Jensen, Connie
 Jensen, Jeanette Raarup
 Jensen, Marianne
 Jørgensen, Lone
 Jørgensen, Marianne
 Aggergård
 Jørgensen, Sanne
 Larsen, Gitte Neergård
 Larsen, Maria Kirsten
 Lindner, Helle
 Løfgren, Susanne
 Michelsen, Susanne
 Mollin, Lisbeth
 Nielsen, Lone Vibeke
 Olesen, Gitte
 Pedersen, Marianne
 Lindgård
 Pontoppidan, Dorte
 Poulsen, Karin Vidstrup
 Poulsen, Susanne
 Prien, Lone Mejstrup
 Puggård, Tove Fredslund
 Rasmussen, Anne-Marie
 Bach
 Rasmussen, Janne
 Rasmussen, Kathe
 Røder, Gitte
 Schou, Tina
 Spirovska, Elpida
 Støve, Dorte
 Sørensen, Lisbeth
 Thorup, Helle
 Tølbøll, Yvonne
 Wedege, Anette

Engelsk/tysk:
 Barfoed, Susanne
 Bendixen, Karin Bang
 Berthelsen, Lene
 Kamphøven
 Bruun, Linda Anne-Mette
 Christensen, Charlotte Inger
 Christensen, Lena
 Christensen, Lisbeth
 Andkjær
 Cordtz, Inge
 Dregart, Christina
 Eriksen, Elsebeth Blaaberg
 Frederiksen, Gitte Susanne
 Godtfredsen, Marianne
 Jacobsen, Solveig Zwerger
 Jensen, Mai-Britt Sachmann
 Jensen, Pia Nielsen
 Jørgensen, Grethe
 Torpenholt
 Jørgensen, Elisabeth
 Knudsen, Jette
 Koch, Anne Marie
 Kristensen, Lisbeth Anette
 Kristensen, Randi Kjems
 Kristiansen, Bettina
 Larsen Nina
 Larsen, Susanne Hegelund
 Madsen, Helle
 Meder, Lisbeth Raahauge
 Weilmazz
 Muller, Lore Monika
 Nielsen, Conni Hanne
 Nielsen, Dorte
 Patzig, Sigrun Wiltrud
 Rasmussen, Dorthe
 Rasmussen, Pia Elmelund
 Raun, Hanne
 Riis-Hansen, Inger

Solem, Tina
 Sørensen, Anette Thrane
 Sørensen, Marianne
 Thurmann, Lise
 Vindelew, Anne Mette

Engelsk/spansk:
 Andersen, Lone Bjørklund
 Beyerholm, Charlotte
 Brorson-Hansen, Pernille
 Gioanna
 Bruun, Susanne
 Hansen, Mette Reiner
 Hansen, Ulla-Berith
 Henriksen, Anne Marie
 Vejen
 Jørgensen, Lene Lisbet
 Nielsen, Jeannett Milde
 Næsby, Helle Benita
 Olsen, Helle Benedikte
 Schneidermann, Vibeke
 Tømming, Helle

Fransk/spansk:
 Eriksen, Hanne

Spansk/tysk:
 Carlsen, Gitt
 Kaad, Kirsten
 Tegewaldt, Tine Hohwu

Fransk/tysk:
 Bendt, Lis Inge
 Hansen, Nini Sydendal
 Ibsen, Mette
 Iversen, Anne Mette
 Lynge, Birgit
 Løvgret, Judith
 Poulsen, Anne

Følgende bestod den erhvervsproglige diplomprøve:

Engelsk:
 april/juni 1984
 Andersen, Birgitte

Andreasen, Jens Gegner
 Baasch, Marianne Lykke
 Bahrt, Kirsten

Bardrum, Helle
 Berge-Thorvaldsen, Lene
 Berit

Dahlsgaard, Susanne
 Drejer, Erik
 Eriksen, Lise
 Frørup, Hanne
 Gade-Rasmussen, Inge
 Hald, Birgit Veileborg
 Hjorth-Sørensen, Helle
 Høppermann, Linda Lütz
 Jacobsen, Finn
 Jensen, Helle
 Jensen, Vinnie Susanne
 Neerup
 Juncker, Lone Vibeke
 Jørgensen, Eva
 Jørgensen, Lene Ellegaard
 Kerrigan, Benedicte
 Elisabeth
 Klausen, Lisbeth Margrethe
 Knudsen, Maj-Britt
 Carlmann
 Kragh, Bodil Birgitte
 Kristensen, May-Britt
 Ladefoged, Henriette
 Pernille
 Leuschenring, Dorte Schock
 Lund, Torben Abildgaard
 Lytsen, Kirsten Blædel
 Madsen, Jane Sand
 Møller-Sørensen, Inger
 Nielsen, Allan Peter
 Nielsen, Birgit Skov
 Orby, Marianne Falck
 Pejrup, Søren
 Petersen, Charlotte
 Lillegaard
 Poulsen, Helle Harpsøe
 Rasmussen, John Vilken
 Rud-Hansen, Anne
 Rønne, Vibeke
 Stewart, Pamela Margaret
 Main
 Vestergaard, Lis
 Weiss, Merete Ausig

Fransk:
 april/juni 1984
 Bech, Karin Mette
 Benzon, Merete E.
 Rosencrone von
 Buhl, Francine Planes
 Christensen, Liselotte
 Dyhr, Janne Bastrup
 Elbjørn, Helle
 Falk, Henrik Vincent
 Hansen, Birthe Elisabeth
 Hansen, Dahlia
 Hansen, Helle Bigum
 Hansen, Michael Liisborg
 Hemmeth, Anne-Marie
 Ibsen, Bente Winnie
 Ingsholt, Mary Anne
 Jensen, Anne Dorthe
 Jensen, Annette
 Jensen, Annette Rosengren
 Jensen, Johnny Holm
 Jensen, Merete Leth
 Jensen, Odile Marie Loiseau
 Jørgensen, Karin Kallesøe
 Kersting, Henrik
 Kristensen, Dorrit Majlund
 Manneheimer, Caroline
 Mathilda
 Mazloum, Bente Sargent
 Levi
 Molsted, Niels
 Murciano, Berthe
 Nielsen, Hanne Øvlisen
 Olesen, Angéle Nathalie
 Oxlund, Annette
 Rosenstand, Birgitte
 Nørgaard
 Schmidt, Lone
 Slumstrup, Erik
 Steffensen, Susanne
 Warming, Bettina
 Winther, Lisbeth

Italiensk:
 april/juni 1984
 Børglum, Lene

Rasmussen, Hanne Erdmann
 Svenningsen, Anni Jette

Spansk:
 april/juni 1984
 Christensen, Elsebeth
 De Alcantara, Marie Louise
 Gustafsson
 Duran, Victorio Rodriques
 Jacobsen, Mette Fog
 Lumbye, Inger Marie
 Løppenthin, Annemarie
 Nielsen, Birthe
 Nielsen, Helle
 Palsbro, Lene
 Sen, Pia Lakhsmi
 Steen, Monica
 Wood, Mette Højgaard

Tysk:
 april/juni 1984
 Boll, Elfriede
 Boye-Hansen, Ruth
 Christine
 Bramsgart, Kim
 Bækgaard, Christian
 Rahbæk
 Ferm, Helle
 Gregersen, Gurli Susanne
 Habroe, Kate
 Hansen, Connie Sværke
 Hansen, Jens Henrik
 Hansen, Susan Reffelt
 Hardrup, Lene
 Hornung, Klaus Henrik
 Jensen, Inge Hviid
 Kunze, Dorthe
 Nielsen, Karin Elly
 Olsen, Torben Christian
 Petersen, Birgit Limberg
 Ravn, Lille Merete Fanefjord
 Schaap, Carol Connie
 Schöni, Denise Betty
 Stage, Kirsten Sofie
 Vind-Andersen, Kirsten
 Elisabeth

Tysk:

december 1983/januar 1984
Pedersen, Ingelore

Svejstrup, Roswitha Isabella

Vestergaard-Andersen,
Mette

Følgende handelsfaglærere har ved aflæggelse af prøver i fagene **juridisk sprog og teknisk sprog** samt ved aflevering af specialeopgave erhvervet den erhvervsproglige diplomprøve:

Humle, René
engelsk

Marslew, Marianne Ingrid
engelsk

Eklund, Karen Holmstrøm
tysk
Rasmussen, Bente Skipper
tysk

Følgende bestod den erhvervsproglige afgangseksamen april/juni 1984:

Chow, Gabrielle Margherita
engelsk/italiensk

Hornskov, Jette
engelsk/italiensk

Nielsen, Kirsten Cato
engelsk/fransk

Christensen, Anja
engelsk/tysk

Hvolbøl, Anette
engelsk/tysk

Olsen, Ida Elisabeth
fransk/spansk

Christensen, Karin Dorethe
engelsk/fransk

Jørgensen, Susanne
fransk/tysk

Olsen, Inge Fisker Hansted
engelsk/fransk

Holdt, Anne Birgit Steen
engelsk/italiensk

Myhrmann, Bo
engelsk/tysk

Følgende dimittender fra den erhvervsproglige diplomprøve, der tidligere har bestået denne prøve i et andet sprog, har opnået ret til at anvende titlen EA:

december 1983/januar 1984:

Geilø, Bjarne
(handelsfaglærer)
engelsk/tysk

Dam, Birthe Marianne
engelsk/tysk

Madsen, Gitte Husted
engelsk/fransk

Felholt, Berit
fransk/tysk

Mølholm, Jørgen
engelsk/tysk

Hansen, Lise Bille
engelsk/fransk

Oesten, Bettina Gabriella
Ponto

april/juni 1984

Arnberg, Ellen
(handelsfaglærer)
engelsk/tysk

Klint, Marion Hartung
engelsk/fransk

Petersen, Bodil
fransk/tysk

Baunsøe, Marianne
engelsk/spansk

Jacobsen, Elisabeth Marie
engelsk/spansk

Smith, Karen Merete
engelsk/spansk

Bencke, Kirsten
engelsk/spansk

Leth, Pernille
engelsk/spansk

Steengaard, Charlotte
engelsk/spansk

Christensen, Bente
engelsk/italiensk

Lindow, Birgit
engelsk/tysk

Steenholdt, Lone Birgitte
engelsk/tysk

Christensen, Helle Bech
engelsk/fransk

Kristensen, Jacob
engelsk/spansk

Svendsen, Suzanne
engelsk/tysk

Madsen, Herdis
engelsk/tysk

Zibrandtsen, Neel Grethe
fransk/tysk

Følgende bestod den erhvervssproglige oversætter- og tolkeeksamen:

Engelsk: december 1983/januar 1984: Buxbom, Kirsty Dalgaard, Lone Ellung Dix, Tove Jensen, Henrik Holden Laursen, Iben Toft april/juni 1984: Andersen, Verner Engell Buk, Lene Friis Ekman, Lena Grandjean, Adam Johansen, Anette Vendelbo Riis-Olsen, Charlotte Vester, Niels Valdemar	Fransk: december 1983/januar 1984: Christensen, Jette Bøje Fonnesbech-Wulff, Pia Gormsen, Susanne Christfort Møllmann, Anne Grethe Petersen, Karin Agerbech Ripperger, Charlotte Sylvest, Sanne Wæver, Susanne april/juni 1984: Christensen, Sonja Olsen, Anette	Italiensk: april/juni 1984: De Lasso, Anne Rosenkrantz Kadhim, Birthe Aagaard Rugolo, Lizzi Tvede Spansk: december 1983/januar 1984: Mortensen, Birgitte Tysk: april/juni 1984: Thorlacius, Ragnhildur
--	--	--

Følgende bestod den erhvervssproglige kandidateksamen:

Engelsk: december 1983/januar 1984: Salskov-Iversen, Dorte april/juni 1984: Hansen, Pia Isbrandtsen, Trein Ahrenkilde Mikkelsen, Bodil Charlotte Petersen, Annette Schjørring	Fransk: december 1983/januar 1984: Boesen, Charlotte Christiansen, Bodil Mørkøv Rasmussen, Connie Anette Vinje, Alice Emma april/juni 1984: Bielefeldt, Bente Kirk, Anna Lange, Elsebeth Færgemann	Olsen, Marianne Rand, Tone Ingrid Thomsen, Lis Birgitte Italiensk: april/juni 1984: Kofoed, Birthe Høegh Spansk: april/juni 1984: Fargas, Anette
--	--	--

Følgende bestod translatøreksamen:

december 1983/januar 1984: Grønlandsk: Skøtt, Amalie Karen Nu Karta Dorthe Portugisisk: Buchholzer, Bo John Møller-Nielsen, Klaus	Svensk: From, Lena Wilhelmina	april/juni 1984: Engelsk: Hogue, Rigmor Spansk: Gammelmark, Palle Wille, Michael
---	---	---

